ИСТОРИКО-ЮРИДИЧЕСКІЕ
МАТЕРІАЛЫ,

ИЗВЛЕЧЕННЫЕ ИЗЪ АКТОВЫХЪ КНИГЪ

ГУБЕРНІЙ

ВИТЕБСКОЙ И МОГИЛЕВСКОЙ,

хранящихся въ центральномъ архивѣ въ Витебскѣ и изданные подъ редакціею архиваріусовъ сего архива

Н. кн. Мещерскаго

и

М. Веревкина.

ВЫПУСКЪ СЕМНАДЦАТЫЙ.

ВИТЕБСКЪ.

Печатано въ Типографіяхъ Витебскаго Губернскаго Правленія и Насл. М. Б. Неймана.

1888.

Цѣна семнадцатаго выпуска ДВА рубля.

Требованія о высылкѣ адресуются въ Витебскій Центральный Архивъ.

ИСТОРИКО-ЮРИДИЧЕСКІЕ
МАТЕРІАЛЫ,

ИЗВЛЕЧЕННЫЕ ИЗЪ АКТОВЫХЪ КНИГЪ

ГУБЕРНІЙ

ВИТЕБСКОЙ И МОГИЛЕВСКОЙ,

хранящихся въ центральномъ архивѣ въ Витебскѣ и изданные подъ редакціею архиваріусовъ сего архива

Н. кн. Мещерскаго

и

М. Веревкина.

ВЫПУСКЪ СЕМНАДЦАТЫЙ.

ВИТЕБСКЪ.

Печатано въ Типографіяхъ Витебскаго Губернскаго Правленія и Насл. М. Б. Неймана.

1888.

Печатано по распоряженію Витебскаго Губернскаго Статистическаго Комитета.

I.

Настоящій XVII выпускъ Историко-юридическихъ матеріаловъ, извлеченныхъ изъ актовыхъ книгъ губерній Витебской и Могилевской, по содержанію, распадается на три отдѣла. Первый изъ нихъ обнимаетъ часть приходо-расходной книги г. Могилева, за 1710 г.; второй—разнаго содержанія документы, касающіеся г. Могилева; третій—документы магдебургіи Кричевской.

Изданіе приходо-расходныхъ книгъ г. Могилева (съ 1679 г.) началось съ 1-го выпуска, въ 1871 г., и съ тѣхъ поръ идетъ безпрерывно. Книги эти, какъ указано уже прежнимъ издателемъ (вып. 1, пред., LV), „представляютъ богатый матеріалъ для изученія экономической стороны быта города, пользовавшагося на основаніи магдебургскаго права полною въ этомъ отношеніи самостоятельностію." Между мелочами (почти на каждой стр. находимъ запись извѣстной суммы на вино, пиво, водку для членовъ магистрата и проч.), встрѣчаются и весьма интересныя указанія, на что тратилась общественная лепта. Такъ: „пану Боротинскому, полъковнику, дали чырвоныхъ десять, по золотыхъ осмънадцать, чинитъ золотыхъ сто осмъдесятъ; коберцовъ (ковровъ) пару даровали, за которые заплатили золотыхъ 128 (стр. 45); пану Баратынскому, полковникови Оршанскому, за умънейшенне дымовъ (уменьшеніе дворовъ) у Смалянахъ дали талеровъ 55, по золотыхъ осмъ, чинитъ золотыхъ четыреста сорокъ (стр. 61); такъ же пану полковникови, презъ руки пана войта, дали талеровъ двадцать и золотыхъ два, чинитъ шелегами золотыхъ сто шестъ десятъ два, рах. талеръ по зол. осмъ; горелъки гарцовъ сто пять десятъ шесть, по золотыхъ два, чинитъ золотыхъ триста двадцать (стр. 62). Взятки, оказывается, дов. значительныя! Не на всякіе, однако, расходы тароваты были Могилевцы: „3 роска-

зання пана войта, Москалемъ, што спод Риги ехали, купили: ситъницъ три, пироговъ пять,"—всего на 28 осмаковъ (т. е. менѣе даже одного золотаго)!.. Такъ же незначительны были расходы на „Москалей" и въ другихъ случаяхъ.

Отдѣлъ второй—акты, извлеченные изъ книгъ Могилевскаго магистрата, съ 1766 г. по 1787 г. Большая часть актовъ не выходитъ изъ сферы мѣстныхъ мѣщанскихъ интересовъ, но нѣкоторые имѣютъ и болѣе общее историческое значеніе. Всѣхъ актовъ въ этомъ отдѣлѣ 54. Заслуживаютъ вниманія также документы на разныя права и привилегіи г. Чаусамъ (стр. 88—107). Интересно, что въ Могилевѣ существовалъ заводъ для литія колоколовъ, притомъ довольно значительныхъ—103½ п. (стр. 165).

Третій отдѣлъ—акты Кричевской магдебургіи. съ 1662 г. по 1761 г. Эти документы (всѣхъ ихъ 83) представляютъ немалый интересъ и въ юридическомъ, и въ историческомъ отношеніи. Вотъ, напр., какое наказаніе за поджогъ и воровство присудилъ Кричевскій магдебургскій судъ: „Опредѣляетъ ему, Василію Мокрому, такое наказаніе: обвернувъ правую руку его паклей и обливъ смолой, зажечь паклю: пусть горитъ она, пока почувствуется въ рукѣ сильная боль; тогда руку эту отсѣчь и прибить желѣзнымъ гвоздемъ къ позорному столбу, съ изгнаніемъ затѣмъ самого казненнаго изъ города, (стр. 345)". Обращаютъ на себя вниманіе и „жидовская присяга" (стр. 330), и документы, проливающіе свѣтъ на извѣстный Вощиловскій бунтъ, въ которомъ принимали участіе и помѣщики (стр. 273—298). Документъ на стр. 236 показываетъ, что православіе въ 1-й четверти XVIII в. было довольно сильно въ Кричевѣ; документъ на стр. 298—300 характеризуетъ бытъ приходскаго духовенства въ полов, XVIII в.

Въ историческомъ отношеніи важны документы, касающіеся разныхъ эпизодовъ войны Русскихъ съ Поляками, при царѣ Алексѣѣ Михайловичѣ. Интересны, напр., указанія на взятіе г. Мстиславля (стр. 177, 179, 189, 202, 218, 227, 233). Городъ Быховъ, оказывается, взятъ, благодаря измѣнѣ Илинича и Шульца съ товарищами. Вообще, и мѣщане, и помѣщики, мѣстные жители, весьма сочувственно относились къ Русскимъ (стр. 193, 197, 205),

Къ настоящему выпуску впервые приложены алфавитные указатели личныхъ именъ и фимилій и мѣстныхъ названій, упоминаемыхъ въ актахъ, столь необходимые въ изданіяхъ подобнаго рода.

ПРИХОДО-РАСХОДНЫЯ КНИГИ

города Могилева.

(Продолженіе):

ПРИХОДО-РАСХОДНАЯ КНИГА

города Могилева за 1710 годъ.

Реестръ шафарски места его королевской милости Могилева,

будучы на елекцыи обраныхъ, Леона Тарасевича, Павла Радионовича, посполитыхъ, за шафаровъ, шляхетныхъ ихъ милостей пановъ магистратовыхъ, сегорочныхъ, 1710,

Пана Павла Василевича Лапицкого, войта; z rymskii relii: pana Mileszkiewicza Jana, burmistra; з грецкей релии: пана Яна Даниловича Коробанки, бурмистра; z rymskii relii: pana Jana Scibuta, raicy, pana Samuila Zanglewicza, raicy; з грецкей релии: пана Ерия Трофимовича Леошкевича, райцы, пана Трофима Федоровича Шевни, райцы; z rymskii relii: pana Kazymira Prybyckiego, ławnika, pana Filipa Mrawskiego, ławnika; z greckii relii: пана Самуеля Королкевича, лавника, пана Григория Коробанки, лавника,

ихъ милостей пановъ посполитыхъ сегорочныхъ:

Панъ Филимонъ Дзешкевичъ, панъ Гапонъ Бизевичъ, панъ Янъ Королкевичъ, панъ Петръ Александровичъ, панъ Василей Сахоновичъ, панъ Василий Жудра, панъ Яковъ Кирикъ, панъ Никифоръ Леошкевичъ, панъ Григорий Кошечка, панъ Яковъ Ракуса, панъ Леонъ Тарасевичъ, панъ Павелъ Радіоновичъ.

Реестръ расходовъ

места его кор. милости Могилева.

	Золот.	Осмак.
Мца Декаврыя дня, за росказаннемъ его милости п. Павла Лапицкого, войта, и за ведомостю п. Трофима Федоровича, райцы скарбового, депутатомъ п. Пищалы, што стали у п. Харошовки, купили: рыбы свежей . . .	в҃	к҃
Овса мерку едну	г҃	
Горелки гарнецъ з кобаку		к҃
Соли пулгарца		ѕ҃і
Капусты ведро шиткованей.		е҃і
Оливы, перцу, имберу	а҃	е҃і
Пироговъ десять, ситницъ десять . . .	в҃	к҃
Крупъ квартъ пять олею кварту . . .	а҃	
Цыбули, оцту полгарца		к҃е
Меду гарца чатыри	д҃	
Пива гарцы семъ	в҃	
Свецъ лоевыхъ десятокъ		ѳ҃
З росказання п. войта, Бедышу за направу санокъ	д҃	
З росказання п. войта, депутатомъ п. Пищалы меду гар. чтыри	д҃	
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Тютюну папуши		е҃і
Другому товаришу купили боны	в҃	
Итемъ товамишу другому боты	в҃	
З росказання п. войта, зыскали вина гарнецъ въ домъ купецкій, коли просили п. Василія Хомутовского, на местцу п. Яна Коробанки, на бурмистровство, до приезду, заплатили	є҃	к҃

	Золот.	Осмак.
З росказання п. войта, для его милости п. пулковника Стеткевича купили три скуры чарныхъ, заплатили	д҃	е҃
Една папіерка цвечковъ жолтыхъ до побитце	г҃	
Купили дровъ до ратуша возы два . .	а҃	
Дровъ у браму Алейную		ѕ҃
Дня к҃д, з росказання п: войта, депутатомъ купили: рыбы	к҃	еі҃
Овса мерку одну	г҃	
Сена возъ одинъ	а҃	
Гарнецъ перегону з кобаку		к҃
Меду гарцы чатыри	д҃	
Пива гарцы осмъ	в҃	д҃
Паперу аркушовъ шестъ		ѕ҃
Для Садковскаго, до китаю доложили п. Дегцеревичу	г҃	
З росказання пана войта. купили рыбы.		ке҃
Ситницъ три, цироговъ пять		кн҃
Овса мерку одна	г҃	і҃
Вина фляши две и за фляши	ѳ҃	і҃
Дровъ возы два до брамы	а҃	
Купили барилку отъ бандаря		ві҃
Для п. Помарноцкого, на два дни, купили: рыбы	а҃	і҃
Хлеба		к҃
Гаршки два		ѕ҃
Копусты, росолу, цыбули		ві҃
З росказання п. войта, п. ротмистру хоронгви п. Воловича, што стала у п. Сейбута купили: рыбы	в҃	
Ситницъ пять, пироговъ пять	а҃	і҃
Меду гарца два	в҃	
Пива гарцовъ сокъ чатыри	аі҃	кв҃
З росказаня п. войта, на одезде пп. депутатомъ купили: овса мерку одну . . .	г҃	і҃
Рыбы, соли кварту	в҃	
Ситницъ десятокъ, оцту кварту . . .	в҃	ѕ҃

	Золот.	Осмак.
Пироговъ дэсять, олею полкварты . .		кз҃
Сторожу, што вартовалъ		аі҃
Свечъ десятокъ		и҃
Меду гарнецъ, на выездныхъ	а҃	
Хлеба резового		кѳ҃
Купили паперу либры две	а҃	
Для пана войта, якъ ехалъ до ратуша, санки сена		
З росказання п. войта, для его млости п. Котла, воеводы Троцкого, взели чатыри фляши вина	ѕі҃	
Птемъ фляши шкла чотыри до вина . .	в҃	
Корення на два пулмиски: перцу фун. два	е҃	і҃
Имберу ф. два	в҃	і҃
Мигдаловъ ф. два	г҃	і҃
Шафрану лоты два	е҃	і҃
Розинекъ великихъ ф. два	а҃	і҃
Розинекъ малыхъ ф. два	в҃	
Цинамону . . . . , ...	в҃	к҃
Гвоздикъ лот. осмъ	е҃	
Рыжу фунты два	а҃	і҃
Цукру Кандысъ Брутъ головы две, фун. аі҃	лг҃	
Свежины чверци чатыри	ка҃	и҃
Овса мерокъ чатыри	гі҃	і҃
Ситницъ тридцать	ѕ҃	
Пироговъ тридцать	в҃	
Сена возы чатыри	и҃	
Дзогцу гарнецъ до шоровъ		ѕі҃
Рыбы щупаковъ пять	в҃	
Лещовъ пять	г҃	
Подлещовъ пятнадцать	в҃	
Олею полгарца, цыбули	а҃	иі҃
Оцту		еі҃
Росолу ведро		еі҃
Дровъ возъ до кухни		иі҃
Резового хлеба букатъ пять дали, который у скарбе былъ готовый :	—	—
Для п. Помарнацкого купили: копусты, бураковъ		

	Золот.	Осмак.
Мяса фляковъ	в҃	
Ситницъ две, пироговъ пять		і҃к
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
Дня к҃є, з росказання п. войта, для п. енерала, графа, што сталъ у п. Спиридона Лапицкого, купили: мяса чверть, ...	з҃	єі҃
Ситницъ пятнадцать, пироговъ пятнадцать	д҃	
Пану припорщику, москалю, што былъ при енералу, особливе купили: мяса	г҃	
Ситницъ пять, пироговъ пять	а҃	і҃
Соли полгарца. часноку		к҃ѳ
Хлеба резового булокъ пять дали зе скарбу готового		
З росказаня п. войта, жолнеромъ, што стали на Луполове, хоронгви п. Воловича, сотникомъ, дали Ситницъ пятнадцать, купили: за.	г҃	
Мяса, за . . , ...	д҃	
З росказання п. войта, дали въ домъ, ситницъ десять и пироговъ десять	в҃	к҃
Купили овса мерку . . . . . . , . .	г҃	і҃
Дня к҃ѕ, з росказання п. войта, послали жолнера до Орши, з листами до п. Пищалы и до иныхъ пановъ· дали ему на страве . .	а҃	єі҃
Купили ему булку хлеба ситного за . .		ѕ҃
Жолнеромъ, што на Луполовѣ, Воловичовымъ, купили десять сисницъ	в҃	
З росказанип п. войта, припорщику, москалю, што при енерану, купили: мяса	а҃	єі҃
Ситницъ часноку	а҃	г҃
Хлеба резового булокъ пять дали готового зе скарбу	-	-
Коли ехалъ панъ райца Федоровичъ до Головчина, до п. воеводы Троцкого, с коберцемъ, п. войтъ казалъ налить меду гарцевъ пять у барилку, заплатили	є҃	
Взяли пива въ домъ п. войта гар. семъ	а҃	кѕ҃
Овса у хоронжаго полмерки, до Головчина.	а҃	к҃
Дня к҃з, з росказання п. войта коли ходили		

	Золот.	Осмак.
с коледою до замку, до п. Кицинского, однести: вина фляшъ две	и҃	
Корення полмисекъ: перцу фунтъ . . .	в҃	к҃
Имберу фунтъ	а҃	є҃
Мигдаловъ фунтъ	а҃	к҃
Шафрану лотъ	в҃	к҃
Розинекъ великихъ фунтъ		к҃
Розинекъ малыхъ фунтъ	а҃	
Цинамону лоты два	а҃	і҃
Гваздикъ лоты чатыри	в҃	єі҃
Рыжу фунтъ одинъ		к҃
Голова цукру Ѣонды-Брутъ, фунт. пять.	єі҃	
Поклону талеровъ десять	п҃	
Шкла фляшъ две	а҃	і҃
Купили свечъ десятковъ осмъ	в҃	є҃
За росказаннемъ п. бурмистра, прапорщику, што при енералу, графу, купили: мяса, . .		к҃є
Ситницъ пять	а҃	
Хлеба резового дали зе скарбу, готового.		
Дня к҃и, подъ часъ осени, для пановъ радныхъ, до ратуша, набрано: пива гарцовъ шесть	а҃	иі҃
Меду гарца три	г҃	
За пять десятковъ свечъ	а҃	і҃
За писанне картокъ на елекцыю, концеляристомъ заплатили	д҃	
За два десятка свечъ		єі҃
За три рогожи		к҃
З росказання п. войта, конюшему енеральскому дали		гі҃
Купили две барылки.		ѕі҃
За росказаннемъ п. райцы Федоровича, при бытности п. войта Гука и пановъ посполитыхъ, заплацили за три гарца меду, набраного . .	г҃	
За подкованне коня п. войта, ковалю . .	а҃	
За писанне картъ на сесыю, концеляристомъ	в҃	
За три десятка свечъ		к҃д
За склянка, што брана до ратуша. . .		є҃
З росказання п. райцы Леошкевича, подъ		

	Золот.	Осмак.
часъ сесыи набрано меду гарцовъ осмъ . .	и҃	
Дня л҃, п. Помарнацкому купили: крупъ квартъ десять		к҃
За рыбу свежую и вялую заплатили . .		еі҃
За два гарцы пива и капусту		зі҃
За картою п. войта, заплацили за возъ сена, што взяли жолнере, которые на Лупунове стали, п. Пищалы	а҃	ѕ҃
Купили дровъ возы два до брамы олейной		к҃
До концелярiи возъ одинъ		и҃
За росказаннемъ п. войта, для енерала, графа, за двадцать паръ подковъ заплатили . . .	є҃	і҃
За росказаннемъ п. войта, жолнеромъ п. Пищалы дали осмъ булокъ хлеба ситнаго. . .	а҃	иі҃
З росказання п. войта, за ножички до паперу заплатили		еі҃
За росказаннемъ п. бурмистра и п. райцы, заплатили за два гарцы меду	ь҃	
Купили яблокъ		и҃
Дня л҃а, за росказаннемъ п. бурмистра, дали Москалю, прапорщику, што з енералемъ, . .	а҃	і҃
Ситницы двѣ		ві҃
Две булки резового, зе скарбу		
За росказаннемъ п. войта, купили мяса въ домъ его	д҃	
Тежъ въ домъ купили овса мерку . . .	г҃	к҃
З росказання п. бурмистра, Москаломъ, што прiехали з Быхова, купили: мяса, шротъ. .		зі҃
Две булки ситного хлеба, пива гарнецъ		к҃
З росказання п. бурмистра и п. райцы, депутатомъ п. Пищалы купили: рыбы . . .	а҃	ке҃
Ситницъ десять, пироговъ десять . . .	в҃	к҃
Перцу полчвертки, цыбули		гі҃
Олею чвертки три, соли кварта . . .		кв҃
Оливы, оцту		ві҃
Сяна возъ.	а҃	є҃
Горелки гарнецъ добрей з кобаку . . .		
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	

	Золот.	Осмак.
Пива гарцовъ тринадцать	г҃	ді҃
За фляше до горалки, пироговъ челяднику		зі҃
Мерку овса	д҃	г҃
Сторожу дали		і҃
З росказання п. войта, для хоронгви стражника Аперляша: пять ситницъ	а҃	
Чатыри вязки сена	а҃	ѳ҃
Пулгарца гарелки		
Овса мерку	д҃	г҃
З росказання п. бурмистра Хомутовского, взяли меду до ратуша гар. пултора	а҃	еі҃
Януарыя аі҃ дня, депутатомъ пана Пищалы, што стали у пана Хорошавки, ситницъ десять	в҃	
Купили мяса	д҃	к҃
Полчетверти перцу и имберу полчетверти		зі҃
Цыбули за осмака два, бураковъ ведро .		зі҃
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Кварта соли		гі҃
Сена возъ.	а҃	ѕ҃
Дровъ возъ		еі҃
Овса мерки двѣ.	и҃	
Пироговъ десять и свечъ		кд҃
Горелки гарнецъ, з кобаку.		
Сторожу за працу		і҃
Помарнацкому купили мяса.	в҃	і҃
Цыбули, соли, петрушки		ѳ҃
За пултора гарца пива		ві҃
Ситница една осмаковъ шесть, пирогъ осм. два.		и҃
Купили дровъ возъ до турмы		вк҃
Стефану Линнику за постронки, за нарадныи		кѕ҃
Дали слугамъ на пироги		иі҃
За барилко бондарю		н҃
За пултора гарца меду	а҃	еі҃
Хоронжему пану Котла купили ситницъ пять.	а҃	

	Золот.	Осмак.
Пироговъ пять		і҃
Мяса	в҃	еі҃
Сена вязка		ки҃
Овся полчецверти	а҃	г҃
Меду гарцевъ два	в҃	
Дня в҃, депутатамъ п. Пищалы купили мяса	е҃	
Ситницъ десять зол. два, пироговъ десять осм. двадцать	в҃	к҃
Обаранковъ		з҃
Горелки гарнецъ добрей, з кабаку		
Горелки гарнецъ добрей, з кобаку		
Перцу и имберу по пулчвертки		з҃
Соли кварту		и҃
Сяна вязанками купили	в҃	
Древъ		ві҃
Репы		і҃
Меду гарцевъ шесть	ѕ҃	
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Мерку овса	д҃	е҃
Пану ротмистру Лисицкему, што сталъ у п. Сейбута, купили мяса	в҃	і҃
Ситницъ пять золотой, пироговъ пять осмаковъ десять	а҃	і҃
Горшки два осм. чотыри, крупъ кварты двѣ осмаковъ пять		ѳ҃
Соли кварта осм. осмь, бураковъ осм. чотыри		ві҃
Сяна	в҃	
Дровъ возъ		ві҃
Еще пулкварты соли.		д҃
Меду гарцевъ два и полъ	в҃	еі҃
Свечъ десятокъ		и҃
Марцину слузе, за три недѣли, што служилъ при ратушу, заплатили	ѕ҃	
Купили Помарнацкому гарнецъ пива и полъ		ві҃
Ему же меду гарнецъ	а҃	
Москалемъ, што стали у п. Самуеля Леопковича, купили мяса	г҃	і҃
Ситницъ десять по осм. шесть, пироговъ		

	Золот.	Осмак.
десять по осм. два	в҃	к҃
Сена возокъ	а҃	е҃
Хлеба резового, зе скарбу, дали булокъ пять		
З росказаня п. войта, въ домъ купили мяса	г҃	і҃
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
Меду для гостей гарцовъ десять	і҃	
За росказанемъ п. войта и цалого магистрату, дали п. Кицинскому, окономy, взглядемъ, же универсалъ выправилъ одъ ясне вельможного его милости п. Гетмана Поцея, на охранене мясту	ѯ҃	
Купили паперу резъ одъ п. Базевича, на росходъ мески	еі҃	
За росказанемъ п. войта и целого магистрату, п. ротмистру Валентему Песецкому хоронгви власной его милости п. Арперіяша, стражника польнего войска великого князя Литовского, дано талеровъ двадцать, до того лудапу пулштуки куплено одъ п. Даніеля Хомутовского, взглядемъ идучихъ хоронгви на Окономію, абы до места не мели справы, что составить всего	ві҃	
Дня г҃, депутатомъ п. Пищалы куплено мяса за зол. три, ситницъ десять за зол. два	е҃	
Пироговъ десять за осм. двадцать и капусты за осм. шесть		кѕ҃
Горелки доброй гарнецъ, з кабаку		
Сена вязками	а҃	и҃
Дровъ воза два		кд҃
Соли кварта осм. осмь, цыбули осм. два		і҃
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Две мерки овса	и҃	ѕ҃
Свечъ десятокъ осм. семь и сторожу осм. шесть		гі҃
Куплено дровъ до канцеляріи		з҃
Куплено дровъ возовъ шесть	в҃	ѕ҃
Мяса		ві҃

	Золот.	Осмак.
Ситница и пирогъ.		и҃
Помарнацкому ситницъ двѣ осм. 12, капусты осм. 1		г҃і
Пива гарца два		ѕ҃і
Чатыри пары постронковъ		к҃в
Сѣна для хлопца п. сендзи.		і҃
Сѣна для коней п. канслера Девича .	а҃	к҃
Меду гарцы два	в҃	
Депутатомъ, што стали у Галушки, купили сена	а҃	і҃
Мяса	г҃	і҃
Ситницъ десять по осм. 6, пироговъ десять по осм. 2	в҃	к҃
Дня д҃, п. Шемету съ товариствомъ купили мяса	е҃	ѕ҃
Овса	д҃	г҃
Горелки добрей гарнецъ, з кабаку. . .	-	-
Сѣна возъ	а҃	
Пулгарца вина	в҃	к҃
Рыбъ свежихъ и вялыхъ	д҃	е҃і
Ситницъ пять по осм. 6, пироговъ пять по осм. 2	а҃	і҃
Перцу и имберу по пулчверти		ѕ҃і
Для п. канслера Девича, который сталъ у п. Разинковича, купили менса	в҃	е҃і
Ситницъ пять, пироговъ пять	а҃	і҃
Една булка хлеба резоваго	-	-
Соли пулкварты		д҃
Сена возъ	а҃	е҃і
Овса мерку	г҃	е҃і
Посылали Лавровича до Горекъ процивъ канслера Девича, дали ему	г҃	
Депутатомъ пана Пищалы въ домъ Хорошавки купили мяса	д҃	к҃е
Ситницъ десять, пироговъ десять . . .	в҃	к҃
Две мерки овса	з҃	
Возъ сена	а҃	ѕ҃
Оцту за осм. 5, цыбули за осм. 2 . . .		з҃

	Золот.	Осмак.
Перцу и имберу по пулчвертки		з҃і
Соли кварта		и҃
Горелки гарнецъ з кобаку	-	-
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Пива гарцовъ дванадцать	е҃	ѕ҃
Оливы и свечъ		ѕ҃і
Сторожу за працу дали		ѕ҃
Купили сена до цекавзу возы два. . .	а҃	в҃і
Два возы дровъ купили Ларку Сулиму :		к҃
Два воза дровъ до турмы		к҃
Дровъ возъ одинъ до Олейной брамы .		і҃
Пару колецъ килбасъ		и҃і
Пироговъ пять		і҃
За пиво заплатили		в҃і
Заплатили за рыбу п. Федоровичу . . .	а҃	е҃і
Дня е҃, депутатомъ п. Пищалы. въ домъ п. Хорошавки, купили мяса	е҃	е҃і
Ситницъ десять, пироговъ десять . . .	в҃	к҃
Возъ дровъ и капусты	а҃	е҃
Сена возъ	а҃	ѕ҃
Горелки гарнецъ, з кобаку	-	-
Пива гарцовъ дванадцать	г҃	ѕ҃
Меду гарцовъ чатыри	д҃	
За масло заплатили		е҃і
За мерку овса	д҃	е҃
Еще полмерки овса	в҃	
Пастарнаку и оцту.		ѕ҃і
Цыбули, соли и свечъ		к҃
Меду, якъ гроши одбирали, гарца два .	в҃	
Для п. Шемета, у господзе Анципа Галушки, купили мяса.	в҃	е҃і
Ситницъ пять, пироговъ пять	а҃	і҃
Дровъ возъ пять	а҃	к҃
Крупъ кварты чатыры и капусты . . .		в҃і
За рыбу вялую		к҃е
Перцу и имберу по пулчвертки		з҃і
Олею		д҃
Меду гарцы пять.	е҃	

	Золот.	Осмак.
Три возы сена	к	д
За фляше гарцовую		єі
Сторожу осм. 10 и свѣчи		єі
За фунтъ апраку для п. Шемета . . .	г	і
Для п, канцлера Девича, мяса.	а	і
Ситницъ пять, пироговъ пять	а	і
Двѣ кварты крупъ и олею		и
За капусту		є
За рыбу вялую для челядзи		єі
Три возы дровъ	а	
Меду гарцовъ пять	є	
Три возы сена для ратуша	а	кд
Една мерка овса до ратуша	д	г
Меду гарнецъ	а	
Меду пулгарца		єі
Купили санки ехать до Витебска . . .	а	
Сена возы два для челядника п Василевского	а	єі
За солому заплатили		з
За пиво, набрано до ратуша розпеми часы гарцовъ пять.	а	иі
Для пана ротмистра, што въ Сейбута сталъ, купили мяса	г	з
Дровъ возъ		і
За фляшу склянную заплатили		ѕі
За склянки.		є
Сена вязками челядь его набрала . . .	к	
Ситницъ пять, пироговъ пять	а	і
дали сторожамъ мескимъ	к	
Выправа п. бурмистра Василія Хомутовского до Витебска: купили мяса	а	ке
Ситницъ пять, пироговъ десять	а	к
Обаранковъ		ѕі
Меду гарцовъ чатыри и полъ . . .	д	єі
Пива гарцовъ пять	а	і
Цукру голову ф. пять	єі	
Мяса до варення	а	
Два рынгорты купили	г	

	Золот.	Осмак.
Овса мерку	д	і
Кецу купили у дорогу, заплатили . . .	г	і
До ратуша меду набрано розными часы гарцы три	г	
Сена набрали вязками розными часы .	а	
Михалце, што былъ у п. войта, за три недзели заплатили	з	єі
Галецкого жоне, комендантовой, за три недзели дали	ві	
За веровки заплатили		ді
З росказаня п. войта, въ домъ ситницы три		иі
Для слуги п. канцлера до ратуша взяли меду гарнецъ	а	
Сѣна для коней мескихъ купили . . .		з
Ивану Какотце дали, за три недзели, .	з	єі
Помарнацкому ситница, пироги два и капуста		ві
Пива гарцы три и дрова		кѕ
Еще ситница		ѕ
Купили возъ дровъ до турмы		ві
По росказаню п. войта, въ домъ набрано пива гарцовъ пять	а	і
За пултораста свечъ	д	
Меду гарцовъ шесть и пулъ	ѕ	єі
Двѣ булки ситницъ		ві
Обаранковъ		ві
Дня ѕ, для п. Шемета, купили рыбы . .	к	
Ситницъ пять, пироговъ пять	а	і
Обаранковъ.		и
Хлеба резовего булка одна		и
Крупъ кварты двѣ		д
Олею чвертки три		ві
Рыбы вялой		єі
Соли и цыбули		ѕ
Перцу полчвертки и оливы чвертка . .		зі
Муки пшеничной двѣ кварты		є
Оцту кварта		є

	Золот.	Осмак.
Капусты		г҃
Пулгарца горелки, з кобаку	-	-
Депутатомъ Петру Соколовскому и Сташкевичу купили рыбы	в҃	
Дзесенцъ ситницъ, заплатили	в҃	
Десять пироговъ		к҃
Две мерки овса	и҃	к҃
Перцу и имберу по пулчвертки		ні҃
Оливы		ѕі҃
Полгарца горелки, з кобаку	-	-
Олею кварта		еі҃
Копусты		ві҃
Пива гарцовъ четырнадцать	г҃	кв҃
Меду гарцы три	г҃	
Цыбули и соли		ѕ҃
Сторожу за працу		ѕ҃
Въ вечоръ, рыбы вялой, селедцовъ и оцту купили	в҃	е҃
Для пана канцлера Девича купили рыбы свежой за	в҃	зі҃
Рыбы вялой	а҃	
Мяса	г҃	е҃
Ситницъ десять	в҃	
Пироговъ десять		к҃
Перцу и оцту		ві҃
Двѣ булки хлеба резового		ві҃
Сена возъ		к҃
Капусты		ѕ҃
Коли переехалъ п. канцлеръ на господе до п. райцы Федоровича, купили мяса	е҃	
Пултора гарцы вина	и҃	
За фляши двѣ скла		кѳ҃
Олею кварту		ні҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Пива гарцовъ чатырнадцать	г҃	кв҃
Заплатили жиду Гирши за медъ, што набрано въ року 1709, въ домъ пана войта, для розныхъ гостей въ мейскихъ справахъ, гар-		

	Золот.	Осмак.
цовъ двадцать чатыри	кд҃	
Узели до скарбцу меду гарнецъ, для п. войта	а҃	
Купили три ситницы		ні҃
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
Меду гарцовъ десять	і҃	
Дровъ до брамы олейной		і҃
Дня з҃, п. Помарнацкому купили рыбы . .		ні҃
Рыбы вялой		ві҃
Копусты, росолу		д҃
Пива гарнецъ		и҃
Пироги два, ситница		і҃
Дровъ		в҃
Москалю поручнику, што сталъ у Семена Кузевка, купили мяса	а҃	к҃
Ситницъ пять, пироговъ пять	а҃	і҃
Цукру голову	е҃	
Вина кварты три	д҃	
Сена возъ	в҃	
Боты нѣмецкіе	і҃	
Меду гарцы два и полъ	в҃	еі҃
За фляше скла		ві҃
Купили боты кухару канслерскому . . .	г҃	
Розными часы, обаранковъ набрано до ратуша		еі҃
За ящикъ въ домъ пана войта		і҃
За сани, што п. бурмистръ поехалъ до Витебска	а҃	еі҃
Для пана Шемета, купили рыбы . . .	а҃	
Овса мерку	д҃	і҃
Силявы рыбы		еі҃
Муки пшеничной, цыбули		аі҃
Рыбы вялой		еі҃
Олею		з҃
Крупъ		з҃
Пшена кварты две		и҃
Пироговъ пять, ситницъ пять	а҃	і҃
Сена вязка		
Меду гарцы чатыри	д҃	е҃

	Золот.	Осмак.
Селедцовъ.		ді҃
Овса мерка	л҃	і҃
Грибовъ сухихъ		і҃
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Розными часы набрано пива до ратуша гарцовъ чатыри.	а҃	в҃
З розсказаня п. войта, якъ былъ п. Шеметъ на ратушу, взели меду гарцы два . .	в҃	
Для п. Пищалы и депутатовъ его, з розсказаня п. войта, купили рыбы свежей .	а҃	
Рыбы вялой		еі҃
Силявъ.		ні҃
Овса мерки двѣ	и҃	к҃
Горелки добрей, з кабаку	-	-
Двадцать ситницъ.	л҃	
Двадцать пироговъ	а҃	і҃
Двѣ кварты олею	а҃	
Перцу, имберу		кв҃
Пулчвертки оливы		з҃
Кварта соли, цыбули		і҃
Пива гарцовъ двадзесце	і҃	і҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Сторожу за працу		ѕ҃
Муки гарцовъ два		ѳі҃
Крупъ		ві҃
Сена возы два	в҃	
За копусте		ѳ҃
Еще муки гарцевъ два		ѕі҃
Оливы		є҃
Анишу		в҃
Дровъ возы два.		кд҃
Хрену		ѕ҃
Две головы цукру	ді҃	г҃
Две фляши вина гарца пултора . . .	и҃	
За двѣ фляши шкла	а҃	
Челядникови, на боты	в҃	к҃
Еще олею кварте.		еі҃
Для пана канслера Девича, з росказаня п.		

	Золот.	Осмак.
Рыбы	а҃	
Ситницъ десять	в҃	
Олею кварта		еі҃
Крупъ, цыбули		и҃
Соли кварты двѣ		ді҃
Хлеба резевего		і҃
Сена вязки двѣ.		і҃
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
Меду гарцовъ пять	є҃	
За копусте	[illegible]	є҃
Три булки хлеба резового.	а҃	і҃
Пшена кварты две.		и҃
Вина гарнецъ	и҃	
Пироговъ десять		к҃
За муку пшеничную.		еі҃
Еще кварта олею.		еі҃
Пива гарцовъ пять	а҃	ді҃
Купили скринку до скарбцу, для картекъ		ві҃
Ремени три		з҃
За баранки, што взели до ратуша . . .		ѕ҃
Меду взели для пп. депутатовъ гарцы два	в҃	
Дня н҃, п. Пищале и депутатомъ его, з росказаня п. войта, купили: мяса	в҃	к҃
Овса мерки три	гі҃	
Сена возы два	в҃	ѕ҃
Бураковъ		є҃
Горелки добрей гарнецъ, з кобаку . . .	-	-
Ситницъ двадцать.	л҃	
Пироговъ двадцать.	а҃	і҃
Цыбули		г҃
Соли кварты две		еі҃
Перцу и имберу.		зі҃
Оцту кварта		є҃
Сторожу		ѕ҃
Древъ воза два		к҃
Хлеба резового		ке҃
Хрену		в҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	

	Золот.	Осмак.
Пива гарцовъ двадцать	і҃	і҃
Пану Помарнацкому купили мяса		в҃
Пива гарца пултретя		к҃
Ситница		ѕ҃
З росказаня п. войта, въ домъ купили: мя-	г҃	є҃і
са		и҃і
Ситницы три		ѕ҃
Пироги три		ѕ҃
Ситница		
Для п. Шемета, з росказаня п. войта, ку-		
пили мяса	а҃	є҃і
Обаранковъ, соли полкварты		з҃
Цыбули		в҃
Сена возы два	а҃	є҃і
Ситницъ пять	а҃	
Пироговъ пять		і҃
Меду гарцы два	в҃	
Пива гарцовъ двадцать	є҃	і҃
Одъ хоровжаго, што брано до ратуша пива		
розными часы, гарцовъ тридцать одинъ, вед-		
лугъ реестру его заплатили	ѕ҃	ѕ҃
Для пана канслера Девича купили: мяса	є҃	
Овса мерку	д҃	є҃
Еще овса мерку	д҃	є҃
Цыбули		в҃
Соли гарнецъ	а҃	
Крупъ гарнецъ		в҃і
Гороху гарнецъ		в҃і
Гаршковъ чатыри		ѕ҃
Вина гарнецъ	и҃	
Пироговъ двадцать	а҃	і҃
Меду гарцовъ осмъ	и҃	
Ситницъ пять	а҃	
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Дня ѳ҃, для п. Пищалы и депутатовъ его, з		
росказаня п. войта, купили мяса	г҃	
Овса мерки пулторы	є҃	к҃
Имберу чвертка, перцу чвертка	а҃	в҃

	Золот.	Осмак.
Копусты, цыбули		є҃
Соли пулгарца		є҃і
Горелки полгарца, з кобаку	-	-
Горелки простей полгарца	-	-
Крупъ		в҃і
Глечокъ на горелку		ѕ҃
Сена воза два	в҃	к҃
Ситницъ двадцать	д҃	
Пироговъ двадцать	а҃	і҃
Две мерки овса	и҃	г҃
Гаршки чатыри		і҃г
Свечъ десятокъ		и҃
Сторожу за працу		є҃
Меду гарца три	г҃	
Пива гарцовъ двадцать	є҃	і҃
Два возы дровъ		к҃
Хлеба резового		к҃
Еще пива гарца три		к҃д
Для пана Василевского купили: килбасъ	а҃	к҃
Мерку овса	д҃	
Хлопцу дали		ѕ҃
Купили возъ сена до ратуша	а҃	ѕ҃
За полчверти пива, набраного до ратуша		к҃и
Пану канслеру Девичу, з росказаня п. войта,		
купили: мяса	г҃	и҃
Крупъ кварты две		а҃і
Перцу, имберу		к҃и
Обаранковъ		д҃
Ситницъ двадцать	д҃	
Пироговъ двадцать	а҃	і҃
Мяса свежого	а҃	
Баранины штука		к҃
Меду гарцовъ семь	з҃	
Пива гарцовъ десять	в҃	к҃
Оцту гарнецъ		є҃і
Копусты		г҃
Меду гарцевъ пять	є҃	
Голову цукру ф. чтыри	д҃і	з҃

	Золот.	Осмак.
Для п. Шемета, з росказаня п. войта, купили: мяса	г	еі
Ситницъ пять, пироговъ пять	а	і
Копусты		г
Сяна вязку		и
Меду гарцевъ два	в	
Пива гарцовъ двадцать	є	і
Свечъ		г
З росказаня п. войта, жиду Шмулю, на рахунекъ его, дали талеровъ десять, ведлугъ реестру, поданего отъ п. Леошкевича, чинитъ шелегами	п	
Для пана Бартошевича купили: мяса . .	в	гі
Ситницъ пять	а	
Пироговъ пять		і
За хлебъ резовой		ка
Овса мерка	д	
Пива гарца полтретя		к
Еще пива полтретя гарца		к
Сена		еі
З росказаня п. войта, купили мерку овса п. Володкевичу, слузе п. Францкевича, сендзи, .	д	
Пива гарца полтретя		к
Спод Риги едучимъ москалемъ, з росказаня п. войта, купили; мяса	в	
Осмъ ситницъ	а	иі
Сена вязанками		еі
Пироговъ пять		і
Свецъ десатокъ		и
Еще на сено дали		еі
Пива гарца полтретя		к
Пану Помарнацкому, за полтретя гарца пива		к
Еще што самъ хлопецъ набралъ, розными часы, Помарнацкому гарцы семъ и полъ . .	а	кв
Купили до ратуша сена два воза	а	і
Дня і, з росказаня п. войта, пану Шемету купили: мяса	в	
Ситницъ пять, пироговъ пять	а	і

	Золот.	Осмак.
Сена		еі
Соли, цыбули . . . . ,		з
Горелки простой полгарца		-
Горелки оковитой полгарца		-
Бураковъ		д
Дровъ		г
Пива гарцовъ двадцать	є	і
Меду гарца два	в	
З росказаня п. войта, слузе п. Фронцкевича, сендзи, што приехалъ по гроши жиду, господару его, заплатили за пиво		к
Ему самему дали на страву, ведлугъ реестру п, Леошкевича, райцы, ...	кг	
З росказаня п. войта, Москалю порутчику, што спод Риги заехалъ, купили: мяса . .	а	ке
Ситницъ три		иі
Пироговъ пять		і
Сена		и
Свечъ лоевыхъ		і
Пива гарцы три		кд
З росказаня п. войта, слузе п. Станкевича купили: мяса	а	
Ситницы две.		ві
Сена.		ві
Купили дровъ для брамы Алейной воза два		і
На ратушъ возъ		ві
До турмы возы три	а	
За цыбулю Москалю, што брали розными часы, заплатили.	а	к
Для п. Пищалы и депутатовъ его, з росказаня п. войта, купили: мяса	ѕ	
Ситницъ двадцать	д	
Пироговъ двадцать.	а	і
Соли кварты две		еі
Цыбули, оцту		и
Перцу и имберу по полчвертки		ѕі
Дровъ возы три	а	
Сено	в	к

	Золот.	Осмак.
Меду гарцовъ пять	є̄	
Пива гарцовъ десять	в̄	к̄
За пулторы мерки овса	ѕ̄	
Еще две мерки овса	ӣ	
У вечоръ, пива гарцы пять	а̄	і̄
За пиво, што набрано до ратуша, розными часы, гарцы полчварта		кѝ
Обаранковъ набрано, розными часы, до ратуша		ѕі̄
Купили сена до ратуша		еі̄
За направу санокъ скарбовыхъ, Бедышу,	а̄	
Еликуну, за замокъ до меских справъ .		ѕ̄
Дня ді̄, депутатамъ п. Пищилы купили: мяса	г̄	ке̄
Ситницъ десять	в̄	
Пироговъ двадцать	а̄	і̄
Овса мерку	д̄	
Пива гарцовъ десять	в̄	к̄
Меду гарцовъ пять	є̄	
Цыбули, соли . . . . :		ѕ̄
Свечъ десятокъ . . . :		ѕ̄
Строжу и за капусту		ді̄
З росказаня п. войта, п. пулковника Статкевича слузе заплатили за коренне, п. Молчанковичу	ді̄	
Темужъ слузе п. пулковника дали на страве	є̄	
Жиду, у которого стоялъ, за пиво . . .	а̄	еі̄
Пп. депутатомъ Пищалы: ситницъ десять.	в̄	
Пироговъ десять.		к̄
Пива гарцовъ двадцать	є̄	і̄
Цыбули, соли.		ӣ
Свечъ		є̄
Сторожу, за працу		ѕ̄
Хлеба резового . . . . ;		ѕі̄
Меду гарца три	г̄	
Мяса	в̄	
З росказаня п. войта, слесару за пистолеты,		

	Золот.	Осмак.
кторе оддали маіору Московскому, што сталъ у п. Петра Ракусы, абы подводъ не бралъ . .	ле̄	
За пиво, набрано, розными часы, до ратуша, гарцовъ седмъ	а̄	кѕ̄
Тожъ жиду за два гарца меду.	в̄	
Дня гі̄, пп. депутатомъ, з росказаня пана войта, купили: рыбы	а̄	к̄
За вялую рыбу		иі̄
Десять пироговъ		к̄
Ситницъ десять	в̄	
За мерку овса	д̄	
Перцу и имберу по полчвертки		иі̄
Соли, цыбули		і̄
Сена	а̄	ѕ̄
Росолу		г̄
Меду гарнецъ	а̄	
Въ вечоръ, меду гарнецъ . . . . . . ,	а̄	
Пива гарцы чатыри	а̄	в̄
За карто п. войта, купили жолнеромъ: пироговъ		ѕі̄
Три ситиицы		иі̄
Розыдентъ, што сталъ у п. Григорія Чортка, з росказаня п. войта, купили: ситницъ три		иі̄
Пироговъ пять		і̄
Пива гарнецъ		ӣ
Пану Помарнацкому: пива гарнецъ . . .		ӣ
Готовыхъ грошей		ѕ̄
Хлеба		еі̄
Дня ді̄, для п. депутатовъ купили: . . .		
Рыбы свежой	в̄	
Рыбы вялой		кд̄
Ситницъ десять	в̄	
Пироговъ десять		к̄
Крупъ		і̄
Олею		ѕі̄
Соли		ѕ̄
Цыбули, оцту.		ві̄
Огурковъ		г̄

	Золот.	Осмак.
Копусты		в҃
Меду гарца два	в҃	
Пива гарнецъ еденъ		и҃
Дровъ возы два до концеляріи		ѕі҃
Взели до ратуша меду гарцовъ два . .	в҃	
Дня єі҃, депутатомъ п. Пишалы, з росказаня п. войта, купили: сена	в҃	
Дровъ возы чатыри	а҃	к҃
За картою п. войта, Жиду Шмулю заплатили за пиво, набрано, розными часы, въ домъ п. войта, гарцовъ шестьдесять.	зі҃	і҃
Пану Помарнацкому дали на страву . .	в҃	и҃
На пултора гарца пива		ві҃
Слузе п. Василевскаго дали	а҃	
Купили дровъ возы чатыри до ратуша .	а҃	і҃
Сена возъ	а҃	
Два возы дровъ до брамы Олейной . .		к҃
З росказаня п. войта, въ домъ, меду гар. шесть	ѕ҃	
Пива взели въ домъ п. войта гар. петнадцать	д҃	
За подкованне коней меских и у п. войта	д҃	
За направу рамъ въ ратушу		єі҃
Купили сена до ратуша, вязками . . .		єі҃
За санки нове до ратуша, Бедышу . .	д҃	
За шестъ десятковъ свечъ	а҃	єі҃
Въ домъ п. войта купили мяса	г҃	
Дня ѕі҃, з росказаня п. войта, п. Лычковскому, что сталъ у п. Спиридона Лапицкого, купили мяса.	д҃	єі҃
Пироговъ пять		і҃
Ситницъ шесть	а҃	ѕ҃
Резоваго хлеба :	а҃	єі҃
Меду гарцы шесть	ѕ҃	
Пива гарцы чатыри	а҃	в҃
Горелки гарнецъ добрей, з кобаку . .	-	-
Челядзи пива на полгарца дали. . . .		д҃
Самому п. Лычковскому опраку	а҃	єі҃

	Золот.	Осмак.
Сена чатыри возы	д҃	
Три мерки овса	єі҃	
Купили сена до ратуша возъ	а҃	
Дровъ до брамы Олейной возъ		гі҃
Еще сена купили до ратуша возъ . . .		кк҃
За записанне инотистенціи войскъ сотникомъ новой сотни, концеляристомъ заплатили	а҃	єі҃
За два воза древъ до ратуша		кє҃
За пулгарца пива для бурмистра . . .		д҃
Обаранковъ до ратуша		є҃
За пиво, набраное до ратуша, розными часы, для пп. радныхъ, полтретя гарца . .		к҃
За розданне инотистенціи сотникомъ, слузе дали . . . . ;		єі҃
Дня зі҃, купили мяса п. Величце . . .	в҃	к҃
Сена возъ		к҃
За две мерки овса	з҃	
Обаранковъ		ві҃
Пану Лисковскому, з росказаня п. войта, купили: мяса	г҃	єі҃
Пироговъ десять		к҃
Ситницъ булки три		иі҃
Корення, олею, крупъ		ві҃
Резового хлеба		иі҃
Опраку	а҃	єі҃
Обаранковъ		ѕ҃
Две пары ботовъ турецкихъ	ѕі҃	
Купили пироговъ пять до дому п. войта.		і҃
Свецъ десятковъ три		кє҃
Обаранковъ до ратуша		ѕ҃
Ведлугъ реестру, намъ поданого одъ п. Леошкевича, райцы, п. Величце за две мерки овса	ѕ҃	к҃
Жиду, у которого сталъ, за медъ и за пиво	г҃	і҃
З росказаня п. войта, заплат. за пистолеты цехмистру слесарскому, кторе оддали поручнику полку Преображенского, абы подводъ не дацъ.	мд҃	
Темужъ поручнику за работу ронда, Семену		

	Золот.	Осмак.
Карповичу	в҃і	
За либру паперу ему	а҃	
Купила боты немецкіе ему	в҃і	
Пану Помарнацкому купили: ситницу		ѕ҃
Пива гарнецъ		и҃
Бураковъ		г҃
Соли кварта		ѕ҃
Дня н҃і, п. Помарнацкому купили: мяса	а҃	
Дали на дробязги		д҃
Пива гарнецъ		и҃
Дня ѳ҃і, п. Помарнуцкому, на пиво и на иные росходы, на дробязги, дали	а҃	к҃
Дня к҃, п. Помарнацкому купили: рыбы		к҃д
Хрену, росолу		є҃
Хлеба резового		к҃
На пиво дали		є҃і
Соли кварту, оливы полфунта		к҃и
Мяса		к҃а
Пива полгарца, ситница		і҃
Пироги два, капуста		ѕ҃
Еще гарнецъ пива		и҃
Дня к҃г, п. Помарнацкому купили:		
Соли кварту		и҃
Обаранковъ, цыбули		г҃
Гарнецъ пива, фляша гарцова		к҃г
Дня к҃є, п. Помарнацкому купили: мяса	г҃	є҃
Пироговъ чатыри		и҃
Ситницу		ѕ҃
Хлопцу, на дробязги, дали		ѕ҃
Дня к҃и, и. Помарнацкому купили фляшъ		ѕ҃і
Цыбули, копусты		є҃
Кварту соли		ѳ҃
Дня к҃ѳ, п. Помарнацкому купили: ситницу		ѕ҃
За хлебъ резовый		н҃і
За хренъ, копусте		ѳ҃
Февруарыя д҃ дня, п. Помарнацкому купили: хлеба резового		к҃д
Челяднику дали, на дробязги		и҃

	Золот.	Осмак.
Ситницы две		в҃і
Февраля г҃, п. Помарнацкому купили: мяса	г҃	і҃
Пироговъ пять		і҃
Копусты		г҃
Дня і҃, п. Помарнацкому купили: хлеба резового		к҃д
Ситницы три		н҃і
Дня к҃д, п. Помарнацкому купили: две ситницы		в҃і
Пива гарнецъ		и҃
Дня к҃ѳ, п. Помарнацкому купили: ситницы три		н҃і
За пулдесятка селедцовъ		н҃і
За кварте олею		в҃і
За три пироги		ѕ҃
Марта к҃ дня, п. Помарнацкому купили пива гарнецъ		и҃
Дня д҃, п. Помарнацкому ситница		ѕ҃
Пироги два		д҃
Оливы полфунта		к҃є
За два фунта сливъ	а҃	
Обаранковъ		ѕ҃
Хлеба резового боханъ	а҃	и҃
На горохъ		ѕ҃
Дня з҃, и. Помарнацкому ситницъ десять	к҃	
Пироговъ десять		к҃
Три булки хлеба резового	а҃	є҃і
Обаранковъ		є҃і
Три десятка следзей	г҃	є҃і
Дня в҃і, п. Помарнацкому ситницу		ѕ҃
Копусты		д҃
Дня ѕ҃і, п. Помарнацкому ситница		ѕ҃
Гароху гарца три	а҃	ѕ҃
Соли гарца два	в҃	
Дня л҃, п. Помарнацкому купили:		
Муки пшеничной квартъ десять	а҃	
На горшки		г҃і
Гароху квартъ десять		і҃

	Золот.	Осмак.
Олею кварты двѣ	а	
Ситницъ десять	в	
Пироговъ десять		і
Селедцовъ пять		к
Обаранковъ		еі
Хлеба резового боханъ	а	є
Крупъ квартъ чатырнадцать . . .	а	і
Апреля ѕ дня, п. Помарнацкому купили: рыбы свежой	а	еі
Хлопцу, на дробязги, дали		д
Дна и, п. Помарнацкому ва свята-велканоцъ менса , ...	а	і
Мяса свинного	а	ѕ
Целяцины	а	ке
Фляшъ		еі
Пастарнаку, хрену, цыбули. бураковъ .	а	
Еецъ десятокъ		ві
Мисокъ, гаршковъ, латокъ		і
Петрушки		г
Оцту гарца полтора	а	
Дня ѕі, п. Помарнацкому купили масла ф. два	а	ѕ
Хлеба резоваго боханъ	а	в
Ситпицъ пять	а	
Дня ка, п. Помарнацкому купили рыбы свежой	а	
Оцту кварты три		еі
Еецъ десятокъ.		і
Хлопцу, на дробязги, дали		г
Дня кг, п. Помарнацкому купили мяса. .	в	к
Пастарнаку, хрену, копусты, бураковъ .		к
Хлеба резового боханъ	а	є
Молока, ситницъ, пироговъ	а	
Мая г дня, п. Помарнацкому купили хлеба резового	а	еі
Ситницъ чатыри		кд
За бачурку		еі
Готовыхъ грошей дали.	г	аі

	Золот.	Осмак.
Дня ві, п. Помарнацкому купили хлеба резового	а	
Двѣ ситницы		ві
Оливы и горшокъ		еі
За рыбу и за раки дали	в	
Дня ді, п. Помарнацкому купили: мяса .	в	к
Еецъ десятокъ		ѳ
Сметаны		ві
Дня зі, п. Помарнацкому купили: ситницу		ѕ
Пироги три		ѕ
Хлеба резового боханъ	а	є
Дня кд, п. Помарнацкому купили: ситницъ две		ві
Мяса		ка
Дня кн, п. Пимарнацкому купили мяса .	а	ка
Хлеба резового, ситницы чатыри . . .	а	кд
Еецъ, цыбули, петрушки		і
Дня кѳ, п. Помарнацкому: хлѣба резевого бохана три	в	ке
Ситницъ десять	в	
Пироговъ десять		к
Мяса, кура, масла полфунта		кн
Іюня аі дня, пану Помарнацкому купили: кура, ...	а	
Еецъ, сметаны, постоялки :		кв
Дня ді, п. Помарнацкому купили: овса мерку половицу	а	кв
Кура и на дробязги дали	а	
Хлеба для челядника купили		ѕ
Крупъ полгарца		аі
Дня к, п. Помарнацкому купили: соли, олею		ді
Рыбы свежой.		иі
Две ситницы		ві
Хлопцу осмаки два на оцетъ и осм. пять		з
Дня ке, п. Помарнацкому: соли кварта и морквы		ѳ
Мерку овса	д	
Две ситницы, хлебъ	а	ѳ

	Золот.	Осмак.
Курицу		кд
Еецъ десятокъ, цыбули		з
Дня кз, п. Помарнацкому купили: мяса, .		к
Морквы, гаршковъ, петрушки		ѕ
Іюля в дня, п. Помарнацкому купли: мяса,		к
Две ситницы		ві
Морквы, петрушки, редки, ...		и
Огурковъ копы чотыри		к
Хлеба резового, крупъ гарнецъ	а	
Дня е, п. Помарнацкому: писклятъ двое, масла	а	ѕ
Рыбы свежой . . . ;		гі
Дня ѳі, п. Помарнацкому купили: мяса: .		ді
Ситницы две		ві
Соли гарнецъ		кѕ
Дали челяднику на розные дробязги . .		и
Дня аі, п. Помарнацкому купили: чворо писклятъ	а	ѕ
Хлеба резового боханъ		иі
Дня ві, п. Помарнацкому купили: мяса .		иі
Цыбули, петрушки, репы		ѕ
Дня ді, п. Помарнацкому купили: рыбы свеж.		ві
Оливы чвертку		ді
Морквы, обаранковъ, ситница, репа . .		ѕі
Оцту на осм. пять и на дробязги дали .		и
Дня ѕі, п. Помарнацкому купили мяса .	а	і
Ситницы три		иі
Хлеба резового		і
Десятокъ еецъ осм. пять, цыбули . . .		ѕ
Дня к, п. Помарнацкому самому дали .	в	
На полгарца пива Оршанского дали . .		е
Рыбы купили		е
Мяса.		ѳі
Млека, еецъ, морквы		гі
Дня кѕ, п. Помарнацкому купили: хлеба резового		ѳ
Две ситницы		ві
Дня ки, п. Помарнацкому купили: мяса .		гі

	Золот.	Осмак.
Хлеба резового		иі
Цыбули, петрушки		в
Ситницы три		ѳ
Дня л, п. Помарнацкому купили: рыбы свежой	а	
Флякъ		и
На бробязги дали челяднику		д
Дня ла, п. Помарнацкому купили: мяса .	а	г
Пастарнаку		г
Масла		кг
Августа д, дня п. Помарнацкому: ситницы две		ѕ
Пироги чатыри		и
Хлеба резового		гі
Оцту полгарца		і
Дня ѕ, п. Помарнацкнму купили: мяса ,		к
Ситницы две, водки кватерка		і
Хлеба резового.		иі
Дня ві, п. Помарнацкому купили; три ситницы		ѳ
Крупъ, морквы, обаранковъ.		гі
Дня ді, п. Помарнацкому на курчата дали готовыхъ грошей	а	кг
За люлку заплатили п. Ракусе . . .	а	
Дня ѳі, п. Помарнацкому купили: мяса	а	к
Масла	а	еі
Еецъ десятокъ		н
Ситницы чатыри, пироги три.		иі
Молока, морквы, пастарнаку, цыбули . .		еі
Дня кз, п. Помарнацкому купили: мяса .	а	аі
Хлеба резового боханъ		ві
Копусты, горшковъ		и
Пироговъ, соли полгарца		ка
Септеврыя а дня, п. Помарнацкому купили:		
Ситницъ чатыри		ві
Пироговъ девять		ѳ
Дня е, п. Помарнацкому купили: мяса. .	а	ѕ
Крупъ квартъ десять		ѳ

	Золот.	Осмак.
Хлеба резового		гі
Дали на курчата	в	ѕ
На дробязги челяднику дали		г
Дня і, п. Помарнацкому купили: мяса .	а	г
Цыбули		єі
Ситницы две, пироговъ.		єі
Пастарнаку, морквы		ѕ
Готовыхъ грошей дали	в	
Дня кв, п. Помарнацкому купили: рыбы свежей		иі
Оцту, жбанъ на оцетъ		гі
Олею, ситницы две, пироговъ . . .		иі
Копусты, крупъ, вожки двое		ѳ
Якъ одехалъ п. Помарнацкій, дали хлопцу		и
Темужъ хлопцу на крупы дали . . .		д
Якъ хлопецъ яхалъ до Быхова, дали . .		єі
Итемъ дали хлопцу на вси дробязги: на мясо, куръ, ситницы, пироги, хлебъ. . . .	д	ві
Януария иі дня.		
Росходъ меский:		
Купили древъ до ратуша, заплатили . .		ві
Сена до ратуша купили, заплатили . .	а	ѕ
За вожки заплатили.		д
За пиво, набраное до ратуша, заплатили		к
За листы почтъмайстрови одъ пановъ делегатовъ заплатили . . . . ; .	г	і
За два возы сена до пана войта заплатили	а	гі
Рыбы купили въ домъ пана войта, за .	г	ѕ
Пироговъ за осмаковъ дванадцать, ситницъ три осм. осмнадцать	а	
З росказання пана райцы Федоровича, коли старговалися на важницу, тогды набрали меду гарцовъ дванадцать, заплатили .	ві	
Януария ѳі дня, з росказання пана райцы Федоровича, купили мяса для пана Старинского, конюшого канслера Девича, за	д	
Ситницъ пять по осмаковъ шесть . . .	а	
Хлеба резового купили	а	

	Золот.	Осмак.
За две мерки овса заплатили.	ѕ	єі
За рыбу		кд
Соли		и
За пиво пану Старинскому		кд
Купили сена до ратуша возъ, заплатили		кє
За давне пиво, набрано до ратуша. . .		кд
За росказаннемъ пана лавника Коробанка, будучи за вартою на ратушу з панемъ Даниелемъ Хомутовскимъ, заплатили за гарнецъ меду	а	ѕ
За бичовъки заплатили		и
З росказання пана войта, въ домъ купили мяса	г	єі
Выдаючи копя дорошоватого з ратуша провадзицъ неволника до Орши, купили рукавицы челяднику пановъ депутатовъ . .		єі
Посланъцу мескому, што пошолъ за конемъ до Орши, дали на страву	а	єі
З росказання пана райцы, взели до ратуша меду гарнецъ	а	
При одебранню грошей поборовыхъ одъ Филимона Дзешковича, зыскали меду гарнецъ	а	
З росказання пана войта, въ домъ взели меду гарцовъ пять, заплатили	є	
З росказання пана войта, дали Ерию, што въ турме седелъ	а	
До концелярыи за две либры паперу запл.	а	і
За чвертку галясу заплатили до концеляріи		іє
Купили дровъ до брамы Олейной возы два		ка
Для слуги Василевского, Селедца, купили пироговъ, пива, што чинитъ все		к
Купили для пана войта пироговъ осмъ .		ѕі
Януария ѳі дня, выправа до Орши пана Василия Хомутовскаго, бурмистра, з панемъ Григоремъ Коробкиномъ, лавникемъ;		
Купили мяса на печене, за	в	
Купили рыбы		іє
Ситъницъ пять	а	

	Золот.	Осмак.
Пироговъ десять		к
Хлеба резового		кѳ
Горелъки пулътора гарца добрей . . .		-
За полпета гарца меду	д	єі
За семъ гарцовъ пива	а	кѕ
Купили смолъки за		д
З росказання пана войта, при бытности пана Помарнацкаго и пановъ депутатовъ, взели меду гарцы три и полъ, заплатили, . .	г	єі
Овса мерку золотыхъ чатыри, санки одъ Бедыша золотыхъ два и осмакъ, чинитъ . .	ѕ	а
Еще хлеба резового купили		к
Ведлугъ реестру, намъ поданого одъ пана райцы Леошкевича, дали пану Василию Хомутовскому готовыхъ грошей до Оршы, на сеймикъ Громничъный	рн	
Меду у барылку гарцы тры и полъ . .	г	єі
Тогожъ дня, жолънеру, который провадзилъ вязня до Оршы, Гедъровича, дали на страву	а	
Купили коня буланого одъ пана Павла Рословца, дали талеровъ десять, которого оддали ксендзомъ Бернардиномъ, чинитъ шелегами золотыхъ осмъ десятъ	п	
За сани, томужъ Рословцу заплатили .	в	
Януария к, дня, за писанне картекъ на сессию, концеляристомъ	в	гі
З росказання пановъ посполитыхъ рочныхъ, купили рыбы, обаранковъ, пива, заплатили за все	а	
Подъ часъ заорендованя важницы, набрано пироговъ, обаранковъ заплатили . . .	а	
За сто свечъ до ратуша заплатили . .	в	к
В домъ пана войта купили рыбы . .	а	єі
Ситъницъ тры		иі
Пироговъ чатыри		и
З росказання пана райцы Леошекевича, на лекарство коня дали		з
Купили дровъ до концеляріи возъ . . .		ві

	Золот.	Осмак.
Пулторы мерки купили овса въ домъ пана войта, заплатили	є	є
З росказання пана войта, купили вазокъ до ратуша, запл.		иі
Купили шыну, мистру заплатили . . .	а	
З росказаннемъ пана войта, взели до ратуша меду гарнецъ, запл.	а	
З росказання пана войта, жыду Оршанскому, за пиво въ домъ пана войта гарцовъ семъ десятъ	ді	
З росказання пана войта, Москалю, што сталъ у пана Леошкевича, купили рыбы, за.	в	єі
Рыбы вялой, за		кд
Пироговъ десять		к
Ситницъ пять	а	
Хлеба резового		к
За мерку овса заплатили	г	ѕі
Вина кварты три одъ Кузевки, запл. .	ѕ	
Горелъки простой квартъ три	-	-
Ведлугъ реестру пана Леошкевича, купили пистолеты ему, абы подводъ не брано, запл.	ми	
За пулторы мерки овса запл	ѕ	
езцовъ пенковыхъ, за		ка
Януарыя ка дня, томужъ Москалю, за росказаннемъ пана райцы, подковъ паръ двадцать одна, пара по осмаковъ двадцать одипъ запл.	ді	ка
Купили рыбы, за	в	
упили мяса, за	д	
Мерку овеа, запл.	д	
Ещс овса мерки полъторы, запл. . . .	є	ѕ
Сена, за		єі
Вожакъ осмеро, запл		кд
Три шлейки, запл		кд
Санъки купили, за	а	
З росказання пана райцы Леошкевича, тымъ же Москалемъ овса мерки полторы, запл.	є	
Две фляше гарцове тому жъ Москалю, запл.	а	
Две копы ухналей до подковъ, запл. . .	а	і

	Золот.	Осмак.
За шклянки запл:	г҃	і҃
Януарыя к҃в дня, за картою пана войта, превелебному отцу ксендзу Шашкевичу, плебану, за елекцыю	еі҃	
оледы дали талеры два, чинитъ . . .	ѕі҃	
За пять возъ сена до ратуша, по золотому	є҃	
Копюшему канслера, за росказаннемъ пана войта, въ домъ купили ситницъ три . . .		иі҃
Мяса	к҃	к҃
За хлебъ резовый запл.		ѳі҃
На пиво дали . . . . . -		и҃
З росказання пана войта, въ домъ ситницы три		иі҃
Меду гарцовъ пять	є҃	
З росказання пана войта, до ратуша взели меду гар	а҃	
Ситъницу		ѕ҃
Пирогъ осмаки два, сена за осм. десять .		ві҃
За направу колясы, Бедышу дали . . .	к҃	еі҃
Подъ часъ бытности пана войта з панемъ райцою Федоровичемъ у отцовъ Бернардиновъ взенто меду гарцы три, запл.	г҃	
Януарыя к҃д дня, з росказання пана войта, сторожомъ кромнымъ дали	к҃	
Ітемъ, за росказаннемъ пана войта, решты додали сторожомъ	к҃	
Купили овса для коней меских мерокъ одинадцать, по золотыхъ три, запл . . .	л҃г	
За подкованя коня меского, ковалю дали		к҃а
Ивану Конопце дали, на страву до Орши	к҃	
Януарыя к҃є дня, купили въ домъ пана войта обаранковъ, за		ѕ҃
Пироговъ шесть		ві҃
При одбераннꙋ грошей поборовыхъ одъ Филимона Дзешковича, взели меду гарнецъ, запл.	а҃	
За росказаннемъ пана войта, будучи в ксенжей Бернардыновъ, взели меду гарцы три и полъ	г҃	еі҃

	Золот.	Осмак.
За два возы древъ до ратуша запл. . .		иі҃
За подкованне коней мескихъ, ковалю запл.	а҃	еі҃
За возъ древъ до ратуши запл. . . .		и҃
За направу бочки дали		к҃
За росказаннемъ пана войта, пива на ратушъ гарнецъ взели		н҃
Обаранковъ взели до ратуша, за . . .		є҃
Меду гарнецъ взели до ратуша, запл. .	а҃	
Пану Старинскому купили рыбы, за . .	а҃	і҃
Януария к҃з дня, з росказання пана райцы Федоровича, пану конюшому канслера Девича Старинскому, купили рыбы, за		к҃
Ситъницы две		ві҃
За хлѣбъ резовый запл.		ді҃
Пироговъ осмъ		ѕі҃
Въ домъ пана войта купили ситъницъ три		иі҃
Пироговъ шесть		ві҃
Челядзи меской дали на пироги		и҃
Іерему, слузе, што нотистенцыи роздавалъ		ѳ҃
За возъ древъ до брамы Олейной . . .		з҃
Януария к҃и дня, з росказання пана райцы Федоровича, Москалю, што сталъ у пани Козкевичевой, канслера Девича, дали на два дни на страве	к҃	ві҃
З росказання пана войта, взели до ратуша меду гарнецъ запл . . . . , .	а҃	
З росказання пана бурмистра, за пиво што набрано, рознеми часы до ратуша, гарцы три		к҃д
Януарыя к҃ѳ дня, панъ Комисаръ былъ у пана войта на банкетѣ; з росказання пана войта kupili: мяса до печенне и варення, за .	з҃	
Инъдыка дали	є҃	
Куровъ шестеро	з҃	
За десятокъ еецъ		иі҃
За десятокъ ситъницъ	к҃	
Масла купили	д҃	
Фунтъ рыжу		к҃
Фунтъ розинекъ		к҃з

	Золот.	Осмак.
Фунтъ мигдалъ	а	еі
Кварта оливекъ	л	
Меду гарцовъ двадцат одинъ	ка	
За две гуси запл	и	
За двое поросятъ дали	г	
Целенцины	г	еі
Слонины		еі
За фляки	а	еі
За два снопки короватакъ		ѕ
Цукъру голова фунтовъ пять и чвертка. по золотыхъ три, запл.	еі	кв
Фунтъ розинекъ малыхъ	а	
Кварта оливекъ	л	
Еше куровъ двое	к	кі
За две цецеры зап.	а	і
За пятнадцать еецъ		іѕ
Верчиковъ двадцать	а	і
Два гарца петрсаменту одъ пана Бурачка и секъту, петнадцать гарцовъ лагону одъ пана Романа Аноски, запл, ...	п	
За пиво гарцовъ шестнадцать	л	и
Музыкантомъ запл.	и	
За шесть ситъницъ	а	ѕ
За две генси пани Францкевичовой запл.	и	
Десять пироговъ		к
Еденъ лотъ шафрану	к	к
Януария л дня, купили сена до ратуша .		зі
За два возы древъ до ратуша		зі
За пиво пулгарца, взели до ратуша . .		л
За бичъ		г
Пива набрано, рознемы часы, до ратуша гарцовъ чатыри	а	в
Купили сена ношку		ѕ
За подкования коня пана войта . . .	а	еі
З росказання пана войта, въ домъ купили соли гарцы два	в	
Меду взели до ратуша гарнецъ . . .	а	
Януария ла дня з росказання пана райцы		

	Золот.	Осмак.
Федоровича, пану Старинскому, конюшевскому его милости пана канслера Девича, купили мяса	г	
За чатыри ситъницы.		кд
За хлебъ резовый		зі
Соли полкварты		д
За мерку овса		еі
Горелки полъгарца простей		-
Оковытой полъгарца.		-
На пиво		ѕі
мсца февраля а дня, пану конюшему канслера Девича: на пиво		кд
Хлеба резового		к
Купили рыбы	а	
Полчвертки перцу		і
Полчвертки оливы		и
Февраля г дня, пану конюшему канслеръскому купили мяса	к	
На пиво		кд
Цыбули за осмаковъ три, соли за осьмаковъ осмнадцать		ка
Ситницъ чатыри		кд
Еще пива гарцы три		кд
Февраля є дня, пану конюшему, мяса за золотыхъ два, ситъницъ три	в	иі
Пива гарцы три		кд
Февраля ѕ дня, пану конюшему канслера Девича дали на пиво, на два дни	а	иі
Февраля з дня, пану конюшему хлеба резового		к
Купили мяса	а	еі
Пива гарцы чатыри	а	в
Горелъки простей и оковитой гарнецъ .	-	-
Февраля и дня, пану конюшему канслерскому купили мяса	а	
Купили рыбы	а	ѕ
Ситъницъ три		иі
Овса мерка	г	к
На пива дали		кд

	Золот.	Осмак.
Февраля ѳ҃ дня, пану конюшему на пиво дали		к҃д
Соли полкварты и цыбули, все за		и҃
Февраля і҃ дня, пану конюшему, з рос. пана райцы Федоровича, купили рыбы		к҃з
Вялой рыбы		в҃і
Хлеба резового		к҃
Ситъниц две		в҃і
На пиво осмаковъ двадцат чатыри, капуста цыбуля	а҃	
Февраля а҃і дня, пану конюшему канслерскому, на пиво		к҃д
Февраля в҃і дня, пану конюшему канслерскому мяса.	а҃	є҃
Ситница		ѕ҃
На пиво гарцы три		к҃д
Февраля г҃і дня, пану конюшему канслерскому, рыбы		к҃є
Вялой рыбы.		к҃д
Ситъниц две.		в҃і
Хлеба резового		к҃д
На пиво, на три гарцы		к҃д
Февраля д҃і дня, пану конюшему канслерскому, мяса	а҃	ѕ҃
Горелъки простой		-
За мерку овса	г҃	к҃
На пиво, гарцы три		к҃д
Февраля є҃і дня, пану конюшему, овса мерку	г҃	є҃і
На три гарцы пива		к҃д
На завтрешней день еще		к҃д
Февраля з҃і дня, пану конюшему канслерскому, рыбы	а҃	є҃і
За фунтъ масла		к҃д
На шесть гарцовъ пива.	а҃	и҃і
За мерку соли		і҃
Февраля и҃і дня, пану конюшему на три гарцы пива		к҃д
Февраля ѳ҃і дня пану конюшему купили		

	Золот.	Осмак.
рыбы		и҃і
Ситъница		ѕ҃
Купили мяса.	а҃	ѕ҃
Масла		в҃і
Пива гарцы три		к҃д
Февраля к҃ дня, пану конюшему купили ситъниц две		в҃і
Пива гарцы три		к҃д
Горелъки простей и оковитей гарнецъ		
Еще пива гарцы три.		к҃д
Февраля к҃в дня, пану конюшему купили рыбы.	г҃	
За полдесятка селедцовъ		є҃і
За две ситницы		в҃і
Соли кварту		і҃
Хлеба резового		є҃і
На пиво		к҃д
Февраля к҃г дня, пану конюшему, пива гарцы три		к҃д
Февраля к҃д дня, пану конюшему купили рыбы.	г҃	
Ситъниц две.		в҃і
Овса мерку дали	г҃	к҃
Пива гарцы два.		ѕ҃і
Февраля к҃є дня, пану конюшему канслера Девича пива гарцы три		к҃д
Меду гарцы два	в҃	
З росказання пана райцы Федоровича, заплатили за медъ для челядзи ксенця канцлера, гарцовъ шесть	ѕ҃	
Февраля к҃ѕ дня, пану конюшему на пиво гарцы три		к҃д
Меду гарца пулътора	а҃	є҃і
Февраля к҃з дня, пану конюшему Старинскому на пиво гарцы три		к҃д
Меду гарцы два.	в҃	
Февраля к҃и дня, пану конюшему Старинскому купили рыбы	в҃	

	Золот.	Осмак.
На три гарцы пива		кд
Купили мяса на дорогу	а	еі
Ситницы две		ві
За карто пана райцы Федоровича, писано до пана райцы Хомутовскаго, штобы припяли в поборе од Мелентия Франдыскуса купленое футро для пана Старинскаго, золотыхъ пятнадцать, которо то карто подали намъ у готовой сумме золотыхъ пятнадцать	еі	
мца Марта ві дня, з росказання пана войта, пануДокъшевичу купили овса мерка іедня, запл.	л	і
Ітемъ купили овса мерки две, запл: . .	ѳ	і
З росказання пана райцы Федоровича, подъ часъ бытности ихъ у пана Докъшевича и у пана Старинского, взели меду гарцы чатыри, запл.	л	
мца Мая ді дня, з росказання пана войта купили боты челяднику пана Старинского, запл.	в	к
З росказання пана войта, заплатили за колясу пану Спиридону Лапицъкому, для пана канслера Девича . . . . :	ві	
Мая л дня, з росказання пана войта, купили боты пану Старинскому, што коня мескою не взялъ до Горакъ запл. . . , ...	к	еі
За карта пана Старинского, намъ подано одъ пана райцы Леошкевича, ведлугъ реестру, оддали пану Дукъшевичу талеровъ и дать сума чинитъ шелегами	м	
За картою пана войта, презъ пана райцу Леошкевича, ведлугъ реестру, намъ поданого, заплацили пану Старинскому решты, шелегами	і к	
Февраля а дня, за картою пана войта, купили фунтъ перцу пану Печевскому, што кони мескіе взялъ, запл . . . . -	в	к
Имберу фунтъ зап	а	і
Тогожъ дня, купили для пана войта ситницы две		ві

	Золот.	Осмак.
Пироговъ пять		і
Два возы дровъ до ратуша, запл		нг
Купили сена до ратуша, запл.		з
Михалъце, слузе, што коней пилънуетъ, дали		є
На хлебъ дали жолнеру, што пошелъ Заински, до Быхова.		ві
За росказанемъ пана войта, што з листемъ приехалъ до пана войта, купили сена, за .		з
Овса полъмерки, запл.	в	
Купили для коней сена што Маскали зберали в цеху кушнерскомъ и в коменицы Алесковой, за		к
До ратуша сена купили за		з
До пана войта две ситницы, пять пироговъ запл. . . . . . , ...		кв
Концеляристомъ, за писание картокъ на сессыю, дали	в	
Мартину, сторожу ратушному, рукавицы дали..	а	
За гребла до хандоженне коней зап . .		еі
За три ремъни запл		ді
Сена вязка для коней месвихъ купили, за		ѳ
З росказания пана войта, Москали, што приехали, подводъ и коней, купили мяса за	а	еі
Хлеба резового за		кд
Сена за.		і
З росказання пана войта, для пана Киркора купили мяса за	а	еі
Две ситницы . . . . : .		ві
Пироговъ пять.		і
Сена за		і
Выправа пана Мирона Андзоровича до Смаллянъ, строны подводъ, абы не брано, а уволнене, взели вина гарцы чатыри, запл. .	кв	
Две головы цукъру и полтори чвертки, запл. :	ві	кв
Пану Мирону на дорогу дали	к	

	Золвт.	Осмак.
З росказання пана райцы Леошкевича, што взели паръ три юфту одъ Семена Менка, што послали до Орши пану маiору; важили фунтовъ пятьдесятъ осмъ, по осм. а҃і, сумма чинить золотыхъ двадцать семъ и осмаки два; на то потдалъ намъ карту панъ Хомутовский Василей. бору, у грошахъ, въ дому купецкомъ . .	к҃з	в҃
Галецкому i салдату, што шкуры одвезли до Шклова, дали.	а҃	
Февраля к҃ дня, Москалю, што кони выбералъ купили мяса за	а҃	к҃
Хлеба резового, за	а҃	є҃
Соли за осмаковъ пять, капусты за осмаки чатыри		ѳ҃
На два гарцы пива . . . . ,		ѕ҃і
Полъмерки овса запл.	в҃	
В домъ пана войта купили мяса, за . .	в҃	к҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ осмъ		ѕ҃і
Меду гарцовъ пять.	є҃	
З росказання пана войта, депутату, што сталъ у пана Сейбута, купили сена возъ		к҃
Ситъвицъ две		в҃і
Пироговъ три		ѕ҃
З росказанне пана войта, купили боты чарне пану Бохановичу, запл	а҃	к҃є
Ковалю Близнецу, за направу колясы запл	ѕ҃	
Выправа пана войта до его милости пана Боратынскаго, полъковника Оршанскаго: купили вина лагону гарца три, запл	ѕ҃і	
Фунтъ перцу	в҃	к҃
Имъберу фунтъ	а҃	є҃
Мигдаловъ фунтъ	а҃	к҃
Фунтъ розинекъ великихъ		к҃
Фунтъ розинекъ малыхъ	а҃	
Шафрану лотъ.	в҃	к҃
Чатыри лоты гваздикъ	в҃	є҃і
Цынамону лоты два	а҃	ѕ҃

	Золот.	Осмак.
Голова цукъру кандысъ фунтовъ пять . .	є҃і	
Пану Боратинскому, полъковнику, дали чырвоныхъ десять по золотыхъ осмънадцать, чинятъ золотыхъ сто осмъдесятъ	-р҃п	
Коберцовъ пару даровали, за которые п. Аснанскому заплатили золотыхъ сто двадцать осмъ	р҃ки	
Слузе пана полъковника, на боты . . .	в҃і	
Пану Вишневскому купили: меду гарцы два запл.	в҃	
Пива гарнцы три		к҃д
Обаранковъ		и҃
Пироговъ три		ѕ҃
Ситницъ две		в҃і
Рыбы.	а҃	є҃і
Полъмерки овса	в҃	
Февраля г҃ дня, за картою пана войта, самъ панъ Вишневский взялъ мерку овса, запл. .	д҃	
Ситъницъ пять запл.	а҃	
Купили рыбы, за	в҃	є҃і
Обаранковъ		ѕ҃
Пулъгарца горелъки	-	-
Меду гарцы два	в҃	
Селедцовъ, за	а҃	
Пироговъ пять		і҃
Пива гарцы три		к҃д
Февраля д҃ дня, в домъ пана войта купили мяса, за . . . . , ...	к҃	
Ситницъ пять	а҃	
Пироговъ адинадцать		к҃в
Купили флякъ		є҃і
За привезене сена до ратуша запл. . . .		и҃і
З рос. пана войта, взели меду до ратуша гарнецъ	а҃	
З росказання пана войта, пану Судзину, што сталъ у пана райцы Федоровича, купили: рыбы	в҃	є҃і
Ситницъ десять	в҃	

	Золот.	Осмак.
Пироговъ пять осемдесять, цыбули за осм. три		гі
Купили сена, за	а	
Овса мерку	г	єі
Оливы		є
Перцу полчвертки		і
Олею кварта		єі
За селедцы		к
Гаршковъ		к
Соли кварта		и
Капусты		г
Хлеба резового		к
Две пары ботовъ для челяди . . .	є	
Оцту кварту		є
Его милости пану Хаевицкому, за картою пана войта, купили рыбы	к	
Ситницъ пять	а	
Пироговъ пять		і
Перцу, имберу по чвертца	а	
Оливы		єі
Сена		иі
Соли кварта осмакъ, капусты осм. два .		і
Хлеба резового		ѕі
Пива гарцы чатыри	а	к
З росказаная пана войта, Москалю, што приехалъ кони выберать; сталъ у каменицы Алесковой, купили: мяса	а	
Ситницъ две		ві
Соли кварта		и
Пива гарца полтретя		к
Хлеба резового		і
Пироги три		ѕ
Михальце, челяднику, заслуги, за чатыры недели дали.	і	
За смолку Никифору Леошковичу . . .	а	єі
Мартину, челяднику, за чатыри недели .	и	
Пива гарца полтретя		к
Станкевичу за семь недель.	ді	

	Золот.	Осмак.
Галецкому за чатыре недели	ѕі	
Ивану Калосце за чатыре недели . . .	і	
З росказання пана войта, узели меду до ратуша гарнецъ	а	
Узели гарцы два	в	
Купили сена до ратуша		єі
Купили барилъку		и
Пива гарнецъ		и
Февраля є, з росказання пана войта Лапицкого для пана Судзина купили: мяса . . .	в	єі
Ситницъ две		ві
Бохонъ хлеба резового		ві
Пироговъ шесть		ві
Слонины фунты два		кд
Сена возы два	в	к
Крупъ кварты три		и
Соли кварту		і
Кварту оцту		є
Цыбули		в
Овса мерки две	з	
Петру Хлевинскому, з росказання пана войта, купили: мяса	г	
Ситницы две		ві
Хлеба резового		к
Пироговъ пять		і
За пулмерки овса	в	
Сена возъ	а	
Соли кварту		і
Дровъ		ѕ
Пива гарцы чатыри	а	в
Ітемъ за пулъмерки вса	в	
З росказання пана бурмистра, взели: . .		
Меду до ратуша гарнецъ	а	
Обаранковъ до ратуша		ѕ
Его милости пану Пищале, з росказання пана войта, купили: ситницы две		ві
Хлеба резового		иі
Пироговъ десять		і

	Золот.	Осмак.
	в	
За пулмерки овса		з
За кварту соли		и
Сторожу дали		з
Свечъ десятокъ.		
Москалю, што приехалъ подводы выберац	а	єі
з дыму, з росказання пана войта, купили: мясаъ		ві
Две ситъницы		иі
Хлеба резового.		єі
Копусты		і
Соли кварту		єі
Сена		ѕі
Пива гарцы два		і
Пироговъ пять		
За картою пана бурмистра Хомутовскаго,	є	
меду гарцовъ пять		кд
Пива гарцовъ три		
Пану Костантыновичу, з росказання пана	г	
воит, купили: мяса		ві
Ситъницы две		ѕ
Сена		и
Пироговъ чатыри	д	
За мерку овса		
Февраля ѕ, з росказання пана войта, пану	в	
Судзину купили: мяса		і
Пироговъ пять		иі
Ситъницы тры		к
Хлеба резового		и
Соли кварту	а	кѕ
Семъ гарцовъ пива		г
Цыбули	г	д
На боты дали челяднику пана Судзина	и	
Вина гарца полътора		і
Оцту кварты две		
З росказання пана райцы Федоровича, взели		
меду для пана Судзина гарцовъ чатыри	д	
Москалемъ, што в Бесмана стали, з роска-	а	
зання пана войта, хлеба резового купили		єі
Купили сена		

	Золот.	Осмак.
Купили сена возы два	в	
Пироговъ десять		к
Ситъницъ пять	а	
Для пана Хлевинского, з росказання пана		
войта, купили: мяса	а	кѕ
Ситъницъ две		ві
Сена		ѕ
Овъса мерку	г	єі
Пироговъ пять		і
Хлеба резового		єі
Соли і копусты		і
Февраля з, з росказання пана райцы Федо-		
ровича, для пана Судзина купили: мяса	в	
Еще мяса купили	а	
Слонины фунты два		кд
Ситъницы две		ві
Пироги чатыри		и
Цыбули		в
Соли кварту		і
За хлебъ резовый		ві
Сена возъ	а	
Перцу полъчвертки		і
Оцту кварты две		і
Купили дровъ до ратуша		ѕ
Два возы до турмы		иі
Для пана Помарнацкаго купили водки		иі
За писанне картокъ на сессыю, канцеля-		
ристомъ заплатили	в	к
З росказання пана войта, взяли до ратуша		
меду гарцы три	г	
З росказання пана войта, Москалю купили:		
мяса	а	
Ситъницы две		ві
Пироговъ пять		і
З росказання пана войта, в домъ купили:		
ситъницы две		ві
Пироговъ осмъ		ѕі
Меду гарцовъ пять и полъ жолнеромъ у		

	Золот.	Осмак.
пана войта	є҃	є҃і
Михалъце и Мартину, што ездили по сена		ѕ҃і
Купили сена до ратуша возъ		к҃
Для пана Шварца, сталъ в дому Шыпулиномъ, з росказання пана войта купили: мяса	в҃	к҃
Меду гарцовъ два	в҃	
Ситницъ пять	а҃	
Пироги три		ѕ҃
Три фунты анышу		к҃д
Москалемъ, едучымъ з Акева до полковъ, з росказання пана войта купили: хлеба . .		є҃і
Пироговъ пять		і҃
З росказання пана войта, жолнеромъ, што стали у него, купили: хлеба резового . .	а҃	в҃і
Ситъницъ пять	а҃	
Селедцовъ десятокъ	а҃	
Рыбы вялой		в҃і
Пироговъ семъ		д҃і
Сакъсономъ, стали у Гапона Шабелника, з росказання пана войта купили: мяса . .	к҃	к҃
Хлеба резового	а҃	
Ситницъ пять, по осмаковъ шесть, пироговъ шесть по осм. два	а҃	в҃і
Сена вязками		і҃
На банкетъ, въ домъ пана войта, з росказання пана войта купили: мяса	г҃	є҃і
Меду гарцовъ одинадцать	а҃і	
Хлеба резового		к҃а
Оливекъ кварту у пана Бурачка . . .	г҃	
Оливы полъфунта		к҃в
Еще менса	а҃	є҃і
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Пироговъ десять		к҃
Ситницъ пять	а҃	
Сена		з҃і
З росказання пана войта, купили сена для коней, которые стоятъ у Григория Чортка .		н҃і

	Золот.	Осмак.
За картою пана войта, узели у пана Бурачка две штуки китаю, которые дали пану Бутовичу, писарю замковому	—	—
З росказання пана райцы Федоровича, взели, для пана Шварца, меду гарцы два . .	в҃	
З росказання пана войта, купили пороху чвертку пану Бахановичу		є҃і
Для пана Велички, што сталъ у пана Спиридона Лапицкого, з росказання пана войта купили: мяса	в҃	к҃
За мерку овса заплатили	д҃	є҃
Ситъницъ пять	а҃	
За хлебъ резовый		н҃і
За сено дали	а҃	
Пироговъ десять		к҃
За пиво и за медъ заплатили жыду Лейзеру	ѕ҃	
Февраля і҃, з росказання пана войта, для пана Велички купили: рыбы	а҃	є҃і
Овса мерку	г҃	є҃і
Ситницъ десятъ	в҃	
Пироговъ десятъ		к҃
За сто свечъ тому жъ пану Величце . .	г҃	і҃
За хлебъ резовый, за боханъ		к҃з
Купили дровъ до ратуша возъ два . . .		н҃і
Два возы сена до ратуша	а҃	к҃д
За дрова до концелярыи		н҃і
За сено для коней, што стоятъ у Грыгора Чортка		є҃
За тры возы сена, въ домъ пана войта .	в҃	
За бочачки до ратуша		к҃з
За дрова до концелярыи		є҃
З рос. пана войта, купили обаранковъ до ратуша.		ѕ҃
З росказання пана войта, для пана Шварца купили: рыбы	а҃	к҃
Ситницы две		в҃і
За два возы сена	в҃	к҃

	Золот.	Осмак.
За возъ соломы		к҃д
Дровъ возы чатыри	а҃	і҃
За два десятка лядунекъ	а҃	і҃
Чатыри пари скалекъ		к҃
За картою пана райцы, взели меду для его милости гарцы два.	в҃	
З росказання пана райцы Федоровича, москалю, што приехалъ з листомъ одъ пана Василевского до пана войта, купили: рыбы . .		еі҃
Ситницу		ѕ҃
Пироги два		д҃
Февраля аі҃, з росказання пана войта, взели вина для пана Велички полъгарца і полъкварты	є҃	
З росказання пана войта, в домъ купили целяцыны	а҃	еі҃
Мяса яловичча в домъ пана войта . .	в҃	еі҃
Ситницъ пять	а҃	
За пять пироговъ		і҃
Обаранковъ		ві҃
Меду гарцы полъшта.	є҃	еі҃
Пива гарцы два до ратуша		ѕі҃
Москали, што приехали подводъ з дыму выберацъ, з росказання пана войта купили: мяса, ...	а҃	еі҃
За хлебъ резовый		к҃ѳ
Соли купили.		г҃
Крупъ		г҃
Пива гарцы два.		ѕі҃
Ситъницы две осм. дванадцать, пироговъ три осм. шестъ		иі҃
За направу колясы меской Бедышу дали,	в҃	еі҃
Купили обаранковъ до ратуша		ѕ҃
Пива гарцы два, брано до ратуша . . .		ѕі҃
З росказання пана войта, слугамъ мескимъ дали, человекомъ шести, по осмаковъ пятнадцать	г҃	
Купили дровъ до ратуша возы чатыри .	а҃	і҃

	Золот.	Осмак.
З росказання пана Григорія лавника, за полъгарца меду заплатили		еі҃
За полъгарца пива		д҃
Купили сена конемъ подводнымъ, што стали у Чортка		к҃є
Москалемъ, што стали у Валесковщине, сена купили		ѳ҃
За карто пана войта, заплатили за тры возы сена в домъ па войта	г҃	є҃
З росказання пана войта, пану Мирону за писанне листовъ универсаловъ охронъ, инотестенцый, розныхъ справъ	зі҃	
За карто пана войта заплацили за квоту пану Григорю Лапицкому Хомычу	п҃	
З росказання пана райцы Федоровича, заплатили за гарнецъ меду, взятой до ратуша.	а҃	
Февраля ві҃, з росказання пана райцы Федоровича, для пана Шварца купили: мяса .	а҃	еі҃
Ситъницы две		ві҃
Пироговъ чатыри		и҃
За картою пана райцы Федоровича, взели для пана Шварца: меду гарцы два . . .	в҃	
Пива гарцы полпета	а҃	ѕ҃
З росказання пана войта, Москалемъ, абы подводъ небрали, купили: мяса	в҃	еі҃
Купили хлеба резового боханъ		к҃д
За крупы заплатили		є҃
Соли купили		г҃
Пива гарцы два		ѕі҃
Сена купили		п҃
Ситъницы две		ві҃
Еще тымъ же москалемъ на пиво дали, гарцы на чатыри	а҃	в҃
З росказання пана войта в домъ купили кура	а҃	
За пулшта гарцы меду	є҃	еі҃
Взели вина полъторa гарца у Кузевки .	ві҃	
Ведлугъ реестру, поданого одъ пана райцы		

	Золот.	Осмак.
Леошкевича, москалю Михайле Богъдановичу, который выбералъ подводы, з росказання пана войта дали на боты	и҃	
Челяднику его дали тинера осмаковъ сорока	а҃	і҃
Февраля гі҃, з росказання пана войта, в домъ купили: рыбы	к҃	є҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ шесть		ві҃
Пива гарцовъ семъ	а҃	кѕ҃
З росказання пана войта войта, купили сена на подводы, што до Смолянъ выправили . .	а҃	кѳ҃
З росказання пана войта, Москалемъ, што в каменицы Алесковой, купили: рыбы . . .		еі҃
Хлеба резового		кд҃
Ситъницы две		ві҃
Соли		г҃
Пива гарцовъ три		кд҃
Февраля ді҃, з росказання пана войта, Москалю, што сталъ в каменицы Алесковой, купили: рыбы		еі҃
Хлеба резового		к҃
На крупы і соль дали		є҃
На пиво гарцы три		кд҃
Ситницы две		ві҃
Сена набрали возками		кз҃
З росказання пана войта, в домъ купили: ситницъ шесть	а҃	ѕ҃
Пироговъ пять		і҃
Меду гарнецъ	а҃	
Голова цукру, фунтовъ два и полъ, Кандысъ Брутъ	з҃	л҃
Купили до ратуша овса мерку	д҃	еі҃
Купили сена до ратуша.		еі҃
За десятокъ овецъ		и҃
Февраля еі҃, купили дровъ до ратуша возокъ.		аі҃
Сена возъ купили до ратуша	а҃	
З росказання пана войта, купили ситницъ		

	Золот.	Осмек.
осмъ пану райцы Федоровичу, в дорогу до Смолянъ	а҃	иі҃
Пироговъ десять		і҃
Голова цукру Кандысъ Брутъ, фунтовъ тыри и три чвертки, заплатили Бизевичу, и оддано п. Василевскому	ді҃	з҃
Февраля ѕі҃, з росказання пана войта, в домъ купили: ситъницы три		иі҃
Пироги чатыри		и҃
Подчасъ сессии на ратушу, набрали пива гарцовъ чатырнадцать	г҃	кв҃
Тогожъ часу, меду гарцы два	в҃	
Обаранковъ		ві҃
Законникомъ Минскимъ, которые приездзали для карты, дали имъ на дорогу . . .	в҃	
Февраля зі҃, з росказання пана войта, в домъ купили: мяса		кз҃
Три ситъницы		иі҃
Пироговъ шесть		ві҃
За два возы древъ до ратуша		кд҃
Зыскали пива полгарца до ратуша . .		д҃
Обаранковъ		г҃
Сена купили для мескихъ коней . . .		к҃
Еще пива гарнецъ до ратуша		и҃
З росказання пана войта, в домъ для пана наместника Шкловскаго взяли вина кварты три и чвертка	д҃	
Марцину сторожу, што ходилъ по кони до Княжичъ, дали на хлебъ		ді҃
За картою пана райцы Федоровича, купили для пана Шварца фунтъ пороху. . . .	в҃	
Февраля иі҃, з росказання пана войта, в домъ купили: рыбы	в҃	еі҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ десять		к҃
З росказання пана райцы Федоровича, взели в домъ его меду гарцовъ пултора, для челедзи канцлеровой.	а҃	еі҃

	Золот.	Осмак.
Москалемъ, едучимъ з Волыня, стали в дому Галковымъ, з росказання пана войта купили: рыбы	к҃	к҃
Вялей рыбы	а҃	і҃
Десять ситъницъ	к҃	
Хлеба резового боханы чатыри	д҃	
За пулторы мерки овса	ѕ҃	ке҃
Сена купили	в҃	
Горелки простой гарнецъ	—	—
Пироговъ десять		к҃
Февраля ꙍі҃, з росказання пана войта, Москалемъ, што стали в дому Галковымъ, купили: рыбы	г҃	
Ситъницъ пять	а҃	
Сена возы два	а҃	і҃
За два боханы хлеба резового . . .	а҃	і҃
Пироговъ пять		і҃
З росказання пана войта, дали тымъ же Москалемъ, на подводы, жебы копей не брали	л҃	
З росказання пана войта, в домъ купили: рыбы	а҃	
Ситъницъ шестъ	а҃	ѕ҃
Пироговъ шесть		ві҃
За три возы сена	в҃	
За пулътора десятка еецъ и за хренъ .		кѕ҃
За картою пана райцы, взели в домъ его меду гарцы два	в҃	
За росказаннемъ пана войта, взели в домъ его меду гарцовъ пять	є҃	
Купили возъ сена до ратуша	а҃	
Купили барилки две до ратуша . . .		к҃
Слузе Семену запустного дали		еі҃
З росказання пана войта, взели в домъ его, жолнеромъ меду гарца полшта	є҃	еі҃
Пива гарцовъ семь	а҃	кѕ҃
Февраля к҃, з росказання пана войта, в домъ ситъницъ чатыри		кд҃
Обаранковъ	а҃	

	Золот.	Осмак.
За ремень до дышля дали		ѕ҃
За коня меского Печевскому, на пасци запл.	и҃	
З росказання пана войта в домъ: пироговъ десять		к҃
За чатыри фунты ковияру	в҃	кд҃
Февраля ка҃, Москалемъ, што стали у жыда з росказання пана войта купили: рыбы . .	а҃	
Ситъницы три		иі҃
За хлебъ резовый		і҃
Пироговъ шесть		ві҃
Сена купили.		еі҃
За картою пана райцы Хомутовского, за три гарцы пива заплатили		кд҃
За росказаннемъ пана войта, в домъ взели: меду гарцовъ полшта	є҃	еі҃
Пироговъ чатыри		и҃
Ситъница една		ѕ҃
Февраля кв҃. купили дровъ до ратуша возы два.		к҃
За два возы дровъ до концелярии . . .		кз҃
За чатыро вожакъ заплатили.		ві҃
За мерку овса до ратуша	д҃	і҃
Сена в домъ пана войта купили возъ . .		кд҃
Сена до ратуша купили возъ . , . . .		к҃
З росказання пана райцы Федоровича взяли меду гарнецъ до ратуша	а҃	
З росказання пана войта, за писанне справъ пану Белошицкому в замку, якъ веле дали	ѕ҃	
Февраля кг҃. пироговъ пять в домъ пана войта		і҃
Три фунты мигдалъ в домъ пана войта .	ѕ҃	
Ситницы три		иі҃
До ратуша пироговъ взелы два		д҃
Пива гарцы два		ѕі҃
На сессию свечъ копили десятки два .		ді҃
З росказання пана войта, купили санъки одъ Бедыша до ратуша	г҃	

	Золот.	Осмак.
За направу другихъ санокъ дали Бедышу		к҃
За подкованне коней меских заплатили Близнецу	г҃	є҃
З росказаннемъ пана войта, взели меду до ратуша гарцы два, для пановъ радныхъ . .	в҃	
Заплатали пану Гапону Бизевичу за коренне, што набрано в домъ пана войта разнеми часы, по сказыяхъ, ведлугъ реестру пана Бизевича	л҃є	
Для пана писаря Бартошевича, з росказання пана войта, купили: рыбы	в҃	
Пять ситницъ . . :	а҃	
Пять пироговъ		і҃
Сена		єі҃
За следзи		иі҃
За хлебъ резовый		кд҃
Вина купили петрсименту за чырвоный злотый, што намъ панъ райца Леошкевичъ подалъ въ реестре пану райцы Федоровичу, и до себе пана райца Леошкевичъ реестръ взялъ	иі҃	
З росказання пана бурмистра, ксендзомъ Оршанскимъ, стали у Бернардыновъ, купили:		
Ситницъ чатыры . . . . , .		кд҃
Пироговъ пять		і҃
За мерку овса заплатили :	г҃	і҃
Еще панъ Хамутовский самъ куповалъ тымъ ксендзомъ:		
Ситъницъ, пироговъ	а҃	ѕ҃
Сена купилъ		кз҃
Овса пулъмерка	в҃	и҃
Хлеба резового бохапъ	а҃	
Панъ бурмистръ, будучи у Ворти, своихъ страцилъ	в҃	і҃
Февраля к҃д, купили пять мерокъ овса до ратуша	к҃	і҃
Возы два дровъ до ратуша		к҃
Сена возъ.		ка҃
Сена возы два в домъ пана войта . . .	а҃	ѕ҃

	Золот.	Осмак.
Михалце за неделю заслуги, дали . . .	в҃	єі҃
Ивану Канобце, за недели заслуги дали	в҃	єі҃
На пироги, челядзи меской дали . . .		і҃
Сена купили до ратуша		ні҃
З росказання пана райцы Федоровича, до ратуша купили: пироговъ, селедцовъ, пива, все чинитъ		к҃
З росказання пана райцы Федоровича, взели до ратуша, для пана Помарнацкого, вина кварту	в҃	
Пива гарнецъ до ратуша		и҃
Меду гарнецъ для пана Помарнацкого .	а҃	
Обаранковъ до ратуша.		и҃
Станкевичу, за неделю заслуги дали . .	в҃	
Для пана писаря Бартошевича, з росказання пана войта, купили: рыбы	а҃	кє҃
Ситницъ пять	а҃	
Пироговъ пять		і҃
За десятокъ селедцовъ	а҃	ѕ҃
За сено		кє҃
За пулмерки овса	в҃	і҃
За хлебъ резовый		кд҃
З росказання пана райцы Федоровича, купили: меду для пана писаря Бартошевича гарцы чатыры и полъ	д҃	єі҃
Выправа пана войта до Смолянъ, до пана рекментаря.		
Взели меду, в дорогу, гарцовъ осмънадцать	иі҃	
Рыбы, в дорогу, купили	є҃	и҃
Три фунты кивіяру, гарщичекъ перцу, цыбули, все чинитъ	в҃	и҃
Ситницъ пять	а҃	
Пироговъ двадцать	а҃	і҃
Обаранковъ		і҃
Хлеба резового		ні҃
За ползолотника шафрану		єі҃
За две галъки мошкетовыхъ		ві҃
За поллота гваздикъ		ді҃

	Золот.	Осмак.
За коробки		є҃
За ременъ, нашыйныники, дали . . .		иі҃
За дышелъ до санокъ, параковнихъ . .		єі҃
За вздечьку для коня, в дорогу	в҃	єі҃
За кантары	г҃	к҃
Вина взели одъ пана Бурачка, лагону, гарцовъ десять	—	—
Три головы цукру Кандысъ Брутъ, фунтовъ патнадцать и полъ	—	—
Купили жыта мерокъ дванадцать, которое вдали ксендзомъ езиутамъ, што позычали на провиянтъ, вроку ҂а҃ѱи, за которое заплатили	ч҃а	
Февраля к҃є, з росказання пана войта, пану писарю Бартошевичу купили: рыбы . . .	а҃	і҃
Ситницы три		иі҃
Пироговъ пять		і҃
Хлеба резового		ді҃
Сена вязками сами набрали	а҃	єі҃
Полмерки овса	в҃	
За росказаннемъ пана войта, што по сена приходзили до ратуша, теды купили челядзи хлеба.	а҃	
За росказаннемъ пана войта, в домъ купили: пироговъ шестъ		кі҃
Обаранковъ		ѕ҃
Ситъницы три		иі҃
За либру паперу до протоколу		кз҃
Слугамъ мескимъ, за розданне инотистенцый, на три ситъницы дали		иі҃
За три аркуши паперу, на сессию . .		д҃
Для пановъ посполитыхъ рочъныхъ, пива гарцы два		ѕі҃
Пану войту в домъ пива гараецъ . . .		и҃
Ковиару и пироговъ до ратуша		єі҃
За росказаннемъ пана райцы Леошкевича, сена, што привезли с сеножати до ратуша купили: хлеба челядзи . . . . ,	а҃	
На квасъ дали		є҃

	Золот.	Осмак.
Канцеляристомъ, за писанне картъ на сессию, дали	в҃	
Февраля к҃ѕ, з росказання пана войта райцы, для челядзи, што по сено ездили, купили хлеба	в҃	
На пироги челядзи дали		і҃
Жолнеромъ мескимъ двумъ на пироги. .		д҃
За два десятки свечъ, до ратуша . .		ѕі҃
З росказання пана равцы Хомутовского, подчасъ таксы в дому купецкимъ за два гарцы меду	в҃	
За три гарца пива		кд҃
За полъ кварты горелъки		ві҃
З росказання пана райцы Леошковича, заплатили пану райцы Кузевце за сена до ратуша	л҃	
Для пана Бартошевича, з росказання пана войта, купили: рыбы.	а҃	з҃
Ситницъ три		иі҃
Пироговъ пять		і҃
За полъ десятка селедцовъ		єі҃
Дровъ возы два		кд҃
Горелки полкварты		ві҃
Возъ сена		кз҃
Хлеба резового		єі҃
За огурки, за копусте		є҃
Пива набрали гарцовъ пять	а҃	і҃
Ведлугъ реестру, намъ поданого одъ пана райцы Леошкевича, его милости пану Боратынскому, полъковнику Оршанскому, за умънейшенне дымовъ у Смалянахъ, дали талеровъ пятдесятъ пять, по золотыхъ осмъ, чинитъ золотыхъ четыреста сорокъ	ѵ҃м	
Ведлугъ рестру пана райцы Леошкевича, намъ поданого, его милости пану Баратинскому, што панъ войтъ присылалъ умыслию челядника пана полъковника, ведлугъ листу пана войта дали золотыхъ	н҃	

	Золот.	Осмак.
Такъ же пану полковникови, презъ руки пана войта, дали талеровъ двадцать и золотыхъ два, чинитъ шелегами золотыхъ сто шестъ десятъ два, рах. талеръ по зол. осмъ .	р҃ѯв	к҃
Горелъки гарцовъ сто пять десятъ шесть, по золотыхъ два, чинитъ золотыхъ триста двадцать	тві҃	
З росказання пана войта, в домъ купили пироговъ осмъ		ѕі҃
Ситъницы три, по осмаконъ шесть . . .		иі҃
З росказання пана войта, Москалемъ, што спод Риги ехали, купили:		
Ситъницы три		иі҃
Пироговъ пять		і҃
Для пановъ радныхъ, меду гарнецъ . .	а҃	
Што по сена ездили, челядзи на хлебъ дали		иі҃
Пироги два		д҃
Февраля к҃з дня, з росказання пана войта, Марцину, што ходзилъ за Москалями, купили хлеба за		еі҃
За три аркушы паперу на таксу паномъ поборцомъ.		г҃
За возъ дровъ до ратуша дали		гі҃
За либру паперу до концелярии		к҃д
З росказання пана войта, въ домъ купили ситъницъ три		иі҃
Пироговъ пять		і҃
З росказання пана райцы Федоровича, оливокъ, коли выборы были.		и҃
Ситъница, за перецъ и за цыбуле . . .		ѳ҃
За пиво, набраное розными часы до ратуша, гарцовъ пять	а҃	і҃
Дня к҃и, з росказання пана войта, въ домъ пироговъ осмъ		ѕі҃
Ситницы чатыры		к҃д
Купили рыбы	а҃	і҃
Дня к҃ѳ, купили дровъ до ратуша возы три	а҃	
Въ домъ пана войта: ситницъ пять . .	а҃	

	Золо.	Осмак.
Пироговъ десять.		к҃
Обаранковъ		ѕ҃
Пива до ратуша взели гарнецъ		и҃
Смолъки купили		і҃
Марта а҃ дня:		
З росказання пана войта, пану ротмистру што приехалъ в жидовской справе, который сталъ у Никифора Леошкевича, панъ Саковичъ купили: рыбы за золотыхъ два, осмаковъ двадцать пять	а҃	к҃е
Пять ситъницъ	а҃	
Пять пироговъ		і҃
Обаранковъ		ві҃
За полъчвертки перцу		і҃
За полъчвертки оливы		з҃
За полдесятка свечъ		е҃
За хлебъ резовый		еі҃
Верчовъ, рыбы вялой и селедцовъ . . .	а҃	еі҃
З росказання пана войта, взели вина гарцовъ два и кварте у Семена Кузевки, для его милости пана Паца, што сталъ у Бернардиновъ, обаранковъ купили		ѕ҃
Дня в҃, для пана ротмистра Саковича, з росказання пана войта, купили: рыбы . . .	в҃	еі҃
Ментусовъ живыхъ	а҃	
Ситъницъ пять	а҃	
За хлебъ резовей запл.	а҃	
Пироговъ пять		і҃
Обаранковъ		ві҃
Вялой рыбы	а҃	
Вина одъ Семена Кузевки гарцовъ два и кварты три	—	—
Сена		зі҃
Меду гарцы чатыри	д҃	
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
За мерку овса	д҃	
Жиду, што з нимъ приехалъ, дали на харчъ.		к҃

	Золот.	Осмак.
Перцу полъчвертки, имберу полчвертки .		ѕ҃і
Соли пулъ гарца		ѕ҃і
Цыбули, хрену		в҃і
Пшена		к҃
Оливы		ѳ҃
Голова сукъру фунты три, по зол. два, осм. двадцать	и҃	к҃
Для челядзи пана Саковича, горелъки купили		в҃і
На вечеръ купили: рыбы	в҃	
Пять ситъницъ	а҃	
Хлеба резового		ѕ҃і
Свечъ десятокъ		и҃
Обаранковъ		ѕ҃
Росказанне пана войта—въ домъ купили:		
Рыбы	а҃	ѕ҃
Ситъницъ три		и҃і
Пироговъ осмъ		ѕ҃і
Обаранковъ		ѕ҃
Купили дровъ до ратушы возы два . . .		к҃д
За два десятка свечъ до ратуша . . .		ѕ҃і
Две ситъницы до ратуша		в҃і
Пива гарнецъ до ратуша взели		и҃
Дня г҃, з росказання пана войта, депутату што приехалъ одъ реиментара, купили: рыбы за	а҃	і҃
Ситъницы три		и҃і
Пироговъ шесть		в҃і
Сена купили		е҃і
Полъ мерки овса	к҃	
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
З росказання пана войта, Москалемъ, што в Рони стали, купили: ситъницъ три		и҃і
Пироговъ три		ѕ҃
На пива дали		ѕ҃і
Меду гарнецъ	а҃	
Селедцы		в҃і
З росказання пана войта, для пана Судзина		

	Зол.о	Осмак.
купили: рыбы	г҃	е҃і
Мерку овса	д҃	
Пироговъ пять		і҃
Ситъницъ пять	а҃	
Сена		к҃
Рыбы вялей.		к҃
Селедцовъ пять		к҃
Хоронжому заплитили, што набрано до ратуша меду розными часы, ведлугъ его реестру гарцовъ шесть и полъ, по золот. осм. шесть	з҃	к҃д
Длп его милости пана Самовича, з росказання пана войта, купили рыбы ментузовъ .	а҃	і҃
Ещо росоловой рыбы.	в҃	е҃і
Еще рыбы свежой	г҃	
Ситъницъ пять.	а҃	
Пироговъ десять		к҃
Три возы дровъ	а҃	ѕ҃
Олею полъ кварты		и҃
Пшена гарнецъ		ѕ҃і
Обаранковъ		в҃і
За пулъ фунта перцу.	а҃	і҃
За полъ фунта имберу		к҃
Купили боты для челядника	г҃	
Свечъ десятокъ		и҃
За хренъ запл		и҃
Оливы полъ фунта		к҃д
За копусте и за гаршки		і҃
Вина гарнецъ у Семена Кузевки, запл. .	н҃	
За полъ тори мерки овса запл	ѕ҃	е҃і
Меду гарцы два.	в҃	
Пива гарцы три		к҃д
Пара подковъ подъ коня		к҃д
На вечоръ, купили: рыбы	в҃	
Ситъницъ три		и҃і
Пироговъ пять		і҃
Обаранковъ		ѕ҃
За вздечку на коня	в҃	
Дня д҃, з росказання пана войта, пану Суд-		

	Золот.	Осмак.
зину купили: рыбы росоловей	а҃	еі҃
Десятокъ селедцовъ	а҃	і҃
Вялой рыбы	а҃	
Ситьницъ три		иі҃
Пироговъ пятъ		і҃
Полъ чвертки перцу		ві҃
Хлеба резового		к҃
Оливы		е҃
Еще ситьницъ две, пироговъ чатыри . . .		к҃
Меду гарцовъ шестъ	ѕ҃	
Пива гарцовъ осмъ	в҃	д҃
З росказання пана войта, Москалемъ, што стали у Рони, купили: ситъницъ пятъ. . .	а҃	
Пироговъ пятъ.		і҃
Селедцовъ полъ десятка.		к҃
Пива гарцы два		ѕі҃
Хлеба резового		е҃
Пану ротмистру Саковичу, з росказання пана войта, купили, што самъ панъ Саковичъ старговалъ сетра, за которого заплатили	і҃	
Фунтъ перцу	в҃	к҃
Фунтъ перцу	а҃	і҃
Два фунты оливы	в҃	к҃
Полъ тора фунта розинекъ.	а҃	з҃
Ситъницъ осмъ	а҃	иі҃
Пироговъ десять		к҃
На две пари ботовъ дали грашми . .	е҃	еі҃
Овса мерку дали	д҃	к҃
Меду гарнецъ, пива гарцы два	а҃	ѕі҃
З росказання пана войта, депутату, што приехалъ одъ реиментара: ситъницъ пятъ	а҃	
Пироговъ чатыри		и҃
Сена		еі҃
Меду гарнецъ	а҃	
Чатыри гарца пива	а҃	в҃
Полъ мерки овса	в҃	е҃
Рыбы	а҃	
За селедцы		гі҃

	Золот.	Осмек.
З росказання пана войта, в домъ купили: рыбы		кд҃
Ситъницъ чатыри		кд҃
Пироговъ шестъ		ві҃
За розношенне картокъ на сессию, слугамъ на ситъницы чатыри дали		кд҃
За табельки Галецкому дали	в҃	
Для пановъ радныхъ, меду гарнецъ . .	а҃	
Станкевичу, за неделю заслуги, дали . .	в҃	
Меской челядзи, на хлебъ резовый дали .		кѕ҃
За шестеро вожакъ до ратуша		ѳ҃
Купили коробку для хованне речей . .		д҃
За гарнецъ пива до ратуша		и҃
За писанне картокъ на сессыю, канцеляристомъ	в҃	
За картою пана войта, слугамъ Асапу и Чечце дали по золотому	в҃	
До ратуша купили мерку овса, запл. . .	д҃	к҃
Купили чатыри ситъницы до ратуша . .		кд҃
Шестъ пироговъ до ратуша, на сухари, .		ві҃
Чатыри ситъницы Ларко взялъ до ратуша, запл.		кд҃
Ковияру, пироговъ, цыбули до ратуша .		кд҃
За картою пана войта, пану Мирону Андзоровичу, за писанне справъ меских, у двухъ реестрахъ за рукою пана войта, у реестрахъ уписано, заплатили	м҃	
Ерему слузе, што в турме седелъ, дали на хлебъ		еі҃
З росказання пана райцы Федоровича, взели меду гар до рутуша, запл.	а҃	
Дня е҃, з росказання пана войта, пану Гентыле, што сталъ у Красовского, купили: рыбы	а҃	
Вялей рыбы		ѳі҃
Три ситъницы		иі҃
Перцу полъ чвертки		і҃
Крупъ кварты две.		е҃
Копусты.		г҃

	Золот.	Осмак.
Олею		и҃
Пироговъ за		и҃
Селедцы два		і҃
Возъ дровъ		і҃
Цыбули за		в҃
Хлеба резового		к҃
Оливы		ѕ҃
Пулъ мерки овса	в҃	є҃
Ситъницы три		иі҃
Обаранковъ		є҃
Оливы		г҃
Меду гарнецъ одинъ	а҃	
Пива гарцовъ пять	а҃	і҃
Свецъ		в҃
Оцту кварта		ѕ҃
Для его милости пана Саковича, з росказання пана войта купили: рыбы	а҃	к҃
Щупаковъ росоловыхъ	а҃	єі҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ пять		і҃
Олею		и҃
Соли кварту		і҃
Обаранковъ		ѕ҃
Хлеба резового		к҃
Овса мерку	д҃	і҃
Цыбули		г҃
Оливы		з҃
Оцту		і҃
Рыбы	а҃	
Ситъницъ две		ві҃
Обаранковъ		ѕ҃
Вина гарнецъ у пана Самуеля Кузевки узели для пана Саковича	и҃	
Для пана Судзина, з росказання пана войта, купили: рыбы	а҃	єі҃
Ситъницы три		иі҃
Пирогонъ пять		і҃
Пшена		з҃

	Золот.	Осмак.
Оцту полъ гарца		і҃
Цыбули		в҃
Олею		и҃
Селедцовъ пять		к҃
Оливы		з҃
Валой рыбы	а҃	і҃
Ситъницы три		иі҃
Пироги чатыри		и҃
Олею		и҃
Хлеба резового		і҃
Перцу полъ чвертки		і҃
Меду гарцовъ шестъ	ѕ҃	
Пива гарцовъ осмъ	в҃	д҃
Соли полъ кварты		є҃
З росказання пана войта, в домъ купили: рыбы	а҃	єі҃
Ситъницъ чатыри		кд҃
Пироговъ шестъ		ві҃
Щупаки		кд҃
З росказання пана войта, што з листами ходилъ до Орши, до пана Бартошевича, Гавриле Шевцу дали	г҃	
Взели до ратуша меду гарнецъ	а҃	
Пива гарнецъ		и҃
З росказання пана войта, пану Александровичу купили мерку овса, запл:	д҃	єі҃
В домъ пана войта овса мерку	д҃	єі҃
Для пана Хлевинского, з росказання пана войта, купили: рыбы	а҃	
Селедцовъ пять		к҃
Рыбы валой		к҃
Оливы		і҃
Перцу		і҃
Олею		и҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ десять		к҃
Цыбули		г҃
Оцту полъ гарца		і҃

	Золот.	Осмак.
Сена возы два	а҃	і҃
Овса мерку	д҃	і҃
Соли кварту		і҃
За реестромъ пана райцы Леошковича, для пана Хлевинского вина гарнецъ одъ Кузевки, запл.	ѕ҃	к҃
З росказання пана войта, обаранковъ набрали до ратуша, рознеми часы за . . .		еі҃
За картою пана войта, писано до пана райцы Хомутовского, поборцы, абы принели за менсо, набрано рознеми часы в домъ пана войта одъ Ивана Семеновича Голотуза, золотыхъ шестнадцать; намъ подали у готовыхъ грошахъ поборцы	ѕі҃	
Дня ѕ҃, з росказання пана войта, для пана Гентылы купили: рыбы		к҃
Рыбы валой		еі҃
Селедцовъ		ві҃
Ситъницъ три		иі҃
Пироги три		ѕ҃
За копусте		д҃
Оливы		е҃
Перцу		і҃
Олею		и҃
Дровъ		ѕ҃
Пива гарцовъ пятъ	а҃	і҃
Обаранковъ.		ѕ҃
Свечъ		г҃
Меду гарнецъ	а҃	
Для пана Хлевинского, з росказання пана войта, купили рыбы	а҃	еі҃
Ситъницъ чатыри		кд҃
Пироговъ пятъ		і҃
Хлеба резового		еі҃
Дровъ возъ		і҃
За копусте.		в҃
Оливы		е҃
Олею		н҃

	Золот.	Осмак.
Пшена		з҃
Цыбули		к҃
Пулъ мерки овса	в҃	з҃
Сена возъ		кг҃
Перцу		і҃
Пулъ гарца оцту		і҃
З росказання пана войта, для пана Судзина купили: рыбы	а҃	к҃
Возъ дровъ		і҃
Ситъницы чатыри		кд҃
Пять пироговъ		і҃
За хлебъ резовой		к҃
Оливы		е҃
Пшена кварты две		з҃
Олею полъ кварты		и҃
Селедцовъ		ві҃
Сена		к҃
Цыбули		г҃
Овса мерки две	и҃	к҃
Меду гарцовъ шестъ	ѕ҃	
Пива гарцовъ осмъ	в҃	д҃
За картою пана войта, писано до пана райцы Хомутовского, поборцы, абы заплатилъ за штуку лудану Самуелю Леошкевичу золотыхъ девятдесятъ; тую карту панове поборцы подали у готовыхъ грошахъ	ч҃	
За картою пана райцы Федоровича, заплатили за боты Якову Шабелскому, для челядзи пана Судзина	и҃	
За картою пана райцы Федоровича, заплатили жиду за гарнецъ меду	а҃	
Пива до ратуша взели гарнецъ. . . .		и҃
Посылали панове коменданта Галецкаго до Оршы з листами до пана Василевского и до инныхъ пановъ; на страву дали	а҃	

	Золот.	Осмак.
Дня з҃, з росказання пана войта, для пана Гентылы купили: рыбы за		к҃
Рыбы вялой		є҃і
Три ситъницы		и҃і
Пироговъ три		ѕ҃
Капусты		ѳ҃
Росолу		в҃
Пятъ головъ цукру Кондысъ Брутъ, вага фунтовъ двадцать пятъ и три чвертки, по золот. три, чинитъ	о҃з	з҃
Полъ золотника шафрану		г҃і
Полъ лота гвоздикъ		ѳ҃
Две гальки мушкатовыхъ		є҃і
Заплатили за лехтари до ратуша . . .		в҃і
За картою пана войта, для реента Оршанского, што сталъ у Горенина, дали хлопцу Горенинову, жебы суплементовалъ пана реента	л҃	
З росказання пана войта, для пана Саковича купили: рыбы свежей и просольней за:	г҃	
Вялой рыбы	а҃	і҃
Селедцовъ десятокъ	а҃	ѕ҃
Соли кварте		і҃
Ситъницъ пять	а҃	
Пироговъ пять		і҃
Цыбули		к҃
Хрену		г҃
Олею полъ кварты		и҃
Овса мерку	д҃	ѕ҃
Челяднику на полъ гарца меду		є҃і
Обаранковъ		ѕ҃
Оливы		є҃
Крупъ		і҃
Хлеба резового		в҃і
Пива гарцы три		к҃д
Меду гарнецъ	а҃	
Што самѣ выдалъ Никифоръ Леошкевичъ, господаръ, на пана Саковича, на розные дробязги	а҃	ѕ҃

	Золот.	Осмак.
Дня и҃, з росказання пана войта, для пана Судина купили: рыбы свежей за	к҃	є҃і
Селедцовъ десятокъ	а҃	
Рыбы вялой	а҃	
Ситьницъ три		и҃і
Пироговъ чатыри		и҃
Пшена		з҃
Оливы пулъ чвертки		є҃
Цыбули		к҃
Горелъки для челядника		ѕ҃
Оцту		г҃
Олею		и҃
Гороху		є҃
Меду гарцовъ пять	є҃	
Пива гарцовъ осмъ	к҃	л҃
Дровъ возъ		і҃
Росолу		к҃
Конусты		г҃
Баршчу		г҃
Соли		і҃
Хлеба резового		к҃
Овса мерку	л҃	к҃
Меду гарцовъ шесть	ѕ҃	
Пива гарцовъ осмъ	к҃	д҃
Перцу полъ чвертки		і҃
З росказання пана войта, для пана Гентылы купили: рыбы за	а҃	к҃
Рыбы вялой		к҃
Селедцовъ пять		к҃
Ситъницы три		и҃і
Пироги три		ѕ҃
Обаранковъ		ѕ҃
Гороху		є҃
Соли		є҃
Росолу		г҃
Конусты и бураки		є҃
Оливы полъ чвертки		є҃
Олею		и҃

	Золот.	Осмек.
Перцу полъ чвертки		і҃
Оцту, цыбули		ѕ҃
Овса пулъ мерки	в҃	ѕ
Хлеба резового		еі҃
Меду гарнецъ	а҃	
Пива гарцовъ осемъ	в҃	л҃
Свецъ полъ десятка		л҃
Оцту кварту		е҃
Для пана Саковича, з росказання пана войта, купили: рыбы свежей за	к҃	
Вялей рыбы	а҃	
Соледцовъ		к҃
Ситъницъ шестъ	а҃	ѕ҃
Пироговъ пятъ		і҃
Марцину, што куфе горелъки провадзилъ пану Саковичу, на дорогу дали ему . . .	а҃	
Хлеба резового за		еі҃
Вина пулъ тора гарца	ві҃	
За барылку заплатили		і҃
Пива гарцы пять	а҃	і҃
Меду гарнецъ челядзи, вместо овса . . .	а҃	
До ратуша купили бочачки две запл. . .		еі҃
За вожъки Сулиму запл.		и҃
З росказання пана войта, в домъ купили: ситъницъ три		иі҃
Пироговъ шестъ		ві҃
Дня ѳ҃, з росказання пана войта, для пана Гентылы купили: рыбы свежей за	а҃	
Вялой рыбы		иі҃

(Продолженіе слѣдуетъ въ XVIII выпускѣ.)

АКТЫ,

извлеченные изъ книгъ магистрата Могилевскаго.

Заявленіе цехмистра мясниковъ Могилевскихъ.

Roku 1766, Julii 5 dnia.

Aktykacya dokumentu od sławetnego Bazylego Babicza, cechmistrza cechu rzeznickiego.

Na urzędzie j. kr. mści maydeburyi Mohylewskiey, comparens personaliter, sławetny Bazyli Babicz, cechmistrz cechu rzeznickiego, ten dokument, na rzecz, w nim wyrażoną, ku wpisaniu do xiąg maydeburyi Mohylewskiey podał, w te słowa pisany: Roku Pańskiego 1766, msca Junii siedemnastego dnia. My, cechmistrz, y całe bracia cechu rzeznickiego, postrzegszy niektore nieporządki w niezachowywaniu się podług artykułow, od nayjasnieyszych swiętey pamięci regnantow cechowi nadanych, ktorym nieporządkom chcąc zabiec, by daley nie szerzyli się, by przez ony cech do reszty nie podpadł, bracia do reszty nie zgineli, wszyscy, będąc na schadce, dobrowolnie y jednostaynie nazawsze uczynili postanowienie: ponieważ w roku 1763 Atroszka Tarasewicz, Ausiey Butoma, podług artykułow, dla zaciągnionych długow, nie oznaymiwszy się przed bracią starszą, nie tylko z miasta, lecz y za granicę cudzoziemską wyszły, przez których wielokrotnie zaciągnionych długow, bracia po drogach byli turbowani, którzy to, ni na co nie zważając, a ni na prawo, a ni też na artykuły, za granicą przez lat dwie y z górą rzemiosłem swym się bawili, na reszte, zaciągnowszy dług nie mały, w niczym nie oznaymiwszy się tameczney zwierzchności y nie wziowszy testymonium, z

onego potajemnie wyszli, a po wyisciu zaś z zagranicy, na zgubę naszą, nie mając żadney osiadłości w Mohylowie, w starostwie Homelskim, z którego naywiększe profity mieli, we wsi Wuci, za tytun, na oblig talarow sześćdziesiąt zostali dłużni. Za czym my, chcąc zabiec temu, aby tak cech do ruiny nie przyszedł, oraz bracia po drogach wolnieysze przeyscie mieli, nie kassując onych z cechu, lecz do pokazania testimonium z kancellaryi Nieżyńskiey, względem zaciągnionego długu, tudzież nowo zaciągnionego w starostwie Homelskim, aż do uspokojenia tych długow, żadnych targow, do cechu należących, w tuteyszym mieście nie pozwalamy, pod konfiskacyą towaru. Na koniec y to mieć chcemy: ponieważ niektóre bracia, przez nieoznaymienie wychodzące w drogę, po rożnych mieyscach długi pozaciągali, jednak y temu chcąc zabiec, to postanowiamy, ażeby każdy brat, jako y sam cechmistrz, tak sam idący, jako y towarzysze wysyłające, ma y powinien będzie przed starszą bracią oznaymić się; a jeżeli by kto, nie oznaymiwszy się, z miasta wyszedł, tedy ma y powinien będzie do skrzynki braterskie y kamień wosku dać; także który by kolwiek brat od daty ninieyszey, bez wiadomości cechowey, dług zaciągnoł, lub też, zaciągnowszy, starszym braciom nie oznaymił, a to by było doniesiono cechom, tedy cechmistrz z starszą bracią, towar onego, za wiadomością urzędową otaxowawszy, ten towar sprzedać, sprzedawszy zaś te piniądze w kancellaryi ulokować. Ktorą to naszą schadzkę, za zgodą wszystkich braci, konnotujemy. Datt, ut supra, roku, msca y dnia. U którey schadzki podpis ręki, przy krzyżach, tymi słowy: Waska Babicz, cechmistrz roczny, Waska Butoma, cechmistrz, Iwan Mironowicz, Arciem Simonczyk, Cimka Kaziniec,Daniła Butoma, Hryszka Butoma, Jakow Ahiey, Mikita Ahiey, Makar Maluszko, Awdokim Marawy, Awdokim Rackow, Iwan Sidarowicz. Który do dokument, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg maydeburyi Mohylowskiey jest przyjęty y de verbo ad verbum wpisany.

Отвѣтъ магистрата на заявленіе Королевскаго коммиссара экономіи Могилевской.

Roku 1766, Julii 21 dnia.

Desideria cum resultato na requisita wielmożnego jmc pana kommissarza j kr. mści ekonomii Mohylowskiey. od nas, rady y pospólstwa miasta j. kr. mści Mohylowa, podają się.

1-mo, jak pierwiey, tak y dopioro, z powolnością ustąpienia placow, idque, jednego, z zabudowaniem, Koszeczkinski nazwanego, w setni Ostrozskiey, miarą prętow trzynaście, z sklepami, drugiego w setni Wyhonskiey, miarą prętow dwadzieścia sześć, pręcikow siedm y ławek ośm, trzeciego w setni Słobodzkiey, miarą prętow dwadzieścia sześć, pręcikow siedm y ławek cztery, na austerye, czyli domy fabrikanskie, miasto oswiadcza się, tylko to pro re skarbu ratusznego waruje, aby nie darmo, lecz za słuszne pieniądze (czego warte są) zapłacone były; oraz było upewnienie, aby onera funda afficientia punktualnie do skarbu mieyskiego dochodziły.

2-do, względem kamienicy, Puciacinska nazwaney, o którą praetensum jus aktorstwa miasto ma y proceder o nią w Assessoryi zaczeło, tegoż aktorstwa swego ustępuje na skarb, byle takoż prowent z niey do ratusza dochodził z wypłaceniem summy za tęż kamienicę, ze skarbu mieyskiego daney.

3-tio, cekauzy murowane ponieważ własne ratuszne są, z ktorych dawniey po talarow bitych cztyrysta płacono, za czym requiritur wzięcie kontraktu na te cekawzy od zamku, excepto jednsgo sklepu w tych że cekauzach, potrzebnego usilnie miastu, dla wagi, która w tym sklepie zawieszona jest, a inszego mieysca nie

gdzie miasto nie upatruje, ponieważ ważnicę z tego mieysca, gdzie przed tym była, znieść kazano.

4-to, względem placu, ex opposito kathedry Mohylowskiey leżącego, nescitur, quo jure od regimenta dragonii przywłaszczony jest.

Te punkta, od rady y pospólstwa miasta j. kr. mści Mohylowa postanowione, exemplarzem, od magistratu tegorocznego podpisanym, in fracta pagine wielm. imc panu kommissarzowi j. kr. mści ekonomii Mohylowskiey są oddane.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1766, Septembra 16 dnia.

Punkta od nas, magistratu miasta j. kr. mści Mohylowa, szlachetnym panom radnym y sławetnym panom pospolitym miasta j. kr. mści Mohylowa na sessyą ad resolvendum podane.

1-mo, o uchwalenie podymnego na ratę septembrową, z oznaczeniem osob do wybierania onegoż.

2-do, podawaliśmy punkt przez dwa razy do sessyi w. mść panow, względem następującego seymu y assessoryi, jeżeli od miasta mają być wysłani panowie delegaci na ten że seym y assessoryę, albo nie; że tedy takowy punkt finalnie od w. mść panow resolwowany nie jest, więc y na teraznieyszą sessyą ten że sam punkt dokłada się y ad resolutionem podaje się przy wyrażeniu, że y sumpt znaczny nato potrzebny będzie.

Rezolucya od nas, rady y pospólstwa miasta j. kr. mści Mohylowa, na punkta szlachetnego magistratu daje się takowa.

Quo ad 1-mum, podatek podymnego na ratę Septembrową podług dyspartymentu uchwaliwszy, na wybieranie takowego podatku, e medio magistratus, szlachetnych panow Jana Reingrota, radcę, y Andrzeja Korolkiewicza, ławnika, a z pospólstwa, sławetnych panow Romana Buraczka y Józefa Piharewicza, posp. Mohyl. naznaceamy y to też dokładamy, aby bez remanentow żadnych tak podatki immediate przeszłe, idque podymne raty Marcowey y poprętszczyzna, jako też następującey raty septembrowey podymne, teraz uchwalone, scisle wybrane były.

Quo ad 2-dum, do wysyłania na seym od miasta, z racyi następującey generalncy kommissyi, potrzeby nie uznawamy, oprocz do assessoryi, na ktorą jachać y osob wysłać koniecznie należy, po wydaniu mandatow po duchowieństwo, do poparcia sprawy z tym że duchowieństwem, w sądach magistratowych agitowaney y dekretem osądzoney. Jakoż na tę assessoryą, za delegatow, szlachetnego pana Jana Buraczka, radcę, y sławetnego pana Kazimierza Szweda, posp. Mohyl., obieramy; a na mieysce szlach. pana Buraczka, radcy, do powrótu tegoż imści, szlachetnego pana Marcina Awtuszkiewicza, radcę Mohylowskiego, naznaczamy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по городскому и общественному дѣлу.

Roku 1766, Nowembra 5 dnia.

Punkt od nas, magistratu, szlachetnym panom radnym y sławetnym panom pospolitym miasta j.

kr. mści Mohylowa ad resolvendum na sessyą podaje się.

Ponieważ j. p.p. delegaci na assessoryą obrani są y mandaty po duchowieństwo utriusque ritus powydawane, a zaś sumpt w tę podroż obmyślony nie jest, bez czego obeyść się nie można; więc zechcecie w. mść panowie sumpt takowy obmyślić.

Roku miesiąca y dnia ut supra. Rezolucya od nas, rady y pospólstwa miasta j. kr. mści Mohylowa.

Sumpt, ad quantitatem czerwonych złotych sta, za pożyczyć szlachetnemu magislratowi pozwalamy, z tym warunkiem, iż gdy zostanie dekret sądow maydeburyi mohylowskiey, za appelacyą wyszłą w sądach zadwornych j. kr. mści assessorskich approbowany będzie, aby tedy successorses ad rehabitionem dobr, vigore swoich interwencyi wniesionych przychodzili, inaczey y magistrat nie pozwalał, aż za wróceniem ductu proportione kosztu takowego, w tey sprawie łożyć się mającego, tylko to ściągać się y do skarbu powinno, który także pzychodzący ad rehabitionem dobr równemu obowiązkowi porachowania tych expensow y na siebie ducta proportione podług zyskow podpadać powinien, a po zaszłym wylikwidowaniu ad proportionem rzeczy zyskaney, ma być teraznieyszy dług, na tę podróż pożyczony, z summy takowey nspokojony.

Заявленіе Могилевскаго духовенства относительно отказа отъ городскихъ земель.

Roku 1766 Decembra 1 dnia.

Szlachetny magistracie miasta j. kr. mści Mohylowa, nasi wielce mściwi panowie y dobrodzieje,

Dekretem, sub actu r. 1766, msca Junii siodmego dnia, ad instantiam instigatoris miasta j. kr. mści Mohylowa, z nami, duchowieństwem, y innemi, oczewisto ferowanym, kontentując się, appelacyi, pod nim zapisaney, odstępujemy y dobra, tym że dekretem od klasztoru naszego possessyi odsądzone, jako to, plac z sadem Rozynkiewiczowski, w setni Nahorskiey, od pana Jana Kaskiewicza legowany, plac drugi Auchima y Maxima Połujewiczow, z dalszym placem z sadzawką, od Siemikopnych, w tey że setni Nahorskiey, kramę z placem w rzędzie Kazanowiczowskim, od Tomasza Łazawskiego Mołczana darowany, plac ogrodny w setni Perechreścinskiey, od Tymofieja Czudy, item połtora morga sianożętnego, w wierzch rzeki Dniepra, pod Borodczycami, z obustron od morgow Leoszkiewiczowskich graniczące, za donacyą Teodora Leoszkiewicza y Maryanny Hutorowiczowey, item plac w ulicy Szkłowskiey, miarą prętow jedynaście y łokci trzy, oraz, czwierć włoki ziemi paszney, Szycikowska nazwaną, miedzami, w dekrecie opisane, jako po konstytucyi 1677 okazałe, ad rehabitionem miasta przywracamy y dokumenta na te dobra oddajemy, zachowawszy salwa wolnego upomnienia się o połowę summy po sprzedaniu, vigore konstytucyi novellae legis 1764, za reparacye należeć powinną. Co do punktow tey że konstytucyi novellae legis staje się za dość, bo dobra donacyine, legacyine y testamentowe, po roku 1677 w possessyi klasztoru naszego byłe, do miasta odchodzą, a z dalszych dobr przed rokiem 1677, etiam donacyinych, legacyinych y testamentowych, podatki do miasta płacic, vigore konstytucyi, powinnismy, jako przy possessyi klasztoru naszego przez konstytucyą utrzymujących się. Co do drugiego punktu w tym że dekrecie, względem zaszłey remissy, chcąc y takowy punkt z strony klasztoru naszego ułatwić y expensom zapobieżec, examinowalismy wszystkie konstytucye, idque 1631, 1635, 1636, 1676 y 1726, za któremi poszła remissa, ponieważ y te konstytucye dawnieysze, po datę ostatniey konstytucyi 1726 zaszłe, a ni też konstytucya novellae legis,

bobr, tak ante, jako też in spatio annorum 1631, 1635, 1636 y 1676, bądz za donacyami, legacyami y testamentami zaszłych, nie kassują, a o dobrach wieczystych, zastawnych y przezyskowych, żadney wzmianki nie czynią; do tego że y konstytucya 1726 dobr, za prawami wieczystemi, zastawnemi y dekretami, do duchowieństwa należących, ad eandem datam, 1726, pro praetento odeszłych, rehabere od duchowieństwa nie każe, lecz tylko zakazała, aby od tey daty napotym więcey dobr, quovis titulo aut praetextu, duchowieństwo nie nabywało. a inaczey za nieważne, confiscationi podległe, po roku 1726 nabyte, uznała. Mając się za tym, consone z temiż konstytucyami, dobra za jakim bądz prawem, idque, wieczysto przedażnym, zastawnym y przezyskowym, do klasztoru naszego, po konstytucyi 1726 należące, mianowicie, plac ogrodny w setni Ledzkowskiey, za wałem dolnym, za prawem wieczysto przedażnym, sub actu 1727, msca Marca 17 dnia, od Bazylego Iwanowicza Moskalonkowego nabyty, plac także ogrodny w setni Ledzkowskiey, za wałem dalnym, za prawem wieczysto przedażnym, sub actu 1728 Junii 25 dnia, od Justyny Szycikowny Łahucney nabyty, item trzy placy, jeden od Ukoła Kulkiewicza, drugi, od Ustyny Drobney, trzeci, od Maryi Moskalowey y syna jey Teodora Kazanowicza, za prawem wieczystym, sub actu 1733 msca Decembra 31 dnia, dostałe, w setni Ledzkowskiey, za wałem dalnim leżące, item cztery morgi sianożętne, wniz po tamtey stronie rzeki Dniepra, nazywające się Dubkowka, y plac kramny, w rzędzie Korolkiewiczowskim, za prawem wieczysto przedażnym, zrzecznym od j. p. Potapowiczow, małżonkow, w roku 1761 msca Nowembra 10 dnia, należące, dobrowolnie do miasta przywracamy y one rehabere do possessyi miasta pozwalamy; dokumenta juris et possessionis, na też dobra służące, oddajemy y zrzekamy się, zachowawszy jednak salwę wolnego upomnienia się o połowę summy po sprzedaniu, vigore konstytucyi należeć powinną za reparacye, a z dalszych dobr, przy possessyi klasztorney

utrzymujących się, podatki opłacać submittujemy się. Co wszystko do łaskawych względow oddawszy, zostawamy szlachetnego magistratu, naszych wielce mości panow y dobrodziejow, Joasaf, ihumen bracki, hieromonach Aftanazy, hieromonach Eftimi Swiatohorewicz, hieromonach Artemon Bardynski, hieromonach Gabryel Czaplinski, hieromonach Jozef Makowien.

Постановленіе магистрата Могилевскаго, послѣдовавшее на предъидущее заявленіе духовенства.

Roku 1766 Decembra 1 dnia.

Tę supplikę, od w Bogu przewielebnego j. x. Joasafa Hurinowicza, ihumena, y wszystkich j. x.x. zakonnikow monastera brackiego podaną, jako consone z prawem pospolitym napisaną, urząd maydeburyi j. kr. mści Mohylowskiey praevio assensu instigatoris miasta j. kr. mści Mohylowa acceptando, ab ulteriori prosecutione tegoż j. p. instygatora o remissę, przez dekret sądow naszych, w roku 1766 Junii 17 dnia, względem dobr, w nim wyrażonych, zachowaną, ex quo umiarkowana jest, tych że j. x.x. zakonnikow y cały monastyr bracki uwalnia, salvo jednak jure o te dobra, na które by, quo casu, prawa żadne, od tegoż monasteru do dekretu ferowanego nie indukowane, alboli też in foro competenti, vigore przywileju najasn. krola imści Władysława IV, sub actu 1633, miastu służącego, nie przyznane znaleźć się miały, a in puncto pretendowaney za reparacye bonifikacyi, ten że monastyr z sonancyą konstytucyi 1764, titulo: warunek miast w. x. L., zgadzać się powinien, oraz dekret sądow maydeburyi Mohylowskiey, post recessum od apellacyi, sub actu 1766 Junii 7 dnia, zaszły, approbat.

Заявленіе старостъ Богоявленской братской церкви, относительно недвижимыхъ имуществъ сей же церкви.

Roku 1766, Decembra 1 dnia.

Szlachetny magistracie miasta j. kr. mści Mohylowa, nasi wielce mści panowie y dobrodzieje.

Wiadomo jest to szlachetnemu magisiratowi, że starostowie cerkwi swięto brackiey Mohylowskiey dekretem sądow w. mść państwa, ad instantiam instigatoris, w roku teraznieyszym 1766 msca Junii 7 dnia ferowanym, kontentując się, za rzecz osądzoną ten że dekret przyjeli, a że z dekretu tegoż wyszła remissa do sądow zadwornych j. kr. mści assessorskich, względem dobr wieczystych y zastawnych, a za oną mandat, nomine instigatoris, do tych że sądow assessorskich po nas, jako starostow y podstarościch tey że cerkwi brackiey, wydany jest, więc gdy wszystkie konstytucye, po datę konstytucyi 1726, dobr za prawami wieczystemi, zastawnemi ac titulo przezyskow prawnych, do duchowieństwa, czyli cerkwi, należących, za nieważne nie uznały, a ni possessyi, za onemi będącey, bynaymniey nie naruszyły, zkąd takowa wnasza się konsekwencya, że te tylko dobra wieczyste zastawne y przezyskowe wątpliwości podlegają, które po dacie konstytucyi 1726 od duchowieństwa, albo cerkwi, nabyte zostały, do tego, że y konstytucya novellae legis 1764, na ktòrey fundamencie dekret wyżey cytowany zakroczył, tylko dobra trojakiey natury, idque, legacyine, donacyine, demum sub onere summ, przez testamenta wniesionych, po konstytucyi 1677 znaydujące się, za nieważne uznała, a przeto infertur to, że nawet legacyine, donacyine, przed datą tą 1677, do possessyi duchowieństwa, czyli cerkwi, dostałe, in suo statu zostać powinny, ponieważ przez to samo pewność takowych dobr pokazuje się, kiedy konstytucya taż novellae legis podatki płacić duchowieństwo obowiązuje, jak się wyraża w konstytucyi, iż temuż prawu juryzdyki metropolitanskie podlegać mają. Stało się tedy naypierwiey zadość konstytucyi 1764, kiedy dekretem w. mść państwa, odsądzającym od gruntow donacyinych, legacyinych y summ na też dobra, przez donacye, legacye y testamenta, po roku 1677 wniesionych, cerkiew swiętobracka Mohylowska kontentowała się y kontentuje; chcąc za tym, aby zadość y konstytucyi 1726 stało się y bez dalszych expens rzecz takowa obeszła się, jeszcze dobrowolnie dobr, po kanstytucyi 1726, modo venditionis ac hypothecae od cerkwi nabytych, to jest, placu w setni Ostrozskiey, za prawem wieczysto przedażnym, od Dominiki Kolanowskiey, sub actu 1735 msca Junii 30 dnia danym; drugiego placu, w tey że setni, za prawem wlewkowym, w summie złotych 155, od Jana Małachowicza, sub actu 1735 danym, quondam Dziehciarewiczowskiego; trzeciego placu z sklepem, w setni Ostrozkiey, w wale srzednim, od Jakuba Kucewicza, za prawem wieczystym, sub actu 1753 msca Junii 14 dnia, należącego; czwartego placu z kamieniczką, za prawem zastawnym, od panow Jakuba y Wasi Kazanowiczow, w summie talarow bitych 70, w roku 1755 Decembra 13 dnia inwadyowanego, odstąpiwszy, jednych dobr na sukcessorow, idque, Kolanowskiego Wasię, Kazanowiczawą y sukcessorow jey, za odłożeniem summy, na zastaw im daney, zrzekamy się y przywrócić tym że sukcessorom, albo tak, jak de jure competient, z temi dobrami postąpić pozwalamy; a drugie dobra, idque, Jana Małachowicza y Kucewicza, jako za nieczynieniem przez sukcessorow żadnego kompulsu, ad rehabitionem skarbowi ratusza Mohylowskiego oddajemy y ustępujemy, zachowawszy sobie salwę o połowę summy, która, po sprzedaniu tych dobr przez miasto, okaże się, ponieważ konstytucya novellae legis jedną połowę takowey summy successoribus, a drugą połowę possessoribus, za ich reperacye, powracać y oddawać miastu każe. Co wszystko do uwagi szlachetnego magistratu podawszy, jesteśmy szlachetnego magistratu, naszych wielce mściwych panow y

dobrodziejow, Jan Jaroszewski, woyt y starosta cerkwi Bohojawlenii Pańskich, brackiey. Alexander Swiatoharewicz, radca y podstarości cerkwi brackiey Mohylowskiey, Samuel Wołk, radca y podstarości cerkwi brackiey Mohylowskiey.

Постановленіе магистрата Могилевскаго, на предъидущее заявленіе церковныхъ старостъ послѣдовавшее.

Roku 1766 Decembra 1 dnia.

Tę supplikę, od starostow y podstarościch cerkwi swięto-brackiey Mohylowskiey, na dzisieyszym dniu podaną, jako consone z prawem pospolitym napisaną, urząd maydeburyi j. kr. mści Mohylowskiey, praevio assensu instigatoris miasta j. kr. mści Mohylowa, acceptando, ab ulteriori prosecutione tegoż pana instygatora, o remissę, przez dekret sądow naszych, w roku 1666 msca Junii 7 dnia, zachowaną, exquo umiarkowana jest, tych że ichmościow panow starostow, podstarościch y cerkiew bracką Mohylowską uwalnia, salvo jednak jure o te grunta, na które albo praw żadnych nie produkowano, alboli też in foro competenti, vigore przywileju nayjaśnieyszego króla imści Władysława czwartego, sub actu 1633, miastu nadanego, przyznane nie były.

Грамота Короля польскаго Августа Третьяго, данная городу Чаусамъ.

Roku 1767 Januaryi 20 dnia.

Aktykacya przywileju miasta Czaus.

Na urzędzie j. kr. mści magdeburyi Mohylowskiey, comparens personaliter, sławetny pan Ignacy Wincza, burmistrz miasta j. kr. mści Czaus, extrakt przywileju

na rzecz, w nim wyrażoną, miastu Czaussom służący, ku wpisaniu do xiąg magdeburyi Mohylowskiey podał, w te słowa pisany. August Trzeci, z Bożey łaski król polski, wielki xiąże litewski, ruski, pruski, żmoydzki, mazowiecki, kijowski, wołynski, podolski, podlaski, inflantski, smolenski, siewierski, czernihowski a dziedziczny xiąże saski y elektor. Oznaymujemy tym listem extraktem naszym, komu to wiedzieć należy, iż w xięgach Metryki kancellaryi naszey wielkiego xięstwa litewskiego znayduje się nadanie prawa magdeburskiego miasteczku Czaussom w ekonomii Mohylowskiey,za nayjaśnieyszego predecessora naszego,króla imści polskiego y wielkiego xiążecia litewskiego, Władysława Czwartego, w roku tysiącznym sześćsetnym trzydziestym czwartym miesiąca Augusta dwunastego dnia dane, y supplikowano nam jest przez panow rady, urzędnikow, przy boku naszym rezydujących, abyśmy to nadanie z tych że xiąg Metryki kancellaryi naszey wielkiey wielkiego xtwa littgo, per extractum authentice wydać pozwolili, które, słowo do słowa wypisując, tak się w sobie ma. Władysław Czwarty, z Bożey łaski, król polski, wielkie xiąże litewski et caet. Oznaymujemy et caet. iż za przyczyną panow rad y urzędnikow naszych, przy boku, na ten czas, naszym będących, tudzież poglądając na to, iż każde miasto tym do większego rozkrzewienia, pomnożenia pożytkow wszelakich y własney ozdoby swey zwykło przychodzić, gdy nadaney sobie wolności szczyci się okrasą, chcąc przywieść miasto także nasze Czausy do tey że perfekcyi, nadaliśmy y ninieyszym listem naszym nadajemy miastu naszemu Czausowskiemu, w wiel. xtwie litewskim, w powiecie Orszanskim, w ekonomii naszey Mohylowskiey leżącemu, prawo magdeburskie ze wszystkiemi prerogatywami, wolnościami, które kolwiek miastom naszym w wielkim xięstwie litewskim służą y służyć mają: ktorego mieszczanie nasi Czausowscy wiecznemi czasy zażywać mają, nie podlegając żadnym zwyczajom y sądom, które kolwiek władzy prawa magdeburskiego sprzeciwiająsię y one nad-

wątlają; tych że mieszczan naszych Czausowskich od juryzdykcyi wojewodow, kasztelanow, starost, ekonomow, dzierżawcow, podkomorzych, sędziow, podsędkow y innych wszelakich dygnitarzow, urzędnikow naszych y ich namiestnikow wiecznemi czasy uwalniamy. Mają burmistrze z raycami, podług tego prawa magdeburskiego, porządkiem wykonawszy przysięgę na sprawiedliwy sąd, ze wszystką radą, tak katholicką, jako y grecką, na sądach zasiadać, sprawy potoczne y wieczyste o grunta sądzić, zapisy o dobra leżące przyimować, intromissye dawać y extraktami wydawać y inne sprawy, urzędowi swemu, podług opisania prawa magdeburskiego, należące, odprawować; woyt za się z ławnikami kryminalne rzeczy, to jest, o boy, gwałty, o pożogi y o pokaleczenie na członkach, o zaboystwo, o złodzieystwo, o cudzołóżstwo, o wszelkie krwawe rzeczy y insze sprawy, wedle porządku, zwyczaju y opisania prawa magdeburskiego, sądzić y surowość prawa exekwować; pisarza jednego przysięgłego do spraw swych mając, a gdyby którey stronie dekret sądu onych sędziow widział się być nie według prawa uczyniony, co by wszystko nad złotych pięćdziesiąt, tedy wolna appelacya do nas, za dworem, tak od woytowskiego, jako y od burmistrzowskiego sądu, za pozwem y mandatem naszym; także też miasto nasze Czausowskie, dla lepszego porządku, mają sobie dla zasiadania sądow ratusz z zegarem w tym mieście zbudować, a na zbudowanie tego ratuszu mieysce sposobne na to na rynku zająć y wszelakie targi y szynki w tym mieście mieć mają; także przy gruntach, włokach, zaściankach, wymierzonych sianożęciach, łąkach, borach, rzekach, łowach rybnych, bobrowych gonach, drzewach bartnych, czasy wiecznemi, według ustawy rewizorow naszych przeszłych zostawujemy; od arędy z młynu na rzece Basi, kapszczyznę od napitkow, miodow, piwa, gorzałki y wszelakich napitkow, podług postanowienia rewizorow naszych przeszłych, także z włok mieyskich, morgow, placow płacić czynszy do skarbu naszego powinni będą o swiętym Marcinie,

według nowego kalendarza, w kazdym roku, bez wszelakiego omieszkania, y do wybierania takowych czynszow y płatow, starosta nasz Mohylowski, teraz y na potym będący, sług swych nie ma zsyłać, tylko sam woyt, wybrawszy, ma oddać do starosty Mohylowskiego, albo namiestnika jego; także pobory według uchwały seymowey ma to miasto oddawać, przykładem inszych miast, prawo magdeburskie mających, do poborow naszych; gdzieby też szlachcic jaki, abo człowiek służały, domu, ogrodu, albo jakiego gruntu mieyskiego Czausowskiego od mieszczanina nabył, albo też szynkiem, handlem y rzemiosłem jakim w mieście naszym Czausowskim się bawił, tedy takowy kożdy urzędowi mieyskiemu Czausowskiemu prawa magdeburskiego podlegać, odpowiadać y wszystkie ciężary mieyskie ponosić będzie powinien. Ku temu, aby się lepiey to miasto Czausowskie zapomagać mogło, nadajemy wszystkim obywatelom, w nim mieszkającym, w tydzień dwa targi, jeden w Niedzielę, drugi we Czwartek; do tego też w każdy rok trzy jarmarki, to jest, jeden na swięty Jerzy, w jesieni, drugi po wiesnie, trzeci w dzień Swiętey Troycy, według starego kalendarza; każdy jarmark przez tydzień jeden; na ktorych jarmarkach, tak mieszczanom tego miasta Czausowskiego, jako y ludziom obcym, przyiezdnym, towarami swemi y kuplami rożnemi targować wolno będzie. Do tegoż też pozwalamy mieć w tym mieście kanony, to jest, składy sycenia miodu, cztyry razy w rok, to jest, na Boże Narodzenie, drugi, na Wielkanoc, na dzień trzeci swiętego Jerzego, czwarty, na Troycę Swiętą, swiąt ruskich, a mają trwać te kanony każdy przez nidziel dwie, dla wszynkowania napojow; wosk od tego miodu do cerkwie na swiece oddawać powinni będą; tym że mieszczanom, w mieście Czausowskim mieszkającym, wolno będzie, po wsiach jeżdżąc targować, predawać y kupować, tak y w mieście Mohylowskim wszelakimi towarami handlować, bez żadney od inszych kupcow przeszkody. Elekcya y podania woyta Czausowskiego od nas y nayjaśnieyszych

sukcessorow naszych ma pochodzić; pieczęć temu miastu naszemu Czausowskiemu herb naznaczamy swiętego Marsina na koniu, z mieczem zbroynego. Ktorey pieczęci to miasto nasze trzymać ma y używać wiecznemi czasy; do tego od wszelakich rzemieśnikow Czausowskich y ludzi loznych, względem obeyścia rzemiosła, po kilka groszy na rok, według proporcyi pożytkowych do skrzynki mieyskiey brać pozwalamy. To jednak warujemy, aby te dochody nie na prywatne czyje pożytki, ale na mieyskie, pospolite porządki y ozdoby, przez szafarze mieyskie, za wiadomością woytową odbierane y wydawane były y żeby liczba z nich w rok, przed woytem y przed sześcią mężow, o nowym lecie, czyniona była, a mianowicie na urząd mieyski Czauzowski wkładamy. Względem tych dochodow, od nas nadanych, aby, na ozdobę mieyska, ratusz z zegarem, według potrzeby, zbudowali; podwody też dla sług y komornikow naszych, za listami osobliwemi naszemi, według zwyczajow inszych miast naszych; od miasta do miasta dawać mają; od inszych wszelakich ciężarow y powinności, ktorym włość Mohylowska podlega, ma bydź to miasto nasze wolne, a mieszczanie Czausowscy urodzonemu woytowi y magistratowi wszelakie posłuszenstwo wedle prawa, mają. A my y sukcessorowie nasi nie inszey kondycyi, jedno urodzenia szlacheckiego mamy podawać woyta, a obronę około miasta ciż mieszczanie Czausowscy mają y powinni będą, dla bezpieczeństwa swego, zniosszy się z urodzonym woytem swym, obmyslić y do skutku przywieść. I na tośmy dali ten nasz list, z podpisem ręki naszey y z pieczęcią wiel. xtwa littgo. Dan w Warszawie, dnia dwunastego miesiąca Augusta roku Pańskiego tysiąc sześćset trzydziestego czwartego, panowania krolestw naszych, polskiego, wtorego, a szwedzkiego, trzeciego roku. Vladislaus Rex. Marcyan Tryzna, referendarz y pisarz wiel. xtwa littgo. My tedy, krol, do przerzeczoney suppliki łaskawie się skłoniwszy, zwysz wyrażone nadanie z xiąg przerzeczonych Metryki kancellaryi naszey w-o x-a littgo extraktem stronie potrzebującey

wudać y dla większey wagi pieczęć wiel. xtwa littgo przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w kancellaryi naszey w-o x-a littgo, dnia XII miesiąca Januaryi roku Pańskiego MDCCXLVIII, panowania naszego XV roku. U tego extraktu pieczęć wielka w-o x-a littgo, a obok tey pieczęci podpis rąk temi słowy; Jan Sapieha, kanclerz wielki w-o x-a littgo. Za sprawą iasnie wielmożnego imc pana Jana Fryderyka hrabi na Kodniu, Czarnobylu, Dorohostaiach y Sapieżynie Sapiehy, kanclerza w-o x-a littgo, brześcianskiego, godzowskiego, propoyskiego et caet starosty. Jozef Mikłaszewicz, metrykant w. x. l. mp. Poniżey tenor talis. Extrakt nadania prawa magdeburskiego miasteczku Czausom, w ekonomii Mohylowskiey, in anno 1634 danego. Ktory to extrakt przywileju, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg magdeburyi Mohylowskiey, de verbo ad verbum, jest wpisany.

Подтвердительная грамота Короля польскаго Августа Третьяго, данная городу Чаусамъ.

Aktykacya konfirmacyi przywilejow miasta Czaus.

Roku 1767 Januaryi 20 dnia.

Na urzędzie i. kr. msci magdeburyi Mohylowskiey, comparens personaliter, sławetny pan Ignacy Wincza, burmistrz miasta Czaus, tę konfirmacyą przywilejow na rzecz w niey wyrażoną, miastu Czausowskiemu służącą, ku wpisaniu do xiąg magdeburyi Mohylowskiey podał, w te słowa pisaną: August Trzeci, z Bożey łaski król polski, wielki xiąże litewski, ruski, mazowiecki, żmuydzki, kijowski, wołynski, podolski, podlaski, inflandski, smolenski, siewierski, czernihowski a dziedziczny xiąże saski y elektor. Oznaymujemy

tym przywilejem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, iż produkowane nam jest prawo magdeburskie, miastu Czausowskiemu, w ekonomii Mohylowskiey sytuowanemu, od nayjaśnieyszych antecessorow naszych nadane, ktorego tenor taki; August Wtory, z Bożey łaski, krol polski, wielki xiąże litewski, ruski, pruski, żmuydzki, mazowiecki, inflantski, smolenski, podolski, podlaski, kijowski, wołynski, siewierski, czernihowski a dziedziczny xiąże saski y elektor. Oznaymujemy tym listem naszym, przywilejem confirmationis, komu to wiedzieć należy, iż pokładany był przed nami przywiley, od swiętey pamięci krola imsci Jana Trzeciego, z expressyą przywileju dawnego, od swiętey pamięci krola imsci Władysława Czwartego; na prawo magdeburskie służącu, y ustawa onego, do starych praw y przywilejow conformująca się, miastu naszemu Czausowskiemu, ad corpus ekonomii naszey Mohylowskiey należącemu, od urodzonych kommissarzow naszych, dla weryfikacyi prowentow naszych stołowych noviter wydana, w którey jest wyrażono, iż aręda tameczna przy pomienionym mieście, juxta quantitatem summy, w rewizyi poslednieyszey obszerniey opisaney, nienaruszenie, bez żadney od żydow przeszkody, wiecznemi czasy zostawać ma. Wszakże o te prowenta, tak z arędy, jako też y czynszow pochodzące, nie urząd zamkowy do miasta Czaus zsyłać ma, ale mieszczanie sami, ultro wybrawszy kogo przez się, albo przez posłancow swych z odwozem, ktore nad złotych trzydzieście u nich wymagane bydź nie mają, naydaley we trzy niedzieli po swiętym Marcinie do rąk urodzonego vice ekonoma naszego, albo jego namiestnika wnosić y oddawać mają, a z osobna podatki lege publica, lub też privato powiatow laudo uchwalane, przez magistrat tameczny, tak u mieszczan, jako też z domow y placow żydowskich, ciężarom rzpltey y składankom y kontrybucyom mieyskim podległych, nulla habita excepcyi y prywatnych libertacyi ratione et respectu, mają bydź wybierane et suo tempore do skarbu naszego wnoszone a ztamtąd kwity satisfactionis mieć powinni będą. Więc kiedy wszelkie, podług rewizyi y ustawy kommissarskiey, będą pełnili powinności, z tych przyczyn mają bydź przy dawnych granicach, przywilejami staremi y dekretami kommissarskiemi ocyrklowanych, cale y nienaruszenie in perpetuum zachowani, jako też y cechy rożnych rzemiosłow, ad instar innych miast Białoruskich, podług praw y przywilejow, sobie służących, libere swojey mają zażywać wolności, nad którem naymnieyszey żydzi nie mogą mieć dependencyi, jeno miasto, względem podatkow publicznych y kontrybucyi mieyskich, któremu należy, wybrawszy y z tamecznych żydow, zarowno z swoimi podatkami, do skarbu naszego wnosić; temu ż miastu, in casu zerwania młynu, grobl y mosta, dwa woytowstwa, Błohowieckie y Pudzekowskie, oraz dla rozeszłych z tych woytowstw poddanych naszych, in subsidium fundamentalney restauracyi,przydajemy klucz Wierzbicki, do robienia grobli y naprawowania mostu, na każdą potrzebę mają robotą y pomocą swoją concurrere, pod srogim na nieposłusznych karaniem, które nad niemi zamek Mohylowski extendere ma. Na ostatek, stosując się we wszystkim do starych praw y przywilejow swiętey pamięci antecessorow naszych, pozwalamy mieć liberam co rok burmistrza religii rzymskiey electionem, który by wespoł z drugiemi, relicii graeckiey, burmistrzami w radzie zasiadał. Wniesiona jest za tym do nas przez niektórych panow rad y urzędnikow dwornych, przy boku naszym na ten czas będących, imieniem tegoż miasta Czausowskiego, suppliką, abyśmy te wszystkie wyżey specyfikowane starych praw y przywilejow, także przeszłych y swieżo teraz postanowionych ustaw kontenta, wyrażone tu y nie wyrażone, we wszystkich punktach, kondycyach y klauzulach, ligamentach y paragrafach stwierdzili, zmocnili y powagą naszą krolewską approbowali. My tedy, do wniesioney ich suppliki, jako słuszney, z prawem pospolitym zgadzającey się, łaskawie się skłoniwszy, stare ich przywileje, antiquitus nadane, ustawy przeszłe y teraz-

nieysze, jako by tu od słowa do słowa były wpisane, które pro insertis mamy y poczytamy, we wszystkich punktach, kondycyach, klauzulach, ligamentach y paragrafach stwierdzamy, zmocniami y powagą naszą, in quantum juris est, approbujemy, salvis nihilominus omnibus sacrae romanae ecclesiae, nostris regiis et reipublicae per omnia manentibus. Na co dla lepszey wiary ręką własną podpisawszy, pieczęć wiel. xtwa Littgo przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Grodnie, roku Pańskiego MDCCXVIII miesiąca Listopada dnia XXIX, panowania naszego XXII roku. Augustus rex. L. S. A że y nas o podobneż przerzeczonych praw, przez panow rad y urzędnikow, przy boku naszym rezydujących, supplikowano konfirmacyą, tedy y my, łaskawie się do tey suppliki skłoniwszy, takowe approbujemy y konfirmujemy. I na to dla tym lepszey wiary y wagi własną ręką podpisawszy, pieczęć wiel. xtwa Littgo przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego wtórego miesiąca Kwietnia, roku Pańskiego MDCCLXIII, panowania naszego trzydziestego roku. U tey konfirmacyi podpis ręki nayjasnieyszego króla imści, pana naszego miłościwego, temi słowy: Augustus Rex, oraz pieczęć wielka wiel. xtwa Littgo, a przy pieczęci takowy tenor sequitur estque talis: Konfirmacya prawa magdeburskiego, miastu Czausowskiemu, w ekonomii Mohylowskiey, służąca. Jozef Dulęba, j. kr. mści pieczęci wielkiey w-o x-a Littgo sekretarz. Na zatyłku zaś napis w te słowa: Cancellariatu celsissimi ac illustrissimi principis Michaelis, ducis in Klewan et Żukow Czartoryski, supremi magni ducatus, Lituaniae cancellarii, Homeliensis, Georgeburgensis, Usviatensis, Podusviatensis et caetera capitanei sigillatum. Est in actis. Która to konfirmacya przywilejow, miastu Czausowskiemu służąca, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg magdeburyi j. kr. mści Mohylowskiey, de verbo ad verbum, jest wpisana.

Грамота Короля польскаго Іоанна Казиміра, данная городу Чаусамъ.

Roku 1767 Januaryi 21 dnia.

Akt przywileju miasta Czaus.

Na urzędzie j. kr. mści magdeburyi Mohylowskiey, comparens personaliter, sławetny pan Ignacy Wincza, burmistrz miasta j. kr. mści Czaus, ten przywiley confirmationis, na rzecz, w nim wyrażoną, miastu Czausowskiemu służący, ku wpisaniu ad acta xiąg magdeburyi j. kr. mści Mohylowskiey podał, którego tenor sequitur estque talis: Jan Kazimierz, z Bożey łaski, król polski, wielkie xiąże litewski, ruski, pruski, żmuydzki, mazowiedzki, inflantski, smolenski, czernihowski, a szwedzki, gotski, wandalski dziedziczny król. Oznaymujemy tym listem przywilejem naszym, komu to wiedzieć należy. Pokładany był przed nami extrakt przywileju króla imści Władysława Czwartego, pana brata naszego, z xiąg Metryki kancellaryi naszey wielkiey wiel. xtwa Littgo wyjęty, miastu naszemu, Czausy nazwanemu, służący, y wniesiona za tym była do nas przez panow rad y urzędnikow naszych prośba, abyśmy pomieniony extrakt we wszystkich jego punktach, klauzulach y paragrafach, mocą y powagą naszą królewską stwierdzili, zmocnili y approbowali, który od słowa do słowa tak się w sobie ma: Jan Kazimierz, z Bożey łaski król polski, wielkie xiąże litewski, ruski, pruski, żmuydzki, mazowiecki, inflantski, smolenski y czernihowski, a szwedzki, gotski, wandalski dziedziczny król. Oznaymujemy tym listem naszym, komu o tym wiedzieć należy, iż byliśmy proszeni o wydanie extraktem z xiąg Metryki kancellaryi naszey nadania prawa magdeburskiego miastu Czausom, na rzecz, w nim niżey wyrażoną, które od słowa do słowa tak się w sobie ma: Władysław Czwarty et caet. Oznaymujemy, iż za przyczyną panow rad y

urzędnikow naszych, przy boku na ten czas naszym będących, tudzież poglądając na to, iż każde miasto tym do większego rozkrzewienia, pomnożenia pożytkow wszelakich y własney ozdoby swey zwykło przychodzić, gdy nadaney sobie wolności szczyci się okrasą, chcąc przywieść miasto nasze Czausy do tey że perfekcyi, nadaliśmy y ninieyszym listem naszym nadajemy miastu naszemu Czausowskiemu w wiel. xtwie Litewskim, w powiecie Orszanskim, w ekonomii naszey Mohylowskiey leżącemu, prawo magdeburskie, ze wszystkiemi praerogatywami, wolnościami, którekolwiek miastom naszym w wielkim xtwie Litewskim służą y służyć mają, którego mieszczanie nasi Czausowscy wiecznemi czasy zażywać mają, nie podlegając żadnym zwyczajom y sądom, którekolwiek władzy prawa magdeburskiego sprzeciwiają się y one nadwątlają. Tych że mieszczan naszych Czausowskich od juryzdykcyi wojewodow, kasztelanow, starost, ekonomow, dzierżawcow, podkomorzych, sędziow y inszych wszelakich dygnitarzow wiecznemi czasy uwalniamy. Mają burmistrze z raycami, podług tego prawa magdeburskiego, porządkiem wykonawszy przysięgę na sprawiedliwy sąd, ze wszystką radą, tak katolicką, jako y grecką, na sądach zasiadać, sprawy potoczne y wieczyste o grunty sądzić, zapisy o dobra leżące przyimować, intromissye dawać y extraktami wydawać y inne sprawy, urzędowi swemu, podług opisania prawa magdeburskiego, należące, odprawować; woyt za się z ławnikami kryminalne rzeczy, to jest o boy, o gwałty, o pożogi y pokaleczenie na członkach, o zaboystwo, o złodzieystwo, o cudzołoztwo, o wszelakie krwawe rzeczy, y insze sprawy, wedle porządku, zwyczaju y opisania prawa magdeburskiego, sądzić y surowość prawa exekwować, pisarza jednego przysięgłego do spraw swych mając; a gdyby którey stronie dekret sądu onych sędziow widział się być nie według prawa uczyniony, co by wyszło nad złotych pięćdziesiąt, tedy wolna appellacya do nas, za dworem, od woytowskiego, jako y od burmistrzowskiego

sądu, za prawem y mandatem. Także też miasto Czausowskie, dla lepszego porządku, mają sobie, dla zasiadania sądow, ratusz z zegarem w tym mieście zbudować, a na zbudowanie tego ratuszu mieysce sposobne na to na rynku zająć, y wszelakie targi y szynki w tym mieście mieć mają; także przy gruntach, włokach zasianych wymierzonych, sianożęciach, łąkach, borach, rzekach, łowach rybnych, bobrowych gonach, drzewach bartnych czasy wiecznemi, według ustawy rewizorow naszych przeszłych, zostawujemy. Od arędy z młynu na rzece Basi, kapszczyznę od napitkow, miodow, piwa, gorzałki y wszelakich napitkow, według postanowienia rewizorow naszych przeszłych, także z włok mieyskich, morgow, placow płacić czynszy do skarbu naszego powinne będą o swiętym Marcinie, według nowego kalendarza, w każdym roku, bez wszelakiego omieszkania, a do wybierania takowych czynszow y płatow starosta nasz Mohylowski, teraz y napotym będący, sług swych nie ma zsyłać, tylko sam woyt, wybrawszy, ma oddać do starosty Mohylowskiego, abo namieśtnika jego; także pobory, według uchwały seymowey, ma to miasto oddawać, przykładem inszych miast, prawo magdeburskie w sobie mających, do poborcow naszych; gdzieby też szlachcic jaki, albo człowiek służały, domu, ogrodu, albo jakiego gruntu mieyskiego Czausowskiego u mieszczanina nabył, albo też szynkiem, handlem y rzemiosłem jakim w mieście naszym Czausowskim się bawił, tedy takowy każdy urzędowi mieyskiemu Czausowskiemu prawa magdeburskiego podlegać, odpowiadać y wszystkie ciężary mieyskie ponosić będzie powinien; ku temu, aby się lepiey to miasto Czausowskie zapomagać mogło, nadajemy wszystkim obywatelom, w nim mieszkającym, w tydzień dwa targi, jedn w Niedzielę, drugi we Czwartek, do tego też w każdy rok trzy jarmarki, to jest, jeden na swięty Jerzy, w jesieni, drugi po wiesnie, trzeci w dień Tróycy Swiętey, według starego kalendarza; każdy jarmark przez tydzień jeden; na których jarmarkach, tak mieszczano tego miasta

Czausowskiego, jako y ludziom obcym, przyjezdnym, towarami swemi y kupiami rożnemi targować wolno będzie. Do tego też pozwalamy mieć w tym mieście kanony, to jest, składy sycenia miodu, cztyry razy w rok, to jest na Boże narodzenie, drugi na Wielkanoc, trzeci na dzień swiętego Jerzego, czwarty na Trόycę swiętą, swiąt ruskich, a mają trwać kanony każdy przez niedziel dwie, dla wyszynkowania napojow; wosk od tego miodu do cerkwie na świece oddawać powinni będą. Tym że mieszczanom, w mieście Czausowskim mieszkającym, wolno będzie, po wsiach ieżdząc, targować, przedawać y kupować. tak y w' mieście Mohylowskim wszelkimi towarami handlować bez żadney od inszych kupcow przeszkody. Elekcya y podanie woyta Czausowskiego od nas y od nayjasnieyszych sukcessorow naszych ma pochodzić. Pieczęć temu miastu naszemu Czausowskiemu herb naznaczamy swiętego Marcina na koniu, z mieczem zbroynego, którey pieczęci miasto nasze trzymać ma y używać wiecznemi czasy. Do tego od wszelakich rzemiesnikow Czausowskich y ludzi loznych, względem obeyścia rzemiosła, po kilka groszy w rok, według proporcyi pożytkowych, do skrzynki mieyskiey brać pozwalamy. To jednak warujemy, aby te dochody nie na prywatne czyje pożytki, ale na mieyskie pospolite porządki y ozdoby, przez szafarze mieyskie, za wiadomością woytową, odbierane y wydawane były, y żeby liczba z nich corok przed woytem y przed sześcią mężow, o Nowym lecie, czyniona była, a mianowicie na urząd mieyski Czausowski wkładamy, względem tych dochodow, od nas nadanych, aby, na ozdobę mieyską, ratusz z zegarem, według potrzeby, zbudowali. Podwody też, dla sług y komornikow naszych, za listami osobliwemi naszemi, według zwyczajow inszych miast naszych, od miasta do miasta dawać mają. Od inszych wszelakich ciężarow y powinności, ktorym włość Mohylowska podlega, ma bydź to miasto nasze wolne, a mieszczanie Czausowscy urodzonemu woytowi y magistratowi wszelakie posłuszenstwo wedle prawa mają, a my y

sukcessorowie nasi, nie inszey kondycyi, jeno urodzenia szlacheckiego mamy podawać woyta, a obronę około miasta ciż mieszczanie Czausowscy mają y powinni będą, dla bezpieczeństwa swego, zniozszy się z urodzonym woytem swym, obmyslić y do skutku przywieść. I na tośmy dali ten nasz list, z podpisem ręki naszey y z pieczęcią wiel. xtwa Littgo. Dan w Warszawie, dnia dwunastego msca Augusta roku Pańskiego tysiąc sześćset trzydziestego czwartego, panowania krolestw naszych, polskiego, wtόrego, a szwedzkiego, trzeciego roku. U tego listu podpis rąk tymi słowy: Vladislaus rex Marcyan Tryzna, referendarz y pisarz wiel. xtwa Littgo. My tedy, król, do pomienioney proźby łaskawie się skłoniwszy, ten extrakt nadania prawa miastu maydeburskiemu z xiąg Metryki kancellaryi naszey wielkiey, pod pieczęcią wiel. xtwa Littgo, stronie potrzebującey wydać rozkazaliśmy. Pisan w kancellaryi naszey, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt szostego miesiąca Maja trzeciego dnia, panowania krolestw naszych, polskiego, ośmnastego, a szwedzkiego, dziewiętnastego roku. U tego extraktu, przy pieczęci, podpisy rąk tymi słowy: Krzystoph Pac, kanclerz wielki wiel. xtwa Littgo. Alexander Kotowicz, scholastyk wilenski, j kr. mści sekretarz y regent kancellaryi wielkiey wiel. xtwa Littgo. My tedy, król, widząc rzecz słuszną, do pomienioney łaskawie się skłoniwszy prozby, pomieniony extrakt przywileju, miastu Czausom służącego, we wszystkich punktach, klauzulach y paragrafach stwierdzamy, zmacniamy y approbujemy, na co, dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XXXI miesiąca Maja roku Pańskiego MDCLXVI, panowania krolestw naszyzh, polskiego, XVIII, a szwedzkiego XIX roku. U tego przywileju podpis ręki nayjasnieyszego króla imści, pana naszego miłościwego, temi słowy: Jan Kazimierz, król; a za tym tenor talis: konfirmacya prawa, mieszczanom Czausowskim służącego. Andrzey Kotowicz, pisarz wiel. xtwa Liftgo, starosta

grodzienski, horodniczy wilenski, y pieczęć wisząca na wstędze wielka w-o x-a Littgo. Na schylaniu napis w te słowa: roku tysiąc sześćsetnego siedmdziesiąt piątego dnia wtórego Nowembris. Ten przywiley króla imści przed nami, kommissarzami, był produkowany. Cypryan Brzostowski, referendarz w. x. Littgo. Mikołay Władysław Przezdziecki, marszałek oszmiański, kommissarz j. kr. mści. Roku tysiąc sześćsetnego ośmdziesiąt wtórego msca Augusta dnia dwudziestego osmego. Ten przywiley j. kr. mści, pana naszego miłościwego, był przed nami, kommissarzami, pokładany. Hieronim Komar, kommisarz j. kr. mści. Jan Zębocki, łowczy litewski, kommissarz j. kr. mści. Paweł Drozdowski, kommissarz j. kr. mści. Konstanty Pietuch, j. kr. mści sekretarz, horodniczy Mohylowski y kommissarz. Anno millesimo sexcentesimo nonagesimo secundo msca Oktobra 22 dnia. Ten przywiley króla imści przed nami, rewizorami j. kr. mści, był produkowany. Krzysztof Siniec, chorąży wedeński, rewizor j. kr. mści. Kazimierz Leopold Żeligowski, podczaszy piński, administrator Mohylowski y rewizor. Ex mandato illustrissimi thesaurarii curiae regni examinatum ad pleniorem futurae generalis commissionis informationem. W Czausach, dnia dwudziestego osmego Januaryi tysiąc sześćset dwudziestego wtórego roku. Justyn Bogusławski, kommisyi sekretarz. Anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo primo die decima septima Septembris. Konfirmacya, miastu magdeburskiemu Czausowskiemu należąca, pod czas generalney rewizyi przed nami, kommissarzami j kr. mści, do ekonomii Mohylewskiey zesłanemi, pokładana była. Eustachy Kotowicz, kanonik wilenski, sekretarz y kommissarz j. kr. mści. Szczesny Morstyn, kommissarz j. kr. mści. Który to confirmationis przywiley, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg magdeburyi j. kr. mści Mohylowskiey, de verbo ad verbum, jest wpisany.

Грамота короля польскаго Іоанна Казиміра, данная городу Чаусамъ.

Roku 1767 m. Januaryi 21 dnia.

Aktykacya przywileju miasta Czaus.

Na urzedzie i. kr. mści magdeburyi Mohylowskiey, comparens personaliter, sławetny pan Ignacy Wincza, burmistrz miasta Czaus, ten przywiley, na rzecz w nim wyrażoną, miastu Czausowskiemu służący ku wpisaniu ad acta xiąg magdeburyi Mohylowskiey podał, w te słowa pisany: Jan Kazimierz, z łaski Bożey król polski et caet. Oznaymujemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy, iż gdy kommissarze nasi, za listem kommissyinym zjachawszy do miasta naszego Czausowskiego, w ekonomii Mohylowskiey będącego, w orszańskim powiecie leżącego, tameczney przeprawie na rzece Basi y Proni przypatrzyli się y koszt, ktory w budowaniu mostu y promu na rzekach pomienionych podjęty bydź musi, uważywszy, myto mostowe y promowe postanowili y nam o tym przez list swoy oznaymili. My, chcąc, aby poddani nasi, ludzie podrożni, wczesny przejazd mieli, tak postanowiamy y mieszczanom czausowskim takie myto nadajemy mostowe y promowe, aby od ludzi podrożnych y furmanow po połtora grosza mostowego, a promowego po groszu jednym, także od bydła wielkiego rogatego y na koniu jadącego, po groszu, a od pieszego po szelągu brano było, wyjąwszy stan duchowny y szlachecki y ich podwody, ktorzy od płacenia tego myta wolni bydź mają. Postrzegając, aby most y prom zawsze był naprawny podrożnym ludziom, co do wiadomosci mianowicie ludziom kupieckim y przyjeżdżym rozkazujemy, abu oni, przez most tamten jeżdżąc, albo się przewożąc, mostowe y promowe bez zatrudnienia oddawali, na co, dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wiel. xtwa littgo przycisnąc rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XV Marca roku Pańskiego MDCLII,

panowania naszego, polskiego IV, a szwedzkiego V roku. U tego przywileju podpis ręki nayjasnieyszego krola imsci tymi słowy: Jan Kazimierz, krol; przy ktorym podpisie pieczęć wiel. xtwa littgo, a przy pieczęci tenor talis: konfirmacya za listem kommissarskim na mostowe y promowe mieszczanom czausowskim. Na schylaniu tego przywileju napis w te słowa: Przed nami, kommissarzami i. kr. msci, do ekonomii Mohylowskiey zesłanemi, przywiley ten prezentowany był roku Pańskiego 1671 dnia 17 Septembris. Eustachy Kotowicz, kanonik wilenski y kommissarz i. kr. msci. Szczęsny Morstyn z Racibowska, kommissarz i. kr. msci. Roku 1667 dnia 22 Decembra, produkowany przywiley ten przed nami, kommissarzami i. kr. msci, pana naszego miłościwego, do ekonomii Mohylowskiey na rewizyą zesłanemi. A Kazimierz Ossowski, i. kr. msci sekretarz y kommissarz. Anastazy Ossowski, i. kr. msci sekretarz y kommissarz Paweł Drozdowski, kommissarz i. kr. msci Konstanty Pietuch, i. kr. msci sekretarz, horodniczy Mohylowski y kommissarz. R. 1675 dnia wtorego Novembris. Ten przywiley i. kr. msci przed nami, i. kr. msci kommissarzami, był produkowany. Cypryan Brzostowski, referendarz wiel. xtwa littgo, Władysław Przezdziecki, marszałek oszmiański, kommissarz i. kr. msci. Roku 1682 Augusta 28 dnia. Ten przywiley przed nami, kommissarzami i. kr. msci, był pokładany. Hieronim Komar, kommissarz i. kr. msci. Jan Zębocki, łowczy Witebski, kommissarz i. kr. msci. Ktory to takowy przywiley, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg magdeburyi Mohylowskiey jest wpisany.

Подтвердительная грамота Короля польскаго Августа Втораго, данная городу Чаусамъ.

Roku 1767 m. Januaryi 21 dnia.

Aktykacya przywileju miastu Czausom.

Na urzędzie i. kr. msci magdeburyi mohylowskiey,

comparens personaliter, sławetny pan Ignacy Wincza, burmistrz miasta i. kr. msci Czaus, ten przywiley confirmationis, na rzecz w nim wyrażoną, miastu Czausowskiemu służący, ku wpisaniu ad acta xiąg magdeburyi i. kr. msci Mohylowskiey podał, w te słowa pisany: August Wtory, z Bożey łaski, król polski, wielki xiąże litewski, ruski, pruski, żmuydzki, mazowiecki, inflantski, smolenski, podolski, podlaski, kijowski, wołyński, siewierski, czernihowski a dziedziczny xiąże saski y elektor. Oznaymujemy tym listem naszym, przywilejem confirmationis, komu to wiedzieć należy, iż pokładany był przed nami przywiley, od swiętey pamięci króla imsci Władysława Czwartego, na prawo magdeburskie służący, y ustawa onego do starych praw y przywilejow konformująca się, miastu naszemu Czausowskiemu, ad corpus ekonomii naszey Mohylowskiey należącemu, od urodzonych kommissarzow naszych, dla weryfikacyi prowentow naszych stołowych, noviter wydana, w ktorey jest wyrażono, iż aręda tameczna przy pomienionym mieście juxta quantitatem summy, w rewizyi poslednieyszey obszerniey opisaney, nienaruszenie, bez żadney od żydow przeszkody, wiecznemi czasy zostawać ma; wszakże o te prowenta, tak z arędy, jako też y czynszow pochodzące, nie urząd zamkowy do miasta Czaus zsyłać ma, ale mieszczanie sami, ultro wybrawszy kogo przez się, albo przez posłańcow swych z odwoznym, które nad złotych trzydzieście u nich wymagane być nie mają, naydaley we trzy niedziele po sw. Marcinie, do rąk urodzonego vice ekonoma naszego, albo jego namiestnika, wnosić y oddawać mają; a z osobna podatki, lege publica, lub też privato powiatow laudo uchwalone, przez magistrat tameczny, tak u mieszczan, jako też z domow y placow żydowskich, ciężarom rzpltey y składankom y kontrybucyom mieyskim podległych, nulla habita excepcyi y prywatnych libertacyi ratione et respectu, mają być wybierane et suo tempore do skarbu naszego wnaszane, a z tamtąd kwity satisfactionis mieć powinni będą; więc kiedy wszelkie,

podług rewizyi ustawy kommissarskiey, będą pełnili powinności, z tych przyczyn mają być przy dawnych granicach, przywilejami staremi y dekretami kommissarskiemi ocyrklowanych, cale y nienaruszn:e in perpetuum zachowani, jako też y cechy rożnych rzemiosłow, ad instar innych miast białorusskich, podług praw y przywilejow sobie służących, libere swojey mają zażywać wolności, nad ktoremi naymnieyszey żydzi nie mogą miec dependencyi, jeno miasto, względem podatkow publicznych y kontrybucii mieyskiey, ktoremu należy, wybrawszy z tamecznych żydow, zarowno z swoimi podatkami, do skarbu naszego wnosić: temuż miastu. in casum zerwania młynu, grobli y mostu, dwa woytuwstwa, Błahowickie y Pudzikowskie, oraz dla rozeszłych z tych woytowstw poddanych naszych, in supsidium fundamentalney reustauracyi, przydajemy klucz Wierzbicki, do robienia grobli y naprawienia mostu, na każdę potrzebę, mają robotą y pomocą swoją concurrere, pod srogim na nieposłusznych karaniem, ktore nad niemi zamek Mohylowski extendere ma. Na ostatek, stosując się we wszystkim do starych praw y przywilejow swiętey pamięci antecessorow naszych, pozwalamy mieć liberam corok burmistrza religii rzymskiey electionem, który by wespoł z drugimi religii graeckiey b rmistrzami w radzie zasiadał. Wniesiona za tym jest do nas przez niektorych panow rad y urzędnikow dwornych, przy boku naszym na tenczas będących, imieniem tegoż miasta Czausowskiego. supplika, abyśmy te wszystkie wyżey specyfikowane starych praw y przywilejow, także przeszłych y swieżo teraz postanowionych ustaw kontenta, wyrażone tu y nie wyrażone, we wszystkich punktach, kondycyach, klauzulach, ligamentach y paragrafach stwierdzili, zmocnili y powagą naszą krolewską approbowali. My tedy, krol, do wniesioney ich suppliki, jako słuszney, z prawem pospolitym zgadzającey się, łaskawie się skłoniwszy, stare ich przywileje, antiquitus nadane, ustawy przeszłe y teraznıeysze, jakoby tu od słowa do słowa były wpisane, ktore

pro insertis mamy y poczytamy, we wszystkich punktach, kondycyach, klauzulach, ligamentach y paragrafach stwierdzamy, zmacniamy y powagą naszą, in quantum juris est, approbujemy, salvis nihilominus oneribus sacrae romanae ecclesiae, nostris regiis ac reipublicae per omnia manentibus. Na co, dla lepszey wiary, ręką naszą podpisawszy, pieczęć wiel. xtwa littgo przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Grodnie, roku Panskiego MDCCXVIII mca Listopada dnia XXIX, panowania naszego XII roku. U tego przywileju podpis ręki nayiaśnieyszego krola imsci temi słowy: Augustus Rex. Przy ktorym podpisie pieczęć wiel. xtwa littgo, a przy pieczęci tenor talis: Konfirmacya prawa magdeburskiego, miastu Czausowskiemu służąca, od nayiasnieyszego krola imsci Augusta Wtorego. Na schylaniu zaś napis w te słowa: pro cancellariatu celsissimi ac illustrissimi principis Casimiri, ducis in Klovan et Żukow Czartoryski, pro cancellarii m. d. luniae, vielisensis, usviatensis et caet. capitanei sigillatum.Est in actis. Ex mandato illustrissimi thesaurarii curiae regni examinatum ad pleniorem futurae generalis commissionis informationem. W Czausach, dnia 28 Januaryi 1722. Justyn Bogusławski, kommissyi sekretarz. Do tego suscepta magdebur. czausowska, de tenora tali: Roku 1757 Februaryi 10 dnia. Na urzędzie i. kr. msci mieyskim czausowskim, stanowszy personaliter, szlachetny pan Konstanty Klauz tę konfirmacyą nayjasnieyszego krola imsci Augusta Wtorego ad acta xiąg mieyskich magdeburyi i. kr. msci czausowskiey podał. Suscepi Antoni Dominik Pakowski, pisarz miasta i. kr. msci Czaus. Ktory to takowy przywiley, za podaniem przez wysz mianowaną osobę, do xiąg magdeburyi mohylowskiey jest wpisany.

Предложенія магистрата могилевскаго и постановленія мѣщанъ, по разнымъ городскимъ и общественнымъ дѣламъ.

Roku 1768 Januaryi 9 dnia.

Punkta, od nas, magistratu miasta i. kr. msci **Mohylowa, do sessyi szlachetney** radzie y pospolstwu **ad resolvendum** podane.

1-mum, seym w tym roku pro die prima Februaryi determinowany jest, na ktory, jeżeli zda się w. msc panom wysłać panow delegatow od miasta, zechcecie tedy na te poselstwo osob mianować y wyznaczyć, z obmysleniem do tey podroży sumptu.

2-dum, podymne raty septembrowey jeszcze nie płacone, oraz rożni ichmci, mające summy na miescie, prowizyi wypłacenia dopominają się; potrzeba więc y na to, abyście w. msc panowie sposob obmyslili do uspokojenia należytosci takowych.

3-tium, ponieważ szlachetny pan Teodor Słuczanica, ławnik tegoroczny, z tym się rozstał swiatem, za czym zechcecie w. mzc panowie ławnika obrać y mieysce ławnicze zawakowane zasadzić, aby komplet magistratu był zupełny.

Roku 1768 Januaryi 9 dnia. Ta sessya salwuje się do dnia 11 Januaryi anni praesentis, dla nieprzybycia niektorych panow radnych y pospolitych.

Roku 1768 msca Januaryi 11 dnia.

My, rada y pospolstwo miasta i. kr. msci Mohylowa, punkta, powyżey wyrażone, punctatim y tym sposobem rezolwujemy.

1-mum, na seym, za delegatow, szlachetnych panow Jana Jaroszewskiego, woyta, Konrada Korolkiewicza, burmistrza, y Teodora Kozłowskiego, pisarza miasta i. kr. msci Mohylowa, obieramy, a na mieysce obranych osob, to jest, na mieysce szlachetnego imci pana Jana Jaroszewskiego, woyta, szlachetnego pana Andrzeja Leoszkiwicza, woyta, na mieysce szlach. pana Konrada Korolkiewicza, burmistrza, szlach. pana Tomasza Jaroszewskiego, burmistrza, a na mieysce szlach. pana Teodora Kozłowskiego, pisarza, szlach. pana Andrzeja Korolkiewicza, radcę, do zwrotu ichmciow naznaczamy y upraszamy. Do tego w drogę przy ichmsc panach delegatach, z pospolstwa, sławetnego Bazylego Sierhiewicza, pospolitego mohylowskiego oznaczamy; a że ta podroż ciągnie za sobą expensa y prędkosć wyjazdu obranych ichmciow panow posłow być musi, więc tantisper zapożyczyć, na oblig całego miasta, pieniędzy, na tę podroźę, szlachetnemu magistratowi pozwalamy y zlecamy, z tym jednak dokładem, iż na uspokojenie takowego długu ma nastąpić niechybnie w roku teraznieyszym extraordynaryiny podatek w ogolnosci na całe miasto.

2-dum, wszystkie remanenta, tak podymnego dwuch rat, marcowey y septembrowey, oraz poprętszczyzny y morgowszczyzny, zupełnie odebrane y wyexekwowane być powinni przez panow poborcow; o inspekcyą szlachetnego magistratu upraszamy, a wybrawszy, podymne y prowizye, za rok 1767, uspokoić upraszamy.

3-tium, za ławnika, szlachetnego pana Teodora Leoszkiewicza obieramy.

Предложенія магистрата могилевскаго и постановленія мѣщанъ, по разнымъ городскимъ и общественнымъ дѣламъ.

Roku 1768 Januaryi 29 dnia.

Punkta, od nas, magistratu, do sessyi szlachetnym panom radom y sławetnym panom pospolitym pięciu przemian miasta i. kr. msci Mohylowa ad resolvendum podane.

1-mo, podymne następujące raty marcowey chcieycie w. msc panowie uchwalić y na wybieranie onego osob oznaczyć.

2-do, zbliżają się termina płacenia prowizyi od summ, u rożnych ichmsciow panow kredytorow na miasto zaciągnionych; na opłacenie ktorych wcale żadne w skarbie pieniądze nie naydują się; więc chcieycie w. msc panowie obmyslić sposob, zkąd takowe prowizye opłacone być mają.

3-tio, podymne przeszłoroczne raty Septembrowey do tychczas nie jest wypłacone, oraz prowizye rożnym ichmciom od summ, za rok przeszły 1767, należą.

4-to, ichmsc panowie poborcowie, podług zaszłey niedawno sessyi, remanentow nie wybierają, kiedy ani regestrow, a ni pieniędzy do skarbu nie importują.

Rezolucya od nas, rady y pospolstwa, pięciu przemian, szlachetnemu magistratowi miasta i. kr. msci Mohylowa, w roku, miesiącu ut supra, dnia 30 iest dana.

Ad 1-mum, 2-dum et 3-tium, podatek podymne raty następującey marcowey, vigore dyspartymentu połowiczny, z dokładem, iż kto dawał w przeszłym roku

1767 za złoty ruski złoty litewski monetae constitutionis, rachując w złoty po groszy trzydzieście, a w szostak po groszy dziesięć, ten dopioro do każdego takowego litewskiego złotego każdy z obywatelow ma dołożyć po groszy dziesięć, a to na uspokojenie raty marcowey podymnego anni praesentis y prowizyi, z tych zaś groszy dziesięciu płacenia nemo exceptus być ma, uchwaliwszy, na wybieranie tego podatku, szlachetnych panow Daniela Sochonowskiego, radcę, Teodora Leoszkiewicza, ławnika miasta i. kr. mści Mohylowa, oraz sławetnych panow Stefana Kozłowskiego y Rybołkowicza, pospolitych, oznaczamy.

Ad 4-tum, remanenta podatkow podymnego, poprętszczyzny y morgowszczyzny, w roku przeszłym 1767 niedobrane, jak nayscisley y nayprędzey panom poborcom dobierać nakazujemy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго, по разнымъ городскимъ общесовеннымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1768 Apryla 18 dnia.

Punkta do sessyi, od nas, magistratu, szlachetney radzie y pospolstwu miasta Mohylowa podane.

1-mo, podatek dyspartymentowy, w roku 1765 datowany, ponieważ trudny wcale jest, gdyż za nim wchodząca percepta summy takiey, jakowa jest w dyspartymencie, wynosić nie mogła, lecz w każdym roku remaneta znaczne być musiały; zaczym takowy dyspartyment odmienić, a w te mieysce uregulować niezawodny sposob, ktorym by ordynaryine podatki, do skarbu i. kr. mści y rzeczypltey corok wchodzące, uspokajane były.

2-do, niechybna potrzeba wyciąga w każdym roku znacznych jeszcze pieniędzy, jako to na płacenie prowizyi y na rożne expensa mieyskie, corok być zwykłe, oraz rzecz potrzebna, aby pieniądze w skarbie były y na expensa nieprzewidziane; należy tedy na to wszystko podatek extraordynaryiny za potrzebny uznać na wszystkich, nemine excepto, ductu jednak proportione.

3-tio, ponieważ grunta zawalne, z istoty dawnych rewizyi y praw, być powinny poczytane za morgi rolne, a nie prętowe, a oraz tak tych morgow, jako y włok possessorow mutacya dawnoscią czasu nastąpiła; na ktory wymiar powinny być wyznaczone osoby, z magistratu dwie a z pospolstwa dwie, oraz imc pana komornika zobligować. Na ktore włoki y morgi powinna być y reprodukcya dokumentow od possessorow; do tego potrzebna jest lustracya domowstw y placow w mieści samym y rozmiar kramow, z racyi, że mutacya possessorow być może, na ktorą lustracyą placow także należy osob naznaczyć, przed ktoremi reprodukcya dokumentow od possessorow (być ma).

4-to, sposob odyskania summy, z kalkulacyi na ichmść panach Autuszkiewiczu y Horaninie, radcach, rokow 1758 y 1760, okazałe, zechcecie w. mść panowie obmyslić.

Постановленіе мѣщанъ Могилевскихъ по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1768 Apryla 18 dnia.

Rezolucya, od nas, rady y pospolstwa, na punkta szlachetnego magistratu dana.

Ad 1-mum, 2-dum, et 3-tium, na włoki, morgi rolne y kramy wymiar, a na place y domowstwa, w mieście będące, lustracyą być potrzebną uznawszy, osob do wymiaru włok y morgow rolnych, z magistratu, szlachetnych ichmciow panow Marcellego Chomętowskiego y Tomasza Jaroszewskiego, burmistrzow, a z pospolstwa, sławetnych panow Alexandra Trubnickiego y Piotra Czechowicza, pospolitych, a na wymiar kramow, lustracyą domowstw y placow w samym mieście, z magistratu, szlachetnych panow Jozefa Dziehciarewicza, Piotra Leoszkiewicza, Jana Buraczka, radcow miasta Mohylowa, y Jana Szunkiewicza, ławnika, a z pospolstwa, sławetnych Alexandra Rakusę, Michała Stoszę, Kornilego Straszewskiego, Ławrentego Dziehciarewicza, Zacharyasza Woszczankę, Daniela Całabanowicza, Teodora Żukowca y Jakuba Chomęntowskiego, pospolitych, naznaczamy; y tych że wszystkich ichmciow obowiązujemy, ażeby, w roku teraznieyszym 1768 msca Maja dziewiątego dnia, do expedycyi dzieła przystąpiwszy, od wyjazdu swego in spatio miesiąca zakonczyli, a zakonczywszy wymiar włok y gruntow zawalnych, ktore, podług istoty dawnych rewizyi, na morgi pomierzone, y każdemu, podług praw (podane) być powinny, tę rewizyą, czyli wymiar włok y morgow rolnych, z wyrażeniem possessorow, ktorym jakie należeć będą, oraz z dystynkcyą tych włok y morgow, ktore skarbowe ratuszne być pokażą się, a zaś naznaczeni do lustracyi kommissarze, kramy y place kramne wymierzywszy, oraz lustracyą domowstw y placow z inwestygacyą, jakie są place, do ratusza należące, a jakowe są possessorow prawnych, dostatecznie expedyowawszy, te dzieło swoje authentice, z podpisem rąk swoich w formie jurysdyczney, do ratusza na sessyą komportowali y oddali; względem ktorych aktow wydane być powinny uniwersały od magistrata, nakazujące wszystkim possessorom reprodukcyą dokumentow przed wyznaczonemi osobami, sub nullitate fundi, a pokąd zaś takowy wymiar y lustracya zakonczone nie będą, poty do żadnych nowych uchwał przystąpić

nie możemy, lecz po skonczonym wymierze y lustracyi zaydzie od nas na poslednieyszey sessyi rezolucya.

Ad 4-tum, na imść panach Autuszkiewiczu y Horaninie, radcach, podług kalkulacyi pieniądze odebrane być mają, a jeżeli dobrowolnie oddać nie zechcą, tedy o to instygator zapozwać ma do sądow magdeburyi tuteyszey.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ по городскому и общественному дѣлу.

Roku 1768 Augusta 9 dnia.

Punkt, do sessyi szlachetney radzie y sławetnemu pospolstwu, pięciu przemian, miasta i. kr. mści Mohylowa, od nas, magistratu, podany.

Podatek poprętszczyzny zechcecie w. mść panowie ufalić y na wybieranie tego podatku osob oznaczyć.

Rezolucya od nas, rady y pospolstwa miasta i. kr. mści Mohylowa, na punkta szlachetnego magistratu, w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Podatek poprętszczyzny tym sposobem: od pręta żyłego po groszy czterdzieście, od ogrodnego y sadowego po groszy dziesięciu, od trawy po groszy pięciu constitutionis monetae; na wybieranie ktorego podatku poprętszczyzny, z magistratu, szlachetnych panow Gabryela Onoskę, radcę, Teodora Makarewicza, ławnika, a z pospolstwa, sławetnych panow Dymitrego Jaroszewskiego, Alexandra Rakusę y Jana Ostapowicza, pospolitych Mohylowskich, za poborcow obieramy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1768 Septembra 30 dnia.

Punkta do sessyi, od nas, magistratu, szlachetney radzie y sławetnemu pospólstwu miasta j. kr. mści Mohylowa podane.

Podymnego rata Septembrowa już nastąpiła y aby wypłacona była, już się od miasta dopominają się, na wypłacenie którego podymnego raty Septembrowey chcieycie w. mść panowie podatek, podług dyspartymentu, uchwalić y osob z pomiędzy magistratu y pospólstwa do wybierania tego podatku oznaczyć.

Rezolucya, od nas, rady y pospólstwa, pięciu przemian, miasta j. kr. mści Mohylowa, na punkt szlachetnego magistratu, w roku, miesiącu y dniu, ut supra, uczyniona w ten, niżey następujący, sposób.

Podatek podymne, branie onego przez połowę, podług dyspartymentu, rachując w złoty po szostakow trzy, a w szostak po groszy dziesięć uchwaliwszy, za poborców do wybierania podymnego raty septembrowey, z pomiędzy magistratu, szlachetnych panów Andrzeja Korolkiewicza, radcę, Bazylego Szałostę y Franciszka Kułaka, ławników, a z pospólstwa, sław. panów Piotra Czechowicza, Theodora Żukowca y Jakuba Dubotowkę, pospolitych miasta j. kr. mści Mohylowa, naznaczamy; ten podatek aby jak nayscisley był wybrany, panów poborców obranych obowiązujemy, którzy panowie poborcowie sprzeciwnego exekwować przez żołnierzy y grabić, a takowy grabież, in quantum we trzech dniach nieokupna, sprzedawać wolni będą, ale pieniądze z przedaży, proper soluto, za podatki potrą-

cając, te pieniądze do skarbu ratusznego wnieść powinni. Równym y podobnym sposobem obowiązujemy panów poborców raty marcowey y poprętszczyzny, aby remanenta wszystkie wybrane były, pod exekucyą żołnierską y z grabieniem, a tych zgrabionych rzeczy wolnym przedaniem, a wziętych pieniędzy za podatki potrąceniem y porachowaniem.

My także, rada y pospólstwo miasta j. kr. mści Mohylowa, reassummujemy sessyą pierwszą, względem wymiaru, lustracyi, oraz y osob, na ten wymiar y lustracyą naznaczonych, a termin zakończenia tego wymiaru y lustracyi jeszcze do dnia trzeciego Nowembra praesentis, pod mocą pierwszey sessyi, prorogujemy y aby już punktualnie, in spatio tego terminu, exemplarze wymiaru y lustracyi authentyczne, za pierwszemi innotestencyami wydanemi, sporządzić się mające, do ratusza komportowali, tychże ichmciów obowiązujemy, pod rygorem y winami, w przywilejach y prawie na sprzeciwnych opisanemi.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по городскому и общественному дѣлу.

Roku 1769 Februaryi 9 dnia.

Punkt do sessyi od nas, magistratu, ad resolvendum szlachetney radzie y sławetnemu pospólstwu miasta j. kr. msci Mohylowa podaje się.

O uchwalenie podatku na zapłacenie podymnego raty marcowey, nie zadługo następującey, podług dyspartymentu, y na wybieranie podatku takowego osob naznaczenie.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Na zapłacenie podymnego, podatek jeszcze na ten raz, podług dawnego dyspartymentu (z tey przyczyny, że, prócz wymiaru włok y morgów, wymiar kramów y lustracya miasta, jako dzieło konnexyę swoją, względem sporządzenia całey rewizyi, mające, y dotąd dokończone nie jest) konstytucyjną monetą uchwalamy, y, na wybieranie takowego podatku, z pośrzodka magistratu, szlachetnych, panów Józefa Bertolda Delindorfa, radcę, Jakuba Siwołapa, ławnika, a z pospólstwa, sławetnych Jana Awtuszkiewicza, Józefa Mienkowicza y Nauma Karniczyna, pospolitych Mohylowskich, naznaczamy; a że sessyami dawnieyszemi był czas wyznaczony do sporządzenia y zakończenia, tak wymiaru, jako y lustracyi, etiam z rozciągnieniem rygoru na tych, in quantum by na tym wyznaczonym terminie wymiaru y lustracyi nie dokończyli; podług których sessyj staje się za dość ex parte i. p. p. burmistrzów, bo ci ichmść wymiar włok y morgow rolnych na dzisieyszym dniu okazywali, a drudzy ichmść, na wymiar y lustracyą naznaczeni, tey swojey lustracyi y wymiaru kramów nie zakończyli y nie oddali y niegotowością exkuzowali się: za czym termin do zakończenia lustracyi, wymiaru kramów dziewiątego Maia w tym roku 1769 prorogujemy, a in casu na już terminie niezakonczenia, rygor, w pierwszych sessyach wyrażony, na tych ichmciów, którzy by dzieła swego nie zakończyli, rosciągamy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по разнымъ городскимъ и общественнымъ дѣламъ.

Roku 1769 Julii 21 dnia.

Punkta, od nas, magistratu, szlachetney radzie

y sławetnym pospolitym miasta j. kr. mści Mohylowa ad resolvendum podane.

1-mo, w roku 1768 miesiąca Apryla 18 dnia były podane na sessyą punkta takowe, że podatek dyspartymentowy, w roku 1765 datowany, który tak trudny jest, iż za nim wchodzące percepta summy takiey, jakowa jest w dyspartymencie, wynosić nie mogła, lecz w każdym roku remanenta znaczne być musiały, z okoliczności których była ta rekwizycya, aby takowy dyspartyment odmieniony, a w iego mieysce uregulowany był niezawodny sposob, którym by ordynaryjne podatki, do skarbu j. kr. mści y rzeczy pospolitey co rok wchodzące, uspokajane były; tudzież, że nieuchybna potrzeba wyciąga w każdym roku znacznych jeszcze pieniądzy, jako to, na płacenie prowizyi y na różne expensa mieyskie, co rok być zwykłe, oraz iż rzecz jest potrzebna, aby pieniądza w skarbie były y na expensa nieprzewidziane: zdało się więc na ten czas szlachetney radzie y sławetnemu pospólstwu naypierwiey wymiar włok, morgów rolnych y kramów, item lustracyą całego miasta uznać y osob na to dzieło oznaczyć; podług którey sessyi, ponieważ rewizya włok y morgów rolnych już jest sporządzona y podana, która producitur, zaczym dopiero zechcecie w. mść panowie, suspendowaną w przeszłym roku do zakończenia wspomnioney rewizyi, rezolucyą swoją reassumować y już finalnie punkta wysz wyrażone rezolwować y zakończyć, obmysliwszy niezawodny podatkowania sposob, przez który by perceptum podatkom ordynaryjnym, jako to, podymnemu, czynszowi, oraz prowizyom y dalszym potrzebom powszechnym całego miasta, bez których obeyść się nie można, zupełnie korrespondował y dostarczał.

2-do, miasto już trzeci prowiant wydaje do powiatu Orszańskiego, a na to żaden podatek na ludzi nałożony y rozdyspartymentowany nie był jeszcze, za czym zechcecie w. mść panowie uczynić roskład dla

bonifikacyi tego wydaku.

3-tio, snopczyznę arendować, morgowszczyznę brać, poprętszczyznę wibierać czas nastąpił, w czym rezolucya od w. mść panów potrzebna, jak y po czemu takowa morgowszczyzna y poprętszczyzna, oraz y z włok, morgów rolnych y kramów braną ma być.

Roku 1769 Julii 21 dnia. Dla niekompletu z pięciu przemian rady y pospólstwa, salwuje się sessya do dnia 22 Julii anni praesentis.

Roku 1769 Julii 22 dnia.

Rezolucya na punkta szlach. magistrata.

W roku 1768 miesiąca Apryla 18 dnia, rewizya włok, morgów rolnych y kramów zakończona y podana, za czym uznawamy potrzebę, aby magistrat z pospólstwem rocznym, oraz z kupców, przy szlachet. ichmć p. p. Józefie Korobance, woycie, Tomaszu Jaroszewskim, Alexandrze Swiatoharewiczu y Kondracie Korolkiewiczu, burmistrzach, Janie Buraczku y Andrzeju Korolkiewiczu, radcach mieskich Mohylowskich, uregulował niezawodne podatki, któreby wystarczały zapłaceniu podymnego, czynszu, prowizyi i innych potrzeb miasta. Ten zaś regulamen podatków, podług istoty praw y przywilejów ma być in spacio dwuch miesięcy sporządzony y nam na sessyą prezentowany, gdzie my na tenczas takowy regulamen przyjąć y do ufały wybrania z niego podatków, stosując się do sessyi, w przeszłym roku zaszłey (przez którą się my obowiązali) przystąpić y do exekucyi przywieść mamy,

żeby oraz nieprzytomność ichmść panów woyta Korobanki y burmistrza Korolkiewicza impedymentem do zakończenia nie była, tedy in eo casu, przez nieprzybycie, od daty dzisieyszey za miesiąc, ichmściów, magistrat z pospólstwem, cechmistrzami y z przytomnemi osobami będzie miał moc kończyć, a zakończony przez ichmościów regulamen tak ma być ważny, jakoby przez wszystkich sporządzony był; że to dzieło nie pierwiey, jak in spacio dwuch miesięcy skonkludowane będzie, a tu zaraz nieodbyte wyciągają potrzeby pieniądzy dla miasta, oraz że y czas koszenia trawy z morgów y ogrodów, zbieranie owoców z sadów następuje, za czym w tym roku ieszcze, podług dawnego zwyczaju, poprętszczyznę, z prętu żyłego po groszy 40, z sadowego y ogrodowego po groszy 10, a z trawnego po groszy 5 litewskich; morgowszczyznę, z morgu po groszy 30 litewskich uchwaliwszy, na wybieranie poprętszczyzny i. p. Gabryela Kazanowicza y Teodora Makarewicza, ławników, a z pospólstwa, sławetnych Jana Mickiego, Stefana Siwołapa y Ławryna Wiesiołkę naznaczamy y aby do dnia pierwszego Oktobra w tym roku wybrana była, warujemy; morgowszczyzna zaś przez i. p. radcę skarbowego z szafarzami wybrana ma być; a kto by, bez kartki, nie zapłaciwszy morgowszczyzny, kosić ważył się, takowy zapłaceniu sowitemu podlegać ma.

Ad 2-dum, punkt względem prowiantow do podymnego raty Septembrowey suspensuje się.

Ad 3-tium, snopszczyznę arendować pozwalamy, podług rewizyi, nowo sporządzoney; względem gruntów na górze Myszkowce y zaścianków w dole, przy obrębie Ciesieńskim, do tey rewizyi nie wpisanych, kognicya na one dokumentów magistratowi committitur.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1769 Septembra 23 dnia.

Punkta do sessyi, od nas, magistratu, szlachetnym panom radnym y sławetnym panom pospolitym, piąciu przemian, miasta j. kr. mści Mohylowa podane.

1-mo, o uchwalenie podymnego raty septembrowey, którego już czas nastąpił, y wyznaczenie osob na wybieranie tego podatku.

2-do, prowianta, per lauda seymików na miasto włożone, przez razy trzy, to jest, raz do Mińska, a dwa razy do Orszy, od miasta samego, bez pomocy juryzdyczan y żydów, dostarczane były, na które summa do rublów czterechset wydana jest, a rozkłady żadne w mieście na bonifikacyą skarbowi tego wydatku nie nastąpiły, za czym o sposob (z przyczyny wydania na te prowianty pieniędzy, jakie były z prowentów mieyskich w skarbie) zastępowania różnych nieodbitych expensów y interesów mieyskich, gdyż wcale żadna w skarbie nie jest korrespondencya następującym expensom.

Rezolucya od nas, rady y pospólstwa, pięciu przemian, miasta j. kr. mści Mohylowa, na punkta, od szlachetnego magistratu podane, w roku teraznieyszym 1769 Septembra 23 jest dana.

Ad 1-mum, podatek podymne raty Septembrowey, vigore dyspartymentu, połowiczny constitutionis mone-

tae uchwalamy y, na wybieranie tego podatku, szlachetnych panów Józefa Dziehciarewicza, radcę, y Hrehorego Kaśkiewicza, ławnika miasta j. kr. mści Mohylowa, oraz sławetnych panów Andrzeja Chodorowicza, Gabryela Klimowicza y Kazimierza Żukowca, pospolitych tegoż miasta, oznaczamy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по городскому общественному дѣлу.

Roku 1769 Decembra 16 dnia.

Punkt do sessyi, od nas, magistratu, szlachetney radzie y pospólstwu miasta j. kr. mści Mohylowa podany.

Przez sessyą, w roku 1766 msca Julii 22 dnia, uznano, aby regulamen podatków w tym roku zaczęty y skończony był. Które dzieło, jako z istoty swey jest ważne y pociągające za sobą powszechność całego miasta, tak należy, aby szlachetny imć pan Andrzey Leoszkiewicz, woyt miasta j. kr. mści Mohylowa, do kompletu osob przyłączony y naznaczony był.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Szlachetnego imcia pana Andrzeja Leoszkiewicza, woyta miasta j. kr. mści Mohylowa, do kompletu osob, wyznaczonych do regulaminu podatków, przyłączamy y naznaczamy.

Roku 1771 Februaryi 21 dnia.

Punkta od nas, magistratu miasta j. kr. mści Mohylowa, szlachetney radzie y pospólstwu miasta j. kr. mści Mohylowa do rezolucyi podany.

1-mo, ordynacya podatkow, w roku przeszłym 1770 ułożona, sessyami utwierdzona, mieć chce, aby podatek na rathe marcową, z placow prętowych y z placow kramnych, podług taryffy objaśniającey, zupełny, a podatek z przemysłu, należący od kupcow, oraz od cechow y od niecechowych ludzi, podług dyspartymentu, przez połowę, uprzedzając miesiącem czas raty marcowey, był wybrany, na zapłacenie podymnego y prowizyi. Więc tedy, dla wybrania podatkow takowych, tak z placow prętowych y kramnych, jako też z przemysłu w ogulności, od kupczykow y od cechow, a w szczegulności od ludzi nie cechowych, należy, ażebyście w. mść panowie poborców naznaczyli z koła magistratu y pospólstwa, tudzież którzy od kupcow podatek w szczegulności na te rathe wybierać mają, abyście poborcow z koła kupcow naznaczyć chcieli.

2-do, dług, czerwonych złotych piędziesiąt, u jasnie wielm. imści xiędza Jerzego Koniskiego, biskupa Białoruskiego, w Warszawie, przez delegatow mieskich, na interes mieyski zapożyczony, aby był ze skarbu oddany, jasnie wielm. imść xiądz biskup dopomina się.

3-tio, ponieważ przez sessyą, w roku 1760 msca Apryla 10 dnia, uznano, aby grunta, podług istoty praw swoich, pomiar miały, y ponieważ przez drugą, poslednieyszą, w roku 1769 msca Julii 22 dnia zaszłą sessyą, cognitia dokumentow na grunta, na górze Myszakowey będące, magistratowi polecana jest; gdy za tym z dokumentow przed nami, magistratem, reprodukowanych, okazała się natura gruntow takowych, na górze Myszakowey będących, że są morgowe grunta, za czym to całemu zgromadzeniu na dzisieyszey sessyi donosiemy, które grunta aby morgami do rewizyi

poslednieyszey zapisane były, ichmciom panom rewizorom zalecić w. mść panowie zechcecie.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Quo ad 1-mum, dla wybrania podatku z placow prętowych y kramnych, podług ordynacyi, za poborcow, z koła magistratu, szlachetnych panow Symona Dobrzanskiego y Bazylego Sierhiejewicza, ławnikow, z pospòlstwa, sławetnych panow Jana Hortanskiego y Romana Buraczka, pospolitych, a dla wybrania podatku dyspartymentowego na ratę marcową, za poborcow, z koła magistratu, szlachetnego pana Jana Buraczka, radcę, z pospolstwa, sławetnych panow Hrehorego Teodorowicza y Jana Brzuchowicza, pospolitych, naznaczamy, ktorzy to poborcowie podatek dyspartymentowy od konfraternii kupieckiey y od cechow, w ogulności, a od ludzi nie cechowych, w szczególności, wybierać mają, za poborcę zaś do wybierania od kupcow podatka, w szczegulności, z koła kupcow, szlachetnego pana Theodora Rakusę ustanowiamy.

Quo ad 2-dum, dług, czerwonych złotych piędziesiąt, jasnie wielm. imci xiędzu biskupowi należący, aby był wypłacony, szlachetnego magistratu upraszamy.

Quod ad 3-tium, ten punkt do przyszłey sessyi suspendujemy.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по городскому и общественному дѣлу.

Roku 1771 Augusta 23 dnia.

Punkt do sessyi, od nas, magistratu, podany.

Rata septembrowa podymnego y prowizyi zbliża się; należy więc, ażebyście w. mść panowie, podług ordynacyi, na tę ratę podatek z włok, morgow rolnych y sianożętnych, oraz przez połowę dyspartymentowy podatek uchwaliwszy, poborcow na wybieranie z włok y morgow, oraz od niecechowych ludzi, w szczegulności, a od cechow y konfraternii kupieckiey, w ogolności, naznaczyli; tudzież którzy mają wybierać od kupcow podatek, w szczegulności, abyście w. mść panowie poborcow z koła kupcow mianowali.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Na wybranie podatku z włok, morgow rolnych y sianożętnych, za poborcow, szlachetnych panow Dymitrego Jaroszewskiego y Jerzego Makarewicza, radcow, oraz sławetnego pana Michała Dziechciarewicza, pospolitego miasta j. kr. mści Mohylowa, naznaczamy, obowiązując tych że poborcow, aby od tych, którzy na włokach sami mieszkają, nie już podług ordynacyi włoczney y morgowey, lecz podług sessyi, z takowych mieszkalnych domowstw, inkludując sady y ogrody, przy tych że domach będące, podatek prętowy był wybrany; na wybranie zaś podatku dyspartymentowego od konfraternii kupieckiey y od cechow, w ogólności, a od niececbowych ludzi, w szczegulności, szlachetnych panow Daniela Suchowskiego, radcę, Bazylego Korolkiewicza, ławnika, y sławetnych Jana Grumę, Teodora Rakusę, pospolitych miasta j. kr. mści Mohylowa, wyznaczamy, podatek bowiem dyspartymentowy, w szczegulności, od konfraternii kupieckiey szlachetny pan Gabryel Midkiewicz, ławnik mohylowski, wybrać y do poborcow mieskich wnieść ma.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1772 Februaryi 3 dnia.

Punkta od nas, magistratu, do sessyi, szlachetney radzie y sławetnemu pospólstwu miasta j. kr. mści Mohylowa podane.

1-mo, na opłacenie podymnego raty marcowey, należy, aby wybrane były pieniądze, uprzedzając miesiącem czas tey raty marcowey; za czym chcieycie w. mść panowie, podług stałey ordynacyi, podatek na tę ratę z placow prętowych y kramnych, oraz podatek dyspartymentowy, przez połowę, podług dyspartymentu, uchwalić, y poborcow, jednych do wybrania podatku placowego, drugich do wybrania podatku dyspartymentowego, to jest, z cechow y od konfraternii kupieckiey, w ogólności, a od ludzi nie cechowych, w szczegulności, naznaczyć. Tudzież wybrać poborcow z koła kupieckiego do wybrania podatku, w szczegulności, od kupcow.

2-do, czynsz za rok przeszły jeszcze należy, a na zapłacenie onego pieniędzy w skarbie nie masz.

3-tio, nakazać ichmść panom Filipowi Stoszy y Dymitrowi Jaroszewskiemu, radcom, aby, regestra podatkowe od poborcow odebrawszy y one skalkulowawszy, objaśnili, co za remanenta znaynują się, oraz kalkulacyą magistratowi z percept y rozchodow zdali.

Rozolucya, na te punkta, od nas, rady y pospolstwa miasta j. kr. mści Mohylowa, iest takowa.

Quo ad 1-mum, do wybrania podatku z placow prętowych y kramnych, za poborcow, szlachetnego pana Samuela Kazanowicza, ławnika, y sławetnych panow Daniela Całabana y Alexandra Trubnickiego, pospolitych miasta j. kr. msci Mohylowa; do wybrania zaś podatku dyspartymentowego, na ratę marcową, od cechow y od konfraternii kupieckiey, w ogolnosci, a od ludzi nie cechowych, w szczegulności, za poborcow, szlachetnych panow Jana Reyngrota, radcę, y Jakóba Borochowicza, ławnika, oraz sławetnych panow Jakòba Chomętowskiego y Bazylego Orszanicę, pospolitych miasta j. kr. mści Mohylowa, naznaczamy; do wybrania zaś, w szczegulności, od kupcow, za poborcę z koła kupieckiego obieramy szlachetnego pana Bazylego Serhejewicza, ławnika mohylowskiego.

Quo ad 2-dum et 3-tium, szlachtni panowie Filip Stosza y Dymitr Jaroszewski, radcowie miasta i. kr. mści Mohylowa, regestra podatkowe od poborcow odebrać, one zkalkulować a zkalkulowawszy magistratowi podać; kalkulacyą z percept y rozchodow przed magistratem y pospolstwem zdać niechybnie od daty dzisieyszey in spatio miesiąca powinni będą, za wydaną od magistratu innotescencyą; oraz ciż panowie radcowie remanenta obiasnić maią, ktore jeżeli się okażą y iakowe wybrane będą, ma być czynsz, za rok przeszły należący, wypłacony; ktoremu punktowi aby przez panow radcow w zdaniu kalkulacyi y dopilnowaniu, a przez panow poborcow remanenta dobrane były, na wysz wyrażony termin uczynili satysfakcyą, zalecamy, pod paenami y winami, za nieposłuszenstwo ściągającemi się.

Постановленіе относительно участія оврсевъ въ расходахъ на содержаніе Россійскихъ войскъ.

Roku 1772 Augusta 13 dnia.

Akt dokumentu, pro parte miasta Mohylowa służącego.

Na urzędzie i. kr. msci magdeburyi mohylowskiey, comparens personaliter, imc pan Piotr Leoszkiewicz, radca archywny miasta i. kr. msci Mohylowa, takowy dokument ku wpisaniu ad acta podał, de tenore sequenti: Rezolucya na zachodzące między szlachetnym magistratem magdeburyi i. kr. msci mohylowskiey a żydami kahału mohylowskiego o sustentacyą woyska Rosyiskiego, w tym mieście mającego konsystencyą, sprzeczki, w ponyżey opisanym wyrażeniu dana; że wielka między chrzesciany a żydy o sustentacyą woyska Rossyiskiego y inne iego potrzeby zachodziła przedemnie sprzeczka; pragnąc obie strony w tym dla siebie ulgi, ktorey ja, nie ubliżaiąc, lecz owszem chcąc, aby żaden naymneyszey nie poniosł przykrości, do takowego przystępuję rozporządzenia: Lubo żydzi miasta Mohylowa, maiąc sobie nadane przywileja, ieden, od nayiasnieyszego króla polskiego Jana Kazimierza, roku tysiąc szesć set sześćdziesiąt czwartego, w obozie pod Cienskiem, dany, w ktorym do dzwigania mieyskich ciężarow nie wyraża częsci, drugi, od nayiasnieyszego króla Jana Trzeciego, roku tysiąc szśćset siedmdziesiąt szostego, na seymie dany, do trzydziestey części usługi mieyskiey tylko onych przyłącza, gdy ich na miescie rachowało się, tamtych lat, dwadziescia osady; takoż miasto od nayiasnieyszego króla polskiego Jana Kazimierza, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt pierwszego, pod czas seymu walnego, na rożne, w tym przywileju wyrażone, wolnośći, nadany, y konstytucyą roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiąt ośmego

approbowany, gdzie y rewizyą, tamtych lat czynioną, prezentowało, wyrażaiąc osady chrześcianskiey dwa tysiące dziewięć set dwadzieścia; a że podług nowey, uczynioney w roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtorym, lustracyi przez magistrat magdeburyi i. kr. mści mohylowskiey, okazuie się wszelkiey y pustey osady chrześcian tysiąc pięćset czterdzieście siedm, a żydow nie rowna część pomnożyła się, bo dwieście pięćdziesiąt sześć liczy się domow, przeto wszelkie mogło by być dla miasta uciemiężenie, gdyby żydzi, w tak znacznie pomnożoney liczbie, trzydziestą część mieyskiey potrzeby wypełniały powinność. Za czym szlachetnemu magistratowi magdeburyi i. kr. msci mohylowskiey, iako w tym miescie maiącemu rządy, rekomenduię, aby w sprawiedliwą wizyą, iako chrześcianskiey, tako też y żydowskiey osady wszedłszy, rozdyspartymentował rowność między niemi; ktoremu dyspartymentowi, a mianowicie wszelkim dyspozycyom y ordynacyom magistratowym, w potrzebach każdych woyska. na konsystencyi będącego y przechodzącego, żydzi podlegać powinni będą. Ktore udysponowanie daiąc, ręką moią własną podpisuję. Datt w Mohylowie, roku tysiąc siedmsetnego siedemdziesiąt wtorego msca Augusta dwunastego dnia. U tego dokumentu podpis ręki jasnie welmożnego imsc pana generała woysk Rossyiskich temi słowy: Michał Kochowski, generał woysk Rossyiskich. Ktory dokument, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę, do xiąg magdeburyi i. kr. msci mohylowskiey iest wpisany.

Предложеніе магистрата Могилевскаго и постановленіе мѣщанъ, по разнымъ городскимъ общественнымъ и хозяйственнымъ дѣламъ.

Roku 1772 Septembra 17 dnia

Punkta od nas, magistratu rocznego, podane do szlachetney rady y pięciu przemian pospolstwa.

1-mo, podatek podług ordynacyi następuie raty septembrowey podymnego; chcieycie w. msc panowie uczynić uchwałę y poborcow do wybierania oznaczyć.

2-do, ponieważ magistrat potrzebuie na interes całego miasta znaczney summy, a w kassie mieyskiey skarbowey zgoła nic się nie znayduie, nawet y prowizyi nie mamy czym płacić od zaciągnionych dawno ieszcze długow.

Rezolucya od nas, rady y pospolstwa, na podane punkta od magistratu rocznego.

Podatek, podług ordynacyi, raty septembrowey uchwalamy, oraz y extraordynaryiny, to iest, z konfraternii kupieckiey, cechow y ludności podatek totalny roczny, z prętow y gruntow, z morgow sianożentnych łokciowych, kontraktowych, takoż podług przypisow ordynacyi, a z włok y morgow pasznych sowicie, to iest, z włoki trzyzmienney, po złot. polsk. dwanaście, a z morgu pasznego, po zł. pols. dwa, waruiąc to, że extraordynaryiny podatek magistrat roczny ma płacić. Do wybierania tych podatkow, poborcow naznacamy, to iest, do wybierania prętowego y łokciowego, szlachetnego pana Samuela Kazanowicza, ławnika, y pp. Daniela Całabanowicza, Alexandra Trubnickiego y Jana Leoszkiewicza, pospolitych, oznaczamy; z morgow sianożętnych, włok y morgow pasznych y gruntow kontraktowych, szlach. pana Jana Szunkiewicza, radcę, pp. Filipa Surgutowicza y Jana Stosza, pospolitych, z ludności nie cechowey, szl. p. Piotra Leoszkiewicza, radcę y p. Jakuba Chomętowskiego y Trofima Pyża, pospolitych; z konfraternii kupieckiey, szlachetnego p Filipa Stoszę, radca, y z szafarzami tey że izby kupieckiey; z ludzi cechowych, cechmistrzowie w szczegolności maią wybierać, a w powszechności maią wnaszać do szlachetnego pana Piotra Leoszkiewicza. Takoż aby panowie poborcowie raty marcowey remanenta dobierali, a nim ten podatek będzie wybrany, szlachetnego magistratu upraszamy zapożyczyć, a ten dług z wybranych podatkow tych aby był wypłacony.

Публикація о присоедененіи къ Россійской Имперіи земель, отходящихъ отъ Польскаго Королевства.

P Ł A K A T.

Jey Jmperatorskiey Mości, moiey naymiłościwszey Pani, generał enchef, imperyalney woyskowey kollegii vice prezydent, generał gubernator Białey Rusi, obydwuch rossyiskich y Białego Orła orderow kawaler. Ja, graf Zacharyasz Czernyszew, za wyrazną naywyższą wolą y rozkazem Jey Jmperatorskiey Mości całey Rossyi, moiey naymiłościwszey Pani, czynię tym wiadomo wszem w obec, wszelkiey preeminencyi y stanu obywatelom, od Rzeczy Pospolitey Polskiey dopiero na wieczne czasy do Jmperium Rossyiskiego odstrychnionych y inkorporowanych, miast y ziem. Gdy Jey Jmperatorska Mość, moia naymiłościwsza Pani, na ukontentowanie y zamiane niemałych panstwa swoiego na Rzecz Pospolitą Polską z dawnych czasow legalnie przynależących, naygruntownieyszych praw y pretensyi, raczy dopioro brać pod swoie berło y nazawsze do swego panstwa inkorporować wszystkie niżey specyfikowane ziemie y obywatelow onych, a mianowicie: poczowszy po prawey stronie Dzwiny rzeki, inclusive od Inflant polskich, tak iak y część Połockiego woie-

wodstwa, na pomienionym brzegu leżącą, oraz województwo Witebskie, tyle, że rzeczona rzeka Dzwina odtąd na wieczne czasy ma zostawać naturalną granicą między obydwoch panstw, Imperyi Rossyiskiey y Rzeczy Pospolitey Polskiey, z przyciągiem aż do samego punktu społeczney granicy, między woiewodstw Witebskim y Połockim, y ztąd ciągnąc daley po tey samey społkuiącey granicy, aż do tey kresy, gdzie się takoweż trzech woiewodstw Połockiego, Witebskiego y Minskiego granicy schodzą, a od tego mieysca linią prostą do samego wierzchowia Druieca rzeki, wedle miasteczka, nazwanego Ordwa, y tą samą rzeką, aż do uscia iey w Dniepr rzekę, potym Dnieprem rzeką, do samey mety dawney granicy między Rossyą a Polską, po wodzie idąc, tak że wszystkie polskie Jnflanty, oraz część Połockiego, leżąca na prawym brzegu Dzwiny rzeki, całe Witebskie, z obydwuch stron tey że rzeki, całe Mscisławskie woiewodstwa y zwierzchni szmat Minskiego, przescieraiący się linią nowo przeciągnioną, od punkta społeczności trzech woiewodstw, Połockiego, Witebskiego y Minskiego, do samego wierzchowia Druieca rzeki, rownie, iak y niższa część tegoż woiewodstwa Minskiego, wdaiąca się za Druiec y Dniepr rzeki, od teraznieyszych czasow na nieustanną wieczność zostawać pod sceptrem Rossyiskiego panstwa, a obywatele tych ziem y dzierżawcy, jakiey ni będą kondycyi y stanu, mają być w poddaństwie onego. Więc, będąc installowanym od Jey Jmperatorskiey Mości nad specifikowanemi ziemiami Generał Gubernatorem, mam wyrazny naywyższy rozkaz, właściwym Jeymści oświeconym imieniem y słowem, pierwiey uroczyście upewnić wszystkich Jey Mości nowotnych poddanych, a mi dopioro kochanych społobywatelow, jak to mediante tego publicznego płakatu, dla zupełney wszystkim wiadomości, upewnienia punktualnie wypełniam, z tym, że naymiłościwsza Monarchini raczy wszystkich ich nie tylko stwierdzać przy zupełney y bynaymniey nie ograniczoney wolności do publicznego odprawowania ich wiary, także przy należytey każdego possessyi y ruchomościach, lecz y wcale pod berło swoie ich przysposobiaiąc; nadto zezwala wszystkich y każdego obficie, bez żadney rożnicy y excepcyi, odtąd nadgradzać wszystkiemi temi prawami, wolnościami y prerogatywami, ktorych starodawni Jey Mści poddani używają, a to tak dalece, że każdy stan obywatelow inkorporowanych ziem, od samego dnia dzisieyszego wstępuje we wszystkie przyzwoite sobie wygody po całey obszerności Rossyiskiego Państwa. Wzajemnie za tym od przyznania y wdzięczności nowych swych poddanych Jey Jmperatorska Mość oczekiwa y rekwiruje szczegulnie tego, że oni, przez łaskę Jeymści będąc podwyższeni na równe z rossyiskiemi ludzmi uszczęśliwienie, a parte sua dołożą staranności uczynić siebie y imienia tego godnemi, przez prawdziwą ku nowey oyczyznie miłość y nie chwieiącą się w przyszły czas wierność ku takowey wspaniałey Monarchinie. Przeto wszyscy y każdy, poczowszy od znacznieyszego szlachetstwa, duchowieństwa y urzędnikow, aż do samych mnieyszey kondycyi ludzi, komu to tylko należy, maią w tym miesiącu uroczyście przysięgę uczynić na wierność, przy swiadectwie wyznaczonych ode mnie do tego umyslnych ludzi; a iesli kto z szlachectwa, czyli też z inszego stanu, włada nieruchomemi dobrami, nie dbaiąc na własne swe uszczęśliwienie, nie zechce przysięgać, takowemu pozwala się, in spacio trzech miesięcy, przedaż swych maiętności y dobrowolny wyjazd za granicę; po zeysciu ktorego frysztu, cała pozostała fortuna jego sekwestrowi podpada y już do skarbu zapisana będzie. Duchowieństwo, jak wyższe, tak y niższe, rożnych professyi, powinny przez się samych, ile są dusz pasterze, w uczynieniu przysięgi podać pierwszy przykład, y, w codzienney przed Panem Bogiem publiczney offercie modł gorących, błagać majestat jego o zdrowiu Jey Jmperatorskiey Mości, naymiłościwszey naszey Pani, tudzież nayukochańszego Jey Mości syna y następcy, cesarzowicza y wielkiego xiążęcia Pawła Piotrowicza, podług tych formularzow, jakowe im do tego używania

wydane będą. Przez uroczyste, wyżey namienione upewnienie wszystkim y każdemu wolnego odprawowania wiary y niczym nie scisnioney w majętnościach całości, samo przez się daie się poymować, że y żydowskie zbiory, mieszkając w przyłączonych do Imperyi Rossyiskiey miastach y ziemiach, zostawieni y zachowani będą przy tych wolnościach, z których oni dopioro pożytkują, przy wierze y dobytkach swoich, albowiem Jey Imperatorskiey Mości ludzkość nie pozwala iednych ich wyłączać z powszechney dla wszystkich łaski y przyszłego uszczęśliwienia, pod błogosławionym Jey Mości sceptrem, pokioni, a parte sua, z należytym posłuszeństwem, tak jak wierno poddani, mieszkać y w ninieyszych handlach y przemysłach swoich, podług powinności, przestawać będą. Sądy y rozprawy w przyzwoitych im mieyscach aby się odprawowali, pod imieniem y władzą Jey Imperatorskiey Mości, z przestrzeganiem jak nayscisleyszey sprawiedliwości. Na resztę czuję być potrzebę, za naywyższym Jey Imperatorskiey Mości rozkazem, wyraznie namienić, że wszystkie woyska, tak jak w swych ziemiach, przestrzegać będą jak naysroższą woyskową discyplinę; więc ni wstąpienie ich na różne mieysca, ni też sama odmiana rządowie powinna nikomu nimało przeszkadzać w spokoyney y bezpeczney ekonomii, handlach y przemysłach, gdyż powiększenie onych ile się ku pożytkowi każdego z osobna reguluie, tyle ma być przyiemne y z upodobaniem Jey Imperatorskiey Mości. Ten płakat po wszystkich cerkwiach y kościołach piątego dnia niniyszego Wrzesnia ma być wyczytany, do xiąg grodzkich wpisany y w należytych mieyscach przybity dla wiadomości wszystkich, ażeby onemu zupełna wiara była dana; więc mocą daney mi władzy stwierdziłem ony podpisem ręki y przyciśnieniem herbowney mey pieczęci. Datum w Sanktpetersburgu, Septembra dnia tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórego roku.

Объявленіе Могилевскаго Губернатора о мѣрахъ къ опубликаціи предъидущаго распоряженія.

PUBLIKACYA.

Wóysk Nayjasnieyszey Imperatorowey, Pani mey Naymiłościwszey, ja, Generał Major, orderu Swiętey Anny kawaler y gubernator Mohylewskiey gubernii, wszem w obec y każdemu z osobna obwieszczam, iż, naznaczonym będąc Naywyższym Jey Imperatorskiey Mości zezwoleniem na funkcyą gubernatorską przyłączonych do Imperyi Rossyiskiey prowincyi, jako to, Mohylowskiey, Orszańskiey y Rohaczewskiey, a przy tym odebrawszy od installowanego Nayjasnieyszą Imperatorową generałem gubernatorem Białey Rusi, iaśnie wielmożnego jmc pana generała szefa, Monarszey woyskowey kollegii vice prezydenta, obydwóch Rossyiskich orderow y Białego Orła kawalera, jasnieoswieconego hrabi Czerniszewa, dla obcego wszystkim generalnie publikowania, płakat, rozkazuje, na każdym mieyscu zleconey mi gubernii, we wszystkich zamkach, miastach, miasteczkach, parafijach y znacznieyszych wsiach, także monasterach, cerkwiach, klasztorach, kościołach y żydowskich szkołach publicznie ony aby był czytany, a dla lepszego każdemu wyrozumienia y pojęcia, przybity na publicznych mieyscach, upewniając z mey strony, iż ja, podług honoru y funkcyi mojey, jako wierny Jey Imperatorskiey Mości sługa, oświadczone w tym płakacie, imieniem Nayjaśnieyszey Monarchini, Pani mey Naymiłościwszey, dobrodzieystwa y protekcyą we wszystkiey punktualności, wypełnić y dotrzymać obowiązany jestem; termin że dla uroczystego czynienia Jey Imperatorskiey Mości sacratissime przysięgi naznaczam praesentis Septembris, podług Ruskiego kalendarza, dziesiątego, a podług polskiego, dwudziestego pierwszego dnia. Wszelkie sądy sądzić się mają do czasu w tych że sądowych miastach, pod tuteyszym prawem y zwyczajem, tylko imieniem y mocą Nayjaśnieyszey Imperatorowey; wszelkie zaś, należące do ap-

pellacyi y wniesienia do Trybunału y drugich, za naznaczoną granicą, wyższych sądowych mieysc, sprawy mają być przenaszane, dla teyże samey appellacyi, w guberską Mohylowską, przy mnie naznaczoną, kancellaryą. A za tym upewniam wszystkich in genere y każdego z osobna, iż, postępując podług macierzyńskiego Nayjaśnieyszey Imperatorowey, Pani mey Naymiłościwszey, o wszystkich Jey poddanych pieczełowania, będę się starał o tym, aby każdy, żyjący w poruczoney mnie gubernii, zaszczycony był w jego sprawiedliwości y zachowany przy wszystkich, należących onemu, prawach. Naprzeciw temu, mam nadzieję, iż wszyscy obywatele, qualicunque genere et conditione, będą postępowali uczciwie y spokoynie, jak należy do poczciwego ziomka y wiernie poddanego Nayjaśnieyszey Imperatorowey, Jey Mości, sługi. Datt w Mohylowie, anno 1772, Septembris, podług Ruskiego kalendarza, piątego, a podług polskiego, szesnastego dnia. U tey publikacyi podpis ręki jas. wielm. imc pana generała wóysk Rossyiskich temi słowy: Michał Kochowski. Która to publikacya od słowa do słowa do xiąg jest wpisana.

Объявленіе о переписи всѣхъ лицъ, не имѣющихъ собственной осѣдлости.

UNIWERSAŁ.

Za wolą y rozkazaniem Nayjasnieyszey Imperatorowey Jeymości, Pani naszey Naymiłościwszey, et caet. et caet. Wszem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie duchownego y świeckiego stanu tenutorom domow, dworow, chat, w tuteyszym mieście będących, takoż mieszczanom y żydom, do wiadomości podając, zlecamy, ażeby od daty dzisieyszey, in spacio dni dziesięciu, wszyscy duchownego y szlacheckiego stanu, w mieście, domow, dworow, chat tenutores, tudzież każdy gospodarz, chrześcian y żyd, przeżywających w mieście loznych ludzi, czy

służbą u kogo kolwiek bawiących się, czyli od kogo dom, dwor y chatę naymem trzymających, albo pod jakim kolwiek sposobem y pretextem u kogo zostających, nikogo z nich nie excypując, a ni ukrywając, dostatecznie spisawszy, przez regestra, dokładnie sporządzone y podane, uwiadomili magistrat tuteyszy, który, nieodwłóczną w tym wszystkim każdemu satysfakcyą y podanie dokładnych regestrow względem takowych loznych ludzi zalecając, takowy uniwersał wszędy, po całym mieście, publikuje. Z obowiązkow prawa i na dowod, rękoma własnemi, przy pieczęci urzędowey, podpisujemy się. Datt w ratuszu, roku tysiąc siedmset siedemdziesiąt wtórego, miesiąca Septembra osiemnastego dnia.

Объявленіе о лицахъ, намѣревающихся выѣхать изъ края.

UNIWERSAŁ.

Jey Imperatorskiey Mości, Pani Naymiłościwszey, miasta Mohylowa woyt, burmistrzowie, radcowie y ławnicy. Wszem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, do wiadomości podajemy, iż szlachetni Jerzy Makarewicz, Teodor Makarewicz y Mikołay Kołosowski, przez podany y podpisany memoryał, donieśli magistratowi, że z miasta y kraju tuteyszego za nowo uczynioną granicę nazawsze chcą wyjachać; do których tedy osob wyjeżdżających jeżeli kto ma jakowe pretensyje y należące od nich sobie długi, aby każdy takowy, od daty dzisieyszey in spacio tygodnia, odezwę swoią przez memoryał do magistratu czynił, dla pozyskania od nich satysfakcyi. O czym wszystkim uwiadomiając, ninieyszy uniwersał, dla publiczney każdego wiadomości, publikujemy, pod pieczęcią urzędową y za podpisem rąk naszych. Datt w ratuszu, tysiąc siedmset siedemdzie-

siąt wtórego roku, miesiąca Septembra osmnastego dnia v. s. Po expiracyi wyrażonego w tym uniwersale terminu, testimonium dla tych trzech osob wydane de tenore sequenti: Teodorowi Makarewiczowi, Jerzemu Makarewiczowi y Mikołajowi Kołosowskiemu, z żonami y dziećmi swemi, z miasta y kraju tuteyszego, za nowo uczynioną granicę, na zawsze wyjeżdżającym, wydaje się od magistratu Mohylowskiego testimonium w tym, iż na pomienionych osobach długi żadne nie okazały się y pretensye do onych od nikogo nie zachodziły, jako indagacya przez uniwersał o tym czyniona była. Datt w ratuszu, roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórego, miesiąca Septembra dwódziestego siodmego dnia.

Форма разныхъ актовъ, исходящихъ отъ магистрата Могилевскаго.

Forma magistratowi magdeburyi Mohylowskiey, dla pisania, w różnych prawnych terminach, tytułow Nayjaśnieyszey Imperatorowey.

1-mo, w pozwach:

Jey Imperatorskiey Mości, Pani Naymiłościwszey, miasta Mohylowa woyt, burmistrze, radcy y ławnicy et caet.

2-do, w processach:

Jey Imperatorskiey Mości, Pani Naymiłościwszey, przed urzędem magdeburyi Mohylowskiey et caet.

3-tio, w prawach wieczystych y zastawnych:

Jey Imperatorskiey Mości, Pani Naymiłościwszey, miasta Mohylowa, przed nami NN, woytem et caet.

4-to, w decyzyach

tak własnie, jak w prawach, sub Nro 3-tio.

5-to, w wypisach z xiąg:

Wypis z xiąg magdeburskich miasta Jey Jmperatorskiey Mości Mohylowa. Roku et caet.

Jey Jmperatorskiey Mości, Pani Naymiłosciwszey, na urzędzie magdeburyi Mohylowskiey, przed nami et caet.

Na podpisach:

N. N. woyt miasta Mohylowa.

NB. O kryminałach daje się ta informacya, iż po podpisaniu dekretu, żadney exekucyi nie czyniąc, takowy dekret, za podpisem sędziow podać mnie dla rozpatrzenia y konfirmacyi.

Oryginał podpisany własną ręką: Michał Kochowski, generał maior woysk Rossyiskich, gubernator Mohylowski.

Miesiąc Listopad.

Ordynans, od jasniewielmożnego imc pana gubernatora gubernii Mohylowskiey do magistratu wydany,

na publikacyą dyspozycyi iasnie wielmożnego hrabi Czernyszewa, generał gubernatora Białorusskiego, ktory ordynans wpisując, tak się w sobie ma:

Ordynans Mohylowskiemu guberskiemu magistratowi. Przyłączona przy tym iasnie osw. hrabi Czernyszowego dyspozycya, w należytych miasta Mohylowa mieyscach, dla wiadomości każdemu, publikować zalecam. Michał Kochowski. Data tego ordynansu, Oktobra trzydziestego dnia anno 1772 r., Mohylow.

Przy którym ordynansie do publikacyi podana magistratowi dyspozycya jasnie oswiec. hrabi Czernyszewa, generał gubernatora Białorusskiego, ktorą w xięgi wpisując, tak się w sobie ma;

Dyspozycya jasnie wielmożnego imc pana szefa woiennej kollegii vice prezydenta, Białoruskiego generała gubernatora y różnych orderow kawalera hrabi Czernyszowa, wypełniaiąca Naywyższą Jey Jmperatorskiey Mosci konfirmacyą, daną na podniesienie od i. o. grafa punkta o wolnym pędzeniu y przedawaniu gorzałki y drugich trunkow, z naznaczeniem za one do skarbu intrat, we dwoch zleconych mi, nowo przyłączonych do Rossyi Białorusskich guberniach. Naymiłosciwsze Jey Jmperatorskiey Mosci zezwolenie w tym zostaje celu, aby w spomnionych guberniach dozwolić każdemu mającemu fortunę po miastach, też y miasteczkach mieszczanom wolne pędzenie y przedawanie wodki, gorzałki, piwa y miodu, z takowemi kondycyami, aby każdy, jak duchownego, tak y swieckiego stanu, fortunę mający, tych prowincyi obywatel, za takowe dla siebie w wolnym przedawaniu pomienionych trunkow dozwolenie, corozcznie płacił do skarbu za każdego, wiele w pogłownym lustracyinym regestrze nayduje się mężczyzn, z każdey głowy po pięćdziesiąt kopiejek y tę wszystką summę, po zakonczeniu każdych trzech miesięcy, oddawał do skarbu, aw zam-

kach, miastach y miasteczkach te przedawanie różnych trunkow oddawać na arędę magistratom, warując tego, aby do skarbu nie mniey wchodziło, jak tylko z napisanych w tym mieście mieszczan, z każdey lustracyiney mezkiey głowy po jednemu rublu y pięćdziesiąt kopiejek, a w miasteczkach po siedmdziesiąt pięć kopiejek. O czym z mym służebniczym Nayiasnieyszey Monarchini, Pani mey Naymiłosciwszey, zezwolenia wypełnieniem, dla porządnego takowey summy zebrania y wolnego swobodnie trunkow przedania, dla wszystkich y każdego powszechney wiadomości y nieuchybnego wypełnienia, umysliłem porządnie opisać niżey wyrażoną ustawę: 1-mo, każdemu, mającemu fortunę, wolno przeganiać wodkę, pędzić gorzałkę, warzyć piwo y miod z tyle, kilka kto chce, wszystkież pomienione trunki, także kupione na drugim mieyscu dla swoiego profita pozwala się przedawać, gdzie y jak się komu lepiey y pożyteczniey zda, czy to w karczmach, na goscincach, lub też na małych traktach, w daninach jego znaydujących się, czyli we wsiach y po dworach swoich własnych czy to kwartami czyliteż wiadrami y beczkami, oprocz tylo miast y miasteczek, należących koronie, wktorych prawo przedawania gorzałki, piwa y drugich trunkow oddane będzie w arędę magistratom, dla czego tym, ktorzy w swych dobrach takową przedaż czynić pozwolenie mają,po miastach oną wypełniać zabraniasię. 2-do, przez co każdemu do wyrozumienia się podaje, iż mający fortunę possessor w dobrach swoich przy goscincach, lub rożnych traktach, oraz przy cerkwiach, ma wolność nie tylko w karczmach, przez swych własnych ludzi, tych trunkow czynić przedaż, lecz komu zechce y za taką cenę drugiemu sprzedać y zaarędować może, y dla tego nie tylko znaydujące się teraz w obudwoch guberniach u każdego yszlacheckie karczmy zostają bez żadney odmiany, lecz się pozwala stare z mieysca na mieysce, podług upodobania, przenosić y nowe budować, tak że inne nazawsze opuscić, a zabudowanie przedać, lub darować; każdemu dozwala się tak postępować, jak się komu w swojey włas-

ności zda y upodoba. 3-tio, dla zachowania jednak że należytego y wcale potrzebnego porządku, powinien każdy dzierżawca, mający według wyżwyrażonego prawa trzymać karczmę, gdy mu się upodoba na drugie oną przenosić mieysce, lub wybudować w swych daninach nową, takowy powinien, oswiadczywszy się w tym w kamerney przy guberskiey kancellaryi expedycyi, prosić dozwolenia u gubernatora, ktoremu y dane będzie, z takowym jednak warunkiem, aby, dla użytku y lepszego każdemu zysku, karczmy na większych goscincach y miastach wystawione były obszernieysze y wygodnieysze y gdy by (ktore się de novo fundować mają) nie bliżey jedna od drugiey wystawiona była, jak tylko jedna na pięć, a od ziem mieskich, zamkowych y miasteczek na trzy wiorsty, gdy by jedna drugiey w handlach przeszkody czynić nie mogła; pomienioneż karczmy budować się z lepszym od innych rozporządzeniem, aby każdy rożnych kondycyi przejeżdżający mogł mieć wszelką wygodę, w ktorych aby nie tylko jedna się wodka y miod przedawali, lecz rożna legumina, także furaż dla podrożnych był trzymany, co dla panow y arędarzow z wielkim może być profitem, a gdy by te trunki dobrą, a nie fałszywą miarą przedane były, także legumina, chleb y furaż w zapieczętowaną miarę y wagę taniey, iak w miescie przedają, dopatrywać possessorom. 4-to, rowneprawo w trzymaniu karczem y w przedawaniu rożnych trukow wyż wyrażonych mają y ci, ktorym na arędę oddane będą starostwa, dzierżawy y ekonomiczne skarbowe fortuny z przynależącemi do onych aręd karczmami. 5-to, szlachcie zaś, mieszkającey okolicami y po jednym, że w rożnych mieyscach, nie maiące y w possesyi żadnego chłopa, oprocz gruntu, ktory sami wyrabiają, jak pędzić, tak przedawać gorzałki y rożnych trunkow zabrania się dla tego, iż podług konfirmacyi Nayjasnieyszey Jmperatorowey Jeymości pozwala się tylko tym, ktorzy mają swoje fortuny, tak y dla tego, aby przedawając ciż szlachta czarkami w domach swoich, drugim nie uczynili w przedawaniu przeszkod y

karczmom, ktore blizko ich ufundowane będą; jeżeliby zaś taka ich osiadłość w przystoynym y potrzebnym dla wybudowania karczmy naydowała się mieyscu, to mogą y wolni są te mieysce na gruntach swoich pod karczmę arędować, czyli zastawić takowym, ktorzy do sprzedania wyż pomienionych trunkow mają prawo y zezwolenie. 6-to, w zamkach y miasteczkach, nie tylko do skarbu, lecz y do szlacheckich dobr należących, żaden nie może wznosić wodki y rożnych trunkow, ani też przedawać onych, kontentując się takową przedażą w swoich własnych possessyach, a w cudzych takowey przeszkody y uszczerbku sąsiadowi nie ma czynić, chyba że na podroż puzderko mieć wodki pozwala się; w tych że miasteczkach, ktore possessive w szlacheckich naydują się dobrach, każdy ma wolność w swoim własnym postępować po woli swojey, na niżey wyrażonych kondycyach. 7-mo, za takowe dozwolenie pędzenia y wolnego przedawania, wodki, gorzałki y rożnych trunkow, warzenia piwa y miodu powinien każdy z obywatelow płacić do skarbu rachując od każdego męszczyzny, ktory wpisany będzie w pogłowną lustracyą, po połrubla, y tę summę opłacać do prowincyalney, w ktorey kto ma swoją possessyą, kancellaryi, po wyiściu każdych trzech miesięcy, rachując od czwartego do piętnastego dnia, pierwszego każdey racie miesiąca, y na oną z tych kancellaryi brać kwity, a z prowincyalnych kancellaryi takową summę odsyłać do wyznaczoney przy guberskiey kancellaryi kamerney expedycyi. Ktorzy possesorowie zostawać będą w Mohylowskiey gubernii, takowym oną summę płacić samym w tey że kamerney expedycyi, od ktorey będą mieli y kwity. Początek zaś zboru tych dochodow ma się zacząć Januaryi z pierwszego dnia następującego tysiąc siedmset siedmdziesiąt trzeciego roku. Jesliby też z possessorow dla zapłacenia na terminie takowey summy był nie zdolnym, exskuzując się rożnemi przypadkowemi racyami, takowe gubednator uważywszy (jesli są sprawiedliwe) może czynić defolgę na niedziel dwie, a gdy by y w

tym terminie nie opłacił, to powinien posłać exekucyą y zyskiwać takową summę z jego fortun. 8-vo, zarownie y takowe ż przedanie y arędatorowie starostw y ekonomicznych skarbowych dobr mają także opłacić, jako y o possessorach w siodmym namieniono punkcie, a gdy by kto z arendatorow nie opłacił należącey summy na naznaczony termin, także własnie gubernator, po uczynioney mu defoldze, ma zesłać exekucyą, a potym uważywszy, iż takowe nieopłacenie pochodzi z jedney upartosci, to postępować z takowym musi podług opisanego w kontrakcie prawa. 9-no, takowe arędy, jesliby się zdarzyły być vacans, mają być pod dyrekcyą gubernatorską, y ci, ktorzy od niego będą wyznaczeni do takich starostw, lub dzierżaw, dyzpozytorami, powinni tak własnie y na ten że opłacić termin, jako possessorowie y arędownicy, a za niewypłaceniem na terminie, ma postępować z niemi gubernator po woli swoiey. 10-mo, w zamkach y miastach, jak wolne pędzenie wodki, gorzałki, tak warzenie piwa y miodu y przedaż onym, z następującego Januaryi pierwszego dnia tysiąc siedmset siedmziesiąt trzeciego roku, ma być oddano w arędę, czyli też na odkup, magistratom, starając się, aby one zapłaciły nie mniey, jak z każdego, zapisanego w lustracyinych regestrach, mężczyzny (przyłączając do nich y kahały żydowskie), po rublu y piędziesiąt kopiejek, a do skarbu y ci wnosić mają, podług wysz opisaney ustawy. Magistratom że daje się pozwolenie w takowym przedaniu onych trunkow rozporządzić, komu z obywatelow w miescie y za jakową summę, z jakiemi kondycyami przedanie dozwolić mają, y dla tego żaden z mieszczan, w prowincyalnych po miasteczkach y wsiach, nie powinien nie tylko kupować wodki, gorzałki, miodu y piwa, dla przedaży onego w zamku, czyli w miescie, a ni też pędzić y warzyć onych nie może, chyba z pozwolenia, magistratu nadpatrywać y onego, ktory takowy uczynił występek, sztrofować odebraniem wodki, czyli też drugich napitkow, ktorymi contra leges sekretnie szynkować odważył się, do magistratu, za drugim też

razem o takowym występku donieść gubernatorowi, ktorzy sztrofować onych mają, według ich uważenia; a gdy naznaczoney do skarbu summy magistraty w terminie nie opłacą, w takowym razie kamerney, z woli gubernatora, expedicyi, oną summę zyskiwać z nich, przy należytey srogości, z exekucyą. 11-mo, w miasteczkach ma być przedawana wodka, gorzałka, miody, piwo tąż samą ustawą, jak wyżey w zamkach y miastach opisano, z przyłączeniem żydowskich kahałow, po siedmdziesiąt pięć kopiejek z każdego, podług lustracyi, mężczyzny; a jako miasteczki są dwoiakiey dystynkcyi: iedne koronne, maiące magistraty y iuryzdykcyi, drugie w dobrach szlacheckich wieczystych zostające; w pierwszych tedy, jako koronnych, postępować we wszystkim na fundamencie, jako o zamkach explikowano, oddać magistratom, a w posliednich tym samym possessorom, duchownym y swieckim, w czyich są sytuowane dobrach, zarownie z takowym że po siedmdziesiąt pięć kopiejek z każdego mężczyzny położeniem; z tego uważyć można, iż y z tymi miasteczkami, ktorzy są w starostwach y dzierżawach, albo ekonomicznych skarbowych dobrach, one karczmy tym, ktorym powierzone fortuny, w arędę oddane będą, y summę, za takowe trunkow przedanie, zacząć sbierać także pierwszego Januaryi następującego tysiąc siedmset siedemdziesiąt trzeciego roku. 12-mo, jako też cenę wodka, gorzałka, miody, piwo, także rożna lugamina, chleb, owios y siano mają być w karczmie przedawane, naywyższe jest rozkazanie, aby cena corocznie ustanowiona była z woli szlachetstwa y approbacyi ziemskiego sądu, tudzież gubernatora; dla tego tedy zgromadzeniu szlacheckiemu całemu, corocznie zjechawszy się do prowincyalney tey prowincyi, w ktorey czyje zostają fortuny, kancellaryi y przy prezencyi wojewody, wybrać pomiędzy sobą dwoch balatyrowaniem deputatow y odesłać do gubernii dla spolnego wyznaczenia, zgodnie z drugimi zebranemi starszych teyże gubernii prowincyj deputatami w ziemskim sądzie, z apprabacyą gubernatora, rozpatrywania cen y rożney

rzeczy. Przyłącza się y to, że szlachta powinni mieć swego promotora, ktorego także corocznie y w tęż samą porę wybierać mają, ktory wybranych deputatow przy raporcie odsyła do gubernatora, a gdy iuż wszyscy do gubernii ziadą się deputaci y gubernatorowi o wybraniu ich od promotora podadzą raporty, to na owczas, z woli gubernatora, mają się zebrać do ziemskiego sądu y temu wszystkiemu, co się wyżey namieniło, jako to, wodce, gorzałce, miodu, piwu, chlebu, owsu, sianu y wszielkiey legominie, uważywszy roczny urodzay zboża, y innym produktom mają ustanowić nie tylko proporcyonalną, lecz jako przedającego, tak y kupującego nieukrzywdzającą cenę z opisaniem gatunkow y dobroci każdey rzeczy. Takowe ich ułożenie, zapisawszy w protokoł ziemskiego sądu, donieść gubernatorowi, a gdy im wszystko approbowano będzie, to za dozwoleniem gubernatorskiey kancellaryi rozskazać tymi cenami y gatunkami naymnieyszą, opisaną rzecz przedawać w całey gubernii; w zamkach że, miastach y targowych miasteczkach, dla ustanowienia wszystkim specifikowanym wyżey rzeczom ceny, do tego przy ziemskim sądzie zebrania wziąć z tych wszystkich mieysc każdey kondycyi po dwuch deputatow, z ktoremi należytą ułożywszy cenę, jak przedaż czynić, tak publikować wyż wyrażonym porządkiem, y derektora kamerney expedycyi o tym wszystkim osobliwie zawiadomić, a on, jak sam swą osobą y przez wyznaczonych przez niego oficierow ma pilnie dozierać, aby karczmy y szynki po zamkach, miastach, miasteczkach y po parafiach byli porządne y nie było drożey wnich nad ustawę przedawano. Miary też y waga, także gatunek każdey rzeczy, aby były sprawiedliwe. Po zakonczeniu tedy takowego porządku, deputatow uwolnić każdego do ich prowincyi. 13-mo, ponieważ za tym wolne wodki, gorzałki, miodu y piwa przedanie, summa zbierać się powinna do kamerney expedycyi, to ta tedy expedycya, zapisawszy oną przez buchhaltera porządnie do xiąg, z takowym obiasnieniem y ktorey prowincyi, ktorego pana, z zamku, czyli miasteczka y za kilku pogłownych ludzi

wstąpiła taka summa, a po wyiściu każdych trzech miesięcy, przy kąklnzyi czwartego, powinno gubernatorowi podawać regestra z wyrażeniem przychodu y rozchodu, także należącey do pozyskania summy, podług przyłączoney tutay formy. Gubernator też, mając o wszystkim informacyą y widząc, kto takowey nie opłacił summy, ma we wszystkim tey kamerney expedycyi dopomagać. 14-mo, nareszte, za naypotrzebnieyszą uważam rzecz przyłożyć, napominając serio obydwum zleconym mnie guberniom zachowanie tych ustaw, jakie są w całey Jey Imperatorskiey Mości Imperyi o przedawaniu gorzałki, wodki, piwa y miodu. A ponieważ ona w nayosobliwszych zostaie kondycyach, to, podług publikowanego o tym, w przeszłym tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzecim roku, Augusta dziewiątego dnia, ustawa, w tych wszystkich nowych guberniach mającym prawo do kurzenia y przedawania oney, a osobliwie żyjącym blisko starey granicy, należy się ostrzegać podług jedynastego punktu pierwszego rozdziału pomienioney ustawy, którym się tak explikuje: w Wielko Rossyjskich miastach, gorzałki, piwa, miodu y pianych brah y kwasow nigdzie nie przedawać y nie frymarzyć, ani pod żadnym pretextem nie pożyczać y dla swoych własnych rozchodow wodki, wina z tych w Wielko Rossyiskie zamki nie wozić. Za co, gdyby kto przeciw temu postąpił, powinien być karany po srogości onego ustawu. O czym panem gubernatorem zaleca się mieć pilne baczenie. Dan w Sankt Petersburgu, 7bris—dnia, tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórego roku. Originał podpisany własną ręką: hrabia Zacharyasz Czernyszew.

Предложеніе Могилевскаго магистрата мѣстной ратушѣ и обществу и постановленіе послѣднихъ по городскимъ и общественнымъ дѣламъ 1772 г. Ноября 1.

Punkta, od nas, magistratu, radzie y pospol-

stwu miasta Mohylowa, na sessyi, w roku teraznieyszym 1772, miesiąca Nowembra 1 dnia, podane.

1-mo, przez publikacyą dyspozycyi jaśnie oświeconego grafa Czernyszewa dostaje się kabak, w mieście, w arędę magistratowi Mohylowskiemu. Zaczym, należy obmyślić sumpt teraz na wczesne skupienie gorzałki, y osob do dysponowania kabaku naznaczyć.

2-do, o naznaczenie panow deputatow od miasta do Sankt-petersburga y obmyslenie na tę podróż sumptu.

Rezolucya na wyż wyrażone punkta, eodem anno, mense et die.

1-mo, Ponieważ, za Naymiłościwszym Nayjaśnieyszey Imperatorowey Jeymości, Pani naszey Naymiłościwszey, zezwoleniem, dyspozycya od j. w-go imć pana generała szefa, wojenney kolegii vice-prezydenta, Białoruskiego generała gubernatora y różnych orderow kawalera Czernyszowa wyszła, a do publikacyi oddana przez j. w-go imć pana generała gubernatora Mohylowskiey gubernii, w tym, że kabak w mieście Mohylowskiemu magistratowi oddany będzie. Zaczym, aby wczesne do tego kabaku przygotowanie się być mogło y gorzałka do onego wczesnie skupiona była, staranie w tym polecamy imć panu Marcellemu Chomentowskiemu, burmistrzowi miasta Mohylowa, y onego za dozorcę do tego kabaku naznaczamy, skapitułowawszy tegoż imci na rok za rublow sto. Któremu też imci, oraz i drugiemu koledze, który będzie naznaczony, obóygu im dajemy pozwolenie na skupienie gorzałki y na zapłacenie należytości do kancellaryi kamerney, w opisanych terminach, do pięciu tysięcy rublow kredytu zaciągnąć, za wiadomością, jednak, y plenipotencyą magistratową. Warujemy zatym y to, że póki takowy kredyt nie będzie opłacony, przy uczynieniu satysfakcyi należytości do kamerney kancellaryi, póty, a mianowicie do skończenia roku, nie mają wychodzić od magistratu żadne assignacye na płacenie innych potrzeb miasta, lecz po expiracyi roku, na tenczas summa, jakowa po rozpłaceniu się okaże, pod dyspozycyą magistratu oddana być ma, przez panow dozorcow, którzy y kalkulacyą zupełną z całey swojey dyspozycyi kabaczney magistratowi zdać będą powinni.

2-do, ten punkt suspęduje się do przyszłey sessyi.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277 л. 136.

Объявленіе Могилевскаго генералъ-губернатора о томъ, чтобы выбраны и высланы были въ Могилевъ депутаты, для установленія цѣнъ на питья и на другіе предметы. 1772 г. Ноября 26.

PUBLIKACYA.

Wydaną o wolnym przedawaniu trunkow publikacyą, dwunastym punktem rozkazano, aby, dla ustanowienia coroczney ceny jak gorzałki, wódki, piwa y miodu, tak chleba, owsa, siana y różney lugaminy, ichmść panowie obywatele stanu szlacheckiego każdey prowincyi, zjechawszy do miasta, wybrali z pomiędzy siebie dwóch deputatow balatyrowaniem, z approbatą, ziemskiego sądu, y jednego promotora; równie też y kupce od swoich magistratow. Którzy to promotorowie tych wybranych deputatow mają, przy swych raportach, odesłać do mnie. Czyniąc tedy zadość takowemu rozkazaniu kancellaryi ziemskiey powiatu Rze-

czyckiego, zalecam, pomienionych promotora y deputatow wybrawszy, podług wyrażenia w tymże dwunastym punkcie, przysłać do Mohylowa, następującego Decembra piętnastego dnia, podług Ruskiego kalendarza. O czym w całym powiecie publikować rekomenduję, a dla lepszey wiary, waloru, takową publikacyą, przy pieczęci, mojey ręki własney stwierdzam podpisem Dat w Mohylowie, roku 1772, miesiąca Nowembra 26 dnia. U tey publikacyi podpis ręki, przy pieczęci, na laku czerwonym wyciśnioney, temi słowy: Michał Kochowski Która publikacya, ex suo originali, od słowa do słowa do xiąg jest wpisana.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277, л. 157.

Объявленіе Могилевскаго генералъ-губернатора, о безпрепятственной торговлѣ по рѣкамъ Днѣпру и Двинѣ. 1772 г. Ноября 26.

PUBLIKACYA.

Obywatelom Białoruskich prowincyj, Mohylowskiey gubernii, wszem w obec y każdemu z osobna do wiadomości podaję, iż kupce, z różney kondycyi ludzie, do tychczas, przez nieustawne tu na Białey Rusi, tak od konfederacyi y innych niespokoyności, jak i forpostow Rossyiskich, w targach do Rygi mając swoje zatrudnienie, obrócili ten wszystek targ do Królewca y Libawy. A gdy dopioro te Białoruskie kraje przyłączone są pod wielewładne Nayjasnieyszey Imperatorowey sceptrum, tedy ciż obywatele y kupcy, w całey gubernii Mohylowskiey zostające, bliz Dniepra y Dzwiny, jak w tych przyłączonych do Rossyi prowincyach, tak y pozostali za granicą, w przewozie swych towarow do Ryskiego portu nie tylko żadnego nie będą mieli zatrudnienia, jako w spokoynym teraz kraju, lecz y od stojących komend, transportując one towary

rzekami Dnieprem y Dzwiną, mogą mieć wszelką pomoc y łatwość. W czym, daną mi mocą, każdego upewniając, zalecam y dozwalam wszelkie towary y produkty (oprócz jedwabnych materyi y galanteryj) jak wodą, tak lądem do portowych miast swobodnie zwozić, bez żadney przeszkody. O czym ode mnie, aby wszelka kupcom w sprowadzeniu towarow dawana była pomoc, woyskowey komendzie ordynansami potwierdzono. Co, dla lepszego waloru stwierdziwszy herbu mojego pieczęcią, własną ręką podpisuię. Dat w Mohylowie, w roku 1772, miesiąca Nowembra 26 dnia. U tey publikacyi podpis ręki, przy pieczęci, na laku czerwonym wyciśnioney, temi słowy: Michał Kochowski. Która publikacya, ex suo originali, od słowa do słowa do xiąg jest wpisana.

По оп. кн. № общ. 857, № част. 277, л. 157.

Объявленіе Могилевскаго генералъ-губернатора о предъявленіи всѣхъ купеческихъ товаровъ, для наложенія на нихъ клейма. 1772 г. Ноября 27 (Декабря 8).

PUBLIKACYA.

Wydaną przeszłego Oktobra 15 (26) dnia publikacyą nakazano, naydujące się w całey gubernii Mohylowskiey, wszystkich kupcow towary, jakiego się tylko znaleść mogą gatunku, aby były zapieczętowane, na opisanych w oney publikacyi kondycyach. Którą y dopioro potwierdzając, wszystkim Mohylowskiey gubernii kupcom zalecam, aby każdy jak z Rossyjskich y Białoruskich, tak Polskich kupcow, nic nie tając wiele jakich ma towarow, lecz każdy od własney swey osoby, dla takowego pieczętowania, na naznaczone zwozili mieysca, nieodmienni Decembra dzie-

siątego dnia, podług Ruskiego kalendarza, a mianowicie: Orszańskiego całego powiatu do Mohylowa, Szkłowa y Smolan, kędy komu bliżey y sposobniey będzie, Mścisławskiego całego ż wojewod-stwa do Krzyczowa, Rreczyckiego powiatu do Homla, a części Witebskiego województwa, przyłączoney do gubernii Mohylowskiey, w Ostrownę. Które zapieczętowanie towarow aby od niż wyrażoney daty nieodmiennie zakończone było przez jeden miesiąc, wszystkim potwierdzam z takową przestrogą, aby żadem z Rossyjskich, Białoruskich y Polskich kupcow jak swych własnych towarow taić nie ważył się, tak y cudzych, biorąc jeden od drugiego, pod swym imieniem pieczętować nie oddawał, ponieważ zatajone, po znalezieniu, tracić musi, a za cudze, prezentowane pod swym imieniem, podpada konfiskacyi, wiele jest, wszystkich towarow. Kto by zaś na naznaczony dzień y mieysce onych nie prezentował, takowy, po wyjściu miesiąca zapieczętowania, już płacić musi cło. Zapieczętowane każdy wolen będzie przedawać bez żadnego cła, w całey Rossyi. Co, dla lepszego waloru, z przyciśnieniem herbowney pieczęci, ręką mą własną podpisuję. Dat w Mohylowie, 27 9-bra (8 X-bra) 1772 anno. U tey publikacyi podpis ręki, przy piezęci, na laku czerwonym wyciśnioney, temi słowy: Michał Kochowski. Która publikacya, ex suo originali, od słowa do słowa do xiąg jest wpisana.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277, л. 158.

Объявленіе Могилевскаго генералъ-губернатора, о назначеніи срока для обращенія польской монеты. 1772 г. Декабря 10.

PUBLIKACYA.

Wszem w obec y każdemu z osobna, komu by o

tym wiedzieć należało, a mianowicie wszystkim ichmściom panom possesorom y obywatelom Mohylowskiey gubernii różnego stanu y kondycyi ludziom do wiadomości podaję, iż, podług konfirmacyi Nayjaśnieyszey Imperatorowey Jeymści, Pani naszey Naymiłościwszey, y zezwoleniem senatu, rozkazano, aby w przyłączonych do państwa Rossyiskiego obudwóch Białoruskich guberniach Polska wszelka moneta miała kurs swóy, w tymże, jak przed tym była, walorze, do roku 1764 Januaryi 1 dnia, podług Ruskiego kalendarza. Po wyjściu zaś takowego terminu, takowa moneta sine usu y bez żadnego waloru zostać musi. O czym takową ogłaszając publikatę, ręką własną podpisawszy, pieczęcią herbu mojego stwierdzić udysponowałem. Dat w Mohylowie, 1772 roku, miesiąca Decembra 10 (21) dnia. U tey publikacyi podpis ręki, przy pieczęci, na laku czerwonym wyciśnioney, temi słowy: Michał Kochowski. Która publikacya, ex suo originali, od słowa do słowa do xiąg jest wpisana.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277, л. 167.

Предписаніе Могилевской губернской канцеляріи мѣстному магистрату за № 73, объ установленіи клейменныхъ аршиновъ. 1722 г. Декабря 13.

Przełożenie od Mohylowskiey guberskiey kancellaryi, sub № 73, Magistratowi Mohylowskiemu, w następującym tenorze:

Изъ Могилевской губернской канцеляріи въ Могилевскую ратушу. Предложеніе.

По указу Ея Императорскаго Величества и по опредѣленію Могилевской губернской канцелярји, велено из числа новоздѣланныхъ аршиновъ, заклеймя

Россійскимъ стемпелемъ, отослать въ оную ратушу одинъ аршинъ (которой при семъ и посылается:), съ такимъ притомъ предписаніемъ, чтобъ во всехъ продажахъ, что аршиномъ мерють, ведомства оной ратуши, употребляемы бъ были аршины равны оному, коихъ, сколько будеть потребно, зделавъ, и, для заклейменія оныхъ, предстевить въ губернскую канцелярію. Декабря 13-го дня, 1772 года. Іванъ Вереревской. Секретаръ Өедоръ Жиловичъ. Регистраторъ Алексей Кекулевъ.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277, л. 169.

Описаніе Могилевскою ратушеіо мѣръ и вѣсовъ, употреблявшихся до того времени въ здѣшнемъ краѣ. 1772 г. Декабря 14.

Explikacya miary y wagi, dotąd w kraju tuteyszym od wszystkich używanych.

Na rekwizycyą kamerney expedycyi, wydaje się z ratusza dowod, że miara dotąd krajowa była nazwana beczka wilenska, a wchodziło ośmin w oną ośm; garcy zaś kommissyjnych wchodziło w tę beczkę siedmdziesiąt dwa. Z uczynioney zaś konfrontacyi z przezentowaną na ratuszu miarą Rossyjską, wchodzi takowych czetwerykow Rossyjskich w pomienioną beczkę szesnaście. Co do miary łokciowey, to jest: łokci Polskich dziesięć czyniło łokci Litewskich dziewięć, a na arszyny uczyni arszynow ośm. Co do wagi funtowey, jest tedy funt Rossyiski przeciwko funtowi, dotąd w tym kraju będącemu, większy dwóma łotami y dwóma zołotnikami. Dat z ratusza, roku 1772, miesiąca Decembra 14 dnia v. s.

По оп. кн. № общ. 857, № частн. 277, л. 169.

Рапортъ Могилевскаго магистрата въ Могилевскую губернскую канцелярію, объ изготовленіи штемпельныхъ аршиновъ. 1772 г. Декабря 17 (28).

Z ratusza, od Mohylowskiego magistratu w Mohylowską guberską kancellaryą.

Raport.

Po ukazu Jey Imperatorskiey mości, Pani naszey Naymiłościwszey, przełożenie z Mohylowskiey guberskiey kancellaryi, dnia 13 Decembra 1772 roku datowane, a przytym arszyn jeden pod Rossyjskim stemplem, do ratusza przysłany, otrzymawszy, kazano porobić arszyny, równe przysłanemu arszynowi, y takowe arszyny, po zrobieniu w liczbie, dla miasta potrzebney, dla zastemplowania onych komportowane będą w guberską kancellaryą, by onemi arszynami we wszystkich przedażach y od wszystkich mierzono było. Dat z ratusza, dnia 17 (28) Decembra 1772 roku.

По оп. кн. № общ. 857, № частн., 277, л. 169.

За 1773 годъ.

Miesiąc May.

Предложеніе Могилевскаго магистрата мѣстнымъ ратушѣ и обществу и постановленіе послѣднихъ, по городскимъ и общественнымъ дѣламъ. 1773 г. Мая 16.

Roku 1773, miesiąca Maja 16 dnia. Punkta do sessyi, od magistratu radzie y pospólstwu miasta Mohylowa podane.

1-mo, gdy zaszedł roskaz od jaśnie wielmożnego

imć pana generał gubernatora, dobrodzieja, w tym, aby tuteyszy ratusz restawrowany był podług abrysu, do restawracyi którego y maystrowie najęci są, za rublow dwa tysiące siedmset; którym maystrom skąd ta summa zapłacona będzie, chcieycie tedy wmć panowie dać swoją rezolucyą, a wszystek materiał, że będzie ze skarbu do czasu wyżyczony, jaśnie wielmożny imć pan gubernator, dobrodziey, magistratowi przyobiecał.

2-do, item, za wolą jaśnie wielmożnego imć pana generał gubernatora, dobrodzieja, najęty jest mayster do kopania kanału, ceną od sążnia po kopiejek trzydzieście, na koszt miasta. Więc zechcecie wmć panowie y na to udeterminować sumpt, skąd ma być zapłacony.

Rezolucya w roku y dniu, ut supra.

Do roskazu jaśnie wielmożnego imć pana generał gubernatora, pana y dobrodzieja, chętnie przystąpiwszy, koszt, jak na restawracyą ratusza, tak y na kopanie kanału potrzebny, uznawamy, aby z prowentu kabacznego był łożony. A lubo przez sessyą, w roku przeszłym tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórym, miesiąca 9-bra 1 dnia położony warunek nie brać pieniędzy z prowentu kabacznego, jednak, gdy inney sposobności na to miasto nie ma, a potrzeba wyciąga łożenia wyż wyrażonego kosztu, więc w tey mierze bynaymniey nie przeszkadza takowa sessya na wzięcie pieniędzy z prowentu kabacznego na tak pilne potrzeby,

По оп. кн. № общ. 859, № частн, 279, л. 85.

Предложеніе Могилевскаго магистрата мѣстнымъ ратушѣ и обществу и постановленіе послѣднихъ, по городскимъ и общественнымъ дѣламъ. 1773 г. Мая 22.

Roku 1773, miesiąca Maja 22 dnia. Punkta, do sessyi od magistratu radzie y pospólstwu podane.

1, że imć pan Gabryel Kazanowicz, tegoroczny woyt, obrany jest za deputata do Sanktpetersburga, z drugim kolegą swoim, imć panem woytem Korobanką, w interesach całego miasta, zaczym należy, na mieysce imć pana woyta Kazanowicza, do powrótu imci, obrać y uprosić osobę, aby zupełny w magistracie był komplet.

2, ciż ichmć panowie Gabryel Kazanowicz y Jozef Korobanko, woytowie miasta Mohylowa, obrani do Sanktpetersburga deputaci, potrzebują tego, aby obrany był imć pan pisarz Kozłowski za kolegę ichmciom do takowey deputacyi, o tym donosiemy imć panom.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Quo—ad 1-mum, na mieysce imci pana Gabryela Kazanowicza, tegorocznego woyta, do powrótu imci, upraszamy imć pana Andrzeja Leoszkiewicza, woyta miasta Mohylowa.

Quo—ad 2-dum, imć pana pisarza Kozłowskiego za kolegę do imć panow Kazanowicza y Korobanki, woytow, do deputacyi obieramy, a na mieysce tegoż imć pana pisarza, do powrótu jego, naznaczamy imć pana Andrzeja Korolkiewicza, radcę archiwnego, któremu imć panu radcy y dyspozycyą w kancellaryi zupełną zlecamy.

По оп. № общ. 859, № частн. 279, л. 87.

Miesiąc Lipiec.

Предложеніе Могилевскаго магистрата ратушѣ и обществу г. Могилева и постановленіе послѣднихъ, по городскимъ и общественнымъ дѣламъ. 1773 г.

Punkt do sessyi, od magistratu radzie y pospólstwu miasta Mohylowa, w roku 1773, miesiąca Julii 18 dnia, podany.

Ponieważ na opłacenie ordynaryjnych potrzeb miasta potrzebna jest uchwała ordynacyjnego podatku z gruntow, zaczym chcieycie wmć panowie takowy gruntowy podatek uchwalić y do wybierania onego osob naznaczyć.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Podatek z gruntow, to jest z prętowych, z każdego pręta bez dystynkcyi po kopiejek puł czwarty; z włok, od każdey trzyzmienney włoki po kopiejek sześćdziesiąt; z morgow rolnych y sianożętnych, od morga każdego po kopiejek dziesięć, nchwaliwszy, do wybierania prętowszczyzny, za poborcow, sławetnych pp. Teodora Wisłohuza, Pawła Mienkowicza y Filipa Piharewicza, a do wybierania włoczney y morgowey, za poborcow, sławetnych p.p. Piotra Czechowicza, szafarza, y Nicefora Buraczka, p. m., naznaczamy. Z których wybranych pieniędzy potrzeby miasta tegoroczne ordynaryjne opłacić się mają.

По оп. кн. № общ. 859, № част. 279, л. 100.

Постановленіе Могилевскаго магистрата о порядкѣ сбора поголовной подати съ церковныхъ имѣній. 1773 г. Октября 16.

Podług Naywyższego Nayjaśnieyszey Imperatorowey, Jey Mości, ukazu, do wybierania, z mieszczan tuteyszego miasta, pogłównego y wniesienia onego w Mohylowską komissariatską expedycyą naznaczają się sławetni pospolici: Alexander Rakusa, Teodor Żukowiec, Jan Misiewicz y Jarmoła Gruma. Którzy to oznaczeni pospolici, jako to: Alexander Rakusa z Teodorem Żukowcem, z parafij Preczyścińskiey, Illińskiey, Hlebo-Boryskiey y dwóch Woskreseńskich, a Jan Misiewicz z Jarmołą Gramą, z parafij Brackiey, Mikolskiey, Pokrowskiey, Wasilewskiey y Trojeckiey, pogłówne nieodwłocznie y niepochybnie, od daty dzisieyszey za niedziel dwie, wybrać, zakączyć y wnieść mają w pomienioną komissaryatską expedycyą. Dnia 16 Oktobra 1773 roku.

По оп. кн. № общ. 859, № частн. 279, л. 125.

За 1774 годъ.

Miesiąc Lipiec.

Постановленіе Могилевской ратуши и общества, о порядкѣ сбора поземельной и подушной податей. 1774 г. Іюля 8.

Roku 1774, miesiąca Julii 8 dnia. Sessya rady y pospólstwa.

1-mo, ponieważ, na opłacenie ordynaryjnych potrzeb miasta, potrzebna jest uchwała ordynaryjnego podatku z gruntow, zaczym podatek z gruntow, to jest, z prętowych, z każdego pręta bez dystynkcyi po kopiejek półczwarty; z włok, od każdey trzyzmienney włoki po kopiejek sześćdziesiąt; z morgow rolny ch y

sianożętnych, od morga każdego po kopiejek dziesięć, uchwaliwszy, do wybierania prętowszczyzny, za poborcow, sławetnych p.p. Jana Mickiego y Gabryela Klimowicza, a do wybierania płacy włoczney y morgowey, za poborcow, sławetnych p.p. Atanazego Froncewicza y Atanazego Szweda, p. m., naznaczamy.

2-do, do wybierania, z mieszczan tuteyszego miasta, pogłównego y wniesienia onego w Mohylowską komissaryatską expedycyą naznaczają się sławetni p.p. pospolici: Bazyli Szalasta, Ławrenty Wiesiołka, Stefan Siwołap y Kazimierz Zukowiec. Którzy to naznaczeni pospolici, jako to: Bazyli Szalosta z Ławrentym Wiesiołką, z parafij Preczyścińskiey, Illińskiey, Hlebo-Boryskiey y dwóch Woskreseńskich, a Stefan Siwołap z Kazimierzem Zukowcem, z parafij Brackiey, Mikolskiey, Pokrowskiey, Wasilewskiey y Trojeckiey, pogłówne nieodwłocznie y niepohybnie, od daty dzisieyszey za miesiąc jeden, wybrać, zakączyć y wnieść mają w pomienioną kommissaryatską expedycyą.

По оп. кн. № общ. 863, № частн. 283, л. 80.

Miesiąc Grudzień

Предложеніе Могилевскаго магистрата мѣстнымъ ратушѣ и обществу и постановленіе послѣднихъ о выборѣ должностныхъ лицъ по продажѣ казенной соли. 1774 г. Декабря 2.

Punkt, do sessyi, podany dnia 2 Decembra 1774 roku.

Na następujący rok 1775, do przedaży skarbowey soli, należy z możnieyszych osob obrać jednego głowę, jednego łarecznego y dwudziestu celowannikow, jako o tym od jaśnie wielmożnego imć pana gubetnatora, dobrodzieja, przedłożenie do magistratu jest przysłane.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Do przedaży skarbowey soli, za głowę, p. Michała Homonowicza, za łarecznego, p. Leona Prasołowicza, na rok 1775, z możnieyszych osob, podług woli jaśnie wielmożnego imć pana gubernatora, dobrodzieja, naznaczeni są.

По оп. кн. № общ. 863, № частн. 283, л. 111.

Объявленіе Могилевскимъ магистратомъ предложенія губернатора о воспрещеніи возводить въ г. Могилевѣ постройки безъ надлежащаго разрѣшенія. 1775 г. Іюля 21.

PUBLIKACYA.

Jaśnie wielmożny imć pan Michał Kochowski, generał-leytenant, orderu swiętey Anny kawaler, gubernij Mohylowskiey gubernator, uyrzawszy, że wiele z tuteyszych y drugich, znaydujących się w Mohylowie, mieszkańcow nie tylko w domach swoich czynią przybudowanie, lecz y zewszystkim nowo fundują domy nie według planu, przysłanym, dnia 18 Julij 1775 roku, przedłożeniem rozkazał tuteyszemu magistratowi aby każdemu bez excepcyi, ktokolwiek się znayduje w tuteyszym mieście, nietylko domow wnow fundowania, lecz y naymnieyszego przy domach przybudowania zabronił y nie dopuszczał, a jeżeli co komu będzie potrzeba budować, aby takowy wprzod na to pozwolenia potrzebował. Mohilowski guberski magistrat, takowe jaśnie wielmożnego imć pana gubernatora przedłożenie wypełniając, wszystkim zaleca, aby takowych, nie według planu, domow wnow fundować, także naymnieyszego po domach przybudowania nikt czynić nie ważył się; lecz gdy komu będzie potrzebno co budować, to każdy takowy magistratowi oznaymować ma, a magistrat donosić będzie jaśnie wielmożnemu

imć panu gubernatorowi. O czym, aby nikt niewiadomością nie składał się, każdego tą publikacyą magistrat uwiadamia. Dnia 21 Julij, 1775 roku.

По оп. кн. № общ. 864, № частн. 284, л. 57.

Постановленіе Могилевскаго магистрата, о выборѣ должностныхъ лицъ городоваго управленія, на 1776 годъ, 1775 г. Декабря 6 (17).

Miesiąc Grudzień.

Roku 1775, miesiąca Decembra 6 (17) dnia. My, magistrat z pospolstwem miasta Mohylowa, podług przywilejow, przez konstytucyą approbowanych, na dniu dzisieyszym, jako na terminie, do elekcyi przypadłym, czyniąc wyrazney jaśnie oświeconego generał feldmarszała, Białoruskiego generał gubernatora y różnych orderow kawalera, grafa imci Zacharyasza Czernyszewa, dyspozycyi, osob na urzędy, na rok 1776, day Boże szczęśliwy, obieramy.

Na urząd woytowski, ip. Konrada Korolkiewicza.

Na urząd burmistrzowski, ip. Alexandra Swiatoharewicza y Samuela Kazanowicza.

Na urząd radziecki, ip. Piotra Leoszkiewicza y Jano Szunkiewicza.

Na urząd ławniczy, ip. Grzegorza Korobankę y Jakuba Buruchowicza.

Za zgodna elekcya konnotuję się: Gabryel Onoszko, woyt m. guberskiego maistratu; Andrzey Leoszkiewicz, woyt; Marcelli Chomentowski, b. m. M.; Jan Eliaszewicz, b. m. M.; Filip Z. Stosza, radca; Theodor Leoszkiewicz, r. m. M.; Bazyli Sierheyko, radca m. M.; Michał Stosza, ław. m. M.; Samuel Korolkiewicz, ławnik m. M.; Jan Gruma, p. m. M.; Kazimierz Szwed, p. M.; Fylymon Horianin, p. M.; Leon Prasałowicz; Jan Hortanski, p. m.; Jozef Piharewicz, p. m. M.; Sylwestr Skorobohaty, p. M.; Hrihory Bułay p. m. M. Gabryel Klimowicz, p. m. M.; Jozef Mienkowicz, p. m. M.; Nycyfor Buraczok, p. m. M.

Elekcya pospolstwa, na rok 1776, z konfirmacyą od magistrata.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego, miesiąca Decembra 9 (20) dnia.

Przed Mohylowskim guberskim magistratem comparendo personaliter, communitas miasta Mohylowa obranych dwudziestu czterech mężow prezentowała, z których magistrat, w liczbie zwykłey kompetując osoby, wybrał y konfirmował za pospolitych na rok tysiąc siedmset siedmdziesiąt szósty, od dnia pierwszego Januaryi zaczynający się, sławetnych panow: Jana Grumę, Jana Burochowicza, Kazimierza Szweda, Filimona Horanina, Jana Hortanskiego, Jozefa Piharewicza, Jana Posachowicza, Teodora Burmiela, Jozefa Szunkiewiza, Tomasza Silinicza, Piotra Butomę, Masieja Straszewskiego, Siomkę Czeszka y Jakima Karmazyna. A za szafarzow z tego komplektu naznacza sławetnych panow: Masieja Straszewskiego y Siomka Czeszka, na rok tysiąc siedmset siedmdziesiąt szósty. Datt ut supra.

Кн. № об. 864, № ч. 284, л. 901 и 902.

Miesiąc Styczeń.

Постановленіе Могилевскаго магистрата о утвержденіи списка цеховымъ старостамъ, избраннымъ цехами на 1776 годъ. 1776 г. Января 4.

Regestr cehmistrzow na rok tysiąc siedmset siedmdziesiąt szósty, przez cechy obranych, którzy imieniem y nazwiskiem wyrażaią się poniżey.

A mianowicie:

Cechmistrz cechu krawieckiego Bazyli Orszanica.
Cechmistrz cechu kowalskiego Andrzey Hortanski.
Cechmistrz cechu kusznierskiego Roman Zleboż.
Cechmistrz cechu szewskiego Kornili Arciuch.
Cechmistrz cechu rymarskiego Audakim Podaszewka.
Cechmistrz cechu garbarskiego Jakim Karmazyn.
Cechmistrz cechu piekarskiego Parfien Walewacz.
Cechmistrz cechu rzeznickiego Hapon Hałapuz.
Cechmistrz cechu oleynickiego Warchłom Bułay.

Tych wyrażonych cechmistrzow, obranych po cechach, po wykonaniu juramentow, podług prawa magdeburskiego, w ratuszu, Mohylowski guberski magistrat, na rok tysiąc siedmset siedmdziesiąt szósty, konfirmuje. Dnia 4 Januaryi 1776 roku.

По оп. кн. № об. 866 № ч. 286 Л. 1.

За 1776 годъ.
Miesiąc Sierpień.

Предложеніе Могилевскаго магистрата мѣстнымъ ратушѣ и обществу и постановленіе послѣднихъ о порядкѣ сбора поземельной подати. 1776 г. Августа 22.

Punkt do sessyi, od magistratu radzie y pospólstwu miasta Mohylowa, w roku 1776, miesiąca Augusta 22 dnia, podany.

Ponieważ, na oplacenie ordynaryjnych potrzeb miasta, potrzebna jest uchwała ordynaryjnego podatku z gruntow, zaczym chcieycie wmć panowie takowy gruntowy podatek uchwalić y do wybierania onego osob naznaczyć.

Rezolucya w roku, miesiącu y dniu, ut supra.

Podatek z gruntow, to jest, z włok, od każdey trzyzmienney włoki po kopiejek sześćdziesiąt, z morgow rolnych y sianożętnych, od morga każdego po kopiejek dziesięć, uchwaliwszy, do wybierania płacy włoczney y morgowey, za poborcow, sławetnych panow Symona Czeszka y Masieja Straszewskiego, pospolitych Mohyl., naznaczamy; z prętowych zaś gruntow, albowiem w teraznieyszym roku, jak na owoce, tak y na ogrodowe fructyfikacyi w rodzaju chybiło, zaczym takowy z poprętszczyzny podatek na rok teraz Inieyszy 1776 uchylamy.

Do wybierania, z mieszczan tuteyszego miasta, pogłownego y wniesienia onego w Mohylowską komisaarіatską expedycyą, naznaczają się sławetni p. p. pospolici: Jan Boruchowicz, Filimon Horanin, Tomasz Silinicz y Jakim Karmazyn. Którzy pogłowne pieniądze nieodwłocznie y niepochybnie, od daty dzisieyszey za miesiąc jeden, wybrać, zakończyć y wnieść mają w pomienioną komissariatską expedycyą.

По оп. кн. № об. 866 № ч. 286 Л. 87.

Рѣшеніе Могилевскаго магистрата, по дѣлу Бѣлыницкаго кармелитскаго монастыря съ купцомъ Филиппомъ Пигаревичемъ, о неудачномъ отлитіи колокола. 1782 г. Мая 25.

Dekret.

Roku 1782, m-ca Maia 25 dnia. W sprawie za dwoma aktoratami y żałobami, do nich należącemi, poniżey wyrażonemi, in unum złączonemi y zkombinowanemi, mianowicie za pierwszym aktoratem w Bogu przewielebnego jmci xiędza Anioła Micewicza, przeora, imieniem

całege konwentu ichmcw xx. karmalitow Białynickich, z sławetnym Filipem Piharewiczem, ludwisarzem,*) kupcem y obywatelem Mohilowskim, za dekretem copiarum spraw w r-u tymże, Maia 19 dnia, w Mohylow. mieysk. magistracie y za żałobą, w nim opisaną, za drugim aktoratem sław. Filipa Piharewicza przeciwko desuper wspomnionemu przeorowi y całemu konwentowi Białynickiemu, reconventionaliter na karcie 104, za rzeczonym że dekretem ingrossowanym, y za żałobą, w nim opisaną; za któremi praenominatae partes ad invicem sobie instituerunt actionem. W którey sprawie, my, sąd mieysk. Mohyl. magistratu, do wpisu y aktoratu ww. xx. Karmalitow Białynickich, w regestrze ordinaryinym, na karcie 102, wyniesionego et exinde przywołanego, z którego praesens coincedit negotium, aktorat Filipa Piharewicza, rekonwencyonalnie wyniesiony, przyłączywszy, proceder nakazaliśmy. In procedendo, po kontrowersyach między stronami, aktoraty swe maiącemi, ab utrinque wnoszonych, oraz po przeczytanych żalobach y po wysłuchanych produktach, replikach, przewidziawszy wszystkie stron racye, probacye, dowody y odwody, a przychylaiąc się do samey swiętey sprawiedliwości, ad talem sequentem devenimus decisionem: Ponieważ w Bogu przewielebny jmć x. Anioł Micewicz, klasztoru Białynickiego przeor, sławetnego Filipa Piharewicza, ludwisarza, dla odlania dzwonu, wagi pudow sto trzy y puł spiżu maiącego, ceno postanowiono między sobą umowiwszy, pieniądze wszystkie do rąk oddał y poniwasz, dla odlania, pomocnika y rozmaitego, na potrzeby ludwisarza żądanego expensu dodawał. Który, po odlaniu pierwszym, gdy został zepsuty, w sądzie sumiennym namiesnictwa Mohylow, z tym że Piharewiczem, ludwisarzem, litem rozpoczoł, a po skączonym w tym że sądzie procederze, gdy ieszcze

*) Ludwisarz, литейщикъ.

razy dwa odlewał, przy wszelkiey od klasztoru dodaney z pomocnikiem wygodzie, nie odlał, a sąd sumienny wyrokiem swoim zabezpeczył. Quo fato, byleby się do lat sześciu dzwon zepsuł, ma Filip Piharewiez iterum swoim kosztem, praco, robotnikiem y staraniem odlewać, vigore sumiennego sądu dekretu, sub datą 1780, 9—bra 2—godnia zaszłego, oraz y zawiesić. Sąd nasz, biorąc w uważenie, iż nieznosną staie się dla jxx. Karmalitow konwentu Białynickiego krzywdą przez nieodlanie dzwonu, a razem y kolatorowi, który na to pieniądzy łożył, nieukontentowaniem, postanawia: aby sław. Filip Piharewicz do Białynicz ziechał, ony dzwon do siebie zabrał, z przyczyny pierwszey, iż materyału dodać potrzeba, który w domu u Piharewicza nayduie się, z drugiey, nie przymnażaiąc dalszych expensow, a nie uprzykrzaiąc się we. wszystkim jxx. Karmelitom, do Mohylowa kosztem, pracą y staraniem dostawiwszy, odlał, y w zupełney wadze upropocionowany, swoiemi podwodami do Białynicz dostawił y zawiesił, bez naymnieyszego na to, od w jxx. Karmalitow żądanego, expensu, w tym ciągu roka, to iest, od daty dekretu naszego zaczynać się maiącey, usque ad datam konczącey się determinuiemy. A jeśliby, broń Boże, zepsuciasia w odlaniu, lub po odlaniu rozbiciasia w dzwonieniu, tedy te sto trzy pudy y puł sławetny Filip Piharewicz ma do siebie przyiąć, a wzięte do rąk pieniądze powrócić bez żadnych dalszych exkuz y wynalazkow; przy tym, expensa wszystkie, z okazyi sławetnego Filipa Piharewicza poniesione, na osobliwym regestrze okazać się maiące, praevio przez jxx. Karmalitow iedney osoby wyznaczonego juramenta, bez żadnych prorsus delacyi, my, sąd, na sławetnym Piharewiczu, na dobrach y maiątku jego zasądzić y wzyskać deklaruiemy. Et, pro omni eventu, widząc bydź kapitalną zabraną summę znaczną, iak w żałobach y replikach deductum, tud-

ziesz w expensie niemało postradaną y łożoną, a chcąc przy oney jxx. Karmalitow zabezpeczyć, na prozbę onych, w żałobie y całymprocedcrze wyrażoną, posłać w izbę sądu cywilnego namiesnictwa Mohylowskiego y w sąd powiatowy ziemski Mohylowski zawiadomienie, aby gruntow, placow, morgow, domow wieczyście komu nie przedawał, nie przezastawiał, praw wieczystych nie dawał, ani ullo titulo ac praetextu nie zawodził, aż nim w robocie kunsztu ludwisarskiego, w odlaniu y zawieszeniu dzwonu w kościele Białynickim (gdzie micysce okażo) nie uiści, ani spełni. Tym naszym dekretem konwent jxx. Karmalitow Białynickich zabezpeczamy, na żadną stronę expensow modo prasenti decreto nie zasądzamy et, post satisfactionem in omni temu dekretowi, żałoby, processa kassuiemy, annihiluiemy, silentium perpetuum, sub poenis irremissibilibus in contravenientes naznaczamy.

По оп. кн. № об. 870, № ч. 290. л. 11—13.

Рѣшеніе Могилевскаго магистрата, по дѣлу Мстиславскаго, Оршанскаго и Могилевскаго архіепископа и Спасской каѳедры съ мѣщанами Медвѣдевыми объ арендѣ пловучаго моста на рѣкѣ Днѣпрѣ. 1787 г. Октября 8.

Dekret kwitacyiny.

Roku tysiąc siedymset osmdziesiąt siodmego, miesiąca 8—bra osmego dnia, w sprawie za dwuma aktoratami y żałobami, do nich należącemi, poniżey wyrażonemi, in unum złączonemi y zkombinowanemi, mianowicie: za pierwszym aktoratem jaśnie wielmożnego arcy—biskupa Mscisławskiego, Orszanskiego, Mohylowskiego y całey kathedry Spaskiey z sławetnymi Jakubem y Symonem

Niedzwiedziowymi, bracią inter se rodzonymi, kupcami, za dekretem copiarum spraw, w roku tymże, dnia dwudziestego wtorego Marca, w Mohylowskim mieyskim magistracie zaszłym, y za żałobą, w nim opisaną; za drugim aktoratem sławetnych Jakuba y Symona Dzienisowiczow Niedzwiedziowych, reconventionaliter na karcie 118, za rzeczonym że dekretem, ingrossowanym, y żałobą, w nim opisaną; za ktoremi praenominatae partes ad invicem sobie instituerunt actionem. W ktorey sprawie my, sąd mieyskiego Mohylowskiego magistratu, do wpisu y aktoratu jw. arcy—biskupa, w regestrze ordynaryinym, na karcie 116 wyniesionego et exinde przywołanego, z ktorego praesens coincidit negotium, aktorat Niedzwiedziowych, reconwencionalnie wyniesiony, przyłączywszy, proceder nakazalismy. Jn procedendo, po kontrowersiach między stronami, aktoraty swe maiącemi, ab utrinque wnaszanych, oraz po przeczytanych żałobach y po wysłuchanych produktach, replikach, oddanych petitach, przewidziawszy wszystkie stron racye, probacye, dowody y odwody, a pzychilaiąc się do samey s. sprawiedliwości, następny w tey sprawie feruiemy wyrok. Lubo katedra Spaska Mohylowska, za postanowionym w roku tysiąc siedymset osmidziesiąt pierwszym, Iulii pierwszego dnia, od Jakuba y brata iego Symona Niedzwiedziowych, kupcow, iednego Mohylowskiego, drugiego Zybkowey Słobody, kontraktem arendownym, na rzece Dnieprze most pływaiący, kosztem swoim wyerygowawszy, na lat sześć rzeczonym kupcom wypusciła y kontraktem arędę, do skarbu co rok rubli dwiescie płacić się terminami maiącą (iak kontrakt opiewa), zabezpeczyła; ktoremi, w kontrakcie opisanemi, ratami od Niedzwiedziowych zawsze pieniądze zyskiwała, y lubo, wypuszczaiąc most w arędę, opisaniem sztuk bierwion, tarcic, kotwic, kołkow żelaznych, ka-

natow, paręczow, promu, czołnow y tam daley zmocniła, aby w takowey całości rzeczeni kupce, w terminie przyzwoitym, rzetelnie zdali, iak ony w arędę wzieli; pro ultimo, lubo niedostarczaiących przypasow, do mostu przynależnych, nowego promu y czołnow taxę wartości onych distincte wyraziła y za oną na Niedzwiedziowych siedymset dziewiędziesiąt ieden rubel, kopieiek cztyrdzieście przysądzenia żądała; demum, lubo za regestrem nowych tenutorow, reperuiących most, łożonego onymi kosztu, etiam, praevio ichże juramento (iak w żałobie swoiey wyraża), rubli sto trzydziescie siedym, kopieiek siedymdziesiąt siedym y puł uznanła, requirowała y niedopłaconych pięciudziesiąt pięciu rubli Niedzwiedziowemi na onych że zasądzenia prosiła; jednak, ze strony Niedzwiedziowych, bywszych arędownych mostu, za kontraktem opisanym, tenutorow, patetice dowiedziono, że katedra Spaska Mohylowska, wypuszczaiąc most w arędę szesciuletnią, nayprzód datą tysiączny siedymsetny osmidziesiąt pierwszy rok, Julii pierwszy dzień wzmieniła y przez sześć lat, consecutive do roku tysiąc siedymset osimdziesiąt siodmego, Julii pierwszego dnia bez żadnego do mostu interessowaniasia, za aktorow uznała y mieć postanowiła; niemniey, ponieważ, iak się wyswieca z pokładanych dowodow, że ciż kupce Niedzwiediowie, iak się kontraktem opisali w terminie każdey raty do katedry Spaskiey pieniądze wnaszać, tak bez żadnego zawodu y mitręgi wnaszali y oddawali, w dowodzie kwity indukowali; o co katedra Spaska Mohylowska nie kwestionowała, tylo pięćdziesiąt pięć rubli nie dopłaconych, ktore nowe tenutorowie mostu wypłacili, a do tey pory od Niedzwiedziowych nie wzyskali; protekcya ich, chcąca zasczycić do pozyskania na Niedzwiedziowych, zabrałasia, iednak, z powodu pokładaney kwitacyi, wyswieciło się, że Niedzwiedziowie rubli piędziesiąt pięć,

ostatnią ratę w roku tysiąc siedymset osimdziesiąt siodmym Februaryi dziesiątego dnia jmci xiędzu Eufromiemu, ihumenowi, oddali i naymnieyszego szeląga nie zawinili, opisania swego kontraktowego nie naruszyli, wyprobowali; a że katedra Spaska Mohylowska, nie czekaiąc terminu konczącego się, lecz przed terminem za kilka miesięcy, pod niebytność Jakuba Dzienisowicza Niedzwiedziowa, do siebie odebrała y tym zamiarem kontrakt naruszyła, a, na ostatek, biorąca most, żadney wizyi urzędowey, czy był on w istocie takiey, iak przy kontrakcie wydanym y osobnym opisaniu się znaydował, czynić żadnego w czasie zastrzeżenia, czyli pilnował, czynić żadnego w czasie zastrzeżenia, czyli pilnosci, lub manifestu nie czyniła, lecz, po zabraniu, pozew dnia szesnastego decembra, tysiąc siedymset osmidziesiąt szóstego r-u wyniosła y po czasie wizyą, w roku tysiąc siedymset osmidziesiąt siódmym, Apryla wtorego dnia, zyskawszy urzędową, przed nami, sądem, czego y iakich przypasow do mostu y przewozu niedostarczało, pokładała, ktoro by w czasie, most zabieraiąc, sprowadzić należało y rzecz każdo opisać niedostarczaiącą, za ktoroby kupce Niedzwiedziowe ulegali niechibiney opłacie; a nadewszystko, gdyby katedra Spaska do szesciu lat (to iest do roku tysiąc siedymset osmidziesiąt siodmego, Julii pierwszego dnia) zpod arędowney possessyi od Niedzwiedziowych nie odebrała, toby Niedzwiedziowym żadna przyczyna w explikowaniu się nie posłużyla, y iesliby iakich przypasow do mostu niedostarczało, wedle opisu, bez kwestyi zasądzono było. Ex praemissis, sąd nasz wniesiąną od katedry Spaskiey Mohylowskiey do Jakuba y Symona Niedzwiedziowych o most y przewoz pretensyą wiecznie umarza, a za oną, żądaiącą na Niedzwiedziowych, summę, za regestrem jednym nowych tenutorow, rubli sto trzydziescie siedym kop. siedymdziesiąt siedym y puł, łożonych, za drugim

siedymset dziewiędziesiąt ieden rubli, kopieiek cztyrdziescie, pretendowanych, od opłaty wolnymi Niedzwiedziowych czyni. Niemniey też y o rubli piędziesiąt pięć, nowemi tenutorami katedrze oddanych, a Niedzwiedziowemi do tych czas iakoby nie zapłaconych, ktorzy widoczną składaią zapłaty kwitacyą, ręką jxiędza Eufromiego, z odebrania ostatniey raty, podpisaną, uwalnia, praevio jednak przez Niedzwiedziowych juramento na tym, iako pod niebytność Jakuba Niedzwiedziowa.

По оп. кн. № об. 870, № ч. 290, л. 105—107.

АКТЫ,

извлеченные изъ книгъ Кричевской магдебургіи.

(Могилевской губерніи).

стоячомъ, належачую. А его млстл ойцецъ Борздиловскій, безъ жадное собе перешкоды, яко свою власную ойчизну обнявши, державчимъ зосталъ и нихто его млсти обятия тое маетности не боронилъ. И на то я, енералъ, того моего видзеня и поданя тое маетности вышъ менованое его млсти ойцу Богдану Гарбузу Борздиловскому сесь квитъ мой интромиссійный съ печатю и съ подписомъ руки моей, также подъ печатми стороны моее шляхты, на тотъ часъ при мне будучое, въ небытности на тотъ часъ нигде въ повете Оршанскомъ и въ воеводстве Мстиславскомъ урадну земского, ани кгродского, за спустошенемъ неприятелскимъ, до книгъ магдебурскихъ Кричевскихъ ку записаню подалемъ. Писанъ року, мсца, и дня выше писаного.

Року ҂ахѯв, мсца мая двадцатого дня, ставши очевисто, енералъ тотъ квитъ свой интромисейный призналъ.

Dnia 17 Decembra 1781 roku, widimus dla jp. Jgnaeego Borzdziłowskiego, regestratora kolleskiego wydan. Sekretarz Karol Podobied.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1 л., 10

Протестація земянъ Мстиславскаго воеводства, Филипа и жены его Устиньи Маженскихъ, объ утраченныхъ, при взятіи Мстиславскаго замка Русскими, документахъ на имѣнія Стражовщину и Выгуревщину, какъ документъ, касающійся современной войны. 1662 года Іюня 15.

Жаловали и оповедали земяне его кор. млсти, воеводства Мстиславского, его млсть панъ Филипъ Маженскій, взглядомъ старшенства малженского, а малжонка

его млсти, пани Іустына Костровска, бывшая Яновая Илиничова, яко сама акторка, справе, нижей спецыкованое, таковымъ способомъ, ижъ што, въ року давно минуломъ, тисеча шесть сотъ петдесятъ чотвертомъ, мсца Июня осмнадцотого дня, неприятель, Москаль, зъ великою потугою войскъ, Московского полку десятъ тисячей, зъ орматами, подшовши подъ замокъ и парканъ Мстиславскій, облеженемъ срокгимъ оточывшы, тогожъ року, мсца Июня двадцать второго дня, черезъ штурмъ добывшы, мечомъ выстинали, замокъ и парканъ и все место Мстиславскее огнемъ спалили, до кгрунту спустошили. До которого-то Мстиславля небожщикъ панъ Янъ Илиничъ, теперешней пани Маженской перший малжонокъ ее, передъ обложенемъ, при иншой маетности рухомой, шкатулу съ правами до схованя спровадившы, а сами, на тотъ часъ, въ дому своемъ, подъ мѣстечкомъ Расною, на Стражовщыне и Выкгуровщыне, въ воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, были. Певныя еще ведомости, на тотъ часъ, о Москве не ведали, розумеючи бы, ижъ того дня подо Мстиславль не будетъ, въ оборону не уехали. Въ которой-то шкатулѣ было справо признаное, жалобливое пани Маженской отъ першого малжонка ее, небожчыка, пана Яна Константыновича Илинича, признаное на вряде земскомъ... передъ наступенемъ Московскимъ... пана нашого млстивого, въ зоставу,.. копахъ грошей Литовскихъ закупли... отъ небожчика пана Костантина Илинича... отделеное весь не отъ пана Андрея Костантыновича Илинича, помененое Стражевщыны и Выкгуровщины, местечку Расне, у воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, за внесеня посимъ въ домъ его, пана, Яна Илинича, малжонце своей и дожывотное мешкане записалъ, которое право у во Мстиславлю погорело. А потомъ, повторе, небожчыкъ, панъ Янъ Илиничъ, будучы одъ Москвы, въ року про-

шломъ тисеча... томъ въ облеженю, въ замку Мстиславскомъ, и зоставшы... зъ орматы постреленъ, зъ сего света... остатнее воли тестаментомъ малжонце своей... пани Маженской, въ той же сумі пенязей, въ чотырохъ сотъ... тидесять копахъ грошей Литовскихъ, зоставнымъ способомъ и дожывотное мешкане лекговалъ и записалъ и тотъ записъ свой пропалый тымъ тестаментомъ ствердилъ. О чомь шыре въ томъ тестаменте доложоно... дали тую протестацыю... маистрату его кор. млсти Кричевского, въ небытности поблиску кгродовъ и земства, спустошоныхъ отъ Москви, записать просечи намъ, ураду, абы было до книгъ записано, што и записано,

Року ахѯв, мсца Июня єі дня, на враде оповедалъ **Mikołay Koziołł, namesnik.**

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 12

Выпись изъ Кричевскихъ магдебургскихъ книгъ протестаціи земянина Ивана Евтихевича, о пропавшемъ разномъ имуществѣ его при взятіи Русскими Кричевскаго замка, какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1662 г. Іюня 23.

Видимусъ съ книгъ меских права майдибурского Кричевского.

Лета отъ нароженя Сына Божего тысеча шесть сотъ шесть десятъ второго, мсца Июня двадцать третего дня.

На враде его кор. млсти мескомъ права майдибурского Кричевского передъ мною Гелиашомъ Владиславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, одъ ясне велмож-

ного его млсти Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Вижинского, Севенского державцы, будучымъ... нами Рамановъ Бочкомъ, Яковомъ Козломъ, бурмистрами, радцами... ками, сего року на справахъ меских въ ратушу заседаючыми... оповядалъ земянинъ государский и енералъ воеводства Мстиславского, Иванъ Евтихевичъ Красноселскій, тымъ способемъ, штожъ въ року тысеча шесть сотъ петдесятъ четвертомъ, мѣсяца Июля (sic) осьм... кгды вяролоины неприятель подступилъ, князь Алексей... Трубецки, гетманъ цара Московского зъ великою потугою... сто Мстиславль и, тамъ облегши место, штурма вел... и нощыю чынить, а потомъ добылъ мечемъ и огнемъ, высе... мещанъ и шляхту, у томъ месте будучомъ, высекъ и инны... забрали. А я, видучы страхъ, удавшисе зо всимъ убозтвомъ своимъ... места и до замку Кричевского одъ того неприятеля, и тамъ мешкаючы часъ немалый, а потомъ и тотъ замокъ Кричевъ тотъ же неприятель козакъ пре здачу опоновалъ. Который тотъ неприятель, видучи насъ убогою шляхту, при томъ замку Кричеве будучомъ, а хотечы и насъ, яко Мстиславль, будучы полковникомъ козацкимъ надъ Кричевомъ, Якимъ Семенъ Черны Глуховски замокъ Кричевски козалъ его огнемъ спалить, въ року тысеча шесть сотъ шесть десятъ пятомъ, мсца Мая двадцать шостого дня. Тамъ же и мое убозтво все отобрали, Кричеве, въ господе, у мещанина Андрея Каина усе убозтво... и скрыня зъ справами розными, а меновице вечыстые права на маетность мою у селе Красномъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачею, князя Мстиславского Ивана Юревича Лукевенева, предкемъ моимъ на вено даное, то есть, службу Жволтовскою, прозываемою Русоевщыну; такъ же привилей короля его млсти, светобливое памети Жикгимонта треттего, потверженя тойжъ

маетности, службы Жволтовское, родзицови моему, небожчыку Никифору Евтихевичу; такъ же право вечыстое, куплю мою у пановъ Яна и Матея Рютленского, материзны оныхъ, Шепелевщины, у селе Красномъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачая; огородъ Пилное, надъ рекою Черною Напутою, и съ пожнею въ полю, до городу належачая, съ сеножатми; право, признаное на рокахъ Троецкихъ, у во Мстиславлю сужоныхъ, въ року тысеча шесть сотъ сорокъ второмъ; также право признане отъ небожчыка, его млсти пана Теодора Солтана, подстолего Речыцкого, мне даное, на кгрунту вечыстого въ селе Красномъ, огородъ надъ рекою Чорною Напутою... две, до тогожъ городу належачые, одна подъ селомъ Краснымъ... надъ логомъ Волосовымъ, а другая подъ селомъ Пятковичами въ ро... зномеръ межы кгрунты его млсти пана Солтана, одъ пановъ Болакировъ Пя... въ селе Краснымъ, воеводстве Мстиславскимъ, также... кгродскіе и декретъ Громничны Мстиславски небожчыка отца моего, одъ року тысеча шесть сотъ одинадцатего... цкого въ заданю одъ небожчыка Юрия Холховского, также... мъ того выводу до Нова Городка, а за утвержeнеемъ... трибуналного и вскazаня винъ и зеденя... въ той же скрыни листи зречоные одъ брата моего, небожчыка, пана Павла Евтихевича, маетностъ нашу вечыстою, службу Жволтовскою, въ селе Краснымъ, воеводстве Мстиславскимъ лежачою, мне належачою; въ той же скрини было обликовъ розныхъ на розныхъ людей, мяновице обликъ на мещанина Мстиславского, Федора Прокоповича Наха, на копъ двадцать чотыри, на жида Гинына на копъ тридцать две, на Яска Рака на копъ деветь; на сей часъ и спомнить не могу. И то все, у скрини будучое, огнемъ погорело у томъ замку Кричеве, чили подъ тотъ часъ хто ихъ забралъ теды, если и не... (конца нѣтъ, хотя нумерація листовъ не прервана).

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 17.

Протестація помѣщиковъ Ярошa Глаза и жены его, Анны Ильиничны, о захватѣ крестьянами помѣщика Яна Пожарицкаго имѣнія послѣдней, какъ документъ имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1662 г. Августа 16.

Жаловали и оповедали земяне его кор. млсти воеводства Мстиславского, панъ Ярошъ Глазъ, за малжонкою своею, Ганною Илиничовною, на земянина гдрского, воеводства Мстиславского, его млсть пана Яна Пожарицкого, и на подданыхъ его млсти, въ селе Пирогове мешкаючыхъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, на Тимоха Двоpенинского и сына въ его—Ивана и Семена Тимоховыхъ, таковымъ способомъ, штожъ, маючы она, помененая малжонка, отъ першаго малжонка своего, небожчыка пана Остафя Боновского, собе пусчоною заставою въ суме пенязей у двухъ копахъ грошей части своее половину въ именю Пирогове, ему належачое, званое... ны, въ томъ же воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ зъ дворомъ, зъ гумномъ, зъ огороды, зъ пашнею дворною въ полю и зъ зарослями, яко тая частка здавна въ межахъ и въ границахъ своихъ мела и теперь маетъ; пустившы и врадовне черезъ енерала и сторону шляхту той малжонце своей заставнымъ правомъ подалъ и на враде земскомъ Мстиславекомъ тотъ листъ свой заставный сознaлъ. И, будучы она, еще за живота зошлого малжонка своего, того имени Бановичына части зо всими приналежностями держачою, якожъ неприятель Москвитинъ Трубецкій, пришедшы зъ войскомъ царя Московского подо Мстиславль, место и замокъ черезъ штурмъ взялъ, где и малжонокъ ее зъ оною у во Мстиславлю въ облеженю тамъ въ месте будучы, отъ неприятеля забитый есть. А ее, малжонку мою, въ полонъ неприятель, на тотъ часъ, взялъ и право, которое она

на тое имене мела заставное, на копъ двесте грошей Литовскихъ, тамъ, при иншыхъ справахъ, въ схованю будучое въ месте Мстиславскомъ, черезъ того неприятеля згинуло. И, будучы она черезъ пять летъ въ неволи, а потомъ вышодшы зъ земли Московское, за мене въ станъ малженскій пошла. А за счасливымъ рекупорованемъ его кор. млсти, пана нашого млстивого, тыхъ краевъ Рускихъ зъ рукъ неприятелскихъ, до кондыцей своихъ у воеводстве Мстиславскомъ приходить есмо почали. Где подъ тотъ часъ замешаня, подданые его млсти пана Пожарицкого Пироговские, именемъ выше помененые, тотъ кгрунтъ малжонки моее, названую Боновицыну, пашню въ полю, въ селе Пирогове, зъ снопа пахали. Якожъ вжо за прибытемъ тутъ до воеводства Мстиславского его млсти пана Яна Пожарицкого, въ року тысеча шесть сотъ шесть десятъ первого и въ семъ року тысеча шесть сотъ шесть десятъ второмъ, тые подданые тотъ кгрунтъ малжонки моее, названую Бановсчыну, въ полю, въ селе Пирогове, пашучы и засеваючы на кождый рокъ, такъ жытомъ, яко и яриною, litрознымъ збожемъ, снопа не отдаючы, зажывали. О што не разъ его млсти пана Пожарицкого, зажывшы пріятеля, въ домъ, зъ малжонкою моею, ходили есмо, просечы его млсти, абы тыхъ подданыхъ збоже за все тые лета снопъ належачый росказалъ отдать, або справедливость учынили. Его млсть панъ Пожарицкій, будучы тутъ на местцу родича своего, въ маетностяхъ своихъ, яко того збожя малжонце моей за тые лета прошлые подданымъ своимъ отдать не казалъ и, далей крывдечы насъ, убогихъ людей, и вытискаючы зъ тыхъ кгрунтовъ, названое Боновщины, въ семъ року тысеча шесть сотъ шесть десятъ второмъ, мсца Августа восьмого дня тежъ она, малжонка моя, въ тую Боновсчыну приехала, снопъ жытный хотечы одъ тыхъ подданыхъ его млсти пана Пожарицкого Пироговскихъ

отобрать. Тогды тые подданые, именемъ вышъ менованые, маючы, на тотъ часъ, власное росказане его млсти пана Яна Пожарицкого, пана своего, помененую малжонку мою, не отдаючы снопа, на томъ же кгрунте ее власномъ, на Бановсчыне, верхуменованое, на зелжывость стану ее шляхетского, згромадившы немало собе подданыхъ тамошныхъ его млсти, зъ Узалочева и зъ Воскокова присланые, киями окрутне а не милосердне тотъ Тимохъ зъ сынами своими збили и змордовали и ледво што жывую покинули и зъ того кгрунту, вышменованое Бановсчыны, кгвалтовне выгнали и насъ зъ спокойного держаня зъ того кгрунту вышменованого, того року мсца Июня, выбили. Которого збожя, за вси тые лета прошлые, яко и за теперешній рокъ тысеча шесть сотъ шесть десятъ вторый, приходило пожытку съ того кгрунту въ кождый рокъ по сту золотыхъ личбы полское. О што все, яко се вышъ поменило, такъ о збите малжонки моее на томъ кгрунте власномъ ее, яко тежъ о выбите спокойного держаня спомененого кгрунту, такъ тежъ и о пожытки за каждый рокъ приходячые, зъ его млстыю паномъ Василемъ Пожарицкимъ, родичомъ его милости, яко тежъ и зъ его млстыю паномъ Яномъ Пожарицкимъ, и до кого намъ право дорогу укажетъ, правомъ чынить хотечы, тую жалобу свою до книгъ маистрату Кричевского дали записать.

Року ҂ахѯв, мсца Августа шестнадцатого дня на враде маистрату Кричевского оповедано.

W niebytnosci jmc pana podstarosta y lentwoyta Krzyczewskiego, Mikołay Kozioł.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 18.

Протестація полковника королевскихъ войскъ, Ильи Сурина, о своеволіи, буйствѣ и грабительствѣ ротмистра Николая Гарасимовича, какъ фактъ деморализаціи польскихъ войскъ. 1662 г. Декабря 20.

Оповедалъ и протестовалъ его млсть панъ Гелиашъ Владыславъ Сурынъ, полковникъ его кор. млсти, на пана Миколая Гарасимовича....; который былъ часъ немалый ротмистромъ у полку моемъ... компанию товариство зъ разныхъ воеводствъ и поветовъ людей... и прозвисками собе знаемыхъ, маючы хоронгевъ свою... ходечы по волостяхъ отъ села до села, безъ ведомости... своволне чынечы крывды, шкоды незносные, розные рознымъ людемъ... брать нашое убогое, знищоное и разороное отъ неприятеля Моск... и христианомъ розныхъ пановъ, въ розныхъ волостяхъ, почавшы отъ року... тисеча шесть сотъ шесть десятого ажъ до року теперешнего тисеча шесть сотъ шесть десятъ второго, мсца Августа шостого дня, поважывшы звирхнсеть его кор. млсти и право посполитое и въ констытуцыяхъ описаное, безъ позволеня и ведомости моее полковницкое, наславшысе и запамогшы се шарпаниною, взявшы у мысли своей непристойной, а зневажывшы мене, полковника, звинувшы хоронкгевъ, компании и товариству своему казалъ где кому отъехать, а самъ, тогожъ мсца, дня вышнаписаного, неотповедне и не оседчаючы се преложонымъ, на тотъ часъ на местцу моимъ полковницкимъ будучымъ... товарышомъ, прочь уехалъ и утекъ и не ведать где онъ на сесъ часъ естъ и зъ кимъ се бавитъ. А на мене за его, пана Гарасимовича, въ крывдахъ, шкодахъ, отъ него почыненыхъ, розная шляхта процеса въ шкодахъ своихъ почали. Скоро взявшы о нимъ ведомость, правомъ, где ми право дорогу покажетъ, передъ каждымъ судомъ и врадомъ, а на сесъ часъ сию протестацыю враду.. млсти доношу и оповедаю. И просилъ, абы до книгъ было записано, што есть записано и сесъ выписъ съ книгъ, подъ печатю врадовою и съ подписомъ руки бурмистра и писара, его млсти пану Гелиашу Владыславу Сурыну, полковнику его кор. влчества, выданъ. Писанъ у Кричеве.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 21.

Протестація Кричевскаго бургомистра Якова Козла, о пропажѣ разной движимости его, при истребленіи Кричевскаго замка пожаромъ, какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1662 г.

На враде его кор. млсти права майдебурского Кричевского, передъ мною, Гелияшомъ Владиславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного, его млсти Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты Кричевского и Олучыцкого, Вижанского, Севенского державцы, будучимъ, передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками, сесъ рокъ на справахъ меских заседаючими, постановившисе очевисто..., панъ Яковъ Козелъ, бурмистръ Кричевски, оповедане свое до книгъ меских замковыхъ, въ те слова писаную, жалобливе оповедалъ... панъ Яковъ Апонасевичъ Козелъ, бурмистръ Кричевски, о то, ижъ въ року прошломъ тисеча шесть сотъ петдесятъ чотвертомъ, кгды наступалъ неприятель Москаль и козаки на панство его млсти, пана нашого милостивого, меновите подъ городъ Дорогобужъ, подъ Смоленскъ, Рославъ, Мстиславъ и иншые городы, зъ великою потугою Московскою и Козацкою, где мы, чуючы таковое усилство

и наступоване неприятелское, мусилисмо до замку его кор. млсти Кричевского, зо всею убогою маетностию нашею рухомою упровадитсе, меновите цынъ, медь и охандозтво розное, межи которыми речома была... шкатула съ правами, мне служачыми, то естъ, обликги на розныхъ особъ, такъ на мещанъ Кричевскихъ, яко и шляхту розную; тамъ же было и право признаное и на враде земскомъ Мстиславскомъ, въ рокахъ Троецкихъ, отъ пана Афанаса Логвиновича Судзиловской маетности есть въ селе Судзиловичъ, за рекою Сожомъ, въ тракте Кричевскомъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачое и въ мении две померы скарбовое, зо всими пожытками и приходами, въ сороку копъ грошей; такъ же было право заставное отъ сыновцовъ моихъ, Романа и Василя Ларавоновичовъ Козловъ, такъ же село... и Селищо и на враде мескомъ Кричевскомъ признаное мне заставнымъ способомъ, отъ Неенцовее поданое. Тѳды, въ року прошломъ тисеча шесть сотъ петдесятъ пятомъ, мсца Мая тридцатого дня, нетъ ведома, если зъ допущеня Божого, чы черезъ злыхъ людей, замокъ Кричевский огнемъ згорелъ, и тая маетность моя рухомая, справы все, вышменованые и тая застава жыдовская, нетъ ведома, если огнемъ згорела, чыли тежъ черезъ злыхъ людей побрана, а мне въ томъ жаль, кривда и шкода немалая деетъ. Теды, для часу пришлого, абы ми въ чомъ не шкодзило, сию жалобу мою до ураду вашей млсти меского права майдебурского Кричевского заношу и оповедаю, и прошу, абы было принято и записано, што есть и записано.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 22.

Протестація помѣщика Григорія Осмоловскаго, о томъ, что, по смерти помѣщика Тимоѳея Подобеда

убитаго казаками, мать послѣдняго лишила вдову его, а сестру Осмоловскаго, всякаго наслѣдства послѣ мужа,—какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Января 19.

Жаловалъ и оповедалъ земянинъ его крское млсти, воеводства Мстиславского, панъ Григорей Дмитровичъ Осмоловской, на земянку его крское млсти, тогожъ воеводства Мстиславского, на пани Наталю Ждановну... довну Ивановую Подобедовую, таковымъ способомъ, о томъ, што... року давно минулого тисеча шесть сотъ петдесятъ четвертого, мсца Ноября петнадцатого дня выдалъ былъ есми я, Григорей Осмоловский, сестру свою рожоную, панну Томилу Дмитровну Осмоловску, за сына ее, пани Ивановое Подобедовое... Тимофея Ивановича Подобеда, въ станъ свентый малженский, за которымъ паномъ Подобедомъ, въ стане малженскомъ, мешкаючы ажъ до року тисеча шесть сотъ шесть десятъ второго, Июня осмпадцатого дня. Итакъ, того року, мсца и дня вышъ менованого, неприятель его кор. млсти, козаки зъ Северы, зъ розныхъ городовъ, зъ Стародуба, Погару, Посе... ва и Мглына, набегшы тутъ до воеводства Мстиславского, то естъ, до тракту Кричевского, на волость Кричевскую, названую Олучыцкую.. и на маетность тыхъ пановъ Подобедовъ, названое село Кривую Ниву... Братковскую, тогдыжъ, того року, мсца и дня вышъ менованого... и того пана Тимофея Подобеда, швагра моего, а малжонка сестры моее, на смерть забили. Итакъ, по томъ забитю, въ томъ же року тисеча шесть сотъ шесть десятъ второмъ, по выйтю шести недель, водлугъ звычаю релеи греческое Руское, мсца Августа чотвертого дня, кгды... по душы его отправовала по сыну своемъ, а малжонку сестры моее, на тымъ дню вышъ менованомъ отправовала, при которомъ отправованю томъ

стола остатнего и я, Григорей Осмоловский, ужывшы приятелей собе былемъ, абымъ ведомость о сестре своей узять могъ, яко по смерти малжонка своего зоставать мела. Припоминалемъ се у пани Ивановое Подобедовое, матки небожчыка, пана Тимофея Подобеда, малжонка сестры моее, абы на часть ей небожчыка малжонка своего могла меть, также и о части маетности рухомое, собе малжонку належачое. А пани Ивановая Подобедовая и слова жадного на то не стала мовить и, не давшы ничого и внесеня сестры моее, тогожъ року, мсца и дня вышъ мепованого зъ двора и маетности, села Кривые Нивы, названое Братковское, голую и нагую выгнала и выбила супокойного пожытя и держаня. О чомъ се дей сестре моей жаль, кривда и зневага отъ тое пани Ивановое Подобедовое деетъ. О которую таковую кривду и зневагу сестры моее зъ тою пани Подобедовою правне чынить и справадливости сестре моей доходить, где мнѣ право дорогу укажетъ, готовъ буду. Который жаль и кривду, также и зневагу сестры моее, на сесъ часъ, до книгъ вашей млсти маистрату его крское млсти Кричевского доношу.

Року ахѯг, мсца Генваря кг дня, оповедано въ небытности его млсти пана лентвойта и наместника его принято. Писаръ...

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 24.

Протестація помѣщика Ярошa Глаза, о пропажѣ имущественныхъ его документовъ, при взятіи Русскими замка Мстиславскаго, какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Января 23.

Żałował y opowiadał ziemianin jego kr. msci woiewodztwa Mscisławskiego, pan Jarosz Haponowicz Hłaz,

o to y takowym sposobem... proszłym tysiąc szesce pięcdziesiąt czwartego, gdy nastep... Moskiewski na panstwo jego kr. msci, pana naszego miłosciwego.., sławl kniaz Aliexiey Mikitycz Trubiecki z ynszemi pulkami... armatno usilstwem wielkim przez kilko dni do zamku Mscisławskiego szturmował, a dobywszy tot zamok Mscisławski, w niem stałych (или spałych) liudziey, u zbiegu będących, odnych w pień wyscinał, a drugich w płon pobrali. Tam żałuiący pan Jarosz Hłaz ze wszystkimi sprawami swoimi był. Słysząc tak wielką usilstwo nastepowanie Moskiewskiego, przed przysciem tego woiska Moskiewskiego, sam y ze wszystką maiętnoscią swą rze.. do tego zamku sprowadzyłsze y sprawy wieczyste na maiętnosc, przywilieie, wywodne liste, dekrety, obligi y kwity poborowe y poposowe y... wy na roznych luziei, na imieniie Sochowa, Hłazowszczyny y Waszko... ny, woiewodstwie Mscisławskim lieżące, pierwsza granica s panem . m Kasporowiczem Hermanowiczem, druge s panem Hutorem, trzecie s panem Zubem, czwarte s panem Fronskiewiczem, gdzie mianu... kuplie wiecznoscią dubrowa i zniwo, do niey naliezącą od pana... Steklickiego jadąc do wiesi Chłyszczewa po lewey ręce lie... granica jadąc do Kosmyniecz po prawei ręce lieżąco sa... na wieczysta y zpadkowa od roznych krewnych przyia... Mianuie do tei maietnosci wygon z okolicami z stawa... przynalieżnosciami s panem Hutorem, s polnemi z... wką y ze wszystkimi przynalieznosciami do tei maietnosci... Spraw niemało było, co pogorzało przez przyiaciela (sic) Moskie... zebrane. Jezeliby sie gdzie u kogo potym znalazły... prawo 'zachowuie tedy żałuiący, po zawartym... z Moskwą, a za wakowaniem grodu Mscisławskiego te protestacyą do xiąg mieskich Krzyczewskich dał zapisac, што естъ записано.

На враде его кор. млсти права майдебурского Кричевского, передо мною... Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ... чевскимъ, отъ велможное его млсти пана Миколая Стефана Паца... Троцкого старосты и войта Кричевского... будучымъ, и передъ нами, Романомъ Бозкомъ и Яковомъ Козломъ, бурмистрами, райцами, лавниками, сего року на справахъ въ ратушу заседаючыми...

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 25.

Протестація помѣщика Авдѣя Ботвини, о пропажѣ движимаго имущества его, отданнаго имъ на храненіе въ Могилевѣ, въ гостинницѣ мѣщанина Ѳеодора Оцковича, во время войны Русскихъ съ Поляками,—какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Февраля 12.

Видимусъ съ книгъ меских права майдебурского Кричевского.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шесть сотъ шесть десятъ третего, Февреля двадцатого дня.

На враде его кор. млсти права Майдебурского, передо мною Гелияшомъ Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Вижинского, Севенского державцы, будучымъ, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками, сего року на справахъ меских въ ратушу заседаючыми, земянинъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, урожоный панъ Авдей Ботвині, жаловалъ и оповедалъ о шкодзе своей таковымъ способомъ, ижъ што въ року прошломъ тисеча шесть сотъ петдесять

пятомъ, мсца Февраля шестнадцатого дня, кгды, будучы отъ неприятеля Московского завоеваніе, а не маючы где се подеть зъ остаткомъ убозтва своего и где бы се колвекъ притулить, и што маючы убозства своего до места Могилева спровадзилъ и у господе, у мещанина Федора Оцковича зложылъ. А меновите: напервей, шкатулу зъ справами, обликгами и иншеми дробязгами, притомъ обликгъ отъ пана Лукаша Ботвині даный, на копъ сто, отъ небожчыка пана Филипа Борздиловского обликгъ на копъ двадцать двѣ, обликги, даныхъ отъ небожчыка пана Даниеля Протасовича, одинъ на десять, другий на шестнадцать, пана Яна Ботвиня обликгъ на копъ двадцать, на пана Миколая Вицкова на копъ шесть, на Ярошa Ратобидского на копь деветь, на пана Петра Вацуру на копъ шесть; процеса о забите небожчыка пана Ярошa Ботвиню на пановъ Ивицкихъ и о забране речей немало, то естъ, килимъ, лыжекъ сребрныхъ, кубъковъ серебраныхъ, кони за злотыхъ двесте, стрелбы штукъ десять, пистолетовъ паръ тры, кроцицъ две, бандолетъ, кташынна, коляска кована, справы вечыстые и купныя отъ пана Криштофа Вилъчка и малжонки его на маетность Волчаскую, за двесте копъ купленую, и иншые справы, листы и листы и квиты поборовые. Въ той же шкатуле грошей готовыхъ было осмънадцать талеровъ левковыхъ, лыжекъ две сребръныхъ, чарка сребръная, кубъковъ два сребръныхъ, пасъ сребръный и иншыхъ немало дробязкговъ было, которыхъ на сесъ часъ и спомнить немогу. При той же шкатуле было и иншыхъ речей, фантъ розныхъ за залоги, што то все у господе было. Тамъ же, того року, мсца и дня вышъ помененого, кгды панъ Лонский, зъ его милостю паномъ Гетманомъ Радзивиломъ зголившысе, до Могилева удали и неприятеля Московского зносить почали, тогды, въ томъ разе, у господе моей шкатула зъ обликгами и спра-

вами и все речы, што было, нетъ ведома, чыли Москва, чыли. . на сесъ часъ, не маючы ближшого ураду земского, ани кгродского, до ураду майдебурского места его кор. млсти Кричевского доношу и прошу, абы было принято и записано, што и записано, а по записаню и сесъ видымусъ, подъ печатю урадовою, съ подписомъ руки писара меского, за писарства моего, мене, Миколая Круглика, въ семъ року тисеча шестъ сотъ шестъ десятъ шостомъ, стороне, потребуючой есть выданъ. Писанъ въ Кричеве.

Карелъ Станиславъ Радзивилъ, ксаже на Олыце, Несвижу, грабя на Шведловцу, Мирекрожахъ и... конюшый великого князтва Литовского, Премышлъский, Кричевский, Каменецкий .. чыщний, Клевецкий староста.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 26.

Протестація пана Станислава Пожарицкаго, о нападеніи на его квартиру пана Криштофа Маминскаго съ городовыми властями и цѣлымъ обществомъ г. Черикова, ограбленіи его и побитіи его слугъ,—характеризующая современный Русскій духъ населенія г. Черекова. 1663 г. Февраля 21.

На враде его кор. млсти меском Кричевскомъ, передо мною, Гелияшомъ Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, будучымъ отъ ясне вельможного его млости пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Виженского, Сесвенского державцы, и передъ нами, бурмистрами, райцами, елавниками и всимъ посполетвомъ, сего року на справахъ заседаючыми, постановившысе, его млсть панъ Станиславъ Пожарыцкий жалобу и оповедане свое до книгъ

магистрату его кор. млсти Кричевского подалъ, о речъ ниже менованую, въ тые слова описаную. Урожоный его млсть панъ Станиславъ Пожарыцкий, маючы цесыю и консесъ отъ его кор. млсти на войтовство местечка Черековского и на аренде, што до скарбу входило, чотырыста золотыхъ, особливымъ привилеемъ его кор. млсти дано и конферовано отъ его кор. млсти, протестовалъ и жаль свой несносный оповедалъ, самъ отъ себе и за челядю своею, Криштофомъ Станкевичомъ, Андреемъ Скаржинскимъ, Яномъ Козловскимъ, на пана Криштофа Маминского и помощники его, пана Чарнаруцкого, также на бурмистровъ, райцовъ, лавниковъ, на Ананю Андреевича, Микиту Шайтура, Ивана Ляшонка, Матвея Кореня и всихъ мещанъ Чериковскихъ, тымъ и таковымъ способомъ, о томъ, штожъ року теперь идучого тисеча шесть сотъ шесть десятъ третего, мсца Февраля, съ дня семнадцатого на день осмнадцатый, може быть годинъ две въ нощы, панъ Маминский и съ помоцникомъ своимъ и тые бурмистры, райцы, лавники и вси мещане, первей учынившы межы собою раду и намову таковую на учынонъ злый, непристойный, ниже менованымъ способомъ гултайскимъ, пропомневшы боязнь Божю и поваживши легце право посполитое и въ конституцыяхъ сеймовыхъ на таковыхъ своволныхъ, зуфалыхъ коранемъ описаное, не ведать, для якихъ причынъ, взявшы на мене ренкоръ и васни, то такъ того року, мсца и ночы вышъ написаное наехавшы и пешо нашедшы, моцно, кгвалтомъ на домъ, на господу мою власною, где я самъ стоялъ и съ челядю своею, стоячую въ местечку Черекове, зъ бронми разными, до бою войне належачыми, стрелбою огнистою, шаблями, бердышами, первей крикъ и волане учынившы, мовою козацкою: „тутъ есть Ляхи, бийте и сечыте ихъ!“ а потомъ, впадшы до дому, господы моее, почали збитки чынить, а челядь

моя, розумеючы, же козаки, напали, а вжо ночь, выпадшы зъ избы, хотели уходить и здорове свое уносить. Такъ же, тую челядь мою, вышъ именемъ помененую оскочывшы, шаблями, бердышами окрутне а немилостиве, шкодливе посекли и поранили, а обухами, вжо ранныхъ, безъ милосердя побили и помордовали. А мало на томъ маючы моцно кгвалтовномъ наеханю и найстью на домъ, зраненю и збитю челяди моее, взяли коней четверо: коня каштановатого, который коштовалъ золотыхъ чотырыста, другого коня тисавого, купленого за золотыхъ двесте осмъ десятъ, треттего коня вороного, который коштовалъ сто петдесятъ золотыхъ, чотвертого коня зворона—карого—за трыста золотыхъ, готовыхъ грошей шкатулкою золотыхъ осмъ сотъ, пистолетовъ пары две, коштовали золотыхъ шестьдесятъ, рондликъ сребный, пуклястый, коштовалъ золотыхъ сто двадцать, кунтушъ кароловой масти, попелицами подшытый, справленый за сто сорокъ золотыхъ, жупанъ атласовый, справленый за сто десеть золотыхъ, а иншыхъ речей немало побрано, могло быть золотыхъ на двесте, абы и болшъ, о которые маю реестръ выписать, на которыхъ речей и юраментъ выконать, ставшы передъ урядомъ. А челядь моя, столь окрутного зраненя и збитя, не ведаю, если живы зостануть. Который такий жаль и оповедане свое, яко до наблизшого враду и маистрату его кор. млсти Кричевского заношу и оповедаю. И просилъ его млсть панъ Пожарыцкий, абы до книгъ было записано, што есть записано. Тогожъ часу Ставшы, енералъ его кор. млсти, Александеръ Кашура, пры оповеданю, призналъ, въ тые слова писаный.

Року ҂ахѯг, мсца Февраля двадцать перваго дня, на враде магдебурскомъ оповедалъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 28.

Явка генеральскаго протокола объ освидѣтельствованiи людей пана Пожарицкаго, пораненыхъ паномъ Маминскимъ, членами магистрата и всѣми жителями м. Черикова. 1663 г. Февраля 21.

Я, Александеръ Кашура, енералъ его кор. млсти дворовый воеводства Мстиславского, сознаваю тымъ квитомъ моимъ реляцыйнымъ, ижъ, въ року теперь идучомъ тисеча шестъ сотъ шестъ десятъ треттемъ, мсца Февраля деветнадцатого дня, будучы мне ужытому и узятому отъ его млсти пана Станислава Пожарыцкого до местечка Черекова, на огледане ранъ на челяди своей, на Криштофу Станкевичу, на Андрею Скаржинскимъ и Яну Козловскимъ. А такъ, я, енералъ, маючы при собе стороною людей добрыхъ: пана Яна Шамовского а пана Остафияна Данилевича, съ которою тою стороною былъ есмы, за ужытемъ его млсти пана Пожарыцкого, въ дому и въ господе его, стоячомъ въ местечке Черекове. Виделъ есми на постеляхъ лежачыхъ, велми хорыхъ, посеченыхъ и побитыхъ. Напервей виделъ есми на Криштофе, на раме, рану битую, велми шкодливую, а на Андрею виделъ у голове и на руце правой битые, а на Яну также у голове и на руце правой тятые, а раны обуховые, синевые, успухлые на всихъ трохъ, которыхъ ранъ и зличыть не могъ. Которое тое зранене, меновалъ его млсть панъ Пожарыцкий, при наистю, моцно, кгвалтомъ сталое, отъ пана Крыштова Маминского и помоцника его и бурмистровъ, райцовъ, лавниковъ и всего местечка Черикова, именемъ, въ протестацыи менованыхъ. О чомъ шырей въ сее жалобе его млсти все по достатку доложоно. И на то я, енералъ, сей квитъ свой реляцыйный, подъ печатми и съ подписомъ руки моее, ку записаню до книгъ маистратовыхъ Кричевскихъ. Писанъ року, мсца и дня, вышъ написаного.

Александръ Кашура, енералъ, рука власная.

Року ҂ахѯг, мсца Февраля двадцать первого дня, ставъшы очевисто, енералъ его кор. млсти Александръ Кошура тотъ квитъ призналъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 29.

Протестація пановъ Кобеки, Бычковскаго, Запольскаго и Валаховскаго, о нападеніи на слугъ ихъ людей пана Каши и жены его, во время собиранія тѣми слугами фуража для лошадей польскаго войска,—свидѣтельствующая о противодѣйствіи мѣстнаго населенія польскимъ войскамъ. 1663 г. Марта 2.

Жаловали и оповедали земянимъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, панъ Янъ Кобека, самъ отъ себе и за слугою своимъ, Даниелемъ Жуковскимъ, панъ Миколай Бычковскій, за слугою своимъ, Алексанъдромъ Прокоповичомъ, панъ Миколай Заполский, за слугою своимъ, Адамомъ Ковалевскимъ, панъ Янъ Валаховский, за слугою своимъ, Федоромъ Вишлячскимъ, шляхтою учтивою. А жалуючысе, панове выше речоные товариство зостаючое подъ хоругвею поветовою воеводства Мстиславского, въ полку его млсти пана Еляша Владислава Сурина, на пассахъ одъ Смоленска и краяхъ Северскихъ будучогѡ а на становиску намъ будучы Волчасе, тракте Кричевскомъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, на земянина его кор. млсти тогожъ воеводства Мстиславского, его млсти пана Кашу, ловчого Мстиславского, и малжонку его млсти, пани Зофею Кгижыцковну Павловою Кашыную, таковымъ способомъ, ижъ што, въ року теперь идучомъ тисеча шесть сотъ шесть десятъ треттемъ, мѣсяца Февраля двадцать треттего дня, мы, товариство, того дня спомененого становиска, зъ села Волчасы, тыхъ слугъ своихъ послали были для засегненя корму для коний,

на возахъ зъ конми, до села Устя и Охора, подданыхъ замку Кричевского. А кгды, въ тыхъ селахъ сена на возы доставшы, тые слуги ехали дорогою доброволною, которая идетъ зъ села Охора мимо село Редчычы далей до становиска нашого врочыщомъ, може быть, у версте одъ помененого села Редчычъ, воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, ведаючы его млсть панъ Каша, ижъ мы, товарыство, тыхъ слугъ своихъ для засягненя жывности того разу послали, а не маючы до ихъ жадное прычыны, на тое врочыщо вышъ спецификованое челядника своего неякогось Василевского... сведомыхъ, а при немъ подданыхъ зъ села Чубинщыны. . села Редчычы, у воеводстве Мстиславскомъ будучыхъ, до колку десятъ человекъ, зъ бардышами, киями, обухами, цепами, абы тыхъ слугъ напшыхъ на той дорозе на смерть позабияли. Который то челядникъ на томъ врочыщу съ тыми поддаными, засевшы дорогу, ужо того дня въ вечоръ зъ за кустовъ выскочывшы, словами Московскими: Царовъ, Царовъ! завопившы, тыхъ слугъ нашыхъ киями, обухами, цепами кождого на той дорозе пакладаючы, на зелжывость стану шляхецкого, окрутне а нелитостиве збили, змордовали и зранили и мало што живыхъ покинули. При которомъ збитю, у кого што было грошей готовыхъ побрали; у слуги пана Кобеки золотыхъ три грошей, перстенки два серебрныхъ; у слуги пана Заполского золотыхъ три грошей; у слуги пана Валаховского сека... ку, ножъ, рукавицы; у слуги пана Бычковского уздечку, ножъ. То все побравшы, нетъ ведома, ели межы собою поделили, чыли тежъ паномъ своимъ отдали. Которое тое збите невинное тымъ слугамъ нашымъ отъ челядника и тыхъ подданыхъ, зъ росказаня ихъ млстей, и той грабежъ невиинный деетъ. О што все зъ ихъ милостями, где намъ право дорогу покажетъ, правомъ чынить не занехаемъ, а на сесь часъ тую про-

тестацыю на писме до книгъ майдебурскихъ его кор. млсти Кричевскихъ, за спустошенемъ Московскимъ кгроду... заносимъ, просечы на ураду, абы было до книгъ принято и записано.

Року ахзг, мсца Марта второго дня, на враде оповедалъ

Heliasz Władysław Suryn Pułł. j. kr. msci.

Podstarosci i lentwoyt Koszczewski.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 30.

Актъ генеральскаго осмотра вышепоименованныхъ, избитыхъ слугъ.—1663 г. Марта 2.

Я, Иванъ Евътихевичъ, енералъ его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю тымъ квитомъ моимъ, ижъ року теперь идучого тисеча шесть сотъ шесть десятъ третгего, мсца Февраля двадцать пятого дня, брали мене, енерала, земяне его кор. млсти, воеводства Мстиславского, товарыство хоругеви повятовое воеводства Мстиславского, въ пулку его млсти пана Геляша Владыслава Сурына, на пасахъ одъ Смоленска и краяхъ Сиверскихъ зоставаючыи, панъ Янъ Кобека, панъ Миколай Бычковский, панъ Миколай Заполский, панъ Янъ Валаховский, до становиска своего, села Волчасы, въ тракте Кричевскомъ воеводства Мстиславского лежачомъ, на огледане ранъ на слугахъ ихъ, именемъ нижей мянованыхъ. А такъ я, енералъ, маючы на тотъ часъ при собе стороною людей добрыхъ, двухъ шляхтичовъ, пана Якуба Осмоловского, папа Станислава Невядомского, стороною шляхтъ тою былемъ на томъ становиску, въ томъ селе Волчасе, а за оказанемъ пана Кобеки на слузе его Даниелю Жуковскомъ, на слузе пана Бычковского Александру Прокоповичу, на слузе

пана Заполского Адаму Ковалевскомъ, на слузе пана Валаховского Федору Василевскомъ виделемъ раны ихъ, прибитыхъ; на ногахъ, на рукахъ ранъ такъ много, ижъ зличыть трудно было, такъ округне побиты, помордованы. Которое тое збите мяновали собе быть сталое киями, обухами, на доброволной дорозе, одъ челядника и подданыхъ, зъ власного росказаня отъ земянъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, его млсти пана Павла Кашы, ловчого Мстиславского, и малжонки его млсти, пани Зофеи Кгижыщковны, того челядника и тыхъ подданыхъ, ихъ милостямъ имянемъ сведомыхъ, на урочыщу, въ процессе шырей специыкованомъ. И на то я, енералъ, огледавшы тыхъ ранъ, далемъ сесъ квитъ мой, подъ печатю и съ подписомъ руки моей, тежъ подъ печатми стороны шляхты, на тотъ часъ при мне будучое, ку записаню до книгъ маистрату его кор. млсти Кричевского. Писанъ Волчасе, року, мсца и дня выжей помененого.

Иванъ Евтихевичъ, енералъ его кор. млсти дворный рукою

Року ахзг, мсца Марта второго дня, ставшы очевисто, енералъ его кор. мл. Иванъ Евътихевичъ сей квитъ свой реляцийный призналъ.

Heliasz Władysław Suryn, pułł. i. kor. msci, podstarosci i lientwoyt Kryczewski.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 31.

Жалоба земянъ Яна и Самуила Галковскихъ о пропажѣ движимаго имущества ихъ и проч. при взятіи Русскими Мстиславскаго замка,—какъ документъ, имѣющіи отношеніе къ современной войнѣ 1663 г. Марта 20.

Великимъ, незносным жалемъ своимъ жаловали и обтежливе оповедали земяне его кор. млсти, воеводства Мстиславского, урожоные панъ Янъ и Самуель Львовичы Галковские, таковымъ способомъ, о томъ, штожъ, въ року минуломъ тисеча шесть сотъ петдесятъ чотвертомъ, Июня (sic) осмнадцатого дня, кгды неприятель заграничный, Московский наступилъ на панство его кор. млсти, пана нашого млстивого, а подступившы его кор. млсти (замокъ) Мстиславский, князь Трубецкий зъ иншыми многими воеводы и розными полками, зъ силою немалою и усилствомъ великимъ и потугою громадною, и тотъ князь Трубецкий черезъ мечъ и кгвалтъ, усилствомъ, презъ штурмъ замокъ его кор. млсти Мстиславский добывшы, высекли и выпалили. Тамже, въ томъ замку Мстиславскомъ, малжонку мою, Самуеля Галковского, пани Луцію... Макарсковну, въ полонъ взяли, а маетность рухомую, которая была спроважена до замку, то есть, грошы готовые, золото, сребро, цынъ, медь, шаты, справы на маетность Галковскую, продкомъ нашымъ, славное памети, поданое одъ князей ихъ млстей Мстиславскихъ уделныхъ, также привилеө светобливое и славное памети продковъ ихъ млстей королей першыхъ, потвержаючы на тую маетность Галковскую, и листы ревизорские, квиты поборовые, до скарбу его кор. млсти зъ маетности Галковское отдаваные, и квиты поселские, и привилей светобливое и славное памети, короля его млсти Владыслава чотвертого, мне, Самуелю Галковскому, на полслужбы, названую Кухаровскую, при селе Галковичахъ, также справъ купчыхъ, вечистыхъ и обликговъ немало ва розные особы, напервей на ихъ млсть пановъ Бановскихъ, именица ихъ Пироговского, на пановъ Подрыжыцкихъ въ селе Галковичахъ, и што мы посполу купили, а пана Овтихевича въ селе Стоборщыне, тестаментъ небожчыцы тіотки нашое рожоное, пани Марыны

Галковсковны Василевое Козуновое, которая, зходечы зъ сего света смертного, тымъ тестаментомъ своимъ остатнее воли своее намъ лекговала и отписала именице свое, въ томъ же селе Стоборщыне, у воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, и обликги на суму пенязей, позычоныхъ, на розные особы, винныхъ, при малжонце моей то все было, въ замку его кор. млсти Мстиславскомъ, обликгъ пана Бо... Стефана Макарского на суму пенязей на осмъдесятъ копъ грошей Литовскихъ, мне, Самуелю, даный, на пана Александра Макарского на шестъ десятъ копъ грошей Литовскихъ, на небожчыка Яна Галковского небожчыку пану... даный на петнадцать копъ грошей, на небожчыка Даниеля Галковского на чотыры копы грошей, на небожчыковъ Стефана Сорочынского и на малжонку его, Ганну Галковсковну, на трынадцать копъ грошей, обликгъ... подворотного замкового Мстиславского села Ларіонова, на Павла Макаровича на осмнадцать копъ грошей Литовскихъ и листъ делчый, вечыстый.,, межы собою маетность, на вечность, на ровные части поделили, справы на пляцъ, на господу, въ месте Мстиславскомъ, вечыстые, а иншыи... жаль свой успомнеть не можемъ. Што, часу права, на особливомъ реестре, успомневшы и списавшы, показать готовы будемъ. При малжонце моей то все было въ зхованю, въ замку его кор. млсти Мстиславскомъ. Нетъ ведома, ти отъ неприятеля Московского тые справы, вышъ менованые, побрано, тили огнемъ погорело, якожъ я, Самуель Галковский въ тымъ жалю своимъ жалобу свою, въ томъ же року тисеча шестъ сотъ петдесятъ чотвертомъ, мсца Октобра десятого дня до книгъ кгродскихъ воеводства Мстиславского занесъ былъ и записати далъ, съ которыхъ выписомъ вынилъ былъ. Который и тотъ выписъ... згинулъ, а книги кгродские Мстиславские не ведать, если бы... были, або отъ тогожъ неприятеля Московского побраны. Теды мы, особы име-

немъ вышъ менованые, повтораючы того другий разъ, о то чынимъ за щасливымъ опонованемъ его кор. млсти, пана нашого млстивого, и очыщенемъ и засегненемъ воеводства Мстиславского отъ того неприятеля Московского сию жалобу свою, яко наблизшому враду, на сесъ часъ будучому, доносимъ и оповедаемъ.

Року ҂ахѯг, мсца Марта к дня, на враде оповедано. W niebytnosci im. pana lentwoyta na ten czas, Mikołay Koziołł.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 38.

Жалоба помѣщицы Анны Суриновой, о пропажѣ, при взятіи Русскими Мстиславскаго замка, разной движимости ея,—какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г, Апрѣля 14

Незноснымъ жалемъ своимъ жаловала и обтежливе оповедала земянка его кор. млсти, воеводства Мстиславского, ее млсть пани Анна Свирщевсковна, бывшая Янова Пянская, а теперешнея Станиславовая Сурыновая, вдова, тымъ способомъ, штожъ въ року минуломъ тисеча шесть сотъ петдесятъ чотвертомъ, кгды воевода, князь Алексей Микитичъ Трубецкий зъ иншыми воеводами, зъ розными полками, подступившы подъ замокъ его кор. млсти Мстиславский и стоечы подъ замкомъ Мстиславскимъ презъ колко дней, штурмуючы до замку его кор. млсти Мстиславского ночъ и день презъ колко дней, а потымъ, учынившы штурмъ валный, оступившы коло весь замокъ, и презъ кгвалтъ великий, усилствомъ вынявшы, мечомъ высекли, замокъ и все место огнемъ выпалили и не мало людей въ полонъ побрали. Въ которомъ томъ замку была маетность рухомая споважона, то естъ, грошы готовые, золото, серебро, цынъ, медь,

шаты и иншые добытки и справы, не ведать ти ли неприятель побралъ, ти ли презъ огонь погорели, меновите, малжонка моего, небожчыка пана Яна Пянского справы, няданые на маетность продкомъ его, Старое-Село, у воеводстве Мстиславскомъ лежачое, и на иншые розные именица, отъ славное памети князей Мстиславскихъ уделныхъ Мстиславскихъ, также привилее отъ славное памети королей ихъ милостей предъ унеею, квиты побороовые, до скарбу его кор. млсти съ тое маетности даваное, квиты поселские и розные справы, декрета земские и кгродские Мстиславские и декрета трибуналские зъ розными особами и справы записы вечыстые и заставные, право отъ... пана Яна Пянского на маетность его, Старое-Село, на тисечу копъ грошей, право вечистое, купленое отъ пана... части въ селе Крутомъ, право зреченое зъ маетности Старого-Села... своее отъ пани Полонеи Пянсковны Богдановое... также право отъ небожчыка, пана... Станислава Сурина... и иншыхъ справъ немало, которыхъ и вспомнить не могу презъ жаль свою и которые справы, при вынятю замку Мстиславского и выпаленю, той неприятель Московский побралъ, чыли погорели... жалобы свое, за небезпеченствомъ отъ неприятеля, нигде не заносила, а теперь до маистрату... доношу... абы было принето и записано, што и записано.

Року ҂ахѯг, мсца Апреля дī дня.

На враде его кор. млсти месскомъ, права майдебурского Кричевского Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ ея кор. млсти и лентвойтемъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского, Олучыцкого, Вижанского, Севенского державцы, будучымъ, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками, сего року на справахъ меских заседаючыми, видымусъ съ книгъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 66.

Жалоба помѣщика Юрія Малаховскаго на помѣщика Николая Жуковскаго, за арестованіе, въ Кричевскомъ замкѣ, жены его и забраніе движимости его, какъ измѣнника своему, Русскому отечеству.—1663 г. Апрѣля 26.

Земенинъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, панъ Юрей Малаховский, жаловалъ и оповедалъ на земенина его крлской млсти, тогожъ воеводства Мстиславского, на пана Миколая Жуковского, о томъ, ижъ въ роки прошлые, будучы онъ завоеванымъ одъ неприятеля Московского, при замку Кричевскомъ, а кгды вжо, за щасливымъ панованемъ короля, пана нашого милостивого, въ року тисеча шесть сотъ шесдесятомъ, и за наступенемъ его млсти пана Гетмана зъ войскомъ, въ крае тутошние Бѣлоруские, и будучы ординованы его млстъ панъ Гелияшъ Владыславъ Суринъ, полковникъ его корлской млсти, подъ замекъ Кричевский, у воеводстве Мстиславскомъ стоячый, тогожъ року вышъ менованого, мсца Августа двадцать пятого дня, для... выпиртя неприятеля Московского, а кгды подступилъ зъ войскомъ подъ замекъ, тогды я, Юрей Малаховский, хотячы быть зычливымъ прирожоному пану, его корлской млсти, и речы посполитой, и тогожъ часу выбегшы зъ замку и до пана полковника и войска его прибылъ, заставившы въ замку малжонку свою и челядь и всю маетность свою рухомую. А тотъ поменены панъ Жуковски, заставшы ее на тотъ часъ въ замку, при Москве, а маючы мене за здрайцу, взявшы малжонку мою, Александру Богдановну Рубцовну Юревую Малаховскую, далъ за варту, и была за вартою ажъ до обнятя замку Кричевского одъ его мсти пана полковника, и маетность мою рухомую, збожа розного и иншую маетность рухомую всю до себе побралъ и на пожытокъ свой оборотилъ,—што, часу права, на особливемъ на реестре списавшы, покладати готовъ буду. И просилъ онъ, панъ Юрей Малаховски, абы то оповедане и жалоба его, подъ небытность враду кгродского Мстиславского, теды до вряду его кор. млсти меского Кричевского майдебурского было записано,—што естъ записано.

Року ҂ахѯг, мсца Апреля кѕ дня, на враде оповедалъ.

На враде его кор. млсти мескомъ Кричевскомъ, передо мною, Гелияшомъ Владыславомъ Сурыномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, будучымъ отъ ясне велможного его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Вижанского, Сесвенского державцы, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками и всимъ посполствомъ, сего року на справахъ заседаючыми, постановившысе, панъ Юрей Малаховский жалобу и оповедане свое на речъ, нижей (sic) менованую, до книгъ права майдебурского Кричевского подалъ, въ тые слова писаную. А по записаню до книгъ, и сесъ выписъ съ книгъ, подъ печатю врадовою и съ подписомъ руки моее, лентвойта, и писара, пану Юрю Малаховскому естъ выданъ. Писанъ у Кричеве.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 73.

Протестація, приставшаго къ польскимъ войскамъ, помѣщика Луки Ботвини, о недопущеніи его помѣщикомъ Павломъ Кашею съ женою и соучастниками, остававшимися вѣрными Русскому царю, вступить вновь во владѣніе имѣніемъ, доставшимся Кашѣ по царской грамотѣ, и объ избктіи его, Ботвини.—1663 г. Мая 12.

Żemianin j-go krolewskiey msci, woiewodstwa Mscisławskiego j-go msc pan Lukasz Botwini, towarzysz chorągwie j-go msci pana Krzysztofa Sapiehi, krayczego w. x. Litt. Kozackiey, na ziemian j-go k. msci, tegoż woiewodstwa Mscisławskiego, na j-go msci pana Pawła Kasze Reczyckiego y małżonke jego, panią Zofiią Giżycko, samych pryncypałow, y na pomocnikow ych, pana Bazylego, pana Jakuba Giżyckich, na pana Kostantego Paszkowskiego, takowym sposobem y o to, yż on, pan Kasza, y małżonka jego, niedosyc na tym, że pod czas tych kraiow woiewodstwa Mscisławskiego, przez Moskwe zawoiewanych carowi Moskiewskiemu, wiernie poddanstwo onemu oddawali, a wziowszy hramoty cara Moskiewskiego, maiętnosc moję, przez lat kilka, oyczysto, wieczysto trzymali, to iest, wies Hubinszczyne, w trakcie Krzyczewskim, woiewodstwie Mscisławskim leżącą, y po nastopeniu woysk jego krolewskiey msci w ten kray, tak że ot lat kilka te maietnosc moie trzymaią. A gdy ia z woyska w. x. Litt. do tey kondycy swoey przyiachałem, nie bywszy lat dziewięc, zostaiąc w woysku, chcąc ia, Botwini, dowiedziec, od kogo by w tey kondycy mey krzywd poddanym moym przez ten czas niemały działo, w niebytnosci spustoszonych urzedow, od Moskwy, na trybunał zaniosszy procesa, zapozwac, w roku teraznieyszym tysiąc szesset szesdziesiąt trzeciego, miesiąca maia pierwszego dnia, dowiedziawszy sie, pan Kasza y małżonka jego, yż ja do tey maietnosci moiey przyiachałem, y s tymi pomocnikami swemi do poddanego mego, na imie Własa, gdziem gospodo stanoł, przyszli, rzkomo prosząc w dobry sposob do siebie, do domu, gdzie on, pan Kasza, w tey maiętnosci mey Hubienszczyznie, na oyczyznie mey, nienależnie pobudowawszy się, mieszka. Rozumieiąc byc ia, Botwini, szczyry afekt iego, pana Kaszy, y małżonki iego, z nimi wespoł,

od tego poddanego mego wyszedszy, do tego domu szedłem y gdy własnie od tego domu mogło byc dwa razy z łuku ztrzelenie, nad rowkiem, na okolicy tey wsi moiey Hubienszczyny przyszli, nie spodziewaiąc się na siebie takiego przypadku, tamże, na tym uroczyszczu, tego dnia, on, pan Kasza, y małżonka iego na tych pomocnikow swoich, wywabiwszy mie s domu poddancgo mego, zawołali, aby mie na smierc zabili, przy obliczności ych samych. Z kturych pomocnikow, pan Kostanty Paszkowski, yrzypadszy, szablo, bezbronnego, w głowe, nad okiem lewym, cioł, szkodliwie ranił, od ktorego cięcia na ziemie upasc musiał. Pomieniony pan Kasza y małżonka iego, y ci yomocnicy iego, panowie Giżycscy y pan Paszkowski, maiąc mie, powal... na ziemi leżącego, na tym mieyscu, bic czym mogli, kiiami, obuchami... iąc raze na smierc bili, mordowali, a w tym czasie niektore ludzie nadiechali y pieszą nadeszli, mnie od nich odratowali y do konca zabic na smierc nie dopuscili. A widząc pan Kasza, yż, za ratwaniem ludzi, na smierc pokonac sami s pomocnikami swoemi y małżonko swo nie mogli, tegosz czasu, na tym uroczyszczu, na ostatek zdrowia mego odpowiedz y pochwałki uczynili, obiecuiąc, w krotkim czasie, gdzie kolwiek oskoczywszy, na smierc dobic, mowiąc temi słowy: „Lubo my ciebie, Botwini, teraz nie pokonali, lecz bąc tego pewien, że od nos haniebney smierci nie wydziesz y do trybunału nie trafisz,“—z czym znaczny exces popełnili. Z ktorego zbicia y zranienia, niewiem, icsli żyw zostane, y lubo żyw będę, zdrowia swego ostatnego od pana Kaszy y małżonki iego y od tych pomocnikow ich nie iestem bezpeczny. O co wszystko, gdzie mi prawo droge okaże, prawem czynic nie zaniecham, a na ten czas te protestacią na pismie do xiąg maystratu mieskiego Kryczewskiego, w niebytnosci poblizu urzędow, spustoszonych

od Moskwy, grockich i ziemskich, zanosze, prosząc, aby było przyento y zapisano. При которомъ оповеданю, того часу бывшы, енералъ квитъ свой призналъ въ тые словы писаный.

Року ҂аХѮг, мсца Мая кг дня, ставшы очевисто на враде, оповедалъ.

W niebytnosci imc pana lantwoyta, na ten czas, Mikołay Koziołł, namiestnik.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 85.

Протестація помѣщика Луки Ботвини, о завладѣніи помѣщикомъ Павломъ Кашею имѣніемъ его, по тому же случаю.—1663 г. Мая 14.

Зъ великимъ жалемъ жаловалъ и соленитеръ се протестовалъ земянинъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, панъ Лукашъ Ботвини, товарищъ хоругови его млсти пана Криштофа Сапеги, крайчого великого князства Литовского, на земянъ его кор. млсти, тогожъ воеводства Мстиславского, на его млсти пана Павла Кашу Режчыцкого и малжонку его, пани Зофею, Кгижицковну, таковымъ способомъ, ижъ онъ, панъ Ботвиней, зоставаючы цале у войску его кор. млсти, пана нашого млстивого, отъ початку войны и отъ наступеня Москаля, неприятеля, на панство его кор. млсти до сего часу, немалыхъ коштовъ, у войску зоставаючы, черезъ упадки и на утарчкахъ зъ неприятелемъ, поносилъ и стратилъ и черезъ летъ деветь въ кондыцыи своей, у воеводстве Мстиславскомъ лежачый, быть не могъ. А панъ Каша, отъ початку войны зоставаючы при Москве и царю Московскому, верное поданство отдаючы, грамоты Московския, место привилеевъ беручы, неналежне маетность мою очыстою,

вечыстою, село Губинщыны, при селе Волчасе, въ тракте Кричевскомъ, у воеводстве Мстиславскомъ лежачую, такъ часть мою, яко и часть половину того села Губынщыны, мне, по брату родномъ небожчыку, пану Герониму Ботвини, яко по безпотомномъ, и передъ войною еще со мною нерозделною, правомъ прирожонымъ спалою, заехавшы, держалъ, всякия пожытки, изъ малжонкою своею, съ тое отчыни моее, съ подданыхъ, съ обудвыхъ частей, пустошечы и дерево бортное, пчолы на корень деручы, слепеты (sic) подтинаючы, медъ выбирали, ямы збожемъ у подданыхъ моихъ кгвалтовне одкопываючы, выбирали, продавали, чыншы незвычайные, иные податки вымышляючы, собе драли. Такъ за Москвою, яко и теперь, отъ наступеня войскъ его кор. млсти, пана нашого млстивого, въ край Белоруский, онъ, панъ Каша, и малжонка его тую маетность мою, нетъ ведома зъ якихъ причынъ, черезъ летъ колко, часть помененого брата моего, кгвалтовне заехавшы, держытъ и домъ въ селе Губинщыне, где домъ отца моего, небожчыка, пана Петра Ботвини, стоялъ, а Москва, часу теперешней войны, огнемъ спалила, на томъ месцу збудовавшы, мешкаютъ, ку немалому жалю и шкоде моей, и отъ наступеня войскъ его кор. млсти, черезъ летъ колко не переставаючы до сего часу, великое спустошене въ части брата моего и въ части моей чынетъ, по поляхъ, кгды подданые, збожа нажавшы, въ копахъ поставятъ, и сами черезъ себе кгвалтовне жнучы, забирали, зъ ямъ збоже выбирали, зъ млыну, подъ тымъ домомъ стоячого, на реце Любовинце, пожытки на себе брали, ставъ спущаючы, рибы выловили и спустошыли; черезъ которое спустошене, отъ такъ часу немалого шкоды мнѣ на две тисечы золотыхъ полскихъ. О што все зъ ними, особами, где мне право дорогу покажетъ, правомъ чынить не занехаю, а на сесъ часъ тую жалобу мою на писме до книгъ моистрату Кричев-

ского заношу, въ небытности урадовъ поближу кгродскихъ и земскихъ, спустошоныхъ отъ неприятеля, Москоля, просечы, абы было до книгъ записано, што есть записано,

Року ҂ахѯг, мсца Мая дї дня, на враде оповедалъ.

W niebytnosci imc. p. podstarosci i lentwoyta nat en czas, Mikołay Koziołł, namiesnik Krzyczewski.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 88.

Протестація священника Кричевской Ильинской церкви, Нехода, о иричиненіи ему побоевъ мѣщаникомъ Маркомъ Золоторенкою.—1663 г. Мая 23.

Жаловалъ и оповедалъ... Кричевский... та его кор. млсти Кричевского, на Марка Золотаренка, тымъ способомъ, о томъ, што, въ року теперь идучомъ, тисеча шесть сотъ шесть десятъ третемъ, мсца Мая деветнадцатого дня, ижъ тотъ помененый Марко, наполнившы се воли своее, самъ особою своею, пришедшы на цвинтаръ церкви светого Пророка Или, стоячой въ месте его кор. млсти Кричевскомъ, сыну своему казалъ звонить. Якожъ я, почувшы звонъ, што звонятъ, пришодшы, почалъ его наупоминать, для якихъ причынъ звонитъ, якожъ онъ, помененой Марко, не слухаючы того упоминаня моего и зараду копъ десети на его млсти пана подстаростего и лентвойта Кричевского, невинне киемъ збилъ и окрвавилъ и стану моему духовному обелжене учынилъ. И прошу вашеи милости, враду и маистрату его кор. млсти Кричевского, абы до книгъ было записано,—што есть записано. Тогожъ часу, ставшы очевисто, енералъ его кор. млсти, Александръ Кашура, квитъ свой призналъ, въ тые словы писаный.

Я, Александръ Кашура, енералъ его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю тымъ квитомъ моимъ реляцыйнымъ, ижъ року теперешного, тисеча шесть сотъ шестдесятъ треттего, мсца Мая деветнадцатого дня, бралъ мене, енерала, све... Илинский Кричевский, отецъ Неходъ, на огледанне ранъ на собе. А такъ я, м... при собе стороною людей добрыхъ, шляхтичовъ, пана Семена Ива... ча а пана Левона Ждановича, виделъ есми, за оказанемъ его, отца Не... рану на шыи, подле уха правого, крвавую. Которое тое збите мен... передо мною, енераломъ, и передъ стороною моею, шляхто, собе быть ста... битое отъ мещанина места Кричевского, Марка Золотара. О чомъ шыре... веданю его жалоба его описана. И на то я далъ сесъ квитъ свой моего виденя... подъ печатю и съ подписомъ руки моее и подъ печатми стороны моее, шля... записаню до книгъ маистратовыхъ Кричевскихъ. Писанъ року, мсца и дня вышеписаного. Александръ Кашура, енералъ, рука власная.

Въ томъ квиту печати три есть притиснено, а подписъ руки подписано тыми словы: Александръ Кашура, енералъ, рука власная. Который то квитъ, за признанемъ енералскимъ, до книгъ есть уписанъ, а по записаню сесъ выписъ съ книгъ, подъ печатю врадовою и съ подписомъ руки моее, лентвойта, и писара, отцу Неходу есть выданъ.

W niebytnosci imc. pana lentwoyta, na ten czas, Mikołay Koziołł, namiesnik.

Року ҂ахѯг, мсца Мая кг дня, ставшы очевисто, енералъ... Александръ Кашура, тотъ квитъ свой реляцыйный призналъ.

... niebytnosci imc. pana lentwoyta,... ten czas, Mikołay Koziołł, namiesnik.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 93.

Протестація помѣщиковъ Марка и Даніила Корольковъ, о пропажѣ разныхъ документовъ ихъ при взятіи Русскими Кричевскаго замка, какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Іюля 30.

Żałowali y opowiedali ziemianie i. kr. msci, woiewodstwa Mscisławskiego y Smolenskiego, a traktu Rosławskiego, pan Marko y pan Daniel Korolkowie, takowym sposobem, iż co, za nastąpieniem nieprzyiacielskim, Najasnieyszego Cara Moskiewskiego, przez woysko y partyą kniazia Trubeckiego, woiewodstwo Mscisławskie wniwecz wycięto y spustoszono. Także y zamek Mscisławski przez szturm od tegoż woyska dobyty y wszystka szlachta, tam zostaiąca, przez miecz reką niepzyiacielską wycięta y zamek Mscisławski ogniem spalony. W ktorym to zamku były w schowaniu sprawy żałuiących, wszystkiemu domowstwu ich, na rozne maiętnosci służące, a mianowicie: sprawy wieczyste na maiętnosc Bobrowe, w woiewodstwie Mscisławskim leżące, to iest przywileie, listy rozdziałkowe, kwity poborowe y popisowe, sprawy na kuplę Uspole, w woiewodstwie Mscisławskim maiętnosc leżącą, iako panowie Ceteniowie tę maiętnosc za wiecznosc przedali; tamże byli kwity poborowe y popisowe, sprawy na maiętnosc... bniew, w woiewodstwie Smolenskim, w trakcie Kosławskim, na włok szesnascie, prawem lennym panom Korolkom służące; przytym kwity poborowe y podymne, iako z szesciu dymow z tey maiętnosci do skarbu i. kr. msci podatki oddawano; przytym niemało spraw, obligow, zapisow od roznych osob, na rozne sumy, panom Korolkom służących, pod ten czas pogineło, gdzie teraz, po szczęsliwym i. kr. msci, pana naszego mił., Mscisławskiey y Krzyczewskiey rekuperowaniu fortec, aby na potym panom Korolkom szkodzic nie mogło, dla przyszłego czasu, tę załobę swą do xiąg zanosze.

Року ҂ахѯг, мсца Юля, тридцатого дня, на враде месокомъ Кричевскомъ оповедано.

На враде его кор. млсти Кричевскомъ права маидебурского, передо мною, Гелияшомъ Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростымъ и лянтвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного его млсти пана Николая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Выжанского, Севенского державцы, будучымъ, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками... мскихъ заседаючыми.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 108.

Аттестація, данная польскими плѣнниками, въ Москвѣ, Софіи Сухцицкой, о погибшемъ, движимомъ имуществѣ ея, при взятіи Русскими г. Быхова,—какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Августа 28.

Лета отъ нароженя Сына Божего тысеча шесть сотъ шестдесятъ третего, мсца Августа двадцать осмого дня.

На враде гдрскомъ кгродскомъ Мстиславскомъ, передо мною, Яномъ Кулакомъ, наместникомъ Мстиславскимъ, отъ ясне велможного его млсти пана Миколая Валерыана съ Цехановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадненского державцы, будучымъ, постановившысе очевисто, ее млсть пани София Коморовская Яновая Сухтицкая, тотъ листъ свой, аттестацыйный къ активованю, до книгъ кгродскихъ меских, подала, просечы, абы былъ прынятымъ и записано. Который, слово въ слово уписуючы, такъ въ

собе маетъ: My dignitarze, urzędnicy, rycerstwo y szlachta corony polskiey y w. x. Litt., w wiezieniu cara iego msci Moskiewskiego, na Moskwie teraz będące, na podpisach rąk naszych wyrażeni, czyniemy wiadomo tą attost. naszą, iż zanosiła przed nami tu żałosną maniffestacią iey mosc pani Zofia Ciołkowna Komorowska Suchcicka, tuż w wiezieniu będąnca, w tym, iż co pomieniony małżonek iey, pan Jan Suchcicki, czasu teraznieyszey cara iego msci s kroliem iego msc, panem naszym milosciwym, woyny, woysku kro. iego msci Litewskim kilka lat służywszy, sprowadził sie był z nią, małżonką swoią, z niektorą maietnoscią swoią ruchomą, w osade, spustoszone od woyska cara iego msci, do fortecy jasnie wielmożnego, iego msci pana Pawła Sapiehi, woiewody Wilenskiego, hetmana wielkiego xięstwa Litt,. Bychowa, gdzie tam czas niemały wo wienzieniu od tego to woyska bąndąc, w rożnych czenstych czynionych, potenżnych szturmach y wycieczkach przeciw tego woyska y w tym Bychowie odważnie stawał, a potym, iak, w roku przeszłym tysiąc szesc set piędziesiąntym dziewiąntym, przez Iliniczo wą y Szulcową y towarzysze ych zdrade, w te fortece Bychow te woysko wpadszy, ludzi wszystkich, w tey osadzie będąncych, wysiekło, tedy, pod czas tego wysieczenia y wziencia fortecy, przerzeczonego pana małżonka iey msci, także ynney szlachty niemało, żywcem wzie...; potem okrutnie, tyransko zamordowało, a iey msc samą... w płon wziento, maiętnosc iey ruchomo, cokolwiek... iey było, wszystko pobrano, poszarpano. A przy tem sprawy wszystkie, tak pana małżonka iey msci, kłorych, mianuie, niemało było, o ktorych, na ten czas, wiedziec nie może, co za sprawy byli, iako też iey msci samey własnych spraw niemało, po tenże czas, tam w Bychowie, szkatuło pogineło, to iest, sprawy iey msci samey zgineli, mianowicie: prawo zastawno ze

wszystką posesyią i z intromisyią rodzicow iey msci, iego msci panu Janowi Ciołkowi Komorowskiemu od imc pana... na maiętnosc... w powiecie... leżąncą, w sumie pięniendzy we trzech tysiency złotych polskich, zastawioną daną, a iey po nim, rodzicu, nalieżąncą, y też zapisy iego msci, ieden na samą recz, a drugi na przyznanie, ktorym zapisem nieboszczyk małżonek iey zapisuie y wnosi zastawnym prawem sume pieniendzy pienc tysiency złotych polskich na maięntosci swey, nazwaney Horodek y Hrazyn y Kołodniki z przynależnosciami onych, woiewodstwie Mscisławskim leżące; do tego też prawo zastawne ze wszystko posesyią iego msci, po wysz pomienionym rodzicu należąnco, na zastawe Kopciowo, w powiecie Orszanskim leżącą, ktorym prawem iasnie wielmożny, iego msc pan Jerzy Karoł Hlebowicz, starosta Żmuycki, w sumie preniędzy połtora tysięncy złotych polskich... pomienionemu panu rodzicowi y rodzicielce iey msci... testament... też paniey rodzicielki iey msci y drugi testament nieboszczyki siostry iey, pani Maryny Ciołkowny Komorowskiey Toporowskiey, ktorym tym testamentem wszytkie dobra swe ta siostra iey wiecznie odpisała, także i innych spraw, praw, zapisow, obligow niemało tamże pogineło, jeno sumą iedną iey msc, ze wszystkiego ogołoconą, tu do wienzienia, do Moskwy, zaprowadzoną, ktora y do tego czasu w tym wienzieniu zostaiąnc, we wszystkim tym, co się wyżey wyraziło, y w zginieniu tych to spraw swych, to opowiadanie swe maniffestaciią zanosząnc przed nami, prosiła, abysmy na te iey manifestaciią... te naszą wydac atestaciią. Jmy, iako w tey iey msci rzecy słuszney, tę naszą, z pieczęnciami y s podpisem rąnk naszych, wydaiemy atestaciią, pisaną w Moskwie, roku 1663, miesiąnca Janary osmnastego dnia. У того листу атестацейного, при печатіахъ, подписъ руки подписано

тыми словы: Do tey atestaci renko podpisał Heronim Pac, woiewodzic Trocki; do tey atestaci renko przyłożył Jan Zniewiarowski; Woyciech Kazimier Swiencicki, rotm. iego kr. msci; Dadzibog Stabrowski; Jakub Stan. Chlewinski; Jan Stanisław Bełozycki; Stanisła... Trem...; Adam Poto Potocki; Piotr Talmunt; Grygor Ladorat; Krzysztof Szudnewski; Marcin Swirski; Michał Piegłowski, rotm. i. kr. msci zamku Wilenskiego; Michał Swinarski; Swinarski Woyciech; Stanisław Alexandrowicz; Alexander Tur, kapitan i. k. msci; Władysław Jawgieł; Stanisław Mogilnicki; Bohdan Ratowski; Łukasz Kołdyszewski; Woyciech Kobylinski; Michał Grzybowski; Karoł Masałski: Heronim Anibał; Kazimier Janowski; Michał Swirski; Jan Suchorski; Waleryian... Jan Kazimier Skirmont; Marcian Kozubowski; Samoel Staszewski; Władysław Wono; Zygmont Iwcewicz...; Mikołay Łoweyko...; Jan Kamienski; Mikołay Żyrkiewicz, Mikołay Jozefowicz, ekonom Witepski; Piotr Gano... renko swą; Krszysztof Wołowski; Jakub Towkiewicz, renką swą; Paweł Bakuszynski, renką sw.; Paweł Wereszczaha, renko swą; Jerzy Swidło, ren. sw.; Michał Dworecki; Łukasz Zbonowski; Krzysztof Zaba, skarbnik Witebski; Jan Kirkor, r. s.; Hieronim Ostaniewicz; Samoeł Awgustynowicz r. sw.; Mikołay Gierzey; Adam Skwarecki Jan Horodeyski, m. p.; Jakob Pohosky; Hrehory Feliciian Lietecki; Alexander Bohomoliec; Mikołay Iwanowski, renko swą; Samoeł Szapka; Andrey Hrebinsky, m. p.; Jan Grabowski; Kondraty Swirszczewski; Michał Łuckiewicz; Jan Bohomoliec; Gabryel Bialinicki Birula.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 111.

Протестація помѣщика Якова Бочка, о погибшихъ документахъ его, при осадѣ Русскими Мстиславскаго замка,—какъ документъ, имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1663 г. Декабря 20.

Жаловалъ и оповедалъ земянинъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, Яковъ Казимировичъ Бочко, таковымъ способомъ, што ижъ, въ року минуломъ, тысеча шесть сотъ пятдесятъ осмомъ, кгды князь Иванъ Ивановичъ Лабановъ Ростовски, подступивши и облегши замокъ его кор. млсти Мстиславски зъ войскомъ великимъ Московскимъ и стоючы подъ замкомъ Мстиславскимъ чверть року и неделею, отецъ мой, Казимиръ Бочко, судя трибуналски, со мною посполу, видечи то, же не можемъ до замку Мстиславского заехать, справъ немало зъ шкатулкою до земли закопали и сховали, а сами мусили утекати. Которие справы, то есть, привилегии, предкамъ нашимъ, славные памяти, отъ князей ихъ милостей Мстиславскихъ наданые, на маетность Воловники, въ воеводствѣ Мстиславскомъ лежачую, также привилегия на потвержене той маетнести отъ святобливой памяти королей ихъ милостей, предъ униею, право на Личково, въ Лидскомъ повете, на маетность деда моего, небощика, Яна Бочка, городничого Мстиславского, листы ревизорские, декреты асесорские, декреты суду головного трибуналного, декреты земские и кгродские Мстиславские зъ разными людми и въ которыхъ справахъ листъ делчий, вечисты делу ровного, вечистого, что небощикъ дедъ мой, панъ Янъ Бочко, тую маетность въ селе Воловникахъ зъ подаными делилъ на ровные части зъ его млстю паномъ Якубомъ Станиславомъ Кгорецкимъ, ихъ млстями панами Касперомъ, Миколаемъ и Юриемъ Розыцкими, и право заставное на третiею часть Воловникъ, отъ пана Александра Бочка, у двадцати девяти копахъ грошей Литовскихъ, другое право также заставное отъ ея милости панеи Гелены Воловичевой, за сто копъ, на

Панетовщину, Пацковщину, которые тые правы были отъ дядки моиго, небощка Петра Бочка небощку отцу моиму, пану Казимиру Бочку, одны на восимъ копъ Литовскихъ, у которыхъ грошахъ завелъ былъ полосу, названую Звонного Борка, тестаментъ небощка отца моиго, котори чинилъ, зходечи зъ сего света, въ которомъ тестаменте, въ каждой речи доложено облиги, на зречене даные отъ пани Марины Андреевой Бочковой, и иные справы, которыхъ не могъ и вспомнить, будучы въ молодыхъ летахъ; которые тые справы вь томъ схову, у земле, неприятель, Москаль, наежаючы... зъ подъ Мстиславля ходечы, знашли и, выкопавши, побрали. Которую тую жалобу и протестацию свою, за опустошенемъ враду земского и гродского во Мстиславле, до книгъ магдебурскихъ Кричевскихъ занесъ и просилъ, абы было принято и описано. Року тысяча шесть сотъ шестдесятъ третего, мсца Декабря двадцатото дня, на враде оповедано.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 116.

Протестація дворянъ Ивана и Василія Мышковскихъ, объ утратѣ движимости ихъ при взятіи Русскими Мстиславскаго замка,—имѣющая отношеніе къ современной войнѣ. 1665 г. Августа 16.

... ликимъ, незноснымъ жалемъ своимъ жаловали и обтежливе оповедали... емяне его к. млсти, воеводства Мстиславского, урожонне панъ Иванъ... панъ Василей Мышковские, таковымъ способомъ, о томъ, штожъ въ... ку минуломъ, тисеча шесть сотъ шестдесятъ четвертомъ, Юлия осем... цатого дня, кгды неприятель заграничны, Московски, наступилъ... а панства его к. млсти, пана нашого млстивого, а, подступившы подъ замокъ его кор. млсти Мстиславски, князь Трбецки зъ иншыми многими воеводами, зъ розными полками, силою немалою и усилствемъ великимъ и потугою, гарматно, и тотъ князь Трубецки, черезъ мечъ и гвалтъ... презъ штурмъ замекъ его кор. млсти добывшы, высекли и выпалили, тамъ же, въ томъ замку Мстиславскомъ, мы маетностъ свою рухомою, каторая была спроважана до замку, то есть, грошы гатовые, золота, серебра, цынъ, медзь, шаты, справы на маетность Мышковскою, продкомъ нашымъ, славное памети, наданое отъ князей ихъ млсти Мстиславскихъ, уделнихъ, такъ же привилее светобливое и славное памети продковъ ихъ млсти каралей першей потвержаючи на тую жъ маетностъ Мышковскою, и листы ревизорские, квиты поборовие до скарбу его королевской милости зъ маетности Мышковские и квитъ Радушковски и квиты поселские и привылеи светобливоя и славное памети короля его милости Владислава четвертого, намъ, Ивану и Василею Мышковскимъ, на службу Мышковскою, пры селе Мышковичахъ, надъ рекою Чорное Напотою, въ своихъ межахъ и границахъ будучою, идучи ручаемъ, а прыходзя къ лашчыне Калоколушовъ и... на горе будучы; съ того конца стеною въ Лесковы капецъ, зъ Лесковогo конца стеною въ Липовы капецъ, зъ Липового конца въ Смародинови капецъ, зъ Смародинового капца капцами подъ Памелницкаго болотца, зъ Памелницкое болотца въ сасновая балотца, зъ сасновога балотца стеною въ Сухую Липовку, зъ Сухой Липовки въ Цекущую Липовку, зъ Цекущей Липовки въ Напту. И каторые справы и декреты были зъ его милости паномъ Владымер... Каменскимъ, подкоморимъ Мстиславскимъ, то въ се... часъ погинули, и инные справи наше погынули. Чаго, за жалемъ своимъ, спомнити не можемъ, ци неприятель побралъ, ци хто инни, або огнемъ погорели. Якожъ мы, Иванъ и Василей Мышковские... жалобу свою до книгъ майдебурскихъ и Кричевскихъ подали записать,—што есть и записано.

Roku 1665 msca Augusta 16 dnia.

Na urzędzie jego kr. msci Mscisławskim, prawa maydeburskiego Krzyczewzkiego, przede mno, Heliaszem Władysławem Surynem, połkownikiem jego kr. msci, podstaroscim y lantwoytem Krzyczewskim, od jas. wielmożnego imc pana Mikołaia Stephana Paca, woiewody Trockiego, starosty y woyta Krzyczewskiego y Ołuczyckiego... więskiego dzierżawcy, będącym, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, w tym roku na sprawach mieyskich w Ratuszu zasiadaiącemi.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 119.

Списокъ вещамъ, отнятымъ у крестьянъ помѣщицы Антонели Цѣхановецкой сотникомъ роты королевскаго полковника Сурина, Тимоѳеемъ Зарубинымъ, послѣ убійства самыхъ крестьянъ,—какъ эпизодъ изъ современной войны, свидѣтельствующій о деморализаціи польскихъ войскъ. 1667 года Марта 15.

Regestr zabrania maiętnosci ruchomey u poddanych Koszanskich y z Miszek, w woiewodstwie Mscisławskim leżących, maiętnosci jasnie wielmożney, iey msc... Antonelli Druckiey Horskiey Krzysztophowey Ciechanowieckiey, woiewodziney Minskiey, teraz w zawiadowaniu jego msci pana Olbrychta Konstantego z Ciechanowca Ciechanowieckiego, marszałka Orszanskiego, będących, zabraney maiętnosci, w roku teraznieyszym, tysiąc szesset szesdziesiąt wtorego, miesiąca Marca czwartego dnia, przy gwałtownym naiachaniu na te wsi od nieiakiego Tymosza Zarubina, setnika w pułku... j. w. pana Heliasza Władysława Suryna, pułkownika j. kr. msci, zostaiącego, ktorych poddanych w tych wsiach na smierc zamęczywszy, pobrał.

Naprzod.

Poddanego s Koszy, Chilimona Woronicza, na smierc zamęczono. U niego wzięto: pieniędzy kopikami srebrnemi rubli połtora; u tegoż: składanych pieniędzy na staty., żołniersko rubli dwa; ba(n)doletow dwa knotowych, Moskiewskich, stali złotych pietnascie; pistoletow para, knotowych, raytarskich, stali złotych dwudziestu; szabel szesc, Moskiewskich, stali złotych cztyrdziestu; oponcza biała, Moskiewska, stała złotych pietnascie; suknia czerwona, Moskiewska, s potrzebami iedwabnemi, za nio dawano rubli dwa; kożuchow Moskiewskich cztyry, stali po kop szesc groszy litewskich. U Jwana Prokopowa, na smierc zamordowanego, wzięto: kożuch nowy, stał kop siedmiu groszy litewskich; pistoletow para, raytarskich, stali złotych dwudziestu. U Marka Maliny, zabitego, wzieli: korabin Moskiewski, stał kop cztyrech. U Iwana Bulczonka: kaftan łosiny, nowy, dawano zań złotych trzydziescie; koni dwoie,—iednego gniadego, zań dawano kop szesdziesiąt groszy litewskich, drugiego szerscia cisawo, stał także kop. szesdziesiąt groszy litewskich. W tychże: kaftan drugi łosiny, stał złotych trzydziestu; siodełł cztyry, Moskiewskich, s potrzebami y woyłokami, stali po kop pięc groszy litewskich; podle siodła łęk, we srebro oprawny y perłami sadzony, na targu zań dawano, we Mscisławiu, z woyłokiem y potrzebami, złotych dwiescie polskich; ładownica haftowana, złotem y perłami sadzona, na tasmie iedwabney s prząskami, z dziureczkami... srebrnemi, złocistemi, szacowano złotych sto dwadziescia; a osobliwie ładownic pięc, to iest, stali po złotych szesc; czapki dwie sobole, dokołu sznurkami perłowemi y s petliczkami po rosporkach obłożone, oksamitne, szacowano za nich złotych sto szesdziesiąt; koszul szlacheckich, białogłowskich, złotem szytych, za nich na targu dawano tym poddanym

złotych czterdziesci; dwie coszuli, iedwabiem y ze złotem szyte, białogłowskie, miesckiego stroiu, stali kop dziesięciu liczby litewskiey. U woyta Hryszka Prokopienka: pieniędzy statyynych... zgotowanych, złotych osm; karabin Moskiewski, stał złotych dwunastu; kożuch, stał kop szesc groszy litewskich; oponcza nabraną, biała, stała złotych pietnastu. To wszystko ten Tymosz Żarubien, s temi sprawami swemi, wymęczywszy u poddanych wyszmianowanych, pobrałł w nienależny łup. Summo tych szkod dwanascie sett y złotych pięćdziesiąt siedm. Которий тотъ реестръ, за поданемъ отъ особы, въ процесе менованей, до книгъ меских права майдебурского Кричевскихъ есть записанъ.

Roku 1667, msca Marca 15 dnia, ten regestr imc p. Michał Jaczny, stanowszy na urzędzie magdebury Kryczewskiey, do xiąg podał.

Mikołay Koziołł.

На враде его кор. млсти мескомъ права майдебурского Кричевского, передо мною Гелияшомъ Владыславомъ Суриномъ, полковникомъ его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтемъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного, его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского, Олучыцкого, Вижанского, Сесвенского державцы, будучымъ, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками, сего року на справахъ меских заседаючими, постановившысе очевисто, панъ Михалъ Ячный, слуга и дозорца маетностей Кошанскихъ и Пацковскихъ, у воеводстве Мстиславскомъ будучихъ, его млсти пана Олбрыхта Константого съ Техановца Техановецкого, маршалка Оршанского, въ заведываню отъ ясне велможней ее млсти пани воеводзиней Минской будучыхъ, тотъ реестръ, на речъ, въ нимъ менованую,

передъ нами, у суду, при занесеню жалобы... далъ, просечы абы былъ до книгъ принятымъ. Которого мы огледавшы и чытаного выслухавшы, велели есмо принять. Который такъ се въ собе маетъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 122—123.

Письмо намѣстника Могилевской экономіи, Даніила Карковскаго, къ Кричевскимъ городскимъ властямъ, о содѣйствіи таможенному писарю, жиду Эльѣ Ицковичу, во взысканіи съ купцовъ таможенныхъ пошлинъ. 1667 г. Мая 18.

Лета отъ нароженя Сына Божего тисеча шесть сотъ шестдесятъ семого, мца Мая осмнадцатого дня. 1667 г. Мая 18.

На враде его кор. млсти мескомъ права майдобурского Кричевского, передо мною, Томашомъ Сегенемъ, подстаростимъ и лентвойтемъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного пана, его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого державцы, и передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками и всимъ посполствомъ, сего року на справахъ зaседаючыми, ставшы очевисто Мовша Абрамовичъ, жыдъ Кричевский, листъ отъ его млсти пана Даниеля Карковского, наместника економии Могилевское, до местечка его млсти Черекова выданы, на речъ, въ нимъ менованую, до акту книгъ майдобурскихъ Кричевскихъ подалъ, просечы, абы былъ уписанъ. Которого мы, врадъ, принявшы и чытаного выслухавшы, велели есмо уписать. Который, въ книги уписуючы, слово въ слово такъ се въ собе маетъ: Г. Черековскому войту Христофору Маминскому, а за небытностію г. войта, ландвойту Ивану Рудковскому и именитымъ гг. бурмистрамъ, рат-

Вводный листъ дворнаго генерала Мстиславскаго воеводства, Александра Кашуры, о вводѣ священника Благовицкой церкви, Богдана Гарбуза Борздиловскаго, во владѣніе имѣніемъ Борздилами, какъ документъ, свидѣтельствующій о современномъ положеніи края, относительно судебныхъ учрежденій. 1662 года, Мая 20.

Я, Александръ Кашура, енералъ его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю симъ моимъ интромисейнымъ (листомъ), ижъ, року теперь будучаго тисеча шесть сотъ шестдесятъ второго, мсца мая осмого дня, будучи мне, енералу, ужытому отъ земянина его кор. млсти, а презбитора церкви Благовицкое, велебного ойца Богдана Гарбуза Борздиловского, для обнятя маетности своее вечистое и дедичное, въ селе Борздилахъ, въ повете Оршанскомъ лежачое, заразъ по щасливомъ рекупорованю его кор. млсти, пана нашого милостивого, тутейшихъ краевъ отъ неприятеля Москвитина, а такъ я, енералъ, справившисе во всемъ водлугъ права посполитого, а маючи на тотъ часъ при собе стороною трохъ шляхциковъ, земянъ его кор. млсти повету Оршанского, пана Самуела Ивановского, а пана Ѳедора Якимовского и пана Яна Ждановича. Кгдымъ, того дня выше менованого, изъ стороною моею, приехали до маетнести его млсти ойца Борздиловского, до села Борзднлъ, въ повете Оршанскомъ лежачое, тамъ же, за потребованемъ его млсти, тую маетность до посесіи подалемъ зе вшысткими пожытками, то есть, зе огородами, пожнями, присадами, околицами, выпусками, съ полями оремыми и неоремеми, зо блотами, зарослями, березниками, гаями, борами, дубровами, лесами, зъ деревомъ бортнымъ, ово згола зе вшелякими меноваными и неменоваными пожытками и уходами, до того и часть ве млыне, на реце Баси

манамъ, лавникамъ и всему обществу его корол. влчства города Черикова. По долгу службы моей, поставляю васъ, мм. гг., въ извѣстность, что таможенный ревизоръ в. к. Лит., Михаилъ Севари, именемъ Рѣчи Посполитой, посылаетъ, состоящаго на Кричевской таможенной заставѣ, Кричевскаго жида и арендатора Элью Ицковича, въ Кричевъ, для взиманія таможенныхъ пошлинъ съ пріѣзжихъ купцовъ и товаровъ ихъ, привозимыхъ изъ разныхъ городовъ и мѣстечекъ,—съ тѣмъ, чтобы вы этому писарю не препятствовали взимать эти пошлины, а, напротивъ, ему во всемъ содѣйствовали. И еслибы кто либо изъ купцовъ оказалъ сопротивленіе и взнести въ казну подлежащихъ пошлинъ не захотѣлъ, или же тайно уходилъ съ товарами, то вы нетолько не должны препятствовать въ поимкѣ такого купца и въ отнятіи у него товаровъ, но еще отсылать его въ казенное учрежденіе, для надлежащей расправы, и въ этомъ случаѣ оказывать также полное свое содѣйствіе. Затѣмъ, остаюсь, вашимъ, мм. гг., доброжелательнымъ другомъ и слугою. Iego msci panu Krzysztophowi Maminskiemu, woytowi Czerekowskiemu, a w niebytnosci jego msci pana woyta, jego msci panu Janowi Rudkowskiemu, lantwoytowi, y sławetnym panom burmistrzom, raycom, ławnikom y wszystkiemu pospolstwu miasta jego kr. msci Czerekowskiego. Po zaleceniu służb moich, donoszę do wiadomosci waszmciom panom, iż zsyła do Krzyczewa, dla wybierania cła, jego mść pan Michał Sewari, rewizor comor w. x. Litt. ceł, od Rzeczy Pospolitey, pana Heliasza Izakowicza, żyda y arędarza Krzyczewskiego, na przykomorku Krzyczewskim zostaiącego, od kupcow przyieżdżaiących y towarow ich, z rażnych miast y miasteczek przywożących, abyscie onemu pisarzowi wybierać nie bronili, ale we wszystkim pomocni byli. A jeżeliby ktory z kupcow sprzecznym był, a należytego

cła do skarbu oddać nie chciał, albo potaiemnie z towarami umykał, tedy takowego łapać y grabić towarow onego nie bronili y na executią słuszną do skarbu odsyłali, y we wszystkim pomocnemi byli. Zostaie zatym wmsci moich msciwych panow życzliwy przyiaciel y sługa. У того листу дата z Mohilewa, Maia piątego dnia, anno tysiąc szesćset szesćdziesiąt siodmego, а подписъ руки его млсти пана наместника økономии Могилевской подписано теми словы: Daniel Karkowski, namiesnik okonomi Mohilewskiey. Который то листъ, за поданемъ до акту отъ особы вышменованое, до книгъ меских майдобурскихъ Кричевскихъ есть уписанъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 125.

Явка письма Кричевскаго старосты и войта Николая Паца, къ Кричевскому подстаростѣ Ѳомѣ Сегину, о неприкосновенности угодій Охорскаго монастыря.—1669 г. Октября 5.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шесть сотъ шестдесятъ девятого, Октобря мсца пятого дня.

На враде его кор. млсти мескомъ права майдебурского Кричевского, передъ нами, бурмистрами, райцами, лавниками и всимъ посполствомъ, сего року на справахъ заседаючыми, ставши очевисто, его млсть панъ Томашъ Сегинъ, подстароста и лентвойтъ Кричевски и Олучыцкий державца, листъ отъ его млсти пана Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского, писаны, до акту книгъ майдебурскихъ Кричевскихъ подалъ, просючы, абы былъ уписанъ, который, уписуючы, слово въ слово такъ въ собе маетъ: Его млсти пану Томашу Сегину, подстарости Кричевскому, на тенъ часъ отъ мене установленному. Его млсть панъ Іеракли,

старшый ксензъ монастыря Охорского, покладалъ преде мно привилеи его кор. млсти, Охорскому монастыру надания укгрунтовъ монастыря, за рекою Сожомъ, у тры боки, у кожды бокъ по полмили слушния, зъ лесами, озерами, рыбнымъ ловенемъ, зъ сеножатми, зъ даниною зъ волости Кричевское, на пятдесятъ осминъ хлеба и осмдесятъ фунтовъ осмъ и со всимъ на всимъ, якъ въ тыхъ привилеяхъ обширней описано, и билъ чаломъ зъ великимъ жалемъ на млсть вашу, ижъ млсть ваша ужывати то монастырю перешкаживаешъ. Я, бачучы слушное наданя, хочу, абы верность ваша ничого того не бронили, але, съ повинности своей, отъ всихъ вступаючыхъ остерегали, ведле права посполитого; иначей того не учынишъ. Писанъ въ Вилни, лета отъ нарожения Сына Божего тысяча шесть сотъ шесть десятъ девятого, мсца Августа осмаго дня. У того подписъ тыми словы: Миколай Стефанъ Пацъ, воевода Троцки, староста и войтъ Кричевски. Который, за поданемъ презъ вышменованую особу, есть до книгъ меских майдебурскихъ Кричевскихъ принято и доскональе читано и записано.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 126.

Протестація Татарина Войны Асановича Богушевича, о пропажѣ движимости его и братьевъ его при взятіи Русскими Мстиславскаго замка,—имѣющая отношеніе къ современной войнѣ. 1670 г. Мая 25.

Z wielkm żalem żałował y opowiedałł ziemianin Rzecz... Tatarzyn jego kr. msci, woiewodstwa Mscisławskiego, Woyna Asanowicz Bohuszewicz, sam od siebie y imieniem brata swego, Jana Asanowicza Bohuszewicza, y imieniem wszystkich uczęsnikow, do maiętnosci

Dzietkowicz należących, powrociwszy z woyska iego kr. msci y z usłużu całey Rzeczy Pospolitey do woiewodstwa Mscisławskiego, na popieliska swoie, do Dzietkowicz, takowym sposobem y o to, yż, w roku przeszłym, tysiąc szesc sett pięďziesiątt czwartym, msca Iula osmnastego dnia, gdy nieprzyiaciel, Moskiewski, kniaz Alaxander... Trubecki, podstompiwszy pod zamek Mscisławski y dokoła oblegszy ten zamek, czynił szturmy przez kilka dni bez przestanku, tegoz roku, miesiąca Iula dwudziestego wtorego dnia, przez gwałt wielki, szturmem wziowszy, mieczem wyciol niemało ludziey, tak szlachty, obywatelow woiewodstwa Mscisławskiego, iako y mieszczan y innych roznych ludziey niemało z ynszych powiatow, do zamku iego kr. msci Mscisławskiego zbiegłych od tego niepzyiaciela, Moskiewskiego, do osady. W ktorym tym zamku, przed nastąpieniem nieprzyiacielskim, sprowadzili się byli żałuiący ze wszystko ubogo maiętnoscio ruchomo, to iest, cyna, miedz, pieniądze gotowe y fanty wszystkie, zboże rozne, legumina, także y szkatuła z roznymi sprawami, a mianowicie: przywileie, ot kniaziey ichmsciow udzielnych Mscisławskich przodkom naszym, za wierne y odważne usługi nadanyie, przywileie od sławney pamięci krolow ichmsciow polskich konfirmacyie, listy rewizorskie, decreta komisarskie, trybunalskie y zadwornyie assesorskie, kwity poborowe, kwity popisow Radoszkowskich, kwityposelskie y podymnyie y decreta ziemskie Mscisławskie y grockie Mscisławskie z roznymi ludzmi, w roznych sprawach, prawo na wiecznosc, dane od Bohdana Soltanowicza Odynca na czwarto częsc z Lubok y z Dzietkowicz, połowię w Dzietkowiczach ustąpił y przyznałł w rokach ziemskich Mscisławskich siestrze swey rodzoney, a babce naszey, kniehyni Tomile Bohdanownie Sołtanownie Bohuszowey Januszewiczowey, prawo

od kniazia Achmiecia Iwaszkowicza Sołttanowicza, częsc swoią wszystko w Dzietkowiczach na wiecznosc ustąpił y w rokach ziemskich Mscisławskich przyznał, kupla na wiecznost cosmy z bratem swoym kupili ogrod y niwę w Dzietkowiczach, w kniazia Sołtana Iwanowicz Sołtanowicza y w rokach ziemskich Mscisławskich przyznaną, prawa zastawne od pana Zaleskiego niw dwie, iedna miedzy grunty Bonickiemi, a druga miedzy naszemi Dzietkowiczami, w szesnastu lewkach bitych srebrnych, ta zastawa nam należy po połowicy z kniaziem Szołtumem Szczasnowiczem, takze przyznane było prawo w rokach ziemskich Mscisławskich, decreta sądu głownego trybunalnego y decreta iego kr. msci asesorskie z panem Adamem..., kupne prawo na wiecznost u tegoz pana Adama Foscika cząstka iego w Dzietkowiczach, oycowi naszemu przedaną y przyznaną w ziemstwie Mscisławskim, prawo na wiecznost, nam dane trzem braci rodzonym—mnie, Woynie, Ianu y Mucharemu od pani matki naszey, kniehyni Ioanny Mysinianki Lahusiewiczowey Alanowey Bohuszewiczowey, na maiętnosc swoią we wsi Ksawerowiczach, nad rzeką Horodnią, pod Mihnowiczami, y częsc placu w miescie iego kr. msci Mscisławskim, ta maiętnosc na rowne częsci wszystkim trzem nam należy, takze y w placu, kwitacye rozne, listy... z roznemi osobami, zreczenie z czwartey częsci siostry naszey rodzoney, od kniehyni Luby Bohdanowey Kasacinskiey, cos my ią wyposazyli z Dzietkowicz y z Komorowicz, dobr macierzystych, takze przyznaną w rokach ziemskich Mscisławskich, y inszych spraw niemało, ktorych na ten czas przypomnic ne mogę. Tedy te wszystkie sprawy w tym zamku Mscisławskim, z szkatułą zgineli y zadney wiadomosci o nich nie mamy. O ktorey sprawie do tych czas nigdzie protestacy nie zanosili, z tych przyczyn, ze urzedu ziemskiego a

grodzkiego u we Mscisławiu nie było, za spustoszeniem od nieprzyiaciela, Moskiewskiego. A teraz do xiąg maydoburskich Krzyczewskich dali zapisac, prosząc, aby było przyięto y zapisaną, што и есть записано.

Року ахо, мсца Мая кı дня, на враде оповедано.

На враде его кор. млсти мескомъ права майдебурского Кричевского, передо мною, Крыштофемъ... скимъ подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного его млсти пана Михаила Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского, Вижанского, Савенского державцы... и передъ нами, Романомъ Бочкомъ, Яковомъ Козломъ, бурмистрами, райцамя, лавниками...

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 129.

Жалоба Волчацкой церкви священника Волчацкаго на помѣщика Миколая Ботвина, за побитіе его, во время посѣщенія имъ помѣщика Свѣнцицкаго, со св. Дарами, и проч. 1680 г. Марта 30

... y opowiadał z wielkim żalem wielebny... Wołczacki prezbiler cerkwi Wołczacki założenia.., nia Naswięszey Panny, woiewodztwie Mscisław..., na ziemianina iego kr. msci, woiewodztwa Mscisławsk..., na pana Michała Jakubowicza Botwina, takowym.., bem y o to, yż, roku teraznieyszego tysiąc szes... osmdziesiątego, msca Marca dwudziestego pierwszego... żałobliwy swieczenik był uproszony od ziemianina... msci, woiewodztwa Mscisławskiego, od iego msci pana Andr... Święcickiego w dom iego msci, stoiący we wsi Szubieniczyznie... woiewodztwie Mscisławskim leżącey, w trakcie Krzyczewskim, dla dania krztu synu iego msci noworodzonemu Pawłowi Swięcickiemu. Przez posłancow był żałobliwy ostrzeżony, z roskazania

iego msci pana Święcickiego, aby kielich s przenayswięszym Sakramętem (z) sobą przywioz, względem... czas dziecie chore było, do komoniey y zapiecz... waniu ust. Gdzie żałobliwy, czyniąc dosyć powinnosci swey kapłańskiey, w ten dom jego msci pana Święcickiego przybywszy, te dziecie okrzyscił, a że słabe było na zdrowiu, usta zapieczętował, obowiaiącsię smierci na te dziecie. I gdy iuż żałobliwy Swieczenik z domu pana Święcic... odchodzić poczoł, mianowany pan Michał Botwina... y, nic nie mówiąc, porwawszy z stołu konewke s piwem... żałobliwego cisnuł, ktorego chibił. A w tym czasie żałobliwy swieczenik, będąc odezhonorowany, z tey yzby uchodzić poczoł; wziowszy kielich s przenaswięszym... kramentem, z tey yzby, z domu pana Święcickiego odchodzić poczoł y do samego progu w yzbie przyszed. Tamże pan Michał Botwina, mimo boiazn Bożą, szablo dobywszy s pochew, w... ke prawo nad łokciem cioł; lecz, za obroną Boską, okrwawiony żałobliwy nie został, tylko przez dwie suknie... go łokcia uderzył. Od ktorego ciecia żałobliwy... szym sakramętem na ziemie upuscić musiał... pan Botwina żałobliwego pięsciami tłu... waniem ludzkim reszte zdrowia, z domu... kiego żałuiący zaledwie odszedł. Tegoż czasu ... chał Botwina na ostatek zdrowia żałobliwego... y pochwałke zabiciem na smierc, spaleniem domu y gumna uczynił. O to wszystko żałobliwy swiesczęnik z obżałowanym panem Botwiną prawem czynić nie zaniecha, a żałobe swoią dał do xiąg maydoburskich Krzyczewskich zapisać. О которомъ оповеданю, тогожъ часу ставшы очевисто, енералъ его кор. млсти, воеводства Мстиславского, Александеръ Кошура, квитъ свой реляцейный признал и ку записаню до книгъ майдобурскихъ Кричевскихъ подалъ.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 147.

Жалоба Мартіана Соморока, о пропажѣ разныхъ документовъ его и брата его, Михаила Соморока, при разбитіи Русскими полковника Сурина, подъ Жабовымъ,—какъ документъ, относящійся къ современной войнѣ (года, мѣсяца и числа неизвѣстно)

(Начала нѣтъ) ... puszczone żałuiący i. msc pan Marcian Somorok do siebie wzioł, na drugą częsc tychże spraw, na tez maiętnosci należących, rodzonemu swemu, panu Michałowi Somorokowi dał. Gdy, te sprawy i. msc pan Marcian Sumorok przy sobie maiąc, w połku i. msci pana Suryna, połkownika i. kr. msci, zostawał z tymże i. mosc panem Surynem, dla obrony fortecy Starobychowskiey, obozem pod walka (попр. изъ warka) zabowem staw, woyska Moskiewskie s pod Lomla przyszedszy, pułk i. msc pana Surina zniesli y wozy wszystkie, w obozie będące, wzieła, gdzie żałuiącego wozy ze wszystkim zabrali. Tamże, w wozie w szkatule, y sprawy wszystkie, przy żałuiącym będące, mianowicie: list zapis wieczy. przedazny, od pana Botwini na maiętnosc Woronie wydany y na urzędzie ziemskim wo Mscisławiu przyznany, y intromissyia do podania ieneralskiego tey maiętnosci, na wieczność; drugi list zaś przyznany zapis na maiętność Chodosowicze, we cztyrech tysięcach złotych zastawione od kniazia Jarosława Rapałowskiego, Hołowczyna, dany, y intromissyia, y na rokach w Orszy przyznany; trzeci list zapis, od kniazia Mikołaia Hołowczynskiego, chorążego Orszanskiego, też zastawo Chodosowicze potwierdzaiąc, dany; oblig od tegoż knazia Hołowczynskiego, chorążego Orszanskiego, na złotych trzysta...; oblig, od pana Jana Wadarackiego Kodzi... go na sześć set złotych dane, y in... ch... tow poborowych, poselskich..., na ten czas przypomnieć nie m... Ziemianin i. kr. msci, woiewodstwa Mscisławskiego y powiatu

Orszanskiego, iego msc pan Mareian Siemicz Somorok towarzysz roty kozackiey i. msc pana Heliasza Władysława Surina, pułkownika iego kr. msci, stosuiąc sie do prawa pospolitego y constitucy seymowych y na przeszłe czasy upatruiąc, aby w dobrach swoich leżących uszczerbku iakiego nie ponosił, żałował y protestował takowym sposobem: gdy w woyne terazniejszą Moskiewską żałuiący, iego msc pan Somorok, tak w maiętnosci... wieczystey w Woroniewie, w woiewodstwie Msc... skim, iako y w drugiey maiętnosci Chodosewiczach,.. wiecie Orszanskim leżących, dla woysk Mo... skich, często przechodzących y podiazdami wtargaiących, nie mogąc bezpecznie mieszkać, z rodzonym swoym, panem Michałem Somorokiem Siemiczem, u woysku w. x. Litt. zostawali y, uważaiąc sobie, iako to często, na chorągwie y na wozy towarzyskie pogra... od nieprzyiaciela bywaią, aby sprawy, u ktorego ichmść panow Somorokow będące, w takowym nieszczęściu oraz wszystkie nie pogineli, sprawy, sobie na maiętnośći pomienione należące, y obligi rożne żałuiący z rodzonym swoim częsciami rozebrał, iedną część spr... stych kopi, przez zeszłego pana Jarosława... roka, dziada swoiego, na maiętność Woroniew... spraw na maiętość Chodosowicze od... Rapałowskiego z Hołowczyna... (конца нѣтъ).

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 162.

Протестація помѣщика Петра Глушанина, о пропажѣ движимости его и братьевъ его, при взятіи Русскими Мстиславскаго замка,—какъ документъ, касающійся современной войны. 1695 г. (этотъ годъ въ книгѣ, надъ документомъ надписанъ и перечеркнутъ).

... ятого дня, на враде оповедано.—На враде его кор. милости меском Кричевскомъ, передо мною, Гил... шомъ Суриномъ,... полковникомъ его кор. м., потст... и лентвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного пана, его млсти... колая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты и войта Кричевского и Олучыцкого, Нижанского и Сесвенского державцы, будучымъ... дъ нами, бурмистрами, и райцами, и лавниками, и всимъ посполствемъ, року наступившого заседаючими, постановившисе очивисто, панъ Петръ Глушанинъ жалобу свою въ речи, нижей менованей, до книгъ меских Кричевскихъ, въ тые словы писаную, подалъ. Жаловалъ и оповедалъ земянинъ его кор. млсти воеводства Мстиславского, урожоны панъ Петръ Глушанинъ, тымъ и таковымъ способомъ, о томъ, штожъ, въ року минуломъ, тысеча шесть (sic) петдесятъ четвертомъ, мца Юля осмнадцатого дня, кгды князъ Алексей Микитиничъ Трубецки, воевода, зъ иншыми воеводы, зъ розными полками неприятелей заграничныхъ, Московскихъ, зъ великою силою и потугою, усилствомъ, подъ замокъ его кор. млсти Мстиславски подступилъ, а самъ дей зъ войскомъ, также зъ великою потугою, подъ городъ Смоленскъ подступилъ и иншихъ воеводъ съ полками подъ иншие города и замки казалъ подступовать и штрумъ чинить, и добывать, сечь и въ полонъ брать. Который князь Трубецки, стоючы подъ замкомъ е. к. м. Мстиславскомъ колко дней, чинечи штурмъ и штурмуючи подъ замкомъ Мстиславскомъ, а потомъ учинивши штурмъ велики, оступивши замокъ е. к. млсти Мстиславский вколо зо всимъ войскомъ Московскимъ, презъ штурмъ, зъ великимъ усилствомъ, кгвалтомъ виналъ и мечемъ висекъ, и огнемъ запалилъ, и иншихъ немало въ полонъ побралъ, а братю мою рожоною, пана Федора, пана Романа Глушаниновъ, на смерть позабивано, а мене, Петра Глушанина, зъ иншою шляхтою Мстиславскою

въ полонъ побрали. Въ которомъ полону, на Москве, у столици, въ турме, у вензеню седелъ колко рокъ и, за старанемъ некоторыхъ добрыхъ и зичъливихъ людей, Панъ Богъ зъ того вензеня визволить рачилъ и вызволилъ. А маетность мою рухомою... и брати моея, гроши готовое, цына, медь, шати, которая была зачасу, передъ трывогами отъ неприятеля, Московского, спроважена до замку Мстиславского, до схованя, и справъ немало, то есть, листы, наданые одъ, славные памети, ихъ млостей князей уделныхъ Мстиславскихъ предкомъ моимъ, небозчикомъ Глушаниномъ, на маетность Доброселскою, также привилея, одъ продковъ славние памети, королей першихъ, на потверженя того именя Доброселского; листи ревизорские, квити поборовие до скарбу его кор. млсти, съ тое маетности оддаваное; квити поселские; справъ немало вечистихъ, купчихъ и заставнихъ, обликговъ, на суму пенязей, даннихъ отъ розниихъ людей мне и братии моей, небозъчикомъ, Федору и Роману Глушаниномъ: наперъвей, декретъ семиковы, грамничний Мстиславский въ заданю нетшляхетства, отъ небозчика Володимера Кгорского Матею Глушанину виводни, другий декретъ суда головного трибуналного на потверженя того декрету приводу нашого на шляхецкого, который судъ головний трибуналний утвердилъ и при учостивости шляхецкой зоставилъ; справи вечистие купние, што небозчикъ отецъ мой, Федоръ Глушанинъ, купилъ напередъ у пановъ: у пана Ивана и Романа Горскихъ въ селе Добромъ, названую Масоловку; у пана Яна и Мартина Киселовъ, названое Жалезково; у пана Гарасима Киселя, надъ тимъ же логомъ Залезковскимъ гору; у пана Ждана Зенковича огородъ противъ млину пановъ Останъковичовъ; другий огородъ, отъ тогожъ Зенковича, черезъ дорогу и ровъ, въ заставной суме пенезей, у двадцати пети копахъ; отъ пана Яна Зенковича часть у пруде его и ниви

три; названое Кузняцове, у тритцати пети копахъ; отъ пана Самуеля К... вскаго межи Душуковщини и Раковщини у пятдесятъ копахъ; на пана Яна Симашку и малжонку его, паню Томилу Саприновсковну, обликъ на копъ деветнатцать; на пана Андрея Ореженича Беляцкого на дватцать копъ; на пана Павла Глушанина, который зоставилъ подъданого своего въ селе Добромъ, Пестуна... у сту дватцати копахъ, а на другий, особливий облигъ при томъже селе, при заставе записаное, отдалъ копъ дватцать и две копи; брата моего, небозчика, пана Федора Глушанина, обликъ на пана Ивана, Кондрата и Гаврила Григоровичовъ... чковъ на пятдесятъ копъ, а брату моему, пану Роману, обликъ..., Рокгалевски сто пятдесятъ копъ; на пана Зуба, тесця... копъ, въ которой суме пенезей подданого завелъ... отданя тое суми пенезей пятдесятъ копъ зречене... Александровое Раковское отъ Вуляни Демяновни... Арини Александровое Петражицкое Федоровенъ Глушаниновенъ поса... преможеня своего шляхецкого, випосажилъ и они за тое зъ частей своихъ зреклисе вечними часи, а малжонки ихъ сестрамъ моимъ на маетностяхъ своихъ, лежачихъ на половицахъ, описали и признали по чотырыста копъ грошей Литовскихъ, а иннихъ справъ и вспомнеть не могу, што часу права, упомнявши, на особномъ реестре списавши, показать готовъ буду. Которая тая маетность рухомие и тие вси справи скринею въ замку Мстиславскомъ тамъ, при винятыю замку, неприятель, Московский побралъ, чили погорели, якъ замокъ згорелъ. Которого таковoго жалю и оповяданя своего, за небезпеченъствомъ отъ неприятеля, Московского, и ураду жадного немашъ у во Мстиславли, земского, кгродского и майдебурского, а на сесъ часъ, за щасливимъ пanованемъ е. к. м. Речи Посполитой и за очищенемъ и освобоженемъ зъ рукъ неприятелскихъ, Московскихъ, крановъ (sic) Бялорускихъ, уряду

ихъ млстей Кричевскому майдебурскому, яко найближшаму, и оповедаю а прашу, абы было до книгъ записано, што есть записано.

Виписъ виданъ.

R-u 1732, mca Maia dwudziestego dnia, za pisarstwa mnie, Ludwika Popiela, imc panu Stefanowi Adamowiczowi widymus wydany.

По оп. кн. № об. 574, № ч. 1, л. 163.

Явка духовнаго завѣщанія Кричевскаго бургомистра Якова Бочка,—свидѣтельствующаго, что въ Кричевскомъ магистратѣ были, въ то время, члены православнаго вѣроисповѣданія и заботились о научномъ образованіи дѣтей своихъ

Akt testamętu imc pana Jakoba Boczko, burmistrza Krzyczewskiego.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca Czerwca piątego dnia.

Suscepi Michałł Łaski, N. P. Krzycz.

Na urzędzie i kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskiego, przede mno, Michałem Wołkowickim, dzierżawco y lantwoytem Krzyczewskim, od iasnie oswieconey xiężney imcį pani Anny z Lubertow Sanguszkowey Karolowey Stanisławowey Radziwiliney na Ołyce, Nieswiżu, Birżach, Dubinkach, Klakce, Kopylu y swiętego panstwa Rzymskiego hrabia na Mirze, Szydłowcu, Drożach y Białey, kanclerzyney W. W. X. Litto, Brasławskiey, Przemyskiey etc. staroscіney, będącey, y przed nami burmistrzami, raycami, ławnikami y wszystkim pospulstwem, na sprawach tego roku mieyskich

zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto imc pan Bazyli Jakubowicz Boczko, testamęt oyca, im. pana Jakuba Boczki, ad acta podał, ktorego, tu wpisuiącego się, takie wyrazy: W Jmie Oyca, y Syna, y Ducha Swiętego, ku wieczney pamięci. Amen. Ja Jakub Boczko, burmistrz Krzyczewski, będąc od Pana Boga nawiedzony chorobo, w ktorey będąc zupełnym zmysłem y pamięć maiąc, takowo czynię ostatnio wole y dyspozycyą testamętowo. Jeżeli mnie Pan Bóg w tey chorobie moiey do chwały Swoiey stey powołać raczy tedy, duszę moio Panu Bogu wszechmogącemu oddaie, a ciało moie grzeszne, iako ziemię, „ziemi oddano być ma y pochowano przy cerkwi swiętey Woskresienskiey Krzyczewskiey, podłóg obrządku chrzecianskiego y wiary mey greckiey y błahoczestywey Ruskiey“ y, podług przemożenia, naymilsza żona moia, Marianna Walużyniczowna Jakubowa Boczkowa, z dziećmi moiemi, pochować ma. Na ktoro cerkiew zapisuie złotych cztezdzieście, na sorokoust, aby za dusze moio Pana Boga prosili. Synom moim, Bazylemu y Janowi, pierwszego małżenstwa spłodzonym, dorosłym lat, przykazuie, imieniemy błogosłowienstwem moim rodzicielskim, aby żona moia naymilsza, Marianna, macocha ich, nie nazywali macocho, ale iako matko przyrodzono ich, we wszystkim być iey posłusznemi, y ona ma wszelkie gospodarstwo prowadzić tak, iako za żywota mego. „Drugim dzieciom moim, synom ieszcze niedorosłych lat, Hrehoremu y Gabryelowi, dać onym koszt do nauk, aż przydo do dobrey perfekcyi,“ a potym, ieżeli Bog y życzy żenić onych, to wszystkim iedność rozumieć, a iesliby między onych, lub pierwszey żony moiey, lub teraznieyszey, chciałoby sie odzielić, rowny dział maiętności, z poddanymi z Wołownikow, to powinien być, tylko nie krzywdzić miłey żony moiey y curek, a między sobo tak maiętek, iako y poddanych, ruwnym działem

uczynić. Curkom moim, Mariannie y Matrenie, iesli Pan Bog użyczy im przyiaciela, wedle przełożenia posag y wyprawa aby była dana, nie krzywdząc ich, tak, iako y pierwszey curki mey, Anastazyi, ktora iest wyposażona. Bratu moiemu, Janowi, ktoremu należy część ode mnie, ktory nie był oddzielony, zalecam, aby przy części swoiey był zachowany, iedno powinien iedność trzymać z żono moio y dziećmi, prosze y oblignie. Synowiec moy, Stefan, w ruchomości iest wydzielony, ale w gruncie nie iest; ieżeli zechce mieć część gruntu, wydzielić mu, ale powinien pomagać w wypłaceniu długow, ktore po smierci mey zostano, bom ia zapożyczał, broniąc gruntu tego. Długi moie, com ia winien ichmciom kredytorom moim, aby małżonka moia z dziećmi, także z bratem y synowcami moiemi, wypłacali. Także, co mnie winne, długi na różnych osobach, sa obligami y regestrami, aby spólnie pozyskiwali y na pożytek swoy obracali. Ruchomość wszelka, iako w koniach, bydle rogatym y nierogatym, także srebro miedź, cyna, o ktorym wszystkim sami wiedzo, zostawuię dyspozycij żonie y dzieciom moim. Maiętność Wołowniki y grunt też, co teraz mieszkamy, na to dokumęta zaobwarowane, tak też w mieście Krzyczewie grunta y place, to wszystko do dyspozycij ich oddaie. A co się tknie mętnsci moiey, com miał w zastawie od rużnych szlachty, Białynkowicze, Brackowie y Boreykowo, za rzeko Sożem, w trakcie Krzyczewskim, w wdztwie Mscisławskim leżące, w sumie pieniędzy, tysięca stu siedmdziesiąt pięciu zł. polskich, o ktore zastawne dobra y summę zgodziłem się był z i. pami Janem, Hrehorem y Bazylim Zapolskiemi y na wlewek dałem był blanket z podpisem ręki mey y brata mego, Jana Boczko, y syna moiego, Bazyłego Boczka, na ktory wlewek, iako nie wypłacony, wiecznie kasuie y unihiluię,

a żenie mey miłey, dzeciom, bratu y synowcowi moim dochodzić wolność zachowuię, według zaczątego procederu moiego y zaszłych dekretow urzędu grodzgo Mscisławskiego y sądu głłgo trybunalnego z i. panem Władysławem Swadkowskim; ktory poceder prawny, dekreta, zapisy y rożne sprawy oddałem do wiernych rąk im. pamzapolskim, na te mtnść służące; co maią miła moia małżonka zyskać nacząć. Tedy ten moy tstamęt, lub będąc przy słabosci zdrowia mego, ręko moio własno podpisuię się y ii. pp. pieczętarzow do tego testamętu uprosiłem. Pisan w Zadobrosci, roku tysiąc siedmsetnego dziewiętnastego, msca Maia dwudziestego czwartego dnia. U tego testamętu podpisy takie: Jakub Boczko, burmistrz Krzyczewski. Proszony pieczatar do toho testamętu Alexandr Boczko, burmistrz Krzyczewski. Buduczy pry rasporażeni toho testamętu, podpisuiu sie Alexiey Cytowicz, swiaszczenik Nikolski Krzyczewski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamętu od p. Jakuba Boczka, burmistrza Krzyczewskiego, iako będący przy sporządzeniu tego testamętu, podpisuię się Jan Zienkiewicz, burmistrz Krzyczewski. Ktory to testamęt iest do xiąg maydeburskich Krzyczewskich wpisany.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 29.

Протестація мѣщанъ Ширкевичей, о нападеніи ротмистровъ Чарнявскаго и Почобута на г. Кричевъ, пострѣляніи мѣщанъ и произведеніи пожара, въ которомъ погибли документы ихъ, Ширкевичей,—какъ имѣющая отношеніе къ современной войнѣ. 1735 г. Апрѣля 20.

Proces Szyrkiewiczow, o popalenie rożnych dokumętow.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego piąntego, miesiąca Apryla dwudziestego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Antonim Woyną Jasienieckim, lantwoytem Krzyczewskin, y przed nami burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych, mieyskich w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto Ciszka y Ko... ka Szyrkiewiczowie, mieszczanie y obuwatele miasta i. kr. msci Krzyczewa, żałowali y, solenną zanosząc protestacyą, żall swoy opowiadali otto, iż co, w roku tymże siedmsetnym trzydziestym, piątym gdy dywizya iw. imc pana Oginskiego, starosty Przewalskiego, niedaleko Krzyczewa słychać była y tu do miasta Krzyczewa przybyć miała, pod ten czas miasto Krzyczew spodziewaiąc się takowych gosci, chleb sol ku potykaniu gotowało. Z ktorey dywizy, za ordynansem, czyli bez ordynansu, iw. imc pana Oginskiego, ich msc panowie Czarniawski y Poczobut, mianuiące się rotmistrzami, we trzechset koni y daley, do miasta Krzyczewa przybyli. Tandem mieszczanie Krzyczewscy, przeciwko przybywaiącym gosciom, z chlebem solą potykać w koncu miasta wyszli. Obżałowani tedy ichm. panowie żołnierze, nic na to nie zważaiąc y chleba soli nie akceptuiąc, zaraz ze strzelby ognistey ludzi zabiiać poczeli, gdzie człowieku osmnastu zaraz, na tymże mieyscu, na smierć zabili, między ktoremi y żałuiących brata rodzonego, Waska Szyrkiewicza, zabili y onego zewszystkim spalili. W ktorym domu niemało praw wieczystych, iako to: prawo od Krasnika na czwiertkę gruntu, prawo od p. Kurhanskiego na czwiertkę takoż, prawo od Alexieia Jarmaka na czwiertkę gruntu, prawo od Borka Kozła na sianożęc Korszewatkę, prawo zastawne od Alexia Kochnowicza, na

sianozęć Kolawracin w dziesięciu talarach Łeczyckim w kopach dwunastu, y innych spraw, obligow, kwitacy różnych niemało pogorzało w pomienionym domu. Co aby w przyszłym czasie żałuiącym Szyrkiewiczem w pogorzeniu tak wielu dokumętow szkodzić nie mogło, dali te swoią protestacyą do xiąg urzędowych zapisać,—co iest zapisano. Pisan ut supra.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 16.

Протестація Мстиславскаго конюшаго Владислава Свадковскаго и жены его, Клары Свадковской, противъ Витебскаго воеводы Мартіана и Превальскаго старосты Θаддея Огинскихъ и другихъ лицъ, о нападеніи на нихъ вооруженною силою, истязаніе и ограбленіе,—какъ одинъ изъ фактовъ деморализаціи и безпримѣрнаго насилія польскихъ войскъ. 1735 г. Апрѣля 30.

Тысяча семьсотъ тридцать пятаго года, мѣсяца Апрѣля тридцатаго дня.

Въ Кричевскомъ е. к. влчства городскомъ присутствіи магдебургскаго права, предо мною, ландвойтомъ Антономъ Войно-Ясенецкимъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, судьями, Мстиславскій конюшій Владиславъ Свадковскій и жена его, Клара изъ Москевичей Свадковская, заявили противъ сіятт. Витебскаго воеводы Мартіана изъ Козельска Огинскаго, стражника в. к. Лит. Антона Поцѣя, Превальскаго старосты Θаддея и Вербовскаго старосты Станислава изъ Козельска Огинскихъ, какъ главныхъ виновниковъ, а также тротивъ гг. Карла Сулистровскаго, Григорія Скоробогатаго, Петра Чарнявскаго, Казиміра Микоши и другихъ лицъ, по именамъ и фамиліямъ своимъ лучше извѣст-

ныхъ самимъ обвиняемымъ, формальный протестъ въ своей обидѣ и крайнемъ притѣсненіи. Въ протестѣ этомъ Свадковскіе изъяснили, что въ то время, когда въ отечествѣ случилось междуцарствіе, они, въ виду разнообразныхъ, неудачныхъ проектовъ и смуты гражданъ, не приставая ни къ одной рѣшительно партіи и не имѣя ни съ кѣмъ никакихъ сношеній или переписокъ, жили себѣ спокойно въ своихъ вотчинныхъ имѣніяхъ Свадковичахъ, Задобрости, Покладахъ, Владиславовѣ, Осовѣ и Оборовѣ, въ Мстиславскомъ воеводствѣ расположенныхъ, съ принадлежащими къ онымъ, хорошо населенными деревнями, аккуратно и бездоимочно платя Рѣчи Посполитой всякія подати. Между тѣмъ, въ текущемъ тысяча семьсотъ тридцать пятомъ году, обвиняемые, сіятт. Витебскій воевода Мартіанъ Огинскій и стражникъ в. к. Лит. Антонъ Поцѣй командировали на Бѣлую—Русь Превальскаго старосту Ѳаддея и Вербовскаго старосту Станислава Огинскихъ. По прибытіи своемъ въ здѣшній, Русскій край, обвиняемый, Превальскій староста Ѳаддей Огинскій, ожесточился противъ просителей вслѣдствіе ли неправильнаго доноса, или же просто изъ жадности своей воспользоваться ихъ имѣніемъ, зная, повидимому, зъ того же доноса о весьма значительномъ состояніи ихъ. Получивъ отъ друзей своихъ предостереженіе о такой злобѣ и цѣляхъ обвиняемаго, они, Свадковскіе, упросили одного изъ тѣхъ друзей, а именно, Смоленскаго подвоеводу, Поландгенскаго старосту Антона Александра Корвина Гонсѣвскаго, отклонить обвиняемаго отъ злонамѣренныхъ его плановъ, источникомъ которыхъ была не болѣе, какъ одна только клевета на нихъ, просителей, ни въ чемъ неповинныхъ; а для лучшаго успѣха, послали ему, Огинскому, въ деревню Дом..., находящуюся въ Могилевской экономіи, тридцать червонныхъ золотыхъ. а) Несмотря на то, Огинскій, питая, попрежнему, неутолимую злобу и преслѣдуя свои виды на жизнь и на имѣніе просителей, тотчасъ же отправилъ одного изъ обвиняемыхъ, имѣвшаго съ давнихъ поръ къ просителямъ какое-то нерасположеніе, именно Чарнявскаго, съ 400 конныхъ людей, въ имѣніе просителей. Съ этимъ сбродомъ разныхъ людей, Чарнявскій, 27 Февраля этого же 1735 г., и вторгнулся, самымъ насильственнымъ образомъ и притомъ въ отсутствіи просителя, во дворъ просителей, подъ названіемъ Свадковичи, находящійся въ Мстиславскомъ воеводствѣ. Тамъ, какъ бы имѣя дѣло съ врагами, перепугалъ просительницу со всѣми, малолѣтными еще, дѣтьми и посадилъ въ частное заключеніе; взялъ ключи отъ всѣхъ денежныхъ кладовыхъ, амбаровъ, сараевъ и угрожая заключенной просительницѣ смертью, требовалъ указать ему разныя казнохранилища; лошадей всѣхъ велѣлъ привязать вокругъ къ заборомъ и въ конюшняхъ; потомъ отперъ денежныя кладовыя, сараи, амбары и всякія казнохранилища; забралъ разнаго рода движимость и проч.; выбирая же изъ амбаровъ и сараевъ разный хлѣбъ—рожь, пшеницу, ячмень, овесъ, яровую рожь, приказалъ сыпать на землю, подъ ноги лошадямъ. Производя столь неслыханное разореніе, въ одномъ только дворѣ Свадковичахъ, потопталъ лошадьми разнаго хлѣба на тысячу Литовскихъ бочекъ, б) не считая хлѣба, забраннаго имъ особо. Въ винныхъ и пивныхъ погребахъ, частію тутъ же выпиты изъ бочекъ, частію забраны вина, меды—липцы и малинные, водки и другіе напитки. Скотъ

а) Червонный золотой=16 злот. пол., или ок. 2 руб. 70 к. сер. Русск.—Словарь древн. акт. яз. СЗ. края и ц. Пол. сост. Н. Горбачевскимъ, стр. 38. Вильна. 1874.

а) Литовская бочка=12 Русск. четверикамъ и двумъ гарнцамъ. Горб., стр. 38.

рогатый и нерогатый, взятый изъ скотнаго двора, и домашнія птицы зарѣзаны. Терзая разными пытками дворовую челядь, домогались денегъ и другихъ скарбовъ. Оставаясь тамъ со всѣми этими людьми и силою взявъ рѣшительно все въ свое распоряженіе, Чарнявскій ограбилъ и разорилъ помянутое имѣніе до основанія. Затѣмъ, II Марта этого же года, прибылъ въ г. Кричевъ и самъ обвиняемый, Превальскій староста Огинскій, со всей своей дивизіей, и тотчасъ послалъ разныхъ людей своихъ съ обвиняемымъ, Микошею, во всѣ имѣнія просителей. Поступая какъ съ врагами, и Микоша, въ мѣстечкѣ Владиславовѣ и въ Рудни, безъ всякаго сострадания, тирански истязалъ просительскихъ крестьянъ и разныхъ людей. Такъ же точно поступилъ онъ и въ прочихъ имѣніяхъ, дворахъ, мѣстечкахъ, деревняхъ, корчмахъ. Подвергая войтовъ, тіуновъ, арендаторовъ разнымъ, безсердечно изобрѣтеннымъ пыткамъ, словно разбойникъ какой, вынудилъ у нихъ всѣ, какія у кого были деньги; забралъ всякую движимость, лошадей, рогатый и нерогатый скотъ, домашнихъ птицъ, разный хлѣбъ; словомъ, ограбилъ, опустошилъ, уничтожилъ всѣ имѣнія просителей такъ, что одного только хлѣба по дворамъ просителей забралъ свыше 800 бочекъ, а въ погребахъ выпиты и захвачены всѣ напитки. Убытокъ просителей, какъ по дворамъ, такъ и у крестьянъ ихъ, простирается на сумму 100,000 злот. польск. а) Далѣе, обвиняемый, Превальскій староста, принявъ на себя притворный видъ, будтобы, расположенности къ просителямъ, въ частныхъ письмахъ своихъ къ друзьямъ просителей

а) Золотой польскій въ то время=30 грошамъ, а грошъ пол., обыкновенный=0,68 Русск. коп. сер.—**Słownik ięz. polsk. przez M. Samuela Bogumiła Linde, str. 958. Warszawa. 1814** и Горб., стр. 46.

обѣщалъ послѣднимъ, подъ обезпеченіемъ, личную безопасность и возвратъ забраннаго достоянія и движимости, сознаваясь, притомъ, что все это забрано и заграблено безъ всякой вины ихъ. Но это было не болѣе какъ только хитрость его, употребленная съ цѣлью лишить просителей жизни и остальнаго имущества, а ближе всего—вынудить у нихъ значительную сумму; письма же посылалъ онъ для того только, чтобы заманить къ себѣ просителя, подъ предлогомъ свиданія. Проситель, съ одной стороны, видя конечное разореніе и опустошеніе своихъ имѣній, съ другой—полагаясь на вышеупоминаемыя письма и желая, притомъ, доказать свою невинность, въ томъ же Мартѣ мѣсяцѣ, безъ всякаго опасенія отправился къ Превалькому старостѣ, въ г. Кричевъ. Но Превальскій староста питалъ къ нему непомѣрную злобу съ явнымъ желаніемъ большой наживы. Едва прибылъ туда проситель, какъ вдругъ офицеры военной команды старосты Превальскаго и другіе, почти вся команда, съ явнымъ намѣреніемъ убить его, просителя, безъ всякой его вины, съ шумными, разрывающими сердце угрозами—одни разрубить его на части, другіе разстрѣлять, третіе растерзать лошадьми, стали напирать на него толпою и кричать: Подайте намъ его! Причемъ толкали просителя одинъ къ другому, тормошили его, били кулаками и чуть до смерти не убили. Видя, что пришелъ уже конецъ его, онъ, желая спасти жизнь свою отъ ярости нападавшихъ, въ такой крайности и исполняя приказаніе, вынужденъ былъ тотчасъ уплатить сперва самому старостѣ Превальскому 150 черв. зол., потомъ брату его, Вербовскому старостѣ Станиславу Огинскому 100 черв. зол. и, наконецъ, Сулистровскому, Скоробогатому и прочимъ, въ виду отмѣны сдѣланнаго, на счетъ его распоряженія, каждому по 250 талеровъ битыхъ. а) И,

---

а) Талеръ битый=130 Русск. коп. сер. Горб., стр. 357.

уже по полученіи обвиняемыми такого значительнаго удовлетворенія, удалось просителю спасти свою жизнь, но только до времени. Обвиняемые, не довольствуясь и этимъ, отдали просителя, частнымъ же порядкомъ, подъ строгій караулъ, куда Превальскій староста безпрестанно подсылалъ разныхъ людей своихъ съ угрозами доконать его, просителя. Вслѣдъ затѣмъ, обвиняемый, Превальскій староста, подъ видомъ, будтобы, особеннаго состраданія къ просителямъ, потерѣвшимъ такое насиліе и резореніе, къ ужасу ихъ, рѣшился предложить, что они, просители, въ томъ только случаѣ могутъ спасти жизнь свою и предовратить дальнѣйшее разореніе и опустошеніе своихъ имѣній, если, не смотря на потерпѣнное уже ими разореніе, тотчасъ дадутъ ему 100,000 зл. пол. И тутъ просители, спасая свою жизнь и послѣднее достояніе свое, отдали ему, чрезъ помянутыхъ обвиняемыхъ, Сулистровскаго и Скоробогатаго, имѣвшіеся еще у нихъ въ наличности 33,000 зл. конституціонною монетою. Но обвиняемый, Ѳаддей Огинскій, будучи все еще недоволенъ, и тогда не освободилъ еще просителей изъ заключенія. Угрожая какъ и прежде того, обоимъ имъ смертью, взялъ у нихъ, въ добавокъ, нѣсколько долговыхъ обязательствъ на нѣсколько тысячъ злот. и назначилъ, притомъ, для платежа слишкомъ короткій, нѣсколько дневный лишь срокъ; на случай же дѣйствительной уплаты, велѣлъ написать и, находившимся все еще подъ стражею, просителямъ подписать квитанцію, въ которой, самопроизвольно очищая себя отъ всякихъ, причиненныхъ имъ насилій, вымогательствъ, грабежей, и всѣ свои вышеописанныя нахальства не считая совершившимся фактомъ, тутъ же включилъ еще новыя, касающіяся жизни просителя, условія, противныя закону и всякой справедливости. Когда же и все это самымъ недозволеннымъ путемъ вынудилъ у просителей, то и тогда не

освобождалъ еще ихъ изъ частнаго заключенія. И вотъ, наконецъ, уже друзья просителей, а именно, Смоленскій подвоевода, Полангенскій староста Антонъ Александръ Гонсѣвскій, Смоленскій стражникъ Павелъ Понятовскій и Мстиславскаго воеводства обозный Иванъ Жуковскій, узнавъ о тяжкомъ заточеніи ихъ и желая избавить ихъ отъ насилія и спасти имъ жизнь, прибыли въ г. Кричевъ, гдѣ и нашедъ ихъ заключенными подъ стражу, спросили обвиняемаго, Превальскаго старосту, по какой причинѣ должны просители терпѣть такое бѣдствіе и насиліе, и, какъ невинно заключенныхъ, просили освободить ихъ. Но Превальскій староста, въ своемъ крайнемъ ожесточеніи, не хотѣлъ и слушать никакихъ убѣжденій, требуя настойчиво, чтобы просители, независимо отъ взятой у нихъ наличной суммы, тотчасъ уплатили ему слѣдуемость по вынужденнымъ у нихъ обязательствамъ. Тогда просители, не имѣя уже болѣе въ наличности денегъ и будучи лишены всего вообще какъ Огинскимъ, такъ и другими обвиняемыми, но чтобы только избавиться отъ заключенія, вынуждены были выдать друзьямъ письменное обезпеченіе въ вѣрности уплаты Превальскому старостѣ, по таковымъ, насильно вынужденнымъ у нихъ, просителей, обязательствамъ и по особому обезпеченію, 13,000 зл. пол. конституціонною монетой, недалѣе трехдневнаго срока. Тогда то уже, наконецъ, Превальскій староста чуть-чуть освободилъ просителей отъ тяжкаго заключенія и далъ отъ себя два паспорта на свободный проѣздъ какъ просителю, такъ и женѣ его, съ тѣмъ, чтобы они въ самоскорѣйшемъ времени постарались достать еще большую сумму; вмѣстѣ съ тѣмъ, далъ и приказъ объ удаленіи людей своихъ изъ просительскихъ имѣній. Люди же эти, уѣзжая изъ дворовъ и волостей просителей, взяли и вывезли оттуда разнаго хлѣба, приблизительно, на 1000 руб., захватили

рогатый и нерогатый скотъ, лошадей и домашнихъ птицъ, словомъ, оставили все пустыремъ. За всѣмъ этимъ, послѣ полнаго, ничѣмъ неисправимаго разоренія своего, просителямъ, для спасенія своей жизни, ничего болѣе не оставалось, какъ только выдать свыше десятка закладныхъ крѣпостей на свои имѣнія. Съ этою-то цѣлью, они и отправились—мужъ въ одну сторону, жена въ другую—, къ своимъ друзьямъ и заложили свои имѣнія разнымъ лицамъ, оставшись сами при одномъ лишь имѣніи, Свадковичахъ. Пріобрѣвъ, такимъ образомъ, значительную сумму, на уплату по вышесказаннымъ, насильно вынужденнымъ обязательствамъ и по особому обезпечительному документу, они уплатили: 12 Марта 25600 зл. пол., 21 Марта 650 тал. бит. и 22 Марта 2000 тал. бит., какъ окажется изъ квитанцій. Кромѣ того, должны были дать и обвиняемымъ Сулистровскому и Скоробогатому, въ заключеніе счетовъ, сколько эти гг. потребовали, а именно, каждому изъ нихъ по 1000 зл. пол. А, что еще важнѣе, выдавая квитанціи, обвиняемые отказались подписать на нихъ свои имена и фамиліи. Такъ-то просители лишились наличныхъ суммъ, хлѣба и всякаго достоянія. Помимо крайняго разоренія и опустошенія имѣній, содержась въ частномъ заключеніи, вынуждены были они уплатить помянутому Превальскому старостѣ наличными только деньгами 88,840 зл. пол. конст. мон.; разной движимости велѣлъ онъ забрать, по меньшей мѣрѣ, на 100,000 зл. пол.; акты, долговыя обязательства, разнаго рода документы, квитанціи и т. под. частію употребленны на пороховые патроны, частію разорваны въ куски, частію сожжены; убытковъ причинено на 60,000 зл. пол. Если же свести въ одну сумму все это—означенную выше наличность, движимое имущество, разную утварь, золото, серебро, олово, мѣдь, лошадей, скотъ, разный хлѣбъ, грабежъ,

разореніе и опустошеніе имѣній, акты, документы, то оказывается, что просители понесли потери на 237,770 зл. пол. Но еще и на этомъ—не конецъ: обвиняемые и теперь еще продолжаютъ свои похвальбы и угрозы лишить просителей жизни. Вслѣдствіе чего, они, просители, желаютъ привлечь обвиняемыхъ къ суду въ первую, подлежащую инстанцію и требовать: чтобы прежде всего, обвиняемые явились по этому дѣлу, какъ дѣлу уголовному, въ судъ лично и представили вынужденныя насильно у просителей простыя и обезпечительныя обязательства, кабалы, квитанціи, изъ которыхъ и объяснится суду самое дѣло; чтобы процессъ этотъ, какъ въ дѣлѣ особенной важности, былъ принятъ вообще безъ всякихъ рѣшительно проволочекъ, отлагательствъ, неумѣстныхъ переговоровъ; чтобы вынужденныя и составленныя безъ всякаго основанія, во вредъ просителямъ, обезпеченія, обязательства, кабалы, квитанціи и прочіе неправильные документы были признаны ничтожными; чтобы присуждено было просителямъ не менѣе 237,770 зл. пол. съ имѣній обвиняемыхъ—Огинскихъ, Поцѣя, Сулистровскаго, Скоробогатаго, Микоши и Чарновскаго, въ двойномъ количествѣ; чтобы обвиняемые были подвергнуты должнымъ, сообразно дѣлу, шрафамъ; чтобы они вознаградили просителей за всѣ понесенные убытки и судебныя издержки; чтобы признано было все то, что будетъ доказано на судѣ состязаніемъ и документами; причемъ, просители оставляютъ за собою, въ случаѣ надобности право поправки св ей жалобы, которую и представили они къ записи въ установленныя для того книги,—и записана.

Примѣчаніе. Замѣчательно особенно то обстоятельство, что эти, такъ жестоко потерпѣвшіе, гг. Владиславъ и жена его Клара Свадковскіе, немного раньше пред-

тѣмъ, именно въ 1728 г., надѣлили фундушемъ Борейковскій, женскій православный монастырь какъ видно изъ ниже помѣщеннаго документа). Обстоятельство это, указывая на симпатіи гг. Свадковскихъ, бросаетъ отчасти свѣтъ и на причины воздвигнутаго на нихъ гг. Огнискими и проч. такого безпримѣрнаго гоненія.

Protestacya w. ichmsciow panow Swadkowskich, koniuszych Mscisławskich, małżonkow, na iw. ichmść panow Oginskich y innych.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego piątego, miesiąca Apryla trzydziestego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Antonim Woyną Jasienieckim, lantwoytem, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, ławę sądową zasiadaiącymi, soleniter protestował się w. imć pan Władysław Swadkowski, koniuszy Mscisławski, y sama wielm. iey mść pani Klara z Moskiewiczow Swadkowska, koniuszyna Mscisławska, małżonkowie, w ciężkiey swoiey krzywdzie y nieznosney oppressy, na iw. ichmciow panow Marciana z Kozielska Oginskiego, woiewodę Witebskiego, Antoniego Pocieia, strażnika w. x. Litt., a na wielm. ichmciow panow Thadeusza, starostę Przewalskiego, y Stanisława, starostę Wierzbowskiego, z Kozielska Oginskich, iako samych pryncypałow, tudziesz na ichmciow panow Karola Sulistrowskiego, Hrehorego Skorobogatego, Piotra Czarniawskiego, Kazimierza Mikoszę y innych ichmciow, imionami y nazwiskami obżałłm ichmciom lepiey wiadomych y znaiomych,—mieniąc o to: iż co załłce dellatores, maiąc dobra swoie dziedziczne, w woiewodstwie Mscisławskim situowane, mianowicie: maiętnosci Swadkowicze, Żadobrość, Poklady, Władysławow, Osow, Oberowa, ze wsiami, dobrze osiadłemi, do tych pomienionych maiętnosci należącemi, gdy tandem nastąpiło w oyczyznie interregnum, na tychmiast załłce delatores, pod czas takowych nieszczęśliwych coniectur y domowego w oyczyznie, inter concives, zamieszania, do żadnych penitus nie udaciąc się party y ni s kim absolute żadney nie maiąc correlacy, ani correspondency, w pomienionych swoich dobrach spokoynie rezydowali, podatki wszelkie Rzptey punktualnie, niezawodnie wypłacali. Interea, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, gdy obżłłni iw. ichmść panowie Marcian Ogynski, woiewoda Witebski, Antoni Pociey, strażnik w. x. Litt., wielm. ichmść panow Thadeusza, starostę Przewalskiego, y Stanisława, starostę Wierzbowskiego, Oginskich na Biało-Ruś ordynowali. Y kiedy iuż obżłłni w kraie tuteysze Ruskie przybyli, obżłłny imć pan Thadeusz Oginski, starosta Przewalski, czy z iakiego niesłusznego udania, czyli też solo apetytu załłcych substancy, ile wiedząc, znać z tegoż udania, o znaczney załłcych, barzo dobrey substancy y fortunie, chcąc sobiesecurari, iakoż złłce delatores, będąc przestrzeżeni od swoich przyiacioł o takowey obżałłgo msci zawziętosci y chciwey intency, uprosiwszy przyiaciela, idque wielm. imć pana Antoniego Alexandra Korwina Gonsiewskiego, podwoiewodzego Smolęskiego, starostę Połongowskiego, nietylko żeby obżałłnych ichmciow od takowey zawziętosci, z respektu nieiakowegoś udania pochodzącey, mogł recedere, insuper solicituiąc, iako ni w czym niewinni, żeby obżałłngo imć superswedował od takowey zawziętosci, accomodacy trzydziescie czerwonych złotych obżałłmu imci, do wsi Dom..., w ekonomij i. kr. msci Mohilewskiey będącey, odesłali,—obżałłny imć in continuatione niepohamowaney swoiey

zawziętosci y intency perseweruiąc, accomodacyą, supra specyfikowaną, trzydziescie czerwonych złotych odebrawszy, galąc na życie, a barziey na fortune y na substancyą żałłcych, ordynowawszy zaraz obżałłgo imć pana Czarniawskiego, który do żałłcych delatorow z dawnych czasow miał iakowaś aversią, we czterech sett koniach do dobr żałłcych delatorow. Jakoż pomieniony imć pan Czarniawski, z temi to ordynowany rożney condycy ludźmi, na dniu dwudziestym siodmym miesiąca February, anno supra specificato, milesimo septingentesimo tricesimo quinto, violentissime do dworu żałłcych delatorow, Swadkowicze nazwanego, w wdztwie Mscisławskim leżącego, in absentia żałłgo delatora, przybywszy, tam hostiliter postępuiąc, samą żałłcą delatorkę z dziećmi wszystkiemi, in minorennitate będącemi, przestraszywszy, do prywatnego więzienia wzioł, klucze wszystkie od skarbcow, swirnow, szpichlerzow odebrał y zaraz żałłcey delatorce, w więzieniu będącey, smiercią odgrażaiąc, skarbowych różnych argenterij dopytywał się; koni circumcirca koło parkanow, na podworzu y w stayniach pouwiązywać kazał; potym skarbce, szpichlerze, swirny poodmykał y wszelkie argenterie, ruchomośc etc. genus pozabierałł, zboże rożne biorąc z swirnow, szpichlerzow, koniom, na ziemi, pod nogi, żyto, pszenicę, ięczmień, owies, iarkę sypać kazał. Takowe tedy niewypowiedziane zbytki czyniąc, w iednym tylko dworze Swadkowiczach zboża różnego na tysiąc beczek Wilęskich końmi potrawił, a inne zabrał. W sklepach, piwnicach wina, miody-lipce, mallinniki, gorzałki z kuf y inne trunki,—iedne tamże powypiiali, drugie zabrali. Bydło z obory-rogate y nierogate, ptastwo domowe wyrzneli; czeladź dworną różnemi sposobami męcząc, pieniędzy y innych skarbow dopytywali się. Tamże, przez niedziel cztyry, z temi wszystkiemi

ludźmi subsistendo, wszystko od mała do wiela w swoiey violencyney dyspozycy maiąc, pomienioną maiętnosć funditus zrabowali, zruynowali. Potym, obżałłny imć pan Oginski, starosta Przewalski, przybywszy do miasta Krzyczewa, ze wszystko swoią dywizyą, na dniu iedynastym miesiąca Marca, eiusdem anni, zaraz, tegoż czasu, do wszystkich dobr żałłcych delatorow ludzi różnych swoich ordynował, id est, do miasteczka Władysławowa y Rudni, obżłłgo imci pana Mikoszę, ktury, hostiliter postępuiąc, poddanstwo żłłcych delatorow, rożnyc ludzi, bez żadney compassy, terannissime męczył; wszystkie dobra żałłcych, dwory, miasteczka, wsie, karczmy; woytom, ciunom, arędarzom rożne, wymyslne męki zadaiąc, bez miłosierdzia, wiele ktory mogł mieć pieniędzy, rabowniczym sposobem powymagał; ruchomość wszelką, kon, bydło rogatei, y nierogate, ptastwo domowe, zboże wszelkie zabrał; owo zgoła wszystkie dobra żałłcych delatorow zrabował, zniszczył, zdezolował, bo tylko rożnego zboża po dworach delatorow na beczek osmset y więcey pozabierał, w piwnicach wszędy trunki rożne powypiiali, spustoszyli. W iednym tylko zbożu, tak we dworach, iako u poddanstwa, w dobrach żłłcych zabranym, żłłce delatores ad miniimum na sto tysięcy złotych polskich ponosić muszą szkody. Deinde, obżałłny iw. imć pan starosta Przewalski, chąc cale żałłmu życie y reszte odebrać substancy, pokazuiąc ostendice niby dobrey przyiazni ku żałłcym delatorom, usiłuiąc omnino życie odebrać, a barziey znaczną summę wziąc, listami prywatnemi do ichmciow przyiacioł załuiącego, od siebie adresowanemi, aby tylko żałłgo mogł do siebie sprowadzić y mieć powidanie, securitatem zdrowia, przywroceniem substancy, ruchomosci zabraney, wyznawaiąc, że niewinnie zabrano y zrabowano, upewnił, zubespeczył. Iakoż żaluiący delator, widząc iuż os-

tatnią ruine y dezolucyą dobr swoich, w tymże tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym roku, msca Marca szesnastego dnia, upewniony, ut supra expressum, listami, do obżłłgo imci pana starosty Przewalskiego, chcąc swoią pokazać niewinnosć, do miasta Krzyczewa secure gdy przybył, tak zaraz obżłłny imć pan starosta Przewalski, maiąc do żałłgo zbyt wielki rankor, podobno chcąc znaczny mieć profit, maiąe subordynowanych ichmciow panow woyskowych comędy swoiey, ostąpiwszy żałłgo wkoło subordynowani ichmć panowie woyskowi oficialistowie y inne, niemal wszyscy, chcąc wykonać iawne morderstwo nad niewinnym żałłcym delatorem, tumultuario daiąc vota, serce przenikaiące, iedni rozsiekać, drudzy postrzelać, inni końmi rostargać, a nareszte, tumultem cisnąc się, wołali: „podaycie nam w ręce“ Tamże żałłgo delatora, sturzami ieden do drugiego potrącaiąc, targali, pięściami bili, ledwo o smierć nie przyprawili. Gdzie żałłcy, ostatni kres życiaswego widząc, chcąc się salvować y zycie swoie od takowey zawziętosci rekuperować, primo samemu obżałowanemu, imć panu staroscie Przewalskiemu, sto pięddziesiąt czerwonych złotych, sekundo imć panu Stanisławowi, staroscie Wierzbowskiemu, bratu obżłłnego, sto czerwonych złotych, obżałowanym też ichciom panom Sulistrowskiemu, Skorobohatemu y innym ichmciom, kożdemu zosobna, pro posse exceptu rozdanego porządku, dwiescie pięddziesiąt talarow bitych, in instanti coactus, wypłacić musiał. Gdy zatym obżałłni wzieli tak znaczną accomodacyą, na ten czas ledwo od zabicia na smierć żłłcy delator bezpecznieyszym został. Tym się, iednak, obżłłni nie kontentuiąc, żałłgo delatora w prywatne więzienie, pod scisło wartę wzieli et continuo do żłłgo, w prywatnym więzieniu zostaiącego, obżłłny imć pan starosta Przewalski, przysyłaiąc rożnych swych ludzi, smiercią delatorowi odgrażał. Denique, krytyczną obżałłny w. imć pan starosta Przewalski, z respektu tak znaczney oppressy y ruiny, czyniąc niby condolencyą, horribilem uczynił propositionem, że in quantum żałłce delatores, lubo zruynowani, upłacą obżałłmu imci gotowey summy, in instanti, sto tysięcy złotych polskich, tedy y na życiu y na dalszey ruynie y dezolacy dobr swoich maią być wolnemi. Gdzie żałłce delatores, salvuiąc życie swoie y resztę fortuny, maiąc swoiey własney summy in parato trzydziescie trzy tysiące złotych, constitutionis monetae, przez ręce tychże obżłłnych, Sulistrowskiego y Skorobohatego oddali. Jednakże, obżłłny imść tym ieszcze nie kątent będąc, nie uwalniaiąc żałuiących z więzienia, iterum grożąc straceniem oboyga żłłcych delatorow, wziowszy pierwiey kilka obligow na kilka dziesiąt tysięcy złotych, z krótkim barzo executionis terminem, bo kilka dni dał frysztu, y po stałey execucy kwitacyą ad libitum sui kwituiąc siebie obżałowany imć ze wszystkich violency, tranzakcy, rabunkow, kasuiąc swoie wszystkie supra specyfikowane ausus, tamże punkta przeciwne prawu y wszelkiey słusznosci na życie delatora ingrosować, napisać y żałłcym, pod aresztem będącym, podpisać się kazał. I, to wszystko per omne nefas wymogszy, iednakże, ieszcze żałłcych delatorow z prywatnego nie uwolnił więzienia. Ad interim, przyiaciele żałłcych delatorow, o takowym ciężkim więzieniu żałłcych wziąwszy wiadomość, chcąc z tak ciężkiey oppressy eliberować y życie żłłcych salwować, mianowicie, ichm. panowie Antoni Alexander Gosiewski, podwoiewodzy Smolęski, starosta Połongenski, Paweł Poniatowski, strażnik Smolenski, Jan Żukowski, obozny wdztwa Mscisławskiego, do miasta Krzyczewa przybywszy, gdzie znalazszy żłłcych delatorow w ciężkim...

powsadzanych więzieniu, za co by taka ciężka klęska y oppressyą cierpieli, z obżaołwanym imć panem starostą Przewalskim umowiali się y uwolnienia, iak niewinnie osadzonych, upraszali. Obżałłny imć pan starosta Przewalski żadnym sposobem, od samey zawziętosci, animować się nie mogąc, omnino urgebat a żeby żaluiące delatores, za obligami, nad wzięto gotową summę, wymożonemi, in instanti executionem uczynili. Gdzie delatores, nie maiąc w gotowiznie summy, ile będąc przez obżałłnego imci y drugich obżałowanych ichmciow ze wszystkiego ogołoceni, assekuracyą, in scriptis ichmm panom przyiacielom swoim dać musieli. I tak, za obligami wymożonemi, iako też seorsive za assekuracyą, gwałtownie wymożoną, trzynascie tysięcy złotych polskich, constitutionis monetae, in triduo obżałowanemu imć panu staroscie Przewalskiemu, coacti więzieniem, zapłacić assekurowali się. Zatym, obżałłny imc pan starosta Przewalski, uwolniwszy nieco żałuiących delatorow z tak ciężkiego więzienia, dwa praszporty do wolnego przeiazdu, żeby się iak nayprędzey ieszcze o większo summe starali, y samemu żałuiącemu, y samey delatorce, ut tempore juris deducetur, dał od siebie; tudzież ordynansa dla sprowadzenia ludzi swoych z dobr żłłcych wydał, ktorzy, vigore takowych ordynansow, ziezdżaiąc ze dworow y włosci żałłcych delatorow, zboża rożnego, plus minus, na tysiąc rubli wzieli y wywiezli, bydło rogate y nierogate, konie, różne ptastwo domowe pozabierali, owo zgoła pustki czynili. Dosyć, że żałłce delatores, iuż tak widomey ruynie nie mogąc nic radzić, staraiąc się tylko, żeby życie swoie ocharonić, sporządziwszy kilkanascie zapisow zastawnych na dobra swoie, sam żałłcy w iedno strone, a sama żałłca w drugą, podroże do przyiacioł swoich udać się musieli, dobra swoie wszystkie prawami za-

stawnemi różnym ichmciom opignorowali; przy żadney, tylko maiętnosci Swadkowiczach, zostali y, maiąc niemało summy z takowego, supra wyrażonego, starania, za obligami, w więzieniu wymożonemi, y za assekuracyą, pierwiey, w dniu dwudziestym Marca, dwadziescie pięć tysięcy szesć set złotych polskich, na dniu dwudziestym pierwszym eiusdem szesć set piędziesiąt talarow bitych, na dniu dwadziestym wtorym tegoż msca Marca consequenter dwa tysiące talarow bitych, ut patebit z kwitow, wypłacili, osobliwie tymże obżałnym ichmciom panom Sulistrowskiemu y Skorobohatemu kwitowego, iak wiele sobie dać kazali obydwom. Tedy obżałnym ichmciom delatores po złotych polskich tysiąc oddać musieli. Quod maius, obżałłni ichm., daiąc od siebie kwity, imion y nazwisk swo'ch wyrazić nie chcieli. Tak tedy y z gotowey summy, ze wszelkiey substancy, z zboża wszelkiego exviscerowani zostali, że, excepto tak ciężkiey ruiny y spnstoszenia dobr, gotowych pieniędzy osmdziesiąt osm tysięcy osmset czterdziescie złłch plkich, constitutionis monetae, obzałłmu, toties pomienionemu imć panu staroscie Przewalskiemu, zostaiące w ciężkim prywatnym więzieniu, wydać musieli; ruchomosci rożney obżałłny imć ad minimum na sto tysięcy złch plch zabrać kazał; spraw obligow dokumentow rożnych, kwitow et etid. genus, z ktorych iedne na ładunki porochowne. drugie poszarpano, popalono; szkody na szesdziesiąt tysięcy złotych polskich uczyniono. Znioszszy tandem in universum, co w gotowey sumie, ut supra,w ruchomosciach, splendorach różnych, złocie, srybrze, cyny, miedzi, w koniach, bydle w zbożu rożnycm, w zrabowaniu, zruynowaniu y zdezolowaniu dobr wszystkich, w sprawach, dokumętach, żałłce delatores na dwakroć sto tysięcy trzydziescie siedm tysięcy siedm set siedmdziesiąt złch plch przez

obżałłnych ichmciow ponoszą szkody. Jeszcze y na tym nie dość maiąc, dalsze odpowiedzi y pochwałki na zdrowie delatorom czynią. Zaczym, żłłce delatores, chcąc z obżłłnemi in prio fori, ubi de jure prosequi, ante omnia, do personalney obżłłnych ichmciow, iako w sprawie kryminalney, comparycy, do comportacy wymożonych assekuracy, skryptow, cerografow, kwitacy, z kturych to ta transactia sądowi obiasniona bydź może; do przyięcia summario processu, iako w sprawie osobliwey, bez żadnych penitus zwłok, dylacy, rosprawy; do skasowania tychże assekuracyi, skryptow, cerografow, kwitacy, nulliter wymożonych, y innych niesłusznych dokumętow, na szkode delatorom wymożonych y sporządzonych; do przysądzenia żałłcym delatorom ad minimum dwuch kroć sta tysięcy trzydziestu siedmiu tysięcy siedmset siedmdziesiąt złłch plch na dobrach obżłłnych iw. ichmciow panow Oginskich, Pocieia, Sulistrowskiego, Skorobohatego, Mikoszy, Czarniawskiego, z sowitoscią; do wskazania na obżłłnych poen, de jure promerito causae sciągaiących się; do nagrodzenia wszystkich szkod poniesionych y kosztow prawnych; do uznania tego wszystkiego, co czasu prawa fusius przez controwersye ex dokumętow deducetur, salva melioratione, in casu necessitatis, żałoby swey, actores dali oną do xiąg urzędowych zapisać,—co iest zapisano. Wipis wydan.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 64—67.

Протестація жида Лейбы Исаревича, о нападеніи ротмистра Чарнявскаго и хорунжаго Почобута, съ отрядомъ войска, на г. Кричевъ и истребленіи мѣщанъ огнестрѣльнымъ оружіемъ, а домовъ огнемъ,

съ грабежемъ; при чемъ погибло и движимое имущество, его Исаревича,—какъ намекающая на сопротивленіе г. Кричева польскимъ войскамъ. 1735 г. Мая 23.

Protestacya żyda Leyby Isarewicza, obywatela Krzyczewskiego, o zabranie spraw i innych dokumętow.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydzicstego piątego, msca Marca dwudziestego trzeciego dnia.

Naurzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Antonim Jasienieckim Woyną, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, Stefanem Rosią y Bazylim Borowikiem, burmistrzami, oraz przed nami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich w ratuszu zasiadaiącymi, stanowszy personaliter żyd Leyba Isarewicz, obywatel miasta Krzyczewa, żałował y, solenny żal swoy opowiadaiąc, protestował się o to, iż co, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, msca Marca osmego dnia, ichmć panowie Czarniawski, rotmistrz, y Poczobut, choronży, z dywizy iasnie wielmożnego imć pana Oginskiego, starosty Przewalskiego, regimętarza Białoruskiego, czyto za ordynansem iw. imć pana regimętarza, czyto też z swego domysłu, przyszli do miasta Krzyczewa, w kilkadziesiąt koni, gdzie mieszczanie Krzyczewscy, iako zwyczay każe ich, z chlebem solą potykaiąc onych, wyszli było przeciwko pomienionych ichm. pan. żolnierzow. Ktorzy to ichmsci, rozumieiąc sobie, że iakoby miasto Krzyczew broniąc się onym wyszło; y zaraz, nie rospytawszy się, poczeli ze strzelby ognia dawać do pomienionych mieszczan Krzyczewskich, ktorych tamże, na tym mieyscu, człowieka kilkadziesiąt zabili, a innych niemało, porą ku nocy, po-

strzelaną. Potym, wielkim tumultem wpadszy do miasta, poczeli zaraz domy y kromy palić, a inne domy rabować, miedzy ktoremi y żałuiącego, niewiernego Leyby Isarewicza, dom zrabowali, skrzynie, fanty, cyno, miidz, papiery rożne, iakoto obligi, kwitacye, kontrakty od rożnych imciow panow obywatelow, sobie służące, dekreta rozne, prawa na place, domy y innych roznych dokumętow, tamże w skrzyni będących, co y pamięć zniesć nie moze, pozabierali niemało y niewiedzieć gdzie pozadziewali. Zaczym, żałuiący, aby to w przyszły czas szkodzić onemu nie mogło, doniosszy żal swoy, dał takową protestacyą do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać,—co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 79.

Квитанція М. кн. Радивила, въ принятіи имъ платежей на содержаніе войскъ и подымнаго съ Кричевскаго староства.—1736 г. Февраля 4.

Roku 1736, msca Febr. 4 dnia. Ja, nizey na podpisaniu wyrażony, czynię wiadomo tym kwitem moim, iż ia, wedlug osobliwego ordynansu i. o. xiążęcia imsci, ieneralnego woysk regimentarza, odebrałem, za ratę przeszłą 7 mbrową, hyberny y podymnego, z starostwa Krzyczewskiego, złotych polskich, wespoł z ratą nastempuiącą Marcową, 9420, ktore do kassy Słuckiey importowałem. Na co daiąc ten kwit, ręką własną podpisuię. Datt. w Łucku d. Januarij 1735. M. X. Radziwiłł, M. N. W. X. Litt—o. (L. S.).

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 125.

Удостовѣреніе Кричевской ратуши, данное Мстиславскому ловчему Киркору въ томъ, что послѣ забранія магдебургскихъ книгъ Чарнавскимъ съ войскомъ, документа на имѣніе Быстрицу не оказалось.—1737 г. Ноября 9.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego siodmego, msca Nowembra dziewiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci maydebury Krzyczewskiey, za afektacyą wielm. imć pana Kirkora, łowczego Mscisławskiego, czyniona rewizya xiąg, ktore się pozostały w maydebury Krzyczewskiey, po zabraniu przez imć pana Czarniawskiego, w roku tysiąc siedmsetnym, pod czas przybycia z woyskiem do Krzyczewa, w ktorych xięgach, pozostałych, po date dzisieyszą, potrzebuiących dokumętow przez w-o imć pana łowczego, na fortune Bystrzyce cum attinencys nie nalezioną. J na to my, magistrat, wydaiąc takową testimonium, rękoma naszemi podpisuiemy się. Datt. w ratuszu Krzyczewskim, ut supra. Jakoto prawo atque proces. kwitacy.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 237.

Заявленіе генерала Ѳомы Глембоцкаго, о обманномъ полученіи отъ него, во Мстиславскомъ кармелитскомъ кляшторѣ и при содѣйствіи самихъ кармелитовъ, Войнами Жеретинскими какой-то подложной, повидимому, политической, реляціи, компрометирующей многихъ патріотовъ. 1738 г. Марта 7.

Zeznanie relacyi ieneralskiey w sprawie y cyrkumstancyi przeciwko ichmć panow Woynow Żerecinskich.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego osmego, msca Marca dnia siodmego.

Na urzędzie l. kr. msci mieyskim maydeburyi Krzyczewskiey, przede mnu, Piotrem z Przyłęka Przyłęckim, lantwoytem Krzyczewskim, tudzież burmistrzami, raycami, ławnikami y całym magistratem, w roku tym, w ratuszu na sprawach sądowych zasiadaiącemi, comparens personaliter, ienerał i. kr. msci woiewodstwa Mscisławskiego, kwit swoy relacyiny przyznał, w te słowa pisany: Ja, ienerał i. kr. msci. wdstwa Mscisławskiego, znam (sic) tym moim wyznanym relacyinym, przy storonie szlachcie ichmć panach Michale Borodziczu y Gabryelu Narkiewiczu, kwitem, wielmożnemu imć panu Floryanowi Markowskiemu Frąckiewiczowi, krayczemu y rotmistrzowi wdstwa Mscisławskiego wydanym na to: iż co zapozywał mie wielmożny imć pan Frąckiewicz, krayczy Mscisławski, w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym szostym, na roczki Septembrowe do wyznania. Tedy, że mi, respektem absencyi, na ten czas, moiey, nie przyszlo wyznać, więc teraz, windykuiąc me sumnienie y przysięgło powinność, według Boga, wiary y sumnienia, wyznawam, że, w roku przeszłym że tysiąc siedmsetnym trzydziestym szostym, w czasie od samego początku cadency trybunału w. x. Litt., w Minsku sądzącey się, aż do samey konkluzyi tey cadencyi, y nigdy przed tym żadnego pozwu od ichmsciow panow Jana Antoniego, Jana Kazimierza Woynow Zerecinskich trybunałowi gł—u w. x. Litt., sądom i. kr. msci assesorskim, a ni żadnym subseliom, sądzić należącego, wielmożnemu imć panu Frąckiewiczowi, krayczemu wdstwa Mscisławskiego, oczewisto w ręce nigdzie nie podawałem, a ni na maiętnościach, dworach, wsiach, iuryzdykach mere na żadnych a żadnych dobrach leżących, ruchomych, sumach

pieniężnych, handlach, towarach, nigdzie a nigdzie nie pokładałem, do imci y sług imcinych wyniesionych żadnych cytacyi nie podawałem. Jeno mie ichmciowie, sprowadziwszy do klasztoru wielebnych ichmciow xięży Karmelitow Mscisławskich a maiąc przy sobie w Bogu przewielebnego, zeszłego imć xiędza Podbrzezinskiego, komisarza y preora tamecznego klasztoru, ex ratione, że brat rodzony ichmciow panow Woynow w tymże zakonie y w iednymże klasztorze naydowałł sie, to y wszystkich xięży, cały konwent exinde in favorem ichmciow maiąc, idącyi, pierwiey mi pełnemi (czarami) trunkow rożnych głowe zegrzewali, niby dowod swey ochoty y przychilnych pokazuiąc respektow, in tractu kturey ochoty dowod relacyi, podaney od pomienionych ichmciow panow Woynow Żerecinskich, szczegulnie iedney przeze mnie kopij pozwu kancelaryi grodzkiey Mscisławskiey, podemkneli do podpisu, nie dawszy czytać y przeyrzeć sie, że w tey że relacyi napisali subreptive, iakobym ia miał y wielmożnemu imć panu krayczemu y drugim wielm. ichmć panom urzędnikom ziemskim „y wielu godnym tegoż woiewodstwa patryotom“ tegoż pozwu kopie po stronicy miał podawać. Czego nigdy nie było, bom nikomu a nikomu, w tym pozwie ichmć wyrażonemu, nietylko imć panu krayczemu żadney stronicy kopij nie podawał, procz iedney imć panu Piaczkowskiemu, regentowi, Porczewskiemu, namiesnikowi, grodzkim Mscisławskim, iak się supra namieniło. Denique, nie wiedzącego mnie ni o czym, o takowey, podstępnie mnie napiłemu pudniesioney, mnie do podpisu relacyi, gdy mnie sprowadzili do miasta, dla zeznania, y tam quaesitis artibus potrafili, żem przyznał, y, z takowo, podstępno otrzymano ode mnie, relacyo dekret contumacyiny, na samym ostatnim dniu cadencyi Minskiey, quod maius invocotati-

vorum, otrzymali. Przez kturą ichmć panow Żerecinskich Woynow subreptycio „wielu ichmciow panow kondemnowanych.“ Gdy poczeli na mnie amerykować y do wyznania wynosić po mnie cytacye, ia, redimendo vexam, a barziey vindicando me przysięgo obowiązane sumnienie, sam wyniosłem po tychże ichmciow panow Żerecinskich Woynow o takowo bezbożną ichmciow subrepticio y podskoczny podwod cytacio y o to z ichmciami w grodzie Mscisławskim proceduie et usque ad ultimum gradum iuris prosequi nie zaniedbam; y iako w ten moy relacyiny sprawiedliwego wyznania kwit, secundum Deum et iustitiam, spisałem, tak in casu necessitatis, kożdego czasu u kożdego sądu y prawa, etiam ustnie, iudicialiter wyznać in similu obowiązuię sie. Co wszystko iustissime w ten moy kwit relacyiny wyznany spisawszy et, ob respectum niesądzenia sie, na ten czas, we Mscisławiu roczkow, w maydebury Krzyczewskiey ony przyznawaiąc, podpisem mey ręki stwierdzam. Pisan w Krzyczewie, datt. ut supra. U tego relacyinego kwitu podpis ręki ienerała temi słowy: Tchomasz (sic) Głęmbocki, ienerał i. kr. msci. Ktury ten kwit, za przyznaniem onego, iest do xiąg mieyskich maydeburyi Krzyczewskiey, przyięty y wpisany.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 318.

Протестація мѣщанина Михаила Губы, о пропажѣ разныхъ его документовъ во время нападенія Чарнявскаго на г. Кричевъ, какъ имѣющая отношеніе къ современной войнѣ.—1739 г. Марта 20.

Process o zginieniu praw wieczystych, służący sławetnemu panu Michałowi Hubie, raycy Krzyczewskiemu.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego dziewiątego, mca Marca dwudziestego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mno, Piotrem z Prelenka Przełłenckim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieskich, w roku tym, w ratuszu Krzyczewskim zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto, na ymie sławetny pan Michał Huba, mieszczanin y rayca Krzyczewski, selienno (sic) przetestował (sic) o zginieniu praw swoich wieczystych y innych dokomętow (sic), obligow od dłużnikow, mieszczan y postronnych ludzi, z wyrażonemi terminami do wypłłacenia sumy, iemu danych; o to, iż, w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, dnia siedmnastego Februaryi, pod czas inkursyi, w miescie Krzyczewie będącey od imć pana Czarniawskiego, ktory, naiachawszy na miasto Krzyczew z ludem swoim, mieszczan, iak wiele osob na smierć pozastrzeliał y porąbałł, miasto s fundytus zrabował, y strach wielki był. Gdyż my, od tak wielkiego strachu salwuiąc zdrowia, uciekali, na ten czas, bez bytnosci moiey, kromy, inbarze ogniem wypalił, a wszystkie prawy y obligi byli w kromie moiey, o ktorych niemam żadney wiadomosci, czy pogorzeli, czyli też żołnierze, abo od kogo innego wzięty, a mianowicie: pierwsze prawo wieczyste, służące na pliac sielibny Kadziorynski, drugie prawo wieczyste na pliac Hubinski, trzecie prawo na mieysce kromne, wiecznoscio nabyte od Chowry Zuiowey, sążni dwa y piędzi dwie, graniczące od Nikona Rosi, drugim bokiem od Samona, drugie mieysce kromne, sążni dwa y piędzi dwie, na ktore także prawo byłło, graniczące od Iwana Rosi, drugim bokiem od zamku, prawo wieczyste,

służące na sienożęc Hubinsko, połłowa od Kazanow, s pomiaru według inwentarza, drugie zaś prawo wieczyste na sianożęc Krutychinsko, służące Fiedorowi Hubie, trzecie prawo na sienożęc u Bierazowego błłota, także Hubinsko, do ktorey y brzeg należący, graniczące od rzeczki Ladyhi, czwarte prawo na sienożęc..,item prawo na sienożęc, leżące u Kliewicinie, graniczące od Iwana Rosi dwoma bokami, trzecim bokiem od Kądrata Moskowego, item prawo, służące na sienożęc od Michalia Mamonowego, należące Mikicie Hubie iednemu, ieszcze prawo na czwierc włłoki w iedney zmienie Hubinsko, zastawne prawo na ogrod Dziemidowski, w sumie złotych dwudziestu pięciu, ktury podałem od siebie, w teyże sumie Jasku Karabanu, przy ktorym y sianożęci morg, graniczące z Haponem Szamro. Gdyż my, urziąd, przy tych gruntach, wyż specifikowanych, sławetnego pana Michale Hube przy zupełney mocy iemu samemu, żonie y potomkom iego salwe zachowuiemy, aby to onemu iak teraz, tak y w przyszłe czasy szkodzić nic nie miało. Ktore takowe przetestacio do xiąg mieskich Krzyczewskich przyięte y upisane.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 406.

Запись города Кричева, данная священнику Стратановичу проч. и на городской, при церкви плацъ, за одолженную городу, дѣдомъ ихъ, сумму.—1739 г. Марта 20.

Zapis wieczysty od miasta Krzyczewa, służący panom Stratanowiczom.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego dziewiątego, mca Marca dwudziestego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci Krzyczewskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną Piotrem z Przyłęka Przyłęckim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto, wielebny ociec Stefan Stratanowicz y Alexander Stratanowicz i bracia rodzeni z matką swoią, Ahafią Nikiforową Stratanowiczową, prezentowali nam, urzędowi, prawo wieczyste na plac, sobie od całego miasta Krzyczewa, nazwany Muszczaninowski, „wedla cerkwi Przeczyscienskiey leżący,“ dane. a) Z ktorego my, urząd, uważywszy rzecz, że w onym nie wyrażono pensiy, do skarbu i. kr. msci należącey, tedy my, urząd, uważaiąc teraz te prawo być za słuszne, dane takowym sposobem, iż co, w roku dawno przeszłym, ieszcze przed ruiną Moskiewską, to iest, tysiąc siedmsetnym szostym, na potrzebę całego miasta Krzyczewskiego, wzięto u zeszłego z tego swiata, wielebnego oyca Łukiana Stratanowicza, prezbitera cerkwi Przeczyscienskiey Krzyczewskiey, dziada stawaiących aktorow, summy gotowey, tynfow б) siedmdziesiąt, monety dobrey. Za ktory takowy dług, sprawiedliwie od nas należący, my, burmistrze, raycy, ławnicy, cały magistrat, ze wszystkim pospolstwem miasta i. kr. msci Krzyczewa, pomieniony plac Muszczaninowski, do dyspozycy naszey, mieskiey, po niestałych sukcessorach

---

а) Нерѣдко акты на церковное имущество совершались прямо на имя мѣстныхъ священниковъ и наслѣдниковъ ихъ.

б) Tynfo, tynfus, tynf, tymf, тынфъ, польская монета, получившая названіе свое отъ монетчика Андрея Тымфа, въ 1714 г.=28½ нынѣшнимъ Русскимъ копѣйкамъ.

spadły, pomienionym Stefanowi, oycowi, y Alexandrowi, swieckiemu, Stratanowiczom y matce onych, za wyż pomienioną summę, tynfow siedmdziesiąt, na wieczne, potomne y nigdy nieodzowne czasy ustępuiemy. Wolni tedy y mocni będą pomienieni panowie Stratanowiczowie tym placem, od nas puszczonym, sami y sukcessorowie onych, iako swoim własnym, rządzić, szafować, dysponować, wszelkich pożytkow sobie z niego wynaydować, bez żadney od nas y następcow naszych przeszkody. I to waruiemy pomienionym panom Stratanowiczom, że z pomienionego placu Muszezaninowskiego nie więcey maią płacić do skarbu i. kr. msci, iak tylko do hiberny, do raty Marcowey złoty ieden y do dokładu czynszu złoty ieden y czynsz prętowy, zwyczayny, według inwentarza należący, a do innych żadnych podatkow y składanek iakich kolwiek mieyskich my, miasto, y następcy nasze pomienionych panow Stratanowiczow y sukcessorow onych nie mamy pociągać. Grunta zaś polowe, morgowe y sianożęci Muszczaninkowskie do naszey mieskiey dyspozycy należeć maią, a pomienieni Stratanowiczowie do onych interesować się nie powinni, procz wyżopisanego placu. Czego wszystkiego dotrzymać mamy, pod zaręką, ważność rzeczy wynoszącą, pozwalaiąc nas, w niedotrzymaniu, do wszelakiego urzędu zapozwać, gdzie my stanowszy, choćby nieraz, przed ktorym kolwiek urzędem, zawsze zadość temu zapisowi naszemu czynić mamy y ony nienaruszniе przez nas y następcow naszych ma zostawać wiecznemi czasy. I na toś my dali ony z podpisami rąk naszych y z pieczęcią mieyską Krzyczewską. Pisan roku y dnia wyżpisanego.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 407—408.

Явка фундушевой записи, данной конюшимъ Мстиславскаго воеводства Владиславомъ и женою его Кларою Свадковскими Борейковскому, женскому православному монастырю.—1739 г. Мая 26.

Тысяча семьсотъ тридцать девятаго года, мѣсяца Мая шестаго дня.

Въ Кричевскомъ е. кор. влчства городскомъ магдебургскаго права присутствіи, предо мною, Кричевскимъ ландвойтомъ Петромъ изъ Прилука Прилэнцкимъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими въ этомъ году присутствіе городскаго суда, явясь лично, преподобная мать игуменія Борейковскаго монастыря, Маріанна, предъявила, для внесенія въ Кричевскія магдебургскія актовыя книги, данную гг. Мстиславскимъ конюшимъ и женою его Свадковскими, вь пользу того монастыря, фундушевую запись, на означенный въ ней предметъ, буквально слѣдующаго содержанія: Я, конюшій и ротмистръ Мстиславскаго воеводства Владиславъ Свадковскій и я, жена его. Клара изъ Москевичей Свадковская, объявляемъ, кому объ этомъ нынѣ и на будущее время вѣдать надлежитъ, и оффиціально признаемъ сею нашею добровольною и на вѣчныя времена, никогда ненарушимою. фундушевою, крѣпостною записью, данною преподобной матери игуменіи Маріаннѣ и всѣмъ монахинямъ Борейковскаго, чина Св. Василія Великаго, православнаго монастыря, на такой именно предметъ. Въ вотчинномъ имѣніи нашемъ, называемомъ Борейки, за рѣками Сожемъ и Бѣсецею, въ Мстиславскомъ воеводствѣ расположенномъ, въ мѣстности подъ названіемъ Городокъ, основана церковь тѣхъ монахинь во имя Успенія Пресвятой Богородицы. Къ этой-то церкви мы, вышепоименованные супруги Свадковскіе, въ видахъ расположить монахинь означеннаго

монастыря, чтобы онѣ въ повседневныхъ молитвахъ своихъ поминали и насъ, продаемъ имъ, на вѣчныя времена, собственный, вотчинный нашъ, отдѣльный участокъ земли, который велѣли мы и обмежевать. Къ этому самому монастырю должна принадлежать также, на вѣчныя времена, и, находящаяся тамъ, небольшая мельница. Имѣютъ, затѣмъ, означенныя монахини и преемницы ихъ право и власть таковымъ, укрѣпленнымъ нами за ними земельнымъ участкомъ, съ мельницею, какъ собственностію своею, владѣть и распоряжаться, расчищать на немъ сѣнокосы и, извлекая для себя всякую пользу, обращать оный на что угодно, по своему усмотрѣнію. Мы же, съ своей стороны, не только сами собою и чрезъ наслѣдниковъ своихъ не должны ни въ чемъ нарушать спокойнаго, крѣпостнаго ихъ владѣнія, но, напротивъ, будемъ и наслѣдники наши обязаны будутъ защищать и оборонять ихъ и преемницъ ихъ отъ всякаго вступщика и причиняющаго вредъ,—всякій разъ, когда только въ такой защитѣ и оборонѣ представится имъ надобность. На что и выдавая настоящую крѣпостную, фундушевую запись, мы утвердили ее собственноручными нашими и упрошенныхъ свидѣтелей подписами. Писано въ Борейкахъ, тысяча семьсотъ двадцать восьмаго года, мѣсяца Сентября пятнадцатаго дня. У сей фундушевой записи собственноручныя подписи давшихъ ее лицъ и свидѣтелей слѣдующія: Конюшій и ротмистръ Мстиславскаго воеводства Владиславъ Свадковскій. Жена К. М. в. Клара Свадковская Лично упрошенный гг. Конюшимъ Мстиславскаго воеводства Владиславомъ и женою его, Кларою изъ Москевичей, Свадковскими, къ сей крѣпостной, фундушевой записи, данной монахинямъ Василіанкамъ Борейковскаго монастыря, подписываюсь, по установленію, свидѣтель Лудовикъ Гавріилъ Попель. Лично упрошенный вышеназванными лицами, къ сему фундушу

подписуюсь свидѣтель Антонъ Лопинскій. Каковая запись, за представленіемъ ея вышепомянутыми лицами, для внесенія въ Кричевскія актовыя магдебургскія книги, въ таковыя и записана. *)

---

*) Akt. fnudiszu od w. imć panow Swadkowskich, służąccgo wielebnym pannom Boreykowskim.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego dziewiątego, msca Maia dwudziestego szostego dnia.

Na urędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Piotrem z Przyłęka Przyłęckim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich w roku tym zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto, wilebna ieymć panna Maryanna, ihumennia monastyra Boreykowskiego, fundusz, sobie służący, od wielm. ichmć panow Swadkowskich, koniuszych wdztwa Mscisławskiego, małżonkow, na rzecz, w nim wyrażoną, ad acta xiąg maydebury Krzyczewskiey podała, który, słowo w słowo wpisuiąc do xiąg, tak się w sobie ma: Ja, Władysław Swadkowski, koniuszy y rotmistrz wdztwa Mscisławskiego, y ia, Klara z Moskiewiczow Władysławowa Swadkowska, koniuszyna y rotmistrzowa wdztwa Mscisławskiego, małżąkowie, czyniemy wiadomo y iawnie wyznawamy tym naszym dobrowolnym y nigdy nieporuszonym w potomne wieki, funduszowym, wieczystym listem, zapisem, komu bu o tym teraznieyszego y w przyszły czas będącego wieku ludziom wiedzieć należało, w Bogu wielebney ieymć pannie Maryannie, yhumenyi y całemu zgromadzeniu panien zakonnych monastyra Boreykowskiego, zakonu Swiętego Bazylego Wielkiego, relligi błahoczestiwey,

danym na to, iż co, w maiętnosci naszey wieczystey, Boreyky nazwaney, za rzekami Sożem y Biesiecią, w wdstwie Mscisławskim leżącey, w nazwisku Horodku, iest ufundowana cerkiew pomienionych panien zakonnych Uspenia Preswiatyia Bohorodzicy. Do ktorey takowey cerkwi my, wyżpomienieni Swadkowscy, koniuszowie y rotmistrzowie wdstwa Mscisławskiego, małżąkowie, zachęcaiąc wielebnych ichmć panien zakonnych pomie nionego monastyra, aby nas w modłach swoich codziennych nie przepominali, przydaiemy ichmciom wiecznemi czasy obręb gruntu naszego własnego, wieczystego, który takowy obręb y kopcami okopać kazaliśmy. Do którrgo monastyra y młynek, tamże będący, wiecznemi czasy także ma należeć. Wolni tedy y mocni będą imieniem ichm panny zakonne sami y następcy onych tym obrębem gruntu y młynem, od nas wiecznością nadanym, iako swoim własnym rządzić, szafować, dysponować, sianożęci roztrzebiać y, według upodobania swego, wszelkich wynayduiąc pożytkow, obracać. A my, w dzierżeniu ich wieczystym, sami przez się y przez sukcessorow naszych, żadney, naymnieyszey przeszkody czynić nie mamy, lecz, owszem, od każdego interesanta, wstęp albo szkode czyniącego, zastępować y ochraniać mamy y sukcessorowie nasi będą powinni ichmw y następcow ichmw tyle razy, ille tego potrzeba będzie kazała. Y na to daiąc takowy wieczysty, funduszowy zapis, podpisem rąk naszych stwierdzamy, uprosiwszy o podpis rąk ichmm panow pieczętarzow. Pisan w Boreykach, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego osmego, msca Septembra piętnastego dnia. U tego funduszowego zapisu podpisy rąk aktorow y pieczętarzow temi słowy: Władysław Swadkowski, koniuszy y rotmistrz wdstwa Mscisławskiego. Klara Swadkowska, k. w. M. Ustnie

y oczewisto proszony pieczętarz od wielm. ichm. panow Władysława y Klary z Moskiewiczow Swadkowskich, koniuszych y rotmistrzow wdztwa Mscisławskiego, małżąkow, do tego wieczystego, funduszowego zapisu, danego wielebnym ichm. pannom Bazyliankom monastyra Boreykowskiego, podług prawa podpisnaę się Ludwik Gabryel Popiel. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyżpomienionych osob do tego funduszu podpisuię się Antoni Łopinski. Który takowy zapis, za podaniem onego do akt przez osoby wyżpomienione, iest do xiąg maydebury Krzyczewskiey wpisany.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 424—425.

Явка письменнаго разрѣшенія, даннаго факторомъ канцлерши в. к. Лит., жидомъ Гдалемъ Ицковичемъ, Кричевскому протопопу Михаилу Вотѣ, на право варить пиво, курить вино и молоть зерно для своихъ домашнихъ потребностей.—1740 г. Марта 25.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, передо мною, Кричевскимъ ландвойтомъ Иваномъ изъ Прилука Прилуцкимъ, и предъ нами бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими, въ семъ году, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично преподобный о. Кричевскій протопопъ, настоятель Комаровской церкви, Михаилъ Вота, представилъ, для записи въ Кричевскія Магдебургскія книги, выданный ему г. Кричевскимъ содержателемъ, документъ, написанный въ такихъ выраженіяхъ: Я, Гдаль Ицковичъ, факторъ ея сіятельства, княгини, канцлерши в. к. Лит., объявляю этой моей запиской, что я, не предвидя отъ того никакого для себя ущерба въ выручкѣ

арендныхъ денегъ, дозволилъ преп. о. Кричевскому протопопу, Комаровскому настоятелю, сообразно съ фундушемъ, гдѣ угодно варить пиво и курить вино, а также молоть зерно на какой угодно мельницѣ, но все это—единственно только на его домашнія потребности, чрезъ удовлетвореніе коихъ никакого подрыва арендѣ послѣдовать не можетъ. Село Комаровичи, 1732 г. Декабря 27. На этой запискѣ еврейская подпись руки слѣдующая: Гдаль Ицковичъ. За подписью слѣдуетъ помѣта Могилевской магдебургіи такая: 1740 г. Марта 10, въ Могилевской городской е. к. в. управѣ, явясь лично, преп. о. Кричевскій протопопъ, Комаровскій настоятель Михаилъ Сергіевичъ Вота, настоящую, служащую въ пользу его, записку представилъ, для внесенія въ Могилевскія актовыя книги. Принялъ Могилевской канцеляріи регентъ Георгій Трубницкій. Каковый документъ, за представленіемъ его, для записи въ Могилевскія актовыя книги, вышеназваннымъ лицомъ, принятъ и записанъ.

Akt dokumętu od imć p. dzierżawcy Krzyczewskiego, służącego oycowi protopopowi Krzycewskiemu.

Roku tysiąc siedmsot czterdziestego, msca Marca dwudziestego piątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mno, Janem z Prełęka Przyłęckim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto, w Bogu wieliebny imć ociec Michał Wota, protopopa Krzyczewski, przezbiter cerkwi Komorowskjey, dokumęt od imć pana dzierżawcy

Krzyczewskiego ad acta xiąg maydeburyi Krzyczewskiey podał, w te słowa pisany: Ja Gdal Jckowicz, faktor is. os. xężney iey msci, kanclerzyney ww. X. L., czynie wiadomo tym moim scryptem, yż, uważywszy słusznie, że to, po uszczerbku moiemu w wybieraniu pienię̨dzy arędowych, nic niemasz, pozwoliłem w Bogu wielebnemu imci oycowi protopopie Krzyczewskiemu a prezbiterowi Komorowskiemu, podług funduszu, piwo y wodke robić, a to ku własney domowey imci potrzebie, gdzie chcąc robić, gdzie chce, y mliwo także wolno, pozwalam w kturym chcąc młynie. To wszystko na domowe potrzebe, ponieważ przez to aręda niwczym przez to upaść nie może. Dat we wsi Komorowiczach, roku tysiąc siedmset trzydziestego wtorego, mca Decębra dnia dwudziestego siodmego. U tego skryptu podpis ręki, habreyskiemi literami, temi słowy: Gdal Yckowicz. Po podpisie, suscepta maydebury Mohiliewskiey w te słowo pisana: Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego, mca Marca dziesiątego dnia. Na urzędzie i. kr. msci mieskim Mohiliewskim, stanowszy personaliter, w Bogu wieliebny ociec Michał Sergiiewicz Wota, protopopa Krzyczewski, prezbiter Komorowski, ten skrypt, sobie służący, ad aktykandum, do akt mieyskich Mohiliewskich podał. Suscepit Jerzy Trubnicki, reięt kanceliary Mohiliewskiey. Ktory dokumęt, za podaniem onego, do akt xiąg mieyskich, przez osobo, wyż pomienione, iest przyięty y wpisany.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 458.

Явка приказа Кричевскаго старосты, князя Іеронима Радивила, о порученіи имъ жиду Шмуйлѣ Ицковичу произвести повѣрку всѣхъ земель Кри-

чевскаго старостинства и о проч.,—сопровождавшагося, какъ можно видѣть изъ нижеслѣдующихъ документовъ, сильнымъ возмущеніемъ мѣстнаго населенія. 1741 г. Января 3.

Въ Кричевской его кор. в. городской магдебурской управѣ, предъ нами, бурмистрами, ратманами и лавниками, составляющими, въ этомъ году, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, старшина Иванъ Бѣлько, со всѣми войтами Кричевскаго старостинства, представилъ, къ записи въ актовыя книги, приказъ отъ его сіят. князя, слѣдующій: Іеронимъ Флоріанъ на Олыкѣ, Несвижѣ, Биржахъ, Дубинкахъ, Слуцкѣ, Копылѣ и Клецкѣ князь Радивилъ, графъ на Мирѣ, Шидловцѣ, Кайдановѣ, Копыси, Кайдановѣ Кейданахъ, Крозахъ и Бѣлой, господинъ на Невлѣ и Себежѣ, подчашій в. к. Лит., а Перемышльскій, Кричевскій и проч. староста. Даю знать всѣмъ и каждому, кому о томъ вѣдать надлежитъ, а именно: мѣщанамъ, жидамъ, землевладѣльцамъ, старшинамъ, войтамъ, лавникамъ, рабочимъ людямъ и всѣмъ обществамъ моего Кричевскаго старостинства, что генеральный кассиръ мой, Шмуйла Ицковичъ, получилъ отъ меня приказаніе—въ названномъ моемъ Кричевскомъ старостинствѣ произвести повѣрку всѣхъ земель, въ тѣхъ видахъ, чтобы платились мнѣ подати и за излишекъ, какой окажется въ оныхъ противъ инвентаря. А такъ какъ послѣдовали жалобы на счетъ подводъ, то мы установляемъ, чтобы отнынѣ каждый хозяинъ ежегодно отправлялъ не болѣе одной фуры къ Делатицкой, или же къ другой моей пристани, находящейся въ одинаковомъ отъ мѣста разстояніи. Но еслибы кто пожелалъ освободиться и отъ поставки такой фуры, то обязанъ платить по два талера битыхъ. Далѣе, всѣ крѣпостные люди Кричевскаго старостинства должны давать половину меда и неотложно устроить поташни, гдѣ укажетъ замокъ, для которыхъ всякій хозяинъ обязанъ доставить ежегодно по пяти осьминъ а) золы и сколько потребуется, по замковому расчисленію, клепокъ. б) Кромѣ того, большія деревни сего моего Кричевскаго старостинства обязаны доставить къ ближайшей отъ нихъ пристани ежегодно по два, срубленныхъ со пня и надлежаще обдѣланныхъ, бревна, а меньшія—по одному бревну. Причемъ, настоятельно и подъ строгимъ наказаніемъ приказываю, чтобы настоящему моему универсалу никто не смѣлъ оказать въ чемъ либо сопротивленіе. Бѣлая, 24 Іюня 1740 г. У этого приказа подпись руки такая: Іеронимъ князь Радивилъ, подчашій в. к. Лит. Каковый приказъ, за представленіемъ его вышезначащимся лицомъ, въ Кричевскія актовыя майдебургскія книги записанъ.

Akt ordynansu do starostwa Krzyczewskiego.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pierwszego, mca January dnia trzeciego.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy personaliter, Iwan Belko, starec, ze wszystkiemi woytami starostwa Krzyczewskiego, ordynans, pisany od io. xcia imc, ad akta xiąg podał, w te słowa pisany: Heronim Floryan na Ołyce,

---

а) Осьмина—Лит. мѣра сыпучихъ тѣлъ, восмая часть бочки, содержитъ въ себѣ 18 Лит. гарнцевъ и=1,53847 Русск. четверика, или 12,308 Русск. гарнцевъ.

б) Клепка, бочечная дощечка.

Nieswiżu, Birżach, Dubinkach, Słucku, Kopylu y Klecku xiąże Radziwił, hrabie na Mirze, Szydłowcu, Kaydanowie, Kopysu, Kaydanowie Keydanach, Krozach y Białey, pan na Newlu y Siebieżu, podczaszy w. L. X. L—o, a Przemyslski, Krzyczewski etc. starosta. Wszem wobec y kożdemu z osobna, komuby o tym wiedzieć należało, mienowicie mieszczanom, żydom, ziemianom, boiarom, strzelcom, starcom, woytom, ławnikom, pracowitym mużom y wszystkim gromadom starostwa mego Krzyczewskiego do wiadomosci podaie, yż Szmoyła Ickowicz, kasyer moy ieneralny, ma roskaz ode mnie na to, aby w pomienionym starostwie moym Krzyczewskim pomiar wszystkich gruntow uczynił y w nich, co nad inwentarz znaydzie się, podatki mi, iak inwentarz każe, płacić maio. A że się o podwody uskarżali, odtąt tedy pstanowiamy, żeby nie więcy, ale tylko kożdy gospodarz w rok iedno fure odprawić powinien lub do pristani moiey Delatyckiey, lub ynszey, w rowney odległosci mieysca zostaiącey. Ktoby zaś y od taney odległosci mieysca zostaiącey. Ktoby zaś y od takowey fury wolen być chciał, po dwa talery bite zapłacić powinien. Ytem, poddani wszyscy starostwa Krzyczewskiego miod połowinny dawać maio y budy potaszowe, gdzieby zamek rozkazał, nieodwłocznie budować, do ktorych wszystkich kożdy gospodarz co rok po pięć osmuch popiołu y co tylko trzeba klepki, według dyspartymentu zamkomego, dodać powinni będzie. A osobliwie wsie tego starostwa mego Krzyczewskiego wienksze w rok masztow dwie, ze pnia spusciwszy one, należycie wyrobiwszy, a mnieysze wsie po maszcie iednym, do przystani, sobie pobliższey, sprowadzać będo. Pilno y pod surowo przykazuie karo, aby ninieyszemu uniwersałowi memu żadnego, w naymnieyszym punkcie, nie było sprzeciwięstwa. Dat. w Białey, d. dwudziestego czwartego Juni, tysiąc siedmsetnego czterdziestego roku. Do tego ardynansu podpis ręki temi słowy: Heronim xiąże Radziwił, podczaszy w. x. Lit. Ktory ten ordynans, za podaniem onego do akt (od) osoby, wyż wyrażoney, iest do xiąg maydebury Krzyczewskiey wpisan.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 530.

Явка универсала Кричевскаго старосты, кн. Іеронима Радивила, Кричевскому намѣстнику, о прекращеніи своеволія и бунтовъ крестьянъ.—1741 г. Января 3.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, передъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими, въ этомъ году, ръ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, Кричевской волости старшина Иванъ Бѣлько, со всѣми войтами, представилъ, къ записи въ актовыя книги, слѣдующій универсалъ: Господинъ намѣстникъ моего Кричевскаго старостинства! Изъ письма вашего узналъ я о какомъ-то своеволіи и бунтахъ, возникающихъ среди крестьянъ Кричевскаго старостинства. Видя въ этомъ нѣчто небывалое, поручаю и приказываю Вамъ,—въ предупрежденіе, всѣми мѣрами, дальнѣйшихъ безпорядковъ, громить и достойно карать своевольныхъ, отсылая бунтовщиковъ въ Слуцкую мою крѣпость, для обузданія и прочихъ возмущающихся. Объ этомъ еще разъ повторяю. Бѣлая, 23 Іюня 1740 г. У сего универсала подпись руки такая: Іеронимъ князь Радивилъ, подчашій в. к. Лит. Каковый универсалъ, за представленіемъ его вышеназваннымъ лицомъ къ записи въ актовыя книги, въ Кричевскія магдебургскія книги записанъ. *)

---

*) **Akt uniwersału, od xcia imci pisanego do imć pana namiesnika zamkowego.**

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pięrwszego, mca January trzeciego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieskich, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto, Iwan Bielko, starec włosci Krzyczewskiey, ze wszystkiemi woytami, ten uniwersał ad akta xiąg podał, w te słowo pisany: panie namiestniku starostwa mego Krzyczewskiego. Z listu wasz mosci czytano onieiakoweysci swowoli y buntach, u poddanych starostwa Krzyczewskiego wszczynaiących się. Co yż iest niepraktykowanego, wienc zalecam y przykazuie wmsci, abyś, zabiegaiąc wszelko możnoscio dalszym inkąwenienciom, gromił y słusznie karał czyniących swą wolo, odsyłaiąc buntownikow do chwartecy moiey Słuckiey, do pohamowania ynszych buntuiących sie. Co y powtor(n)ie przykazuie. Dat. w Białey, dnia dwudziestego trzeciego Juni, anni tysiąc siedmsetnego csterdziestego. U tego wniewiersału podpis ręki temi słowy: Heronim xiąże Radziwił, podczaszy w. x. Lit. Ktory takowy wniewiersał, za podaniem do akt od osoby, wyż wyrażoney, iest do xiąg maydebury Krzyczewskie wpisan.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 531.

Протестація помѣщика Савелія Корды противъ главнаго кассира Кричевскаго старосты, Іеронима кн. Радивилы, жида Шмуйлы Ицковича, о неподлежащей повѣркѣ земель гг Кордъ.—1741 г. Августа 1.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, передо мною, Кричевскимъ ландвойтомъ Михаиломъ Годецкимъ, отъ господина Вербельскаго старосты, дѣйствптельнаго владѣльца имѣній Кричевскаго старостинства, Мартина Хрептовича, поставленнымъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими, на этотъ годъ, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, г. Савелій Астаповичъ Корда, именемъ своимъ и всѣхъ родственниковъ своихъ, гг, Кордъ, публично заявилъ свой протестъ противъ еврея Шмуйлы Ицковича, главнаго кассира е. с. Іеронима кн. Радивила, подчашія в. к, Лит., въ томъ именно. Отвѣтчикъ, Шмуйла. получилъ отъ названнаго е. с. князя Радивила, данный въ Бѣлой, 24 Іюня 1740 г., приказъ—во всемъ Кричевскомъ старостинствѣ произвести измѣреніе, или повѣрку съ инвентаремъ, земель—и только тѣхъ, которыя содержатся крестьянами этого старостинства,—что никакъ къ просителямъ не относится. Между тѣмъ, отвѣтчикъ съ толпою людей Кричевскаго старостинства, вооруженною дубинами и всякимъ, приспособленнымъ къ бою, оружіемъ, неизвѣстно въ какихъ видахъ, насильнымъ образомъ произвевъ повѣрку собственныхъ земель просителей, въ деревняхъ Патузѣ, Лещанкѣ и Ушакахъ, расположенныхъ въ Мстиславскомъ воеводствѣ, нетолько на крестьянъ, живущихъ на землѣ просителей, и на гг. Яскевичей, панцырныхъ бояръ, поселенныхъ въ Ушакахъ еще предками просителей, но и на самихъ просителей налагаетъ инвентарныя подати, платимыя лишь крѣпостными людьми Кричевскаго старостинства, угрожая, въ случаѣ сопротивленія, и ихъ, просителей, арестовать и отправить въ заключеніе въ Слуцкую крѣпость, а землю ихъ заселить мужиками, а при подчиненіи ихъ приказу его, отвѣтчика, обѣщая доставить имъ всякія выгоды и оказать посредствомъ замка, защиту отъ сосѣдей. Желая начать дѣло судебнымъ порядкомъ, прежде всего объ опредѣленіи..... за

угрозы, за вытѣсненіе изъ имѣнія, о законномъ вознагражденіи за убытки и издержки, объ отвѣтахъ, похвальбахъ и обо всемъ томъ, что на судѣ доказано будетъ преніями, просители, именемъ своимъ и однофамильцевъ своихъ, и подали настоящую протестацію свою,—оставляя за собою право поправки оной,—для записи въ Кричевскія магдебургскія книги,—что и записано. *)

---

*) Proces imć pana Sawelego Astapowicza Kordy na starozakonnego Szmuyłu Ickowicza, ieneralnego siekasra io xięcia Radziwiły.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, mca Augusta pierwszego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim maydeburyi Krzyczewskiey, przede mną, Michałem Godzieckim, lantwoytem Krzyczewskim, od w. imć pana Marcina Chreptowicza, starosty Wierbilskiego, posesora aktualnego dobr starostwa Krzyczewskiego, będącym, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy personaliter, imć pan Saweli Astupowicz Korda, za siebie y instantią całego rodzęstwa ichmciow panow Kordow, solenno swą zanosząc manifestacią, protostował na starozakonnego Szmuyłu Jckowicza, generalnego kasiera io. xięcia Heronima Radziwiły, podczaszego w. x. Lit., Człuchow. (Głuchow.?) y Krzyczew. starosty, mieniąc o to, yż obżałowany Szmuyło, maiąc ordynans od wzmienionego io. xięcia Radziwiły, w Białey danego, dwudziestego czwartego Juni tysiąc siedywset czterydziestego roku, by w całym starostwie Krzyczewskim uczynił pomiar gruntow, czyli kąfrątacyą z inwertarzem, jedynie trzymayącego (cych)

się poddanemi tego starostwa, co, bynaymniey, do żałuyących się nie stosuye się. Yednakowo, obżałowany, niewiadomo z yakowo myslo, gwałtem, z wielu ludzmi starostwa Krzyczewskiego, z orężem y kiyani, przysposobionemi do boyu, uczyniwszy pomiar własnych gruntow żałuyących się, we wsi Patuzu, Leszczance y Uszakach, w woyewodstwie Mscisławskim sytuowanych, y nietylko że na poddanych, na gruncie żałuyących się mieszkayących, y na ichm. panow Jaskiewiczow, boyar pancyrnych, od antecessorow załuyących się w Uszakach osadzonych, lecz y na samych żałuyących się nakłada inwentarzowe podatki, poddanemi starostwa Krzyczewskiego pełniące, grożąc, jesliby w tym mogli sprzeciwiać się, samych żałuyących się osobami zabrać y odesłać w detęcyą do fortecyi Słuckiey, a na gruncie żałuyących się chłopow osadzić; deklarując, jesliby byli posłuszni roskazowi obżałowanego, dostarczyć wszelkie wygody y należyte zachrone od sąsiaduyących, przez zamek Krzyczewski. O co żałuruące sie delatores, chcąc prawem czynić, ante omnia do wskazania... za pogrożki, expulsią, do nadgrozenia szkod y ekspęs prawnych, o odpowiedź, pochwałke y o to wszystko, co czasu prawa szerzey kątrowersią dowiedziono będzie, dali te swoyą, od siebie y instancyą imiennikow swoych, protestacyą, z wolno oney melioracyą, do xiąg maydeburiy Krzyczewskiey zapisać,—co yest zapisano.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 589.

Заявленіе мѣщанъ Григорія и Кирея Зенкевичей, о погибели разныхъ документовъ ихъ, по случаю нападенія командующаго польскими вой-

скамн Бѣлорусской дивизіи, Огинскаго, на г. Кричевъ,—какъ документъ имѣющій отношеніе къ современной войнѣ. 1742 г. Мая 19.

Protestacya Hrehorego y Kireia Zenkiewiczow, mieszczan Krzyczewskich, o poginieniu spraw.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego wtorego, mca Maia dziewiętnastego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Michałem Godeckim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w ratuszu zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto, Hrehory y Kirey Janowiczowie Zienkiewiczowie, mieszczanie Krzyczewscy, żal swoy urzędowi naszemu donosząc, opowiadali y protestowali się w ten sposob, iż co, w roku przeszłym tysiąc siedymsetnym trzydziestym piątym, mca Februaryi dnia dwudziestego wtorego, gdy iw. im. pan Oginski, starosta Przewalski, regimentarz dywizy Białoruskiey, z niemało gromado ludzi żołnierskich, do miasta Krzyczewa przybył, pod ten czas y miasto Krzyczew, w paleniu budynkow, w pobiciu ludzi y w rożnych extorsiach, nie mało poniosło szkode. Podczas ktorey rewolucy y żałuiące Zienkiewiczowie temuż cię̇żarowi podlegli być musieli y także szkode niemało w rożny swey ruchomosci poniesli. A sprawy, iakiekolwiek mieli, na rożne placy, sianożęci, grunta, antecessorom swoim służące, schowali byli w ziemi, w oficynie. Ktore takowe sprawy, czas nie mały tam leżąc, wodą zaciekły, doszczętu pogineły, że y nie możno kawałow w sztuki zebrać, tak w szmaty małe porozrywali się y pogineły. Ktore takowe kawałki przed nami, urzędem, na ratuszu prezentowali. A mianowicie: prawo wieczyste, od Chroła Nikiporowicza Hałki, na sianożęc w uroczyszczu Hosciwki, na morg ieden; od tegoż na uroczyszcze Isakowkę, na czwierć morgu; od tegoż, u Mosciszcza, na trzecią część morga sianożęci; drugie prawo od Alexieiowey Betowey y od syna iey, Maxima Beta, na sianożęci pułtora morga w uroczyszczu Roskaleczynie; trzecie prawo od Iwana Szczanory, na trzy pręty placu y puł, na puł morga sianożęci y na grunt polowy. Te trzy prawa ieszcze Piotrowi Zienkiewiczowi, burmistrzowi Krzyczewskiemu, dziadowi żałuiących, od pomienionych osob były dane, wieczyste, przedażne. Item, prawo zastawne od Poli Zwyczyckiey y zięcia iey, Stepana Husaka, na dwa pręty placu y puł y na morg sianożęci we złotych osmudziesiąt, Janowi Zienkiewiczowi, oycowi żałuiących zastawione. Prawo zastawne od Dosi Afanasowey Archipowey na pułtora przęta placu, w iakiey sumie, tego nie wiedzą. Prawo wieczyste na plac Zienkiewiczowski, ktory był przedany przez Piotra Ziękiewicza żydowi Boruchowi za sumę talarow dziesięć, a Jan Zienkiewicz, ociec żałuiących, tenże samy plac nazad okupił od pomienionego żyda Borucha, za talerow trzydziescie, y innych praw, obligow, kwitow, kwitacy rożnych ichmć panow obywatelow wdztwa Mscisławskiego z płaconych długow przez oyca żałobliwych, iako handlem bawiącego się człowieka, żałuiącym, iako młodym ludziom, do wiadomosci nie wchodziły. Zaczym, żałuiące Zienkiewiczowie, zabiegaiąc to, aby w przyszły czas, przez poginienie takowych pepierow szkody sobie poniesć nie mogli, dali takowe swoie opowiadanie, przy prezentowaniu pogniłych papierow, do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać,—co iestt zapisano.

По оп. кн. № об. 575, № ч. 2, л. 642.

Показаніе войтовъ Стеся, Карпача, Никиты и др. объ участіи многихъ помѣщиковъ въ возмущеніи крестьянъ и нападеніи на Кричевскій замокъ. 1744 г. Февраля 6.

Первый, г. Угискій староста Христофоръ Воловичъ, самъ пріѣхалъ къ Карпачу,—гдѣ и карету его спускали съ рессоръ, такъ какъ ворота Карпача, по тѣснотѣ своей, не могли пропустить ее,—и тамъ ночевалъ. На другой день пополудни онъ уѣхалъ. Карпача дома не нашелъ. Этотъ г. Воловичъ нарочно послалъ своего служителя въ Свирель, за Карпачемъ, Вощилою, войтами и крестьянами—хозяевами, для разныхъ наставленій ихъ. Мужиковъ этихъ поилъ онъ виномъ, говоря имъ, что всякій, кто только пріѣдетъ въ качествѣ главноуправляющаго или же на другую какую либо должность,—„будетъ отъ жида." Предупреждаю васъ,—такихъ не принимайте, а изберите своимъ господиномъ меня. Не вытащу васъ однимъ гужомъ, возьмусь за другой. Вощилѣ же приказывалъ всегда имѣть при себѣ конныхъ людей двѣсти и больше, со всякимъ оружіемъ. Держитесь, говорилъ онъ, не подавайтесь. Послалъ онъ Вощилѣ болѣе десятка своихъ писемъ, которыя и пересылалъ чрезъ нарочныхъ слугъ своихъ. Онъ-то насъ всегда бунтовалъ.

Г. Хославскій староста Цѣхановецкій, пріѣхавши въ Жабочанье, къ Стесю,—гдѣ и ночевалъ,—говорилъ мужикамъ: Тѣ солдаты и люди которые пріѣдутъ,—„будутъ отъ жида Шмуйлы;" бейте всѣхъ ихъ; я вамъ дамъ совѣтъ и помощь. И вотъ, когда мужики въ первый разъ хотѣли сдѣлать нападеніе на Крачевскій замокъ, далъ онъ, г. Цѣхановецкій, Кричевскимъ мужикамъ въ помощь 300 людей своихъ. Для чего и выгонялъ въ Кричевъ людей своихъ изъ деревни Каничъ, или Каницкаго двора, посредствомъ своего урядника. За это уступилъ онъ Вощилѣ, принадлежащей къ старостинству, земли, количествомъ на двѣсти мужиковъ, и на этой землѣ построилъ дворъ и мельницу. Все это уступилъ онъ Вощилѣ за четырехлѣтніе его совѣты. Тѣ же самые войты показываютъ и на г. Фронцкевича, что и онъ своими письмами подговаривалъ ихъ. Показали еще и на другихъ гг. помѣщиковъ, составляющихъ почти третью часть (помѣщиковъ) воеводства (Мстиславскаго), что и эти всѣ гг. давали тѣ же самые совѣты и возбуждали бунты, обязываясь предъ Кричевскимъ старостинствомъ и волостью такъ: Мы васъ не оставимъ и будемъ помогать вамъ во всѣхъ вашихъ бѣдахъ. Все это признали Стесь, Карпачъ, Микита и иные войты и крестьяне—хозяева передъ бургомистрами—Ѳедоромъ Козломъ и Иваномъ Коробаномъ, ратманомъ Алексѣемъ Вутею и предъ цѣлымъ магистратомъ Кричевской магдебургіи. Кричевъ, вышеписаннаго числа. *)

---

*) Roku 1744, msca February 6 dnia. Zeznanie dobrowolne Stesia y Karpacza, bez żadnego przymuszenia, kto z szlachty był promotorem do buntowania onych.

Pierwszy imc pan Krzysztoph Wołowicz, starosta Ugiski, ktory imc sam, przyiechawszy do Karpacza, gdzie karete opuszczali z pasow, bo się we wrota zmiescić nie mogła Karpaczowe, y tam nocował. Na drugi dzien popołudniu poiechał. Ktorego Karpacza w domu nie został. Ktory imc sługe swego z umysłu posłał do Swirela po Karpacza, po Woszczyłe, po woytow y mużow, aby im wszelko rade dał. Ktorych to chłopow winem poił, powiadaiąc im, że kto kolwiek na gubernią lub iakowy urząd przyiedzie, to od żyda. Przestrzegm was, zebyscie nie przymowali, a mnie obier-

zcie sobie za pana; ieżeli nie wyciągne iednym użem, to drugim zaczne. Woszczyle przykazywał, aby zawżdy miał przy sobie koni dwiescie y więcey, ze wszelkim orężem. Trzymaycie się, nie daycie się. Listow kilkanascie pisał do Woszczyły; przez sług swoich, umyslnie przysyłał. Ktory nas zawsze buntował.

Imc pan Ciechanowiecki, starosta Chosławski, przyiechawszy do Stesia, do Żabyczania, tam nocuiąc, powiadał chłopom, że ci żałnierze, co przydo, y ludzie, to są od żyda Szmuyła. Bicie wszystkich. Ia wam dam radę y pomoc. Gdzie iak pierwszy raz chcieli otakowac chłopi zamek Krzyczewscy, dał swoich ludzi 300 do pomocy chłopom Krzyczewskim. Ktory swoich chłopow wyganiał do Krzyczewa urzęenikiem swoim ze wsi Kanicz, alias ze dworu Kanickiego; za co Woyszczyle ustąpił gruntu, do starostwa należącego, na chłopow dwiescie; na ktorym gruncie dwor y młyn postawił. Dła tego mu za te wszystkie iego konsylia, ktore czynił przez lat cztyry, tego mu nstąpił. Ciż sami to zeznaią y na imc pana Frąckiewicza, że ich do buntow przez pisma swe namawiali, y na innych ichmciow zeznawali, niemal trzecią część, w wdztwie będących, że też same rady dawali y bunty wzniecali, asekuruiąc się starostwu Krzyczewskiemu, włosci, że my was nie odstąpim y we wszystkich dolęgliwosciach waszych dopomagać będziemy. Co zeznali wszystko Steś, Karpacz y Mikita y inni woytowie y myżowie przed Kozłem Fiedorem, Ianem Karabanem, burmistrzami, Alexieiem Wuciem, raycą y całym magistratem maydebury Krzyczewskiey. W Krzyczewie, daty wyżpomienioney.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 388.

Явка письма капитана Селедца Попова, съ Тимошковскаго Русскаго форпоста, къ князю Радивилу, на счетъ арестованія Богдана Вощилы.—1744 г. Февраля 22.

Akt listu, pisanego od kapitana z forfostu Cimoszkowskiege do iasnie oswieconego xięcia imci.

Roku tysiąc siedemsetnego czterdziestego czwartego, msca February dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, prede mną, Pawłem Cieleckim, komornikiem Poznanskim, gubernatorem Krzycsewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich w ratuszu zasiadaiącymi, list, pisany od imć pana kapitana forfostu Cimoszkowskiego do i. o. xięcia imci Radziwiła, podczaszego W. X. Litgo, pana naszego miłosciwego, ad acta xiąg podany, ktory słowo w słowo tak się w sobie ma: Ясно освещоны, мости ксенжа Радзивилъ и добродею. Листъ, отъ вашое ксенской мости присланый до мени, презъ ренце его млсти пана ротмистра Шленийца съ паномъ Анадъскимъ, дворaниномъ, отобралемъ, ведлугъ ктурого Богданъ Вощыла и виданъ, якобы виноваца, вашой княжиской мости, отъ ослалемъ до Биевъ, до господина маера, а гдинъ маеръ пошлетъ до Киева. А хотя билъ, то и безъ глашного (sic) (главнаго?) командира отъдать би я никакъ не смелъ, а лудей вашое князиское мости безъ указу никакъ не смелъ. Въ томъ зостаюся вашой князийской мосци и добродея, обретаютчийся на Росийскомъ форфосте, Тимошъковъскомъ перевозе, копитанъ Селедецъ Поповъ. Ktory to list iest do xiąg maydebury Krzyczewskiey wpisany.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 53.

Просьба священниковъ Кричевскаго старостинства, поданная князю Радивилу, о непринятіи въ уваженіе взведеннаго на нихъ Карпачемъ, Стефкою и Вѣтромъ обвиненія въ возмущеніи народа. 1744 г. Февраля 22.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, Кричевскимъ главно-управляющимъ и ландвойтомъ, Павломъ Телецкимъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими присутствіе городскаго суда, „по приказанію замковаго начальства“ подана, къ записи въ актовыя книги, просьба оо. пресвитеровъ а) Кричевскаго старостинства, слѣдующаго содержанія: Ваше сіятельство, князь и милостивый государь нашъ! Мы, пресвитери всего Кричевскаго старостинства вашего, милостивый государь нашъ, подаемъ сію нашу просьбу, искренно умоляя явить намъ, священникамъ, ваше милосердіе. „Оставаясь въ нашей религіи, мы до нынѣ помѣщались въ приходахъ и въ домахъ нашихъ ненарушимо“, подъ покровительствомъ вашего сіятельства, милостиваго государя нашего, „и ни

а) Примѣч. Подъ этими пресвитерами, на коихъ въведена очевидная клевета, усмотрѣнная и самымъ начальствомъ Кричевскаго замка, должно, повидимому разумѣть православныхъ священниковъ. На это могутъ служить указаніемъ какъ выраженія въ настоящемъ документѣ о давности исповѣдуемой ими вѣры, покровительствуемой княземъ Радивиломъ, такъ равно и нижепомѣщенное, подъ 1749 г., письмо этого князя къ Кричевскому главно-управляющему воспрещеніи ему оказывать содѣйствіе латинскимъ ксендзамъ въ насильномъ совращеніи православныхъ въ католичество и унію. См. также Археогр. сб. 1870 г., VII, стр. 195—196.

въ чемъ никакого насилія не терпѣли„, а, напротивъ благодаря щедрой милости вашего сіятельства, государя нашего милостиваго, „изъ столь многихъ церквей, воздвигнутыхъ и надѣленныхъ фундушами по вашему распоряженію, каждый изъ насъ получилъ по, вновь устроенной, церкви и пользовались мы, по милости вашего сіятельства, милостиваго нашего государя, всякою вольностію. къ ежедневному пріумноженію въ нашей вѣрѣ славы Божіей,“—за что приносимъ всемогущему Богу усердныя молитвы о долгоденствіи вашего господства. Такъ же точно и въ настоящее время, припадая къ стопамъ вашимъ, смиренно просимъ милосердія, чтобы не дано было вѣры этимъ разбойникамъ, главнымъ возмутителямъ, Карпачу, Стефкѣ, Вѣтру, которые обвиняютъ насъ въ томъ, будтобы мы давали имъ совѣты на убійство столь многихъ людей и на возмущеніе противъ собственнаго своего господина, а также на ограбленіе гг. шляхты. Это, напротивъ, сами они съ Василемъ Вощилою давали совѣты, безъ всякой причины убивали, топили людей, и нетолько не слушали насъ, но еще, когда мы ихъ заклинали словомъ Божіимъ (не дѣлать ничего подобнаго), они рѣшились мучить и насъ, а нѣкоторыхъ изъ насъ, за такія пастырскія назиданія, даже вѣшали въ дыму. И такъ. мы припадаемъ къ стопамъ вашимъ и, покорнѣйше прося произвести объ этомъ изслѣдованіе, остаемся на вѣчныя времена богомольцами вашего сіятельства, милостиваго государя нашего. Кричевъ. 1744 г. Февраля 13. А подпись рукъ просителей такая: Михаилъ Волвъ, протопопъ Кричевскій и проч. Каковая просьба, за подачею ея къ записи въ актовыя книги, въ книги эти принята и записана. *)

*) Akt supliki od prezbiterow starostwa Krzyczewskiego, do iasnie oswieconego xięcia pisany.

Roku tysiąc siedmsetnego cztedziestego czwartego msca February dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Pawłem Cieleckim, gubernatorem y lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich w ratuszu zasiadaiącymi, z soskazu zwierzchnosci zamkowey suplika, od oycow prezbiterow starostwa Krzyczewskiego do akt ziąg podana takowemi słowy pisana: Jasnie oswiecony, miłosciwy xiąże, panie a panie nasz. My, prezbiterowie całego starostwa Krzyczewskiego, pana naszego miłosciwego, z upadnieniem do nog i. o. xiązęcia, pana miłosciwego, podaiemy te naszą suplikę, suplikuiąc y żebrząc miłosierdzia panskiego nad nami, kapłanami, a iako „dotąd zawsze w religij naszey nienarusznie po parafiach y plebaniach miescilismy się, w protekcij i. o. waszey xciey mosci, pana naszego miłosciwego, y gwaltu żadnego ni w czym nie odnosili y owszem, z szczodrobliwey łaskawosci i. o. pana naszego miłosciwego, tylo cerkwi, za roskazaniem panskim, „pobudowano y fundowano, kożdy do (po) nowey cerkwi erigowaney pootrzymywał,“ zostaiąc we wszelkiey wolnosci, przez łaskawość i. o. pana naszego miłosciwego, przez co się codzienna chwała Boża mnoży w wierze naszey. Za co błagaiąc Maiestat Boski za długoletnie panowanie, tak y dopiero, ze łzami do nog panskich upadaiąc, zebrzemy klemencij, ażeby nie dac wiary tym rozboynikom, hersztom, Karpaczowi, Stefciowi, Wietrowi, ktorzy nas udaią, ażebysmy onym mieli radzić do zaboystwa tak wielu ludzi y do rebelij przeciwko własnemu panu swemu, tudzież do zrabowania ichmciow szlachty, ale oni sami z Wasilem Woszczyło radzili, bez dania okazy ludzi mordowali, zabiiali, topili, nas nie słuchaiąc. Jeszcze, gdysmy Słwem Bożym zaklinali, to chcieli nas mordować y w dymie niektorych, za perswazyie, wieszali. Upadamy do stop panskich y dopraszamy się o inquizycyą o to, zostaiąc na wieczne czasy wierni bogomodlcy przed mayestatem Boskim iasnie oswieconego pana naszego miłosciwego. Dat w Krzyczewie, dnia trzynastego Lutego, tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego. A podpis rąk prezbiterow tymi słowy: Михалъ Волфъ, протопопъ Крычевский, зъ презвитери староства Крычевского. Грыгоры Бруевичъ, презбитеръ Саматеевский. Лука Савиничъ, презбитеръ церкви Михаловской. Петъръ Стратановичъ, презбитеръ Радивпловъский. Петръ Чоловский, презбитеръ церкви Бесовицкой. Презбитеръ церкви стоячое Михайловской Иванъ Стратановичъ. Ktora suplika, za podaniem do akt, iest do xiąg przyięta y wpisana.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 54.

Протестація мѣщанина Александра Вути, о забраніи разныхъ документовъ его возмутившимися крестьянами, при многократныхъ нападеніяхъ ихъ, во время Вощиловскихъ бунтовъ, на Кричевскихъ жидовъ и проч.—1744 г. Апрѣля 29.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego, msca Apryla dwudziestego dziewiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Pawłem Cieleckim, podkomorzycem Poznanskim, gubernatorem y lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto, pan

Alexander Wucia, rayca y mieszczanin Krzyczewski, żal swoy opowiadał o to y w ten sposob: iż co, w roku przeszłym tysiąc siedmset czterdziestym trzecim y w teraznieyszym, wyżey na dacie pisanym, czasu buntow Woszczylinskich, różnych dni y miesięcy, różne y niewypowiedziane przez chłopow rabunki, boie y inne niezwyczayne exorbitancye działy się po domach żydowskich y mieskich. Gdzie y na żałuiącego dom, gdy też chłopstwo napadszy, różney ruchomosci niemało pozabierało, a osobliwie papiery, w skrzyniach będące, mianowicie: karta służanki na morżek od Sciepana Rosi, na złotych dwanascie; karta od Worony, na złotych dwanascie; karta na morżek Kołupanowski na złotych piętnascie; prawo wieczyste na morżek Kołupanowski u Sliżowey Łuzy; prawo wieczyste od Jaszy Worony na morżek Zuykowski; prawo wieczyste na plac Jsakowiczow y Zakobaninski, z sadkiem: karta od Fuska Kozła na gruncik Hubinski, na złotych dwanascie; karta od tegoz Kozła na plac Burdykowski, na złotych dziewięć; oblig na dwoie koni włoki Zniowskiey, na złotych czterdziecie pięc; prawo wieczyste od Olony Hubiney y syna iey, takoż od prosi Masechiney y syna iey, na plac dane; kwitacya od oyca Rezeyskiego, przez sąd biskupa Berły dana; oblig na sianożęć Blochinską, na złotych dwadziescia; karta od Lisicyy... Michiciewskiego na sianożęć w Iakoty, na złotych dwanascie; prawo wieczyste od Zarowskiego y Miezuna na sianożęć; oblig od Chwieska Łockiewicza na kromne mieysce na złch czterdziescie; karta na też same mieysce od Siemiena Boczka, na złotych dwadziescia, z restawracyą wydanych złotych pięddziesiąt; karta z maydebury Krzyczewskiey na wydanych złotych pięciudziesiąt, na restauracyą kromy Białochwosakowskiey; prawo wieczyste na plac od Dymochow; prawo od Dymocha na sianożęć u Wirkach odkupiono od Łockiewicza y Karala za kop dziesięć; prawo od Sawki Danilki y żony iego, Poli, na sianożęci dwie pod Osinkami, u Bystrycy y Przetocznym; prawo wieczyste od Moci Judziney na sianożęć u Bykowey Hradzie; oblig na sianożęć Slepcową, na złotych czterdziescie, u Iwana Białochuwscika odkupiono, y innych spraw y regestrow dokumętom, ktorych y pamięć żałuiącego zniesć nie może, niemało pozabierano. Co aby w przyszły czas żałuiącemu szkodzić nie mogło, dał te swoią protestacyą do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać,—co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 76.

Протестація жида Азика Іосифовича, о забраніи движимости его возмутившимися крестьянами, при нападеніи ихъ, во время Вощиловскихъ бунтовъ, на Кричевскихъ жидовъ.—1745 г. Мая 3.

Proces żyda Azika, obywatela Łozowickiego.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, msca Maia trzeciego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przde mną, Piotrem Pawłem Cieleckim, podkomorzym Poznanskim, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto, żyd Azik Iozefowicz, obywatel przed tym Mscisławski, teraznieyszy Łozowicki, żałował y, opowiadaiąć, protestował się o to, iż, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, czasu bun-

tow Woszczylinskich, papiery żałuiącego, będące w schowaniu zięcia iego, żyda Mowszy Azikowicza, obywatela Krzyczewskiego, rabuiące chłopi domy żydowskie Krzyczewskie, u pomienionego żyda Mowszy Azikowicza dom, w miescie Krzyczewie stoiący, fundytus zrabowali, iego wszystek sprzęt domowy pozabierali, skrzynie poodbiiali. Między ktorą ruchomoscią y żałłego delatora papiery, w schowaniu będące, były, a miemowicie: prawo na plac, w miescie Mscisławskim leżący, od ip. Kułaka; kassacya, od żyda Joska obywatela Drybinskiego, dana, z obligem na złotych sto osiemdziesiąt, od żałłego winnych; obligi od żyda Mapka Czerlonskiego na złotych dwadziescia osim; oblig od żyda Oszera Szamowskiego na rubli czternascie, żałłcemu służące; kassacya, na oblig dana od w i. pana Piezczały; kassacya na oblig, wielm. panu Janowi Hurkowi, chorążemu Witebskiemu, od żałuiącego dany, na talarow trzydziescie pięć z oddaney summy y innych papierow, dokumętow, ktorych y pamięć żałuiącego delatora znieść nie może, niemało, czasu takowych rabunkow, pozabierano przez chłopow. Co aby w przyszły czas żałuiącemu szkodzić nie mogło, dał te swoią protestacyą do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać—co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 179.

Протестація Михаила Анискевича, о забраніи его движимости возмутившимися крестьянами,—при нападеніи ихъ, во время Вощиловскихъ бунтовъ, на Кричевскихъ жидовъ и проч. 1745 г. Мая 24.

Protestacya Michała Aniskiewicza o poginienie praw pod czas buntow Woszczyłowskich.

Roku tysiąc siedemsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dwudziestego czwartego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Piotrem Cieleckim, podkomorzycem Poznanskim, lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto przed urzędem maydeburskim, pan Michał Aniskiewicz, zażywaiący wolnosci Krzyczewskiey, solenną zanosił protestacią o to, iz co, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, czasu buntow Woszczyłowskich przez.... chłopskich, iak żydow, mieszczan, obywatelow Krzyczewskich domy zrabowane stały, na ten czas y żałuiącego dom przez tych że chłopow zrabowany został. Gdy niemało pozabierano rożney ruchomosci domowey, sukien, fant rożnych ze skrzyni zabrano. Między kturą ruchomoscią y papiery wzięte, iako to: przywileye iego krolew. msci, antecesorom żałującego się na ziemi y dzierżawy miłosciwie nodane; obligi od pospolstwa całego miasta iego kr. msci, dziadu żałuyącego się, Iwanu Klimowiczu Uszaku na tysiąc sto lewkow wydany; rozdział oyca żałuyącego się, Aniski, synom; prawy, służące na placy, grunte y sianożenci żałuyącemu z bracmi, mianowicie, prawo od maystratu na cztyre place... stowskie z gruntami y sianożęciami, do takowych należącemi, w używaniu żałuyącego się, iakoż y synowcow yego zostaiące; prawo od Teodora Kozła y Alexieya Wicia, wieczyste, na plac Bayarowski, w miescie Krzyczewie leżący, za sume, w tymże prawie wyrażono, kupiony; prawo od Teodorowey Benediktowiczowey, popadzi Spaskiey, siostry żałuyącego, na sianożenci dwie, nazwanych Sumasiok y Chow-

rina; wieczysto kupne prawo... od Łukasza... na uroczyszczu... rowkach lężące; prawo wieczyste od Krublika na sianożęci dwie po pułtrzecia morga, iedna nad horodcom, druga przy iezierze Wielle, y innych niemało praw, obligow, kart, czasu tego rabunku, załuiącemu, niemało pozabierali... yakowych kawałki małe przed wrzędem protestowany, co aby przyszły czas żałuiącemu szkodzić nie mogło, dał te swoyą protestacią do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać,—co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 89.

Мировая сдѣлка между священниками Цитовичами, по предмету пользованія Кричевскими Никольскою и Рождественскою, приходскими церквами, характеризующая тогдашній бытъ приходскаго духовенства,—1748 г. Декабря 9.

Akt dokumętu między wielebnemi oycami Citowiczami, prezbyterami cerkwi S-o Mikołaja, y prezbiterami cerkwi Bożego Narodzenia, Krzyczewskich, służącego wielebnym oo. Alexandrowi Citowiczowij p. Bożego Narodzenia, y Janowi Citowiczowi, koadjutorowi Kamięgrodzkiemu.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego osmego, mca Decembra dziewiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim Krzyczewskim, przede mno, Michałem Hanickim, podczaszym Brasławskim, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, w Bogu wielebni ichmć oycowie Alexander Citowicz, prezbyter cerkwi Bożego Narodzenia Krzyczewskiey, y Jan Citowicz, koadjutor Kamięgrodzki, ten dokumęt, sobie służący, ad akta xiąg maydeburskich Krzyczewskich, ku zapisaniu podali. Ktory, wpisuiąc słowo w słowo, tak się w sobie ma: (писано польскими буквами).

Я, Теодоръ Цитовичъ, священникъ Никольски, а я, Семенъ Цитовичъ, священникъ Рождественскій, ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ всѣмъ въ обецъ и каждому зъ особно, што учинили ·имѣли есмо вархалъ межи собою, о нѣкоторые доходы церковные, которыхъ я, Теодоръ, домогался, а мяновите, треттіе части, у его, Семена. Межи которымъ посваромъ, прирекли хмо были собѣ, же я ему, Семену, мѣломъ уступить церковь Святого Николы, въ замку Кричевскомъ, у крему стоячую, а онъ мнѣ церковь Рожественскую, которое до сихъ часовъ уживалъ, въ моцъ подалъ, нижли, обачившися есмо въ тей мѣрѣ, же то неблагословенствомъ Божимъ и непохвалою людзкою было, погодзившися зъ собою знову, ободва есмо при своихъ церквахъ зостали. А што се дотыкало части моея, мене, Тедора, которое мъ доходилъ отъ него, Семена, брата моего, за тую онъ мнѣ досыть учинилъ. О што я самъ, жона, дѣти и потомки мои самого, Семена, жону, дѣтей и потомковъ его, о тую часть поволокать до права и суду позывать и жадное трудности николи задавати не маемъ и мочи не будемъ. И право тое, котороемъ мѣть на тую третюю часть въ церкви Рожественской, маю ему вернуть и скасовать. А къ тему, што же тежъ дотычетъ брата нашого родного, Козму, дыакона, тому я, Семенъ, повиненъ буду съ парафіи, до Рождества Христова принадлежачое, што придетъ, треттину дать. И подъ такимъ способомъ, гды я безъ него поѣду, прыѣхавши до дому, што Богъ надѣ-

литъ, со всего треттюю часть мою выдѣлять до живота его и своего. А онъ тежъ дыаконъ, если гды въ небытности моей церемонію церковную отправовать, передо мною личбу учинивши, свое до себе взять, а моихъ двѣ части мнѣ отдать. А ижъ я, Семенъ, у иныхъ парафіяхъ, обчихъ, въ мѣстѣ и по селахъ, маю люди, которые до сповиды и до причастія мене призываютъ, гды што дадутъ на церковь, и съ того треттина маетъ быти дыакону, але што власне самому, а не на церковь, однакожъ до того дыаконъ ничого мѣти не маетъ. На што все сесъ нашъ листъ межи собою, подъ печатями и съ подписомъ рукъ нашихъ дали есмо, до которого просили есмо о приложене печатей и о подписъ рукъ людей добрыхъ, то есть, земянина господарского, воеводства Мстиславского, его милости пана Яна Кукеля, а священниковъ Кричевскихъ—отца Стефана Венедиктовича, священника Спаского, отца Юрія Никифоровича, Иллинского, а отца Наума Лукьяновича, свещенника Пречистенского, и мѣщанина мѣста Кричевского, пана Григорія Кузминича Бочка,—што ихъ милость на просьбу нашу учинили, печати свои притиснувши, и руки свои подписать рачили. Писанъ въ Кричевѣ, лита Божого Нароженя тысеча шессотъ дватцатого, мисеца Генваря четырнанцатого дня. U tego dokumętu aktorow y piezętarzow podpis rąk tymi słowy: Федоръ Цитовичъ, свещенникъ Никольски, рука власная. Семенъ Цитовичъ, Рожейски, рука власная. Стефанъ Венедиктовичъ, попъ Спаски, рука власная. При той справѣ будучый, Янъ Кукель власною рукою. Очевисто прошоны, печатарь Наумъ Лукьяновичъ, Пречистынски, рукою власною. При той справѣ будучый, Григорій Кузминичъ Бочко, рука власная. Юрей Никифоровичъ, свещенникъ Иллински, рука власная.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 321—322.

Явка свидѣтельства, выданнаго Мстиславскимъ казначеемъ Львомъ Илиничемъ Ивану Горбатовскому, о свободномъ проживаніи гдѣ угодно, по праву ремесленника.—1748 г. Декабря 14.

Akt karty, służący Janowi Horbatowskiemu.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego osmego, mca Decębra czternastego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim Krzyczewskim prawa maydeburskiego, przede mno, Michałem Haneckim, podczaszym Bresławskim, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, bumistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto, Jan Horbatowski tystymonium, sobie służące, iw. imć pana Leona Ilinicza, skarbnika Mscisłłgo, ad akta xiąg podał, w te słowa pisano: Daie te moią testemonią, iż Jan Horbatowski iest człowiek wolny, bo rzemiesnik. Wolno onemu gdzie chcąc. żyć Na co, dla lepszey wiary y wagi, ręko podpisałem się. Dat. Wołczano, dnia siedemnastego Nowębra, anno tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego. U tego skryptu podpis ręki temi słowy: Leon Antoni Ilinicz, skarbnik Mscisławski. Ktory skrypt, za podaniem do aktu przez osobe wyżwyrażono, iest do xiąg mieskich Krzyczewskich przyięto y wpisano.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3 л. 323.

Запись о возвратѣ княземъ Іеронимомъ жителямъ Кричевскаго старостинства разныхъ правъ (времени ея не означено, но помѣщена она вслѣдъ

за другимъ актомъ, отъ 5 Декабря 1749 г., и перечеркнута знакомъ Z).

Бургомистрамъ, ратманамъ, лавникамъ всѣхъ городовъ, волостямъ, старшинамъ, войтамъ и всему Кричевскому старостинству. Послѣдовала такая милость Божія и его сіятельства, князя Іеронима Радивилы, подчашія в. к. Лит., государя нашего милостиваго. Хотя за прошлые бунты, въ теченіе нѣсколькихъ лѣтъ, онъ и наказалъ, но въ настоящее время милостивый государь нашъ возвращаетъ на всегда давнюю вольность, а именно: освобождаетъ отъ всякихъ поташныхъ заводовъ и содержанія дорогъ, разошедшимся крестьянамъ своимъ дозволяетъ возвратиться въ свои дома въ годичный срокъ, а всѣмъ купцамъ, какъ издавна занимались они торговлею, такъ и нынѣ дозволяетъ скупать пеньку, масла, воскъ и производить всякую торговлю, безъ всякой обиды, и обѣщаетъ оказывать во всемъ свое покровительство. *)

*) Burmistrzom, raycom, ławnikom wszystkich miast, włosci, starcom, woytom y całemu starostwu Krzyczewskiemu. Iest taka łaska naypierwi Bozka y jasnie o. xięcia imci Heronima Radziwiły, podczaszego ww. x-a Litt-o, pana naszego miłosciwego, że lubo za dawnieysze bunty przez te lat kilka pokarał, teraz jak zdawna była wołność, tak nazawsze pozwala y daie pan nasz miłosciwy: od bud, od drog wszelkich uwalnia y jako wyszłym swoim poddanym własnym pozwala do domow swoich przychodzić słobody na rok pozwala y daie pan nasz miłosciwy; kupcom zaś wszystkim, jak zdawna mieli handle, tak y teraz pozwala pienki, oleje, woski skupować, wszelkie handle mieć, bez żadney krzywdy, y protekcyią dawać we wszystkim.

Кн. по описи № об. 576, № ч. 3, л. 394.

Явка вводнаго листа о вводѣ, первоначально основаннаго, Маріинвильскаго базиліанскаго, миссіонерскаго монастыря во владѣніе слободою Точною. 1749 г. Декабря 9.

Я, нижеподписавшійся, генералъ е. к. в. Мстиславскаго воеводства, симъ моимъ вводнымъ листомъ объявляю и открыто признаю, что, вслѣдствіе просьбы г. Антона Орѣшка-Острейки, подстолія Мстиславскаго воеводства, первоначальнаго основателя Засожской миссіи, въ текущемъ 1749 г. Октября 7 дня, слободу Точную, расположенную въ Мстиславскомъ воеводствѣ, за рѣкою Сожемъ, надъ рѣчкою Осовицкою, пріобрѣтенную на крѣпостномъ правѣ г. Антономъ Орѣшкомъ-Острейкою, подстоліемъ Мстиславскаго воеводства, въ межахъ ея, обозначенныхъ въ крѣпостной записи, съ крестьянами, населенными отъ земской давности и по инвентарю записанными, съ ихъ женами, сыновьями, дѣтьми, лошадьми, скотомъ и всякимъ ихъ, крестьянъ, имуществомъ, съ пахатными землями, лѣсами, борами, дубровами, рѣчками, ключами, лугами, ручьями, берегами,—словомъ, со всѣми принадлежностями, издавна къ этой слободѣ Точной относящимися, я преподобному о. Мартиніану Опацкому, Засожскому монашескаго ордена Св. Василія Великаго миссіонеру, заново основаннаго Маріинвильскаго монастыря настоятелю, и его преемникамъ, того же св. ордена, въ законное распоряженіе, согласно фундушевой записи, на заставномъ правѣ, передалъ и его во владѣніе таковою ввелъ. Передавая же вышесказанную слободу Точную преподобному о. Мартиніану Опацкому, Засожскому миссіонеру ордена Св. Василія Великаго, Маріинвильскому настоятелю, и преемникамъ его того жъ ордена Св. Василія Великаго, я, по обязанности моей, объявилъ объ этомъ троекратно и объяснилъ со-

сѣдямъ,—съ тѣмъ, не имѣетъ ли кто какихъ либо правъ на это имѣніе, предшествовавшихъ настоящему, законному вводу моему во владѣніе. Затѣмъ, не встрѣтивъ ни отъ кого никакого препятствія, ни возраженія, ни спора, я, генералъ, и совершилъ вводъ съ передачею и самаго имѣнія преподобному о. Мартиніану Опацкому, миссіонеру ордена Св. Василія Великаго, Маріинвильскому настоятелю, и преемникамъ его, того жъ ордена, и вводный листъ, въ законномъ порядкѣ, за подписомъ моей генеральской руки, выдалъ сторонѣ владѣющей. Слобода Точная, 1749 г. мѣсяца Октября 27 дня. У сего вводнаго листа подпись руки сими словами: Василій Кучукъ, генералъ е. к. в. 1749 г. мѣсяца Декабря 9 дня, явясь лично въ Кричевскую е. к. в. магдебургскую управу, вышеназванный генералъ этотъ вводный, передаточный листъ призналъ. Принялъ... *)

---

*) Ja, jenerał j. k. msci woiewodztwa Mscisławskiego, niżey na podpisaniu ręki mey wyrażony, czynie wiadomo y jawno wyznawam tym moym intromissyinym kwitem, iż, ad requizycionem wielmoznego imc pana Antonego Orzeszki Ostreyka, podstolego woiewodztwa Mscisławskiego, fundatora de nova radice missyi Zasozkiey, w roku teraznieyszym tysionc siedymsetnym cztyrdziestym dziewiątym, dnia dwudziestego siodmego Oktobra, słoboda Toczna za rzeko Sożem, nad rzeczko Osowicko, wdztwie Mscisławskim situo wana, przez wielmożnego imc p. Antoniego Orzeszka Ostreyke, podstolego wdztwa Mscisławskiego, jure perpetuo nabyte,—ktore to takowa słoboda Toczna, w ograniczeniu swym, wieczystym prawie exprymowane, z poddanemi, dawnoscio ziemsko zasiadłemi, według imwentarza zpisanemi, ich żonami, synami, dziećmi,

końmi, bydłem y wszelką substancyią onych, z gruntami, lasami, borami, dąbrowami, rzeczkami, krynicami, sianożęciami, ruczeiami, brzegami, owo zgoła ze wszystkiemi atynencyiami et pertynencyiami, zdawna do tey słobody Toczney należącemi, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Martynianowi Opackiemu, zakonu swiętego Bozylego Wielkiego missionarzowi Zasoskiemu, de nova radice ufundowanego konwentu Maryimwilskiego, y nastempcom onego tegoz zakonu swiętego, jursdice dysponente lege, według cyrcumskrypcyi funduszu, zastawnym prawem podałem y ad possesionem intromitowałem y oraz, circa exprolationem muneris mei, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Martynianowi Opackiemu, zakonu swiętego Bazylego Wielkiego missionarzowi Zasoskiemu, starszemu Marymwilskiemu, et successoribus onego, tegoż zakonu swiętego Bazylego Wielkiego, te, supra exprimowane, słobode Toczne podaionc, potrzykroc razy wywoływałem y opowiadałem sąsiadom, jeżeliby się ktoz jakowym prawem, przezwiskiem prawnym lub jakową pierwszą pretęsyią, niżeli ten fundusz, zakroczył, y ta moia jurzdyczna intromisyia jeneralska nie zakroczyła. Zaczym, poniewasz żadney prepedycyi ni od kogo nie było, przeto ja, jenerał i. k. msci wdztwa Mscisławskiego, nemine reclamante, neque contracitante takowemu intromitowaniu, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Martynianowi Opackiemu, zakonu swiętego Bazylego Wielkiego missionarzowi Zasoskiemu, starszemu Marymwilskiemu, y successoribus onego, tegoż zakonu, patifice ad actualem possesyonem podałem y intromitowałem y takowy jursdyce intromissionis kwitt parti actoreae, z podpisem ręki mey jeneralskiey, wydałem. Pisan w słobodzie Toczney, roku tysionc siedymsetnego cztyrdziestego dziewiątego, miesiąca Oktobra dnia dwudziestego siodmego. U tey

intromissy podpis ręki temi słowy: Bazy. Kuczuk, jenerał i. k. msci. Roku 1749, mca N—bra dziewiątego dnia, stanowszy oczewisto na urzędzie i. k. msci maydeburyi Krzyczewskiey, jenerał, wyż wyrażony, ten kwitt intromissyiny podawczy zeznał. Suscepit.

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 395.

Явка вводнаго листа о вводѣ Маріинвильскаго базиліанскаго, миссіонерскаго монастыря во владѣніе имѣніемъ Халдеевкою. 1749 г. Декабря 9.

Я, нижеподписавшійся, генералъ е. к. в. Мстиславскаго воеводства, симъ моимъ вводнымъ листомъ объявляю и открыто признаю, что, вслѣдствіе просьбы г. Антона Орѣшка Острейки, подстолія Мстиславскаго воеводства, первоначальнаго основателя Засожской миссіи, въ текущемъ 1748 г. Сентября 13 дня, имѣніе Халдеевку, расположенное въ Мстиславскомъ воеводствѣ, за рѣкою Сожемъ, надъ рѣчками съ одной стороны Колоставною, а съ другой—Крупною, пріобрѣтенное на крѣпостномъ правѣ покойнымъ нынѣ, Смоленскимъ хорунжіемъ Викентіемъ Орѣшкомъ-Острейкою, и, находящимся нынѣ вживыхъ, Антономъ Орѣшкомъ-Острейкой, въ межахъ, обозначенныхъ въ крѣпостной записи, съ крестьянами, населенными отъ земской давности и по инвентарю записанными, съ ихъ женами, сыновьями, дѣтьми, лошадьми, скотомъ и всякимъ ихъ, крестьянъ, имуществомъ, съ арендными статьями, пахатными землями, лѣсами, борами, дубровами, рѣчками, ключами, лугами, ручьями, берегами,—словомъ, со всѣми принадлежностями, издавна къ этому имѣнію Халдеевкѣ относящимися, я преподобному о. Мартиніану Опацкому, Засожскому монашескаго ордена Св. Василія Великаго миссіонеру, заново основаннаго Маріинвиль-

скаго монастыря настоятелю, и преемникамъ его, въ законное распоряженіе, согласно фундушевой записи, на заставномъ правѣ, передалъ и его во владѣніе таковымъ ввелъ. Передавая же вышесказанное имѣніе Халдеевку преп. о. Мартиніану Опацкому, Засожскому миссіонеру, Маріинвильскому настоятелю, и преемникамъ его, я, по обязанности моей, объявилъ объ этомъ троекратно и объяснилъ сосѣдямъ,—съ тѣмъ, не имѣетъ ли кто какихъ либо правъ на это имѣніе, предшествовавшихъ настоящему, законному вводу моему во владѣніе. Затѣмъ, не встрѣтивъ ни отъ кого никакого препятствія, ни возраженія, ни спора, я, генералъ е. к. в. Мстиславскаго воеводства, и совершилъ вводъ съ передачею самаго имѣнія преп. о. Мартиніану Опацкому и его преемникамъ и вводный листъ, въ законномъ порядкѣ, за подписомъ моей, генеральской руки, выдалъ владѣющей сторонѣ. Халдеевка, 1748 г. Сентября 13 дня. У сего генер. вводнаго листа подпись руки сими словами: Василій Кучукъ, генералъ е. к. в. 1749 г. Декабря 9 дня, явясь лично въ Кричевскую е. к. в. магдебургію, вышеназванный генералъ этотъ вводный, передаточный листъ призналъ. Принялъ... *).

***) Ja, jenerał i. k. msci wdzwa Mscisławskiego, niżey na podpisaniu ręki mey wyrażony, czynie wiadomo y jawnie wyznawam tym moim intromisyonis kwitem, iż, ad requizitionem wielmożnego imc pana Antoniego Orzeszki Ostreyka, podstolego wdztwa Mscisławskiego, fundatora de nova radice missyi Zasoskiey, w roku teraznieyszym tysionc siedmsetnym cztyrdziestym osmym, dnia trzynastego Septembra, maiętność Chałdeiowka, za rzeko Sożem, nad rzeczko Kołostawno y nad rzeczko, z drugiey strony, Krupno, wdztwie Mscisław-**

skim sitowanę, przez wielmożnego, w Bogu zeszłego Wincentego Orzeszki Ostreyka, chorążego Smolenskiego, (i) ad prezens żyioncego, Antoniego Orzeszki Ostreika, jure perpetuo nabyte,—ktora takowa maiętność, w ograniczeniu swym wieczystym parwnie exprimowano, z poddanemi, dawnoscią ziemsko zasiadłemi, według inwentarza zpisanemi, z ich żonami, synami, dziećmi, końmi, bydłem y wszelko substancio onych, z arędo, z gruntami, lasami, borami, dąbrowami, rzeczkami, sianożęciami, ruczaiami, brzegami, owo zgoła ze wszystkiemi atynencyami ett pertinentiyami, zdawna do tey maiętnosci Chołdeiowki należącemi, w Bogu przewielebnemu imc xiedzu Martinianowi Opackiemu, zakonu swiętego Bazylego Wielkiego missionarzowi Zasoskiemu, de nowa radice ufundowanego konwentu Marymwilskiego, y nastempcom onego, jursdyce dysponente lege, według cyrcumskrypcyi funduszu, zastawnym prawem podałem y ad possessionem intromitowałem y oraz, circa exprolationem muneris mei, w Bogu przewielebnemu imc xiędzu Martynianowi Opackiemu, missionarzowi Zasoskiemu, starsemu Marymwilskiemu, et sukcessoribus onego te, supra exprimowaną maiętność Chołdeiowke podaionc, potrzykroc razy wywoływałem y opowiadałem sąsiadom, ieżelibi sie kto z jakowym prawem, przezwiskiem prawnym, lub jakowo pierwszą pretęzyią, niżeli ten fundusz, zakroczył, y ta moia jurzdyczna intromisia jeneralska nie zakroczyła. Zaczym, poniewasz zadney prepedycyi ni od kogo nie było, przeto ia, jeneral, j. k. msci wdztwa Mscisławskiego, nemine reclamante, neque contradicente takowemu intromitowaniu, przewielebnemu imc xiędzu Opackiemu y successorybus onego patifice ad actualem posesyonem podałem y intromitowałem y takowey jursdicae intromissionis kwit parti actoreae, z podpisem ręki mey jeneralskiey, wydałem. Pisan w Chołdeiowce, roku tysionc siedymsetnego cztydaziestego osmego, miesiąca Sebtembra trzynastego dnia. U tey intromisyi jenerał. podpis ręki temi słowy: Bazyli Kuczuk, jenerałł j. k. msci. Roku 1749, miesiąca Decembra dziewiątego dnia, stanowszy oczewisto na urzędzie j. k. msci meydeburyi Krzyczewskiey, jenerał, wyż wyrażony, kwit swoy podawczy intromisyiny zeznał. Suscepit

По оп. кн. № об. 576, № ч. 3, л. 395—396.

Приговоръ Кричевскаго магистрата, по дѣлу о покражѣ пушкаремъ Матвѣемъ Герчикомъ у жида Лейбы Танфилевича 13 руб.—1751 г. Января 20.

Roku 1751, mca January 20 dnia. Na urzędzie i. kr. msci maydebury Krzyczewskiey. Poniewaź Maciey Herczyk, puszkarz Krzyczewski, za dowodem Leyby Tanfielowicza, pieniędzy pokradzonych, pod czas drogi, iadonc do Chalcza (или Malcza), rublow trenascie, ktury Maciey y sam do tego przyznał sie, że ukrad, my, urząd maydebury Krzyczewskiey, uważywszy samo swięto sprawiedliwość, podług prawa pospolitego, należałoby onego, za takowy wystenpek, przez mistraz pokarać w prangera, iednakże, maiąc wzgląd, darowalismy takowe kare, a to naznaczamy, przez sług mieskich, przed słupem, publicznie, batogami wycwiczyć, dla powsciągnienia drugi (ch), aby sie tego kaiali. Ktora exekucyia ma być uczyniona dnia 2 Janury. A po uczynioney exekucey, ma Maciey żyda spokoyć rubli trzy wraz, nieodwłocznie, a po skonczeniu

tey sprawy ma pomieniony żyd magistratu przesąd zapłacić, a Maciey ma iemu wszystkie utraty iego powrocić.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 151.

Явка жалобы гг. Будогосскихъ, Пушкиной и Гриневича на Мстиславскаго суднаго старосту Воловича, Минскихъ Бернардинокъ, Мстиславскихъ—намѣстника Парчевскаго и судьича Шпилловскаго, за присвоеніе и передачу означеннымъ Бернардинкамъ завѣщаннаго подстольшею Христиною Суриною имущества на основаніе монастыря Бернардинокъ въ г. Мстиславлѣ. 1752 г. Іюня 2.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, Кричевскимъ главноуправляющимъ и ландвойтомъ Михаиломъ Ганицкимъ, и предъ нами, бургомистрами и цѣлымъ магистратомъ, составляющими присутствіе суда, за непринятіемъ жалобы въ Мстиславскомъ гродскомъ судѣ, какъ принесенной по дѣлу съ г. суднымъ старостою Мстиславскимъ и г. гродскимъ намѣстникомъ, жаловались и публично протестовали гг. Андрей Михаилъ, Иванъ и Викторъ Будогосскіе, Ѳеофила, ур. Будогосская, Пушкина и Смоленскій обозный Никодимъ Гриневичъ на гг. Мстиславскаго суднаго и Коптевскаго старосту Христофора Воловича, Мстиславскаго земскаго судьича Антона Спилловскаго, Мстиславскаго гродскаго намѣстника Константина Парчевскаго, настоятельницу Минскаго бернардинскаго монастыря, Ѳеофилу Козакевичъ, и на всѣхъ Бернардинокъ того монастыря, въ нижеслѣдующемъ. Покойная Овручская подстольша Христина, ур. Будогосская, Сурина, будучи владѣлицею разнаго, значительнаго движимаго и недвижимаго имущества, находящагося въ Мстиславскомъ воеводствѣ, и посвятивъ свою жизнь и имѣніе на славу Божію, предположила водворить въ Мстиславскомъ воеводствѣ монашекъ Бернардинокъ и подъ постройку для нихъ костела назначила свои Мстиславскіе земельные участки, а также отписала имъ имѣніе Лужки съ крестьянами, лошадьми, скотомъ, движимостью, оловомъ, мѣдью, дворовымъ хозяйствомъ и хлѣбомъ; причемъ фундушевою записью своею обусловила, что этотъ монастырь Бернардинокъ долженъ быть не въ другомъ какомъ либо мѣстѣ, какъ только въ г. Мстиславлѣ. Тамъ же назначивъ и мѣсто погребенія своего послѣ долгой жизни, избрала гг. Мстиславскаго суднаго старосту опекуномъ, а Шпилловскаго и Парчевскаго душеприкащиками, со врученіемъ отвѣтчику Воловичу и наличной суммы 2000 злот. Но когда, въ 1746 г., послѣдовала смерть г. Суриной, то гг. отвѣтчики—и прежде всего душеприкащики, произведя выдѣлъ разной движимости изъ имѣнія Лужекъ натуральнымъ наслѣдникамъ, допустили значительно большую обиду. Отвѣтчикъ же, Мстиславскій староста, вдругъ послѣ смерти г. Суриной, завладѣвъ имѣніемъ Лужками съ хлѣбомъ, движимостью, крестьянами, доходами, въ теченіе болѣе десятка лѣтъ неподлежаще пользовался доходами и суммою, потомъ, стакнувшись съ гг. душеприкащиками и отвѣтчицами (Минскими) Бернардинками, въ 1752 г. Января 4, въ нарушеніе смысла фундушевой записи и вопреки дѣйствующимъ законамъ, уступилъ имѣніе Лужки отвѣтчицамъ, Бернардинкамъ Минскаго монастыря, которыя, затѣмъ, незаконно, насильно и захватили оное и понынѣ владѣютъ имъ, пользуясь его доходами, помимо просителей, прямыхъ наслѣднковъ Суриной. О чемъ просители желая начать дѣло въ судебномъ порядкѣ, для отсужденія имѣнія Лужекъ, какъ неправильно..., для возврата

имъ движимости, хлѣба, для дачи имъ во всемъ отчета, для возврата денежной суммы и для подверженія всѣхъ отвѣтчиковъ, соотвѣтственному дѣйствіямъ послѣднихъ, законному штрафу, наконецъ, для присужденія всего, что только на судѣ будетъ доказано,—съ правомъ поправки настоящей жалобы,—они просители, и подали таковую жалобу къ записи въ магдебургскія книги, въ которыя она и записана. *)

---

*) Proces nomine ichmć pp. Budohoskich, Hryniewicza na ww. ichmć pp. Wołłowicza, sttę Mscisław., panien Bernardynek Minskich, Parczewskiego, namiestnika, y Szpilkowskiego, sędzica zmskiego Mscisław.

Roku tysiąc siedemset pięćdziesiąt wturego, msca Junij wturego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną, Michałem Hanickim, gubernatorem y lantwoytem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, y całym mayistratem, na sprawach sądowych zasiadaiącemi, za nieprzyięciem manifestu w grodzie Mscisławskim, iako w sprawie z w. i. p. sttą sądowym Mscisławskim, y im. p. namiestnikiem grodzkim, żałowali y soleniter protestowali się ichm. panowie, Andrzey, Michał, Jan, Wiktory Budochoscy, Theofila z Budohoskich Puszkinowa, Nikodem Hryniewicz, obozny Smski na ww. ichm. pp. Krzysztofa Wołłowicza, Mscisławskiego sądowego y Kopciowskiego sttę, Antoniego Spillowskiego, sędzica zmskiego Mscisławskiego, Konstantego Parczewskiego, namiestnikagrodzkiego Mscisław., ichm. wielebnych panien Bernardynek, Theofilę Kozakiewiczownę, starszą, y wszystkich panien Bernardynek konventu Minskiego,

mieniąc o tto, iż co w Bogu zeszła w. jeym. pani Krystyna z Budohoskich Surynowa, podstolina Owrucka, maiąc znaczne dobra y ruchomość omnis tituli, w wdzttwie Mscisławskim leżące, in tractu życia y posessyi dobr czyniąc zelum pro honore divino, umysliwszy intencyą „dla fyndacyi zakonu pp. Bernardynek w wie Mscisławskim, na same mieysce zabudowania kosciołu“ place Mscisławskie naznaczyła, ad haec maiętność Łuszki z poddanemi, końmi, bydłem, ruchomoscią, cyną, miedzią, krescencyą dworną, ze zbożem przyłączywszy; iednak, funduszem swoim „nie insze mieysce, iak tylko w miescie Mscisławiu fundacyą obwarowawszy,“ etiam, post serum fatum y ciała swoiego depozycyą tamże opisała, ww. ichm. pp. sttę Mscisław. sądowego za opiekuna, a ww. ichm. pp. Szpillowskiego y Parczewskiego za exekutorow testamentu determinowała y sumy dwa tysiące złłch obżłłmu Wołłowiczowi in paratis oddała. A gdy intervenerunt fata, w roku tysiąc siedmset czterdziestym szostym ww. jeym. pani Surynowey, obżłłni ichm., pierwiey exekutores, pierwiey interesuiąc do exdiwizyi ruchomosci różney w maiętnosci Łuszkach naturalnym successorom, wielką y znaczną krzywdę uczynili. Post modum, obżłłny stta Mscisławski, wraz post fata, objowszy maiętność Łuszki ze zbożem, ruchomoscią, z poddanemi, prowentami, przez lat kilkanascie z intrat inpertneis y z sumy profituiąc, sentiendo condictamen z ichm. pp. exekutorami y obżłłmi pp. Bernardynkami, w roku tysiąc siedmsetnym pięćdziesiąt wtorym, msca January czwartego dnia, contra obloquentiam fundusz. y praw pospolitych, obżłłnym pp. Bernardynkom konwentu Minskiego maiętność Łuszki ustąpił, a obżłłne panny Bernardynki Minskie nulliter et violenter zabrali y dotąd, mimo złłych delatorow, ex capite Surynowey legitimos

actores, possyduią, z prowentow wszystkich profituią. O co żżce deltrs, chcąc jure prosequi do przysądzenia maiętnosci Łuszkow in reinductionem żżcym aktorom, iako nulliter..., do comportacyi ruchomosci, zboża, do uznania kalkulacyi, werificacyi, similiter z obżżmi sttą Mscisław. do uznania kalkulacyi, verifikacyi, do comportacyi sumy y ruchomosci, oraz do wskania (wskazania?) na wszystkich ożżnych poen de jure, ex merito actionis reguluiących, y o to wszystko, co czasu prawa deducetur, salve (salva) melioratione żałoby swey, actores dali onę do xiąg magdeburskich zapisać, a iest zapisana.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 222—223.

Протоколъ городскимъ ратушнымъ дѣламъ, рѣшеннымъ при бургомистрѣ, мѣщанинѣ Иванѣ Рубекѣ; ратманахъ: Михаилѣ Губѣ и Захарѣ Попонкѣ; лавникахъ: Григоріѣ Прохоровомъ и Сафроніѣ Казанѣ и депутатахъ отъ общества: Игнатѣ Лазарѣ и Өедосіѣ Галкѣ, въ 175? г.

I. О приведеніи въ исполненіе приказа старосты по разнымъ экономическимъ предметамъ.

Согласно волѣ е. с., милостиваго государя (старосты), и распоряженію г. генеральнаго коммисара, послѣдовалъ г. главноуправляющему, отъ 14 Января вышеозначеннаго (1752) года, а отъ главноуправляющаго магистрату такой приказъ:

Торги въ г. Кричевѣ назначаю по пятницамъ и по воскресеньямъ. На торгахъ пенька, воскъ, свѣчное сало и другіе товары будутъ покупаться для экономіи по той же самой цѣнѣ, какую будутъ платить и посторонніе покупатели.

За всякими товарами ѣздить въ мѣстечки Хотимле, Михалово и Милославичи, а плата за оные будетъ такая же, какъ и въ Кричевѣ.

Крестьянамъ Кричевскаго старостинства, равно какъ корчмарамъ и мѣщанамъ, не дозволяется ѣздить съ товарами въ Костюково, Чериковъ, Шумячи и въ другія посторонния мѣстечки. Уличенные же въ нарушеніи сего будутъ наказываемы двухгодичнымъ заключеніемъ въ Слуцкомъ замкѣ.

А покупающій какіе либо товары въ городахъ Кричевскаго старостинства невправѣ вывозить оные на сторону, но продать ихъ можетъ только въ экономію, подъ опасеніемъ, въ противномъ случаѣ, вышеопредѣленнаго наказанія.

На поташные заводы, всякому приходящему поташнику выдавать по одному рублю, по одной сермягѣ, одной шапкѣ и парѣ рукавицъ, а также мѣрку золы изъ остатка отъ прежнихъ выдачъ.

Всякій, желающій поселиться на пустопорожней землѣ какой либо деревни, по всему старостинству, освобождается на три года отъ податей и отъ поставки подводъ.

Вѣсъ по всѣмъ городамъ Кричевскаго старостинства, на всякіе товары долженъ быть обыкновенный, принятый и въ другихъ, постороннихъ городахъ.

Каковое распоряженіе обязаны исполнить и гг. намѣстники въ подвѣдомственныхъ имъ мѣстечкахъ, приказавъ также войтамъ каждой деревни объявлять оное еженедѣльно. *)

Roku 1751. Protokuł spraw mieskich ratuszowych, za burmistrzowstwa sławetnego p. Jana Rubieki y raycow—Michała Huby, Zacharyasza Paponki, ławni-

kow—Hryszka Prochorowego, Safrona Kazana, pospolitych—Ihnata Łazara y Chwieska Hałki,

Z woli j. o. imści pana miłościwego y dyspozycy wielm. imc pana komisarza ieneralnego, zaszedł roskaz w. imć panu gubernatorowi takowy, roku wyż pisanego d. 14 January, a od imć pana gubernatora magistratowi:

Targi w miescie Krzyczewie w Piątek y Niedziele obwołam. Na targach pięka, wosk, łoy y inny towar na skarb będzie się kupował ceno tako, iako postronni kupce będą płacili.

Za wszelkiemi towarami iezdzić do miasteczek Chocimla, Michałowa y Miłosławicz; płacić się będą tak, iako y w Krzyczewie.

Poddanstwo starostwa Krzyczewskiego, także arędarze y mieszczanie nie powinni iezdzić z żadnemi towarami do Kosciukowa, Czerikowa, Szumiaczy y innych postronnych miasteczek, pod wino, kturzy, za dowodem, siedzeniem dwieletnim w zamku Słuckim karani będą.

Kupiący zaś kożdy iakikolwiek towar w miastach starostwa Krzyczewskiego nie ma onego wyprowadzać na strone, ieno do skarbu powinien przedać, pod toż wino, wyżey opisano.

Na budy, każdemu przychodzącemu budnikowi przychodnego będzie dany rubl, siermięga, czapka y rękawice. Tymże budnikom ustępuie się miernica popiołu od przeszłych wydawań.

Słoboda w całym starostwie, po wszystkich wsiach, ktoby chciał przeyść do ktoreykolwiek wsi, na próżny grunt, lat trzy od wszelkich podatkow, wolny także y od podwod będzie.

Waga po wszystkich miastach sta Krzyczewskiego, na wszelkie towary ordynaryna tak, iako y po drugich miastach postronnych znayduie się.

Którą takową wolę y ichm. pp. namiesnicy po miasteczkach, w swey dyspozycy maiących, wypełnić mają, tudzież y woytom kożdey wsi przykazuiąc, co tydzien ponawiaiąc, obwoływać.

II. По дѣлу бургомистра Ѳедора Козла съ работникомъ Никитою и Авдотьею Свѣтиковою, о кражѣ. 1752 г. Февраля 7—8.

Roku 1752, msca February siodmego dnia. W sprawie sławetnego pana Feodra Kozła, burmistrza Krzyczewskiego, między Mikitą, parobkiem tegoż pana burmistrza, y Wudzią Swiecikową toczącey się, o to, iż Mikita, parobek, będąc na usłudze burmistrza, pobrał niemało rzeczy, z których rzeczy niektóre popowracał, a drugie pozapiiał y poprzedawał, jako to: żydowce Dowodowey przepił we dwuch garcach miodu redczyk (ręcznik?), czapki dwie y boty. Spodnicę samodziałkową mienił, że przedał Wudzi Swiecikowey z kabatczykiem Meleykowym, za złłch 3. Gdzie stawaiąca Wudzia Swiecikowa odpierała się temu. Gdy, z nakazu urzędowego, kazano pomienionemu Mikicie dać plagi, po otrzymaniu których, inaczey nie wyznał, iak tylko, że Wudzi ten saian przedał, a ona się od tego odpierała y niezeznała. Przeto, juramęt Wudzi Swiecikowey uznaiemy, na tym, iako nigdy od pomienionego Mikity takowego saiana nie kupowała, a po wykonanym iuramęcie wolna od pretensy płacenia siedmiu złotych, kopieiek dwuch, a Mikita, parobek, ma być z miasta

wypędzony, iako podeyrzany złodziey, nie wskazuiąc dopiero dalszych poen, na niego sciągaiących się. Wykonanie iuramętu dzień osmy praesentis naznacza się.

Roku 1752, msca February 8 dnia. W sprawie, wyżey opisaney, stawaiąca Wudzia Swiecikowa, na urzędzie, nie wykonawszy iuramętu, dobrowolnie zgodziła się z p. burmistrzem tylko zapłacić za ienderak złłch pięć, a pomienionego Mikitę, za występek, nakazał tenże urząd plagami ukarać y z miasta precz wyferować.

III. По подозрѣнію Елены Куликовской въ дѣтоубійствѣ. 1752 г. Сентября 11.

Roku 1752, mca 7 bra 11 d. Wyznanie dobrowolne Alesi Zubarowny Iwanowny Kulikowskiey. Wyznała to, że przyżyła dziecie z Dzienisem, parobkiem, y piwowarem, służąc u Josiela oboie. I to wyznała, że dziecie miała nieżywe, przez to, że dziewięć niedziel przed porodzeniem chorowoła y iakoby te dziecie przez chorobę nieżywe było w żywocie, dołożywszy to, iż Dzienis, parobek, miał ią wziąć za żonę, mowiąc oney: Wiele takich iest ludzi tu y wszędzie, co iednego męża porzuci, a drugiego bierze; o co będziemy prosić panow, aby nam tego dozwolili.

Hanna Daszczycka, babka, ktora te dziecie przymowała, wyznała pod sumieniem y przysięgo, że te dziecie wyciągneła z niey nieżywe, z oblazłą szyio, rękoma, nogoma, y na bokach skurka zeprzała; ktora tak suponowała, że iż dawno w niey nieżywe było dziecie.

My, urząd maydebury Krzyczewskiey, wysłuchawszy dobrowolnego examinu Alisi Kulikowskiey y Hanny

Daszczyckiey, babki, że dziecie nieżywe miała, co na ich sumnieniu zalega; iednak za swywole, aby w przyszły czas takowa nie działa się swywola y na powsciągnienie drugich od takich akcy, rozgami plag sto w ratuszu dać nakazuiemy y z miasta wypędzić, założywszy winy kop 20 na takowego, ktoby oną miał w miescie konserwować.

Протоколъ засѣданій Кричевскаго городоваго магдебурскаго суда, за 1753 годъ, при бургомистрахъ—Иванѣ Рабекѣ, Александрѣ Утѣ, ратманахъ—Михаилѣ Губѣ, Захарѣ Прохоровичѣ, лавникахъ—Степанѣ Рабекѣ, Иванѣ Таборѣ и мѣщанахъ—Васькѣ Козлѣ и Гришкѣ Чаркевичѣ. Для каковыхъ засѣданій назначаются два дня въ недѣлю—Понедѣльникъ и Суббота, въ девять часовъ, съ тѣмъ, чтобы изъ пошлинъ, взимаемыхъ за судъ, одна половина, по закону, обращалась на г. ландвойта, а другая на весь магистратъ, и подъ опасеніемъ штрафа 10 талеровъ въ пользу господской экономіи, въ случаѣ, еслибы бургомистры завѣдомо дерзнули производить какіе либо суды тайно и помимо назначенныхъ дней. Явки же актовъ разрѣшаются повседневно за изъятіемъ лишь праздничныхъ дней, въ присутствіи г. ландвойта, а за небытностію его, въ присутствіи и бургомистровъ; только утверждать самыя явки долженъ непремѣнно ландвойтъ собственноручно. Причемъ, должно наблюдать, чтобы дѣлъ спорныхъ, а тѣмъ болѣе возникающихъ близъ границы старостинства, магистратъ къ своему рѣшенію не принималъ. *)

---

*) Protokuł spraw sądowych mieyskich maydebury Krzyczewskiey, roku 1753 odprawuiących się, za burmistrzowstwa sław. i p. Jana Rabieki, Alexandra

Uci, raycow—Michała Huby, Zacharia Prochorowicza, ławnikow—Stefana Rabieki, Jana Tabora, pospolitych—Waska Kozła, Hryszki Czartkiewicza. Ktorych sądow naznaczaią się dni dwa w tydzień, w Poniedziałek y Sobotę, o godzinie dziewiątey, z warunkiem takowym, aby z przesądu, podług prawa, połowa szła na wielm. im. pana lantwoyta, a druga na cały magistrat, z założeniem winy, ieżeliby burmistrze ważyli się iakie kolwiek sądy odprawować pokątnie, procz naznaczonych dni, talarow dziesięć na skarb panski, za dowodem. Przyznania zaś każdego dnia są wolne, procz swiętych dni, przed wielm. im. panem lantwoytem, a w niebytnosci y przed burmistrzami; ktorych przyznań iednak koroboracya ręko wielm. im. pana lantwoyta być powinna, postrzegaiąc, aby spraw zawodnych, a osobliwie gdzie idzie blisko granicy starostwa, nie powinni magistratowi przyimować.

I. По жалобѣ б. бургомистра, мѣщ. Өедора Козла, на ратмана Михаила Губу и Матвѣя Пушкаря, обвинившихъ его въ прижитіи имъ съ служанкою Кулевичевою ребенка. 1753 г. Января 19.

1753 года, мѣсяца Января 19 дня. Въ Кричевской е. к. в. магдебургской урправѣ, явясь лично, б. бургомистръ, мѣщанинъ Өедоръ Козелъ, заявилъ свою жалобу на ратмана Михаила Губу и Матвѣя Пушкаря въ томъ, что оба эти отвѣтчика сдѣлали обвинителя прелюбодѣемъ, якобы прижившимъ ребенка съ своей служанкой Кулевичевой; при каковомъ оговорѣ ихъ находились Григорій Москевичъ, тоже б. бургомистръ, и немало другихъ людей, такъ какъ это происходило въ торговый день. Что и записано къ дѣлу, для изслѣдованія.

Вышеписаннаго года, Января 22 дня. По дѣлу б. бургомистра, мѣщанина Өедора Козла, съ отвѣтчиками, Михаиломъ Губою и Матвѣемъ Пушкаремъ, спрошены лично здѣсь въ судѣ, сперва б. бургомистръ Григорій Москевичъ, показавшій и нынѣ то же самое, что записано въ жалобѣ, потомъ Кулевичъ, мужъ помянутой Кулевичевой, который показалъ, что ребенокъ зачатъ женою его, Кулевича, отъ него же самого, 30 Марта 1752 г., а родился ровно чрезъ девять послѣ того мѣсяцевъ, т. е., въ періодъ, опредѣленный вообще родильницѣ для разрѣшенія отъ бремени, и что, затѣмъ, отвѣтчики не правы. Въ виду чего, мы, Кричевскій магдебургскій магистратъ, соображая показанія свидѣтеля и самого отца ребенка съ дѣйствующими законами объ истцахъ и отвѣтчикахъ, находимъ, что, въ данномъ случаѣ, отвѣтчики своего неблагоразумнаго и неумѣстнаго оговора не доказали. А потому, мы и приговорили: отвѣтчика, Кричевскаго ратмана Михаила Губу, отрѣшить отъ ратманской должности. А такъ какъ тѣ же законы гласятъ, что всякій, не доказавшій своего оговора, обязанъ публично предъ собраніемъ всякаго люда отъ такого оговора отрѣчься, говоря: „не я это говорилъ, а лаялъ песъ, подлѣзши подъ лаву, что у ратушныхъ камеръ“, то и долженъ онъ, Губа, это исполнить, равно какъ и Матвѣй Пушкарь, и, кромѣ того, получить, чрезъ городовыхъ служителей, на двухъ углахъ ратуши, по десяти ударовъ кнутомъ. Для исполненія же настоящаго приговора назначаемъ срокъ на 24 Января сего года. Причемъ, въ предупрежденіе подобныхъ проступковъ на будущее время, опредѣляемъ съ каждаго, кто будетъ уличенъ въ такомъ проступкѣ, 50 талеровъ штрафа, котораго одна половина должна быть обращена въ пользу магистрата, а другая—на господскую экономію е. с. князя, государя нашего милостиваго.

24 Января этого мѣсяца, съ согласія истца, отвѣтчики, вмѣсто исполненія настоящаго приговора въ полной его силѣ, испросили у обиженнаго, на указанныхъ приговоромъ мѣстахъ, прощеніе съ клятвою. Года, мѣсяца и дня, въ ратушѣ, какъ выше сказано. *)

---

*) Roku 1753, mca January 19 dnia. Na urzędzie i. kr. msci maydebury Krzyczewskiey, sławetny pan Teodor Kozioł, burmistrz stary, czynil opowiedanie y załowałł na Michała Hubę, rayce, y Macwieia Puszkarza, o to, iż pomienieni obadwa obżałowani uczynili załuiącego cudzołożnikiem, iakoby załuiący miał przysposobić dziecie naięmnicy swey, nazwiskiem Kulewiczowey; przy kturey takowey ich mowie był presens Hrehory Moskiewicz, takoż staro-burmistrz, y innych niemało ludzi, iako w targowy dzień. Co do dowodney sprawy iest zapisano.

Roku wyż pisanego, d. 22 January. W sprawie sławetnego Teodora Kozła, staro-burmistrza, z obżałowanemi, Michałem Hubą y Macwieiem Puszkarzem, po wysłuchaney oczewistey inquizycy tuż przed urzędem naszym, naprzod z Hrehorego Moskiewicza, burmistrza, ktory to wyznał, iako y w żałobie zapisano, potym z samego Kulewicza, męża pomienioney Kulewiczowey, ktory zeznał, że d. 30 Marca, w roku 1752 zaczęcie z żoną swą tego dziecięcia stało się, ktoremu terminowi wychodzi do daty tegoż urodzonego dziecięcia dziewięć miesięcy y dni siedem, to termin białogłowski wyszedł, y w dowodzie obżałowani są nie sprawiedliwi. Zaczym my, sąd maydebury Krzyczewskiey, stosuiąc się do prawa pospolitego, o dowodziech opisanego, ponieważ z swiadka y samego aktora pokazało się, że obzałowani słow swoych, nierostropnie y nie-

należycie mowionych, nie dowiedli, przeto pozwanych Michała Hubę, rayce Krzyczewskiego, od funkcy radzieckiey odsądzamy; za niedowodzenie zaś mowy swey, iako w tymże prawie opisano, gdyby kto komu słow mowionych nie dowiod, powinien one odwołać przed zgromadzeniem narodu wszelkiego, że nie ia to mowiłem, ale pies szczekał, podlazszy pod ławe, przy komorach będę (będącą) ratusznych. Toż samo y Macwiey Puszkarz ma uczynić, y po dziesięć plag na dwuch rogach ratusznych, przez sług mieskich otrzymać kanczukowych, uznawamy y dzień takowey exekcyy, 24 January w tymże roku, naznaczamy, założywszy wine, aby się takowe akcye w przyszły czas nie działy, na kożdego, takowy występek popełniaiącego, talarow pięddziesiąt, ktorey, za dowodem, połowa na magistrat, a druga na skarb panski i. o. xcia imci, pana naszego miłosciwego, należeć ma.

Na dniu 24 presentis, temu dekretowi zadość uczyniła obżałowana strona, za zgodą delatora, nie przyprowadzaiąc obżałowanych, według dekretu, do exekucy, deprekacyą publicznie przed wielo zgromadzeniem narodu ludzi uszelkich, na naznaczonych mieyscach dekretem. Datt. w ratuszu ut supra.

II. Объ оцѣнкѣ не выкупленныхъ лошадей, саней и хомута. 1753 г. Февраля 17.

Roku 1753, mca Febr. 17 dnia. Taxowaną koni dwoie, klacz staro gniado y konia cisawego, zagrabionych przez imć pana Piotra Zyrkiewicza u p. Pawłowicza, z pretensyą sumową..., ktorych my, magistrat, otaksowawszy, konia rubli dwa, klacz rubl ieden y złotych pięć, chomąt z sankoma złoty ieden groszy pięt.

nascie, termin okupna od daty dzisieyszey za niedziel dwie. Za nieokupnem wolno te koni, sanki y chomąt im. p. Żyrkiewiczowi przedać, iako swoię własnę. Przy okupnie y za takse, tenże im. p. Pawłowicz, ma powrocić im. p. Zyrkiewiczowi zł.4 gr. 19½

III. По дѣлу Ивана Гащонка о кражѣ. 1753 г. Мая 10.

Roku 1753, msca Maia 10 d. Na urzędzie i. kr. msci maydebury Krzyczewskiey, w sprawie Iwana Haszczonka, iak z pierwszego examinu, d. 6 Apryla czynionego, połapanego we wsi Roschowiczach w. im. pana Jwanowskiego y zaprowadzonego do dworu Kosciukowskiego, ze dworu Kosciukowskiego odesłanego do i. o. namiestnika Michłowskiego, z Michałowa, przez i. o. namiesnika tu do zamku Krzyczewskiego. Ktury, w zamku będący, w detency, wyznał słownie, iż, w roku 1749, „po saranczy,“ w czas głodny, naszli z drugiegiemi, sobie przybranemi towarzyszami, na chłopa wsi Habowickiey, do gumna, w Howiczach, (Hobowiczach?) ode wsi opodal będącego, chcąc u niego nabrać zboża; ktorego gdy nie nalezli, samego gospodarza znalazszy leżącego pod osiecią, wzieli y, gorącym popiołem sypiąc na iego ciało, męczyli y więcey u niego nie wzieli, iak złch 5. Potym, tenze Huszczonek był połapany y do zamkowey detency oddany; z detency, będąc niedziel szesc, uciek y, rożnie bawiąc się złodzieystwem, przebywał. Na dniu tedy 9 Apryla, gdy się szlachta okoliczna dowiedziała o takowym złoczyncu, że iest połapany, to iest ichm. panowie Alexander y Filip Ciechanowscy, Jan Osmołowski, przybyli do zwierzchnosci zamku Krzyczewskiego, aby pomieniony złoczynca był, dla

examinu, na czas iaki, uwolniony. Ktorego pomieni (pomienieni) szlachta, dawszy na sie opis, że go mieli przystawić, wzieli. Ten tedy złoczynca, bez żadney dla siebie kary, co u ktorego ukradł—zeznał sie. Y takowy examen pomienieni ichm. panowie Ciechanowscy y Osmołowski, przy powroceniu tegoż złodzieia, ręko im. pana Filipa Ciechanowskiego pisany, podali. Ktury to złoczynca, będąc na examinie u szlachty, nie nazywał się Huszczonkiem, ieno Iwanem Czarniawskim. Tegoż roku, na dniu siodmym Maia, tegoż samego Iwana Czarniawskiego przed magistrem (magistratem?) maydebury Krzyczewskiey słownie examinowano; ktory nic więcey nie wyznał, iak podług examinu szlacheckiego, przydawszy tylko, że u poddanego im. p. Kuczuka, mieszkaiącego we wsi Cimanowie, swinie wykradli, y wszystko te kradzież, w examinie wyrażoną, kowalowi, mieszkaiącemu we wsi Bolerzynie im. pana Osmołowskiego, poprzedawali, na imie Waskowi. A na dniu 9 Maia 1753, y z korporalney inquizycy przez mistrza, za dwoma probami, nic więcey ni do czego się nie znaiąc (zeznaiąc?), iako w słownych examinach wyrażoną, tak do kradzieży, iako y rozboiow żadnych. My tedy, urząd maydebury Krzyczewskiey, zabiegaiąc, aby takowę w przyszły czas nie działy się swywolne ackcye, stosuiąc się do prawa statutowego, z rozdziału 14, artykułow 14, 15, 17, 19, pomienionego Iwana Czerniawskiego, iako uż nieraz przyluznego (przyloznego) złodzieia, na garło obieszeniem, na szubienice, przez mistrza, wskazuiemy y dzien 14 Maia takowey exekucy a. 1753 naznaczamy. Długi, opowiedziane czasu examinow, za szkody Michałce Hubie y Zacharce Saponce na ludziech, w examinie wyrażonych, przez Iwana Czerniawskiego pożyczonych, dochodzić uznaiemy

---

IV. По дѣлу Прокопа Никифорова о убійствѣ имъ жены своей, Агафьи. 1753 г. Мая 10.

Tegoż roku y d., w sprawie Prokopa Nikiporowego agituiącey się, mieszkaiącego we wsi Sobolowce, o zabicie żony swey własney, imieniem Hapiy, na dniu 21 Apryla stawionego do zamku Krzyczewskiego, przez mużow teyże wsi Sobolowki y brata rożonego pomienioney Hapiy, mieszkaiącego pod im. p. Pażaryskim. Ktury Prokop dobrowolnie zeznał się, iż, niewiedzieć, z iakiey przyczyny, ieno z podnuszczenia duchanieczystego będący; oswiadczył to, że, przyszedszy z pola, u gospodarza swego będący na robocie, żenie swey powiedział, ktora go wokowała spać z sobą, iestem zturbowany, y nie poszedł z nio, mowiąc: położen się spać w yzbie, na połatach, w cieple, a maiący do niey rankor za to, że go nie słuchała być u tego gospodarza, gdzie byli, a on do drugiego miał się z nio przenieść. W czym, gdy się o to wadząc, on, słoczynca, położył się w iedney izbie, na połatach, a żona onego naprzeciwku w drugich zasneła, on tedy, Prokop, iak iuż dobrze ludzie uspane byli, poszedszy do swey żony, spiącey, uderzył ią razy trzy pod serce pięscio, a gdy od takiego uderzenia zaczeła krzyczeć, porwał ią za garło y zadusił, a powrociwszy się ztamtąd, gdy iuż ią zabił, położył się znow na swoim mieyscu, udaiąc rzecz, iakoby nie on to zrobił. A gdy dzien stał się, niewiasta gospodyni tego domu, przenosząca posciel do teyże izby, znalazła nieżywo białogłowę y oznaymiła wszystkiey siemji. A gdy przyszło do examinu w zamku, na dniu, wyż specifikowanym, sam winowayca dobrowolnie do swego uczynku zeznał się. My tedy, urząd maydebury Krzyczewskiey, stosuiąc się do prawa statutowego, z rozdziału 11, urtykułu 6 y innych tak wielu licznych praw, tudzież korektury

jurium, pomienionego zaboyce, według dobrowolnego zeznania onego, nie skazuiąc na dalsze peny, w tymże prawie opisane, ieno scięciem przez mistrza wskazuiemy y dzien takowey exekucy d. 14 Marca 1753 naznaczamy. A ponieważ brat zagubioney niewiasty nie stawał do dowodu krwi niewinney, żadney pretensey do gospodarza tego, u ktorego pomieniony złoczynca mieszkał, mieć nie uznawamy.

V. По дѣлу мѣщанки Марьи Пашекиной съ сыномъ своимъ, Савкою Пашекою, о раздорахъ между ними. 1753 Ноября 28.

Roku 1753 msca 9 bra 28 d. Na urzędzie i. k. msci maydebury Krzyczewskiey agitowała się sprawa Maryi Paszekiney, mieszczanki Krzyczewskiey, z synem iey, z Sawką Paszeko, o rożne miedzy nimi rosterki, boy y swarki. W ktorey sprawie my, urząd maydeburski, wysłuchawszy obudwuch stron skarg y kontrowersy, tak też y postronnych ludzi swiadectwa, ponieważ pokazało się, że plac ten, na ktorym stoi dom onych. nie iest ich własny, ieno mieski, do czasu spłaty onym podany, takoż y dom, na nim stoiący, przez Sawkę Paszekę, syna pomienioney Maryi Paszekiney, pobudowany, zaczym ten dom z placem do dalszey woli mieskiey przysądzamy y w onym mieszkać Sawce Paszece pozwalamy; dobytek zaś, iakikolwiek iest z koni, bydła, zboża, matce z synem Paszeki uznawamy y nakazuiemy popołowie; dobytek zaś z bydła, ieżeliby się iaki miał znaydować żony Sawki Paszeki, ten iey bez podziału dostać się powinien; Maria zaś Paszekina przy swoich własnych gruntach oycowskich ma spokoynie zostawać, z wolnym onych szafunkiem, komu chcąc dać y zapisać, do ktorych syn oney, Sawka, nie ma

się interesować, gdyż onemu dom teraznieyszy dostaie się, a to z tey racy, aby miastu y skarbowi panskiemu z onego powinność inwentarzowa dochodziła. Respektem pobicia Maryi Paszekiney przez Sawkiną, Paszekina, ktorey pobicia, przed magisiratem okazane, za te odwage plag piętnascie tu w ratuszu dać kazalismy. A po takowey decyzy, iesliby się między nimi iakie pokazali się rostyrki y zwady, winy na ratusz kop pięć, a na zamek drugie pięć, na strone porywczą uznawamy.

Roku 1754, msca January 9 dnia. Na urzędzie .i. k. msci maydebury Krzyczewskiey, ad instancyam instygatora sądow maydeburskich, agitowała się sprawa z połapanemi korełemi, przez poddanych wsi Przewłoczney starostwa Krzyczewskiego, y przed nasz sąd maydeburski przyprowadzonemi, z Chwiedosem Klimowiczem, rodem z zagraniczney wsi Pakinicz, uiazdu Branskiego, pomieszczyka Ciuczewa, z Daniłko Simanowym, z zagraniczney wsi Szczykoni, pomieszczyka Bezobrazego, tegoż uiazdu, y Iwanem Iakowinym, rodem z miasteczka Szamowa w. im. pana Szpilewskiego. W ktorey sprawiemy, urząd maydebury Krzyczewskiey, na dniu czwartym January anni prezentis, wysłuchawszy inquizycy, pierwiey verbalney, wszystkich trzech, z ktorey pokazało się, że od niemałego czasu bawili się korelstwem y rozboiami, a dla dalszego ieszcze wyznania, onych y na korporalno inquizycyą przez miztrza wskazalismy, po expediowaniu ktorey, na dniu osmym January, tegoż roku, iednego Danilki, iako samego pryncypała. Ponieważ tedy, tak z werbalney, iako y korporalney inquizycy, pokazało się, że pomienieni rozboynicy, a osobliwie Daniłko, pierwiey we wsi Pa-

kiniczach, zagraniczney, chłopa, nazwiskiem Dulkę, z towarzyszami drugiemi, zmęczyli y pieniędzy niemało zabrali, potym tenże z wyżpomienionemi towarzyszami swemi, z nim połączonemi, na wieś Hulki starostwa Krzyczewskiego naiechali, w ktorey wsi ze wsi Mokiciewicz poddanym tegoż starostwa koni dwoie, ptaszyn dwie zabrali, samych bili, mordowali y, na takowych koniach iachawszy do Krasnopola, obywatela tamecznego, imieniem Marcina Pirożnika, zmęczyli, pieniędzy gotowych rubli piędziesiąt zabrali, wymęczyli, od ktorego takowego męczenia, iako doniesiono nam, urzędowi, przez imć pana Szeleykowskiego, namiestnika Miłosławskiego, pomieniony Pirożnik ten swiat pożegnał. Także y woyt wsi Makiciewicz, nazwiskiem Hewela, gdy przybył po wyż wspomnione konie, do Krasnopola, ktore konie pomienieni koreli, zmęczywszy Pirożnika, a sami będąc przestraszeni od sołdatow, pouciekawszy, porzucili, pomieniony woyt, dowiedziawszy się o nich, nic nie będąc winnym, po one poszedł tam, tedy sołdaci, czyli też obywatele tego miasteczka, pomienionego woyta bili, mordowali, knutowali. Zaczym my, urząd maydebury Krzyczewskiey, zabiegaiąc y powściągaiąc od takowych niegodziwych akcy, aby się w przyszły czas dziać poprzestały, a stosuiąc się do prawa statutowego, rozdziału II, artykułow 1 и 17, rozdziału 14, artykutow 14, 15, 17, 19, 22, 23 y 24, pomienionych korełych, rozboynikow, Daniłkę Simanowego przy trakcie Zuiezkim, Chwiedosa Klimowicza przy trakcie Mohylowskim, Iwana Iakowinego przy trakcie Mscisławskim na garło, przez mistrza, obieszeniem na szubienicy wskazuiemy y dzien 11 tegoż msca Ianuary takowey exekucy naznaczamy. Ktora sprawa, iako się agitowała, do xiąd maydebury Krzyczewskiey iest zapisana.

Всѣ вышепрописанныя 8 рѣшеній магистрата находятся въ кн. по оп. № об. 577, № ч. 4, л. 228, 229, 230, 231, 232, 234, 235, 237, 238 и 348.

Присяга жида Мордуха Лейбовича, по дѣлу о сношеніи его съ грабителями. 1753 г. (Тамъ же приложена и общая форма еврейской присяги въ такихъ же точно выраженіяхъ).

Я, жидъ Мордухъ Лейбовичъ, Кричевскій житель, клянусь Господомъ Богомъ Всемогущимъ, сотворившимъ небо и землю и всѣхъ тварей, что я у Михаила Ути и четырехъ грабителей Шнурковъ, за взятую у меня лошадь, ни залоговъ, ни наличными деньгами трехъ съ половиною рублей никогда не бралъ. Въ чемъ, по сущей правдѣ, и присягаю. Если же я присягаю ложно, то Богъ Авраама, Богъ Исаака, Богъ Іакова! покарай и меня, и жену мою, и дѣтей моихъ, и цѣлый родъ мой, какъ покаралъ Ты Содомъ и Гоморъ; если же я присягаю ложно, то, подобно женѣ Лотовой, да обращусь я въ соляной столбъ; если же я присягаю ложно то Богъ Адонау tetragrammaton, Bog talion да пошлетъ на меня ту же казнь, какою поразилъ Онъ Авирона и Даѳана; если же я присягаю ложно, то Богъ Авраама, Богъ Исаака, Богъ Іакова да не допуститъ меня въ землю обѣтованную Ханаанскую и не велитъ мнѣ вкушать широбора и левіаѳана и пить эвикоменъ а), но да обратитъ на меня Всемогущій Богъ всѣ тѣ казни, какими поразилъ Онъ Фараона; если же я присягаю ложно, то, Богъ и Создатель нашъ! убій, убій меня самого, жену, дѣтей и цѣлый родъ мой, душой, тѣломъ, достояніемъ, и пусть возьмутъ меня черти, съ душей и тѣломъ, и низведутъ во адъ на вѣки вѣчные. Аминь.

Эта присяга должна быть принесена въ Кричевской еврейской школѣ, 7 Февраля, жидомъ Мордухомъ Лейбовичемъ, стоя босыми ногами и прикасаясь двумя перстами къ заповѣдямъ божіимъ. *)

а) По еврейскому талмуду, „широборъ"—это громаднѣйшій волъ, а „левитанъ"—огромнѣйшая рыба, обнимающая весь шаръ земной, такъ что держитъ хвостъ свой въ зубахъ; этого вола и рыбу евреи будутъ ѣсть по пришествіи, ожидаемаго ими, мессіи. Что же касается „евикоменъ, афикоменъ, афейкоменъ," то, это какая то таинственная маца, т. е. опрѣснокъ, приготовляемая евреями къ своей пасхѣ исключительнымъ способомъ.

*) Ia, Morduch Leybowicz, żyd, obywatel Krzyczewski, przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, który stworził niebo, ziemię y wszystkie żywioły, na tym, iż ja od Michała Uci, korałow Sznurkow czterech nigdy w zastaw nie brałem za konia, wziętego u mnie, ani puł—czwarta rubla gotowych pieniędzy nie odbierałem. Na czym, jako sprawidliwie, Boże Abrahamow, Boże Izakow, Boże Iakobow! jakoś skarał Sodome y Gomore, tak skarz mnie samego, żone moią, dzieci moie y wszystek rod móy; y iesli nie sprawiedliwie przysięgam, iako się obrociła żona Łotowa w słup solny, tak y ia niech się obroce w słup solny; y iesli nie sprawiedliwie przysięgam, iako dopuscił Bóg Adonay tetragrammaton, Bóg Tulion, trąd na Birona y Datona, tak się y mnie niech stanie; y iesli nie sprawiedliwie przysięgam, aby mnie Bóg Abrahamow, Bóg Izakow, Bóg Iakobow nie dopuscił do ziemi obiecamy Chananeyskiey y nie pozwolił pożywać szarabora, lewiatana y pić ewikomen,

ale że wszystkie od Boga wszechmocnego niech będą plagi, ktore miał Faraon dopuszczenie od Boga wszechmogącego, niech się y na mnie obrocą: y iesli nie sprawiedliwie przysięgam, Boże nasz, Który stworzył naś! ybij, ubij mnie samego, żonę, dzieci y cały rod moy na dusze, na ciele, na dobytkach! y niech mię diabli wezmo z duszą y ciałem y do piekła zaprowadzą na wieki. Amen.

Ta rota ma być wykonana w szkole żydowskiey Krzyczewskiey, dnia 7 miesiąca Februaryi, przez Morducha Leybowicza żyda, trzymaiącego się dwoma palcami za przykazanie Boże y bosą nogą stoiącego.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 269.

Примѣч. Въ собраніи польскихъ узаконеній, подъ заглавіемъ: Voluminа Legum, имѣется еще слѣдующая форма присяги евреевъ по дѣламъ ихъ съ христіанами: (переводъ съ латинскаго) Жидъ, облеченный въ покрывало, или хламиду (indutus pallio aut chlamide), съ жидовскою шапкой на головѣ (pileum judaicum in capite), долженъ стать босыми ногами на стулъ (super unam sedem), обратясь лицомъ къ солнцу, и если пошатнется онъ трижды, то платитъ столько же фертоновъ a), а если и въ четвертый разъ, то признается уже виновнымъ въ дѣлѣ. Тогда тотъ, предъ кѣмъ приносится присяга, говоритъ жиду: Іудей Элья, напоминаю тебѣ сими тремя письменами (per has tres literas) и симъ закономъ, который данъ Богомъ Моисею, на каменныхъ скрижаляхъ, на горѣ Синаѣ, что сія книга, или сія родаль (rodales), есть истинная и праведная, на которой ты, Іудей, долженъ присягнуть сему вѣрному христіанину въ той винѣ или въ томъ дѣлѣ, по которымъ онъ привлекъ тебя въ судъ.

И читаетъ ему присягу такъ: какъ ты не виновенъ въ томъ дѣлѣ, по которому обвиняетъ тебя сей христіанинъ, такъ да поможетъ тебѣ Богъ, сотворившій небо и землю, воздухъ и росу, горы и долины, цвѣты и травы. А если ты виновенъ, то да поразитъ тебя та проказа, та язва, отъ которыхъ Онъ, по молитвѣ Елисея, избавилъ Неемана, Сиріанина, и которыми поразилъ Онъ Геезія; а если ты виновенъ, то да попалитъ тебя огнь небесный, да поразитъ тебя падучая болѣзнь и извер-

---

a) Фертонъ—польск. мон.=$^1/_4$ гривны=97,049 наст. Русск. коп.

Приговоръ коммисара Кричевскаго старостинства, Михаила Хрептовича, по дѣлу о крестьянинѣ Купреѣ Мулюченкѣ и евреѣ Гилькѣ, обвиненныхъ въ кражѣ меда изъ бортей священника Бѣсовицкой церкви. 1753 г. Марта 10.

1752 г. мѣсяца Ноября 13 дня, во Вторникъ, въ Радивиловскомъ дворѣ, допрошенъ былъ г. Радивиловскимъ намѣстникомъ Антономъ Кохановскимъ Бѣсовицкій житель Купрей Мулюченокъ, который и показалъ, что онъ у Бѣсовицкаго попа выдралъ трое пчелъ; причемъ, мѣрочникъ Беседской мельницы, жидъ Гилька, далъ ему свои веревочную лѣстницу и двѣ липовки на медъ—одну большую, а другую меньшую, свезъ его на своей подводѣ въ поповъ борокъ, а на завтрашній день раннимъ утромъ онъ же, жидъ Гилька, тотъ медъ взялъ изъ лѣса и отвезъ на Бѣсовицкую мельницу.

Во вторыхъ, тотъ же Купрей Мулюченокъ сознался, что Бухановскій корчмарь Гирша Шмерковичъ подсылалъ его, Купрея, выдрать пчелъ у Андрея Карзитенка,

давъ ему, Купрею, и товарища, Бохановскаго жителя, Михаила Каланогаго, брата старшины Демида, и приказалъ имъ отвезти на его же подводѣ веревочную лѣстницу и двѣ липовки его къ его же шинкарю, жиду Смусѣ, въ Липовую—Гору. Но онъ, Купрей, не рѣшился тогда выдирать Андреевыхъ пчелъ, а Михаилъ Каланогій повелъ его въ другое мѣсто, чрезъ засѣянное рожью поле. Бохaнскихъ (Бѣсовицкихъ?) же пчелъ выдрали они въ двухъ дубахъ и достали тамъ меду двѣ полныя липовки, которыя отнесли они и поставиви подъ Бохaнскій стогъ сѣна и о томъ дали знать тому жиду, Боханскому корчмарю. Корчмарь же съ шинкаремъ своимъ, Смусемъ, вставъ рано, когда люди стали по гумнамъ молотить, поѣхали, забрали этотъ медъ, а воров-

---

женіе крови; а если ты виновенъ, то да погибнешь ты и душою твоею, и тѣломъ твоимъ, и достояніемъ твоимъ, и да постигнетъ тебя то, что постигло Лотову жену, обратившуюся въ соляной столпъ; какъ погибли Содомъ и Гоморъ, да будетъ такъ съ тобою; а если ты виновенъ, то да не пріидешь ты на лано Авраамово, когда христіане, іудеи и язычники воскреснутъ предъ Творцомъ всяческихъ; а если ты виновенъ, то да потребитъ тебя Синайскій законъ, данный Господомъ Моисею и который Самъ Богъ перстомъ Своимъ начерталъ на каменныхъ скрижаляхъ; а если ты виновенъ, то да смутитъ тебя все писаніе, начертанное въ пяти книгахъ Моисеевыхъ; а если твоя присяга неправая, неискренняя и ложная, то да потребитъ тебя Адонаи божественною силою Своею, да возьмутъ тебя бѣсы и повлекутъ тебя въ мѣсто вѣчнаго осужденія, на вѣки вѣчныя. Аминь.

Vol. Leg. T. I Alex. rex inserit stat. Łaski. form. jurament. A. 1505 fol., 153.

скую клячу отдали Купрею. На другой послѣ того день, тотъ же Бохановскій корчмарь, пріѣхавъ въ Бѣсовицкую (деревню?), заявилъ Купрею, что краденнаго меду оказалось вѣсомъ три пуда. При допросѣ этомъ находились: Радивиловскій бургомистръ Сильвестръ и Бохановскій войтъ и старшина Демидъ Каланогій—родные братья, Боханскіе жители и хозяева Андрей и Иванъ Карзетенки. Бохановскіе же хозяева Яковъ Лащикъ и Малахъ Старовойтенокъ, сынъ Карзетенка Иванъ Романовъ, изъ Бохановъ, да Хотимскій войтъ Милешка Сидоренокъ. А записывалъ самыя показанія шляхтичъ изъ мѣстечка Маркова, Иванъ Ярошевичъ, случившійся на то время въ Радивиловскомъ дворѣ и приглашенный для этого г. Радивиловскимъ намѣстникомъ Кохановскимъ.

Того жъ года и мѣсяца 14 дня, на завтрашній день въ Субботу утромъ, снятъ былъ допросъ съ него же, Купрея, и его сына, мальчишки Кондрата, съ которымъ Купрей выдиралъ пчелъ Бѣсовицкаго попа. Сперва мальчишка Кондратъ, будучи приведенъ Бѣсовицкимъ войтомъ Гришкою Мироновымъ въ горницу, добровольно показалъ, что поповыхъ пчелъ выдирали только онъ съ своимъ отцомъ, Купреемъ; но когда г. Кохановскій, отведши его въ боковую камеру, велѣлъ двумъ сторожамъ задать ему розгами, то онъ сознался, что съ ними былъ и третій, Василь Мулюченокъ. Потомъ, немного посѣкли розгами и самого Купрея, который, однакожъ, сознался только въ томъ, что Анисъ Мулюченокъ привозилъ краденый медъ къ жиду Гилькѣ, на Бѣседскую мельницу, какъ слышалъ онъ отъ жидовки, жены этого самаго Гильки. Когда же привели мальчишку Кондрата изъ боковой камеры въ горницу, онъ добровольно, предъ всѣми сознался, что въ то время, какъ Купрей съ братьями намѣревались идти выдирать поповыхъ пчелъ, было въ Мулюченковской избѣ матери ихъ совѣщаніе; причемъ,

Василь съ Онисомъ сговаривались, кому идти. Василь говорилъ Анису такъ: съ Купреемъ пойду я, потому что я терпѣливѣе, а ты подъ... сознаешься скорѣй, когда станутъ тебя пытать. И пошли Купрей и Василь съ нимъ, мальчишкой, всѣ... урочище, гдѣ взяли двѣ лодки. изъ коихъ на одной поплыли озеромъ Купрей съ нимъ, мальчишкой Кондратомъ, а на другой одинъ Василь. Заѣхавши на Беседскую мельницу, они снарядились и пошли. а жидъ Гилька отвезъ на своей телегѣ веревочную лѣстницу и двѣ липовки—одну большую, другую меньшую, за плотину, чрезъ мостикъ, въ самый борокъ поповскій и оттуда воротился къ себѣ домой. Тогда они, Купрей и Василь Мулюченки, выдерли пчелъ въ одной тонкой соснѣ, съ краю, и Купрей спустилъ медъ на землю, а Василь, взявъ оный на руки и взвѣсивъ сказалъ: меду полпуда будетъ. Потомъ, на другую, вилоuатую сосну взлѣзъ Василъ и выдралъ пчелъ; но тутъ же и застали воровъ Беседскіе мельники,—Анрей Василенокъ съ своимъ работникомъ Петракомъ и сыномъ Лещинскаго Авсѣемъ. Мальчишка Кондратъ, кромѣ того, показалъ, что Василь съ Купреемъ выдрали и еще однихъ пчелъ поповыхъ, у рѣчки Бесѣди, а жидъ Гилька, пріѣхавши на завтрашній день утромъ, весь этотъ медъ изъ поповскаго борка забралъ и отвезъ на свою Бесѣдскую мельницу. Все это мальчишка Кондратъ, сынъ Купрея Мулюченка, показалъ добровольно въ Радивиловскомъ дворѣ. Причемъ находились гг. шляхта,—служитель г. Радомскаго городничаго Антона Жуковскаго Александръ Томашевичъ, такъ же служитель г. Крайчаго Игнатія Киркора Павелъ Судиловскій и гг. Иванъ Ярошевичъ и Станиславъ Кохановскій. Еще было два парня изъ деревни Бѣсовицкой—Гришка Мироненокъ и Павлюкъ, сынъ Семки Туровскаго. Бывшій при этомъ допросѣ подписуюсь Александръ Томасевичъ, ловчій Жу-

ковскаго. Бывшій при этомъ допросѣ означеннаго вора и сына его и слышавшій признаніе ихъ, что воръ этотъ выдралъ пчелъ близъ Хотимскаго замка и передалъ медъ жиду, а жидъ давалъ свою веревочную лѣстницу, въ томъ подписуюсь Иванъ Ал. Квачинскій Ярошевичъ.

1753 г. Марта 10 дня. По дѣлу Бѣсовицкаго священника о выдраніи Бѣсовицкимъ крестьяниномъ Купреемъ Мулюченкомъ, по подговору надсмотрщика Бѣсовицкихъ мельницъ, жида Гильки, пчелъ, обращенному ко мнѣ, коммисару,—какъ на произведенныхъ въ гражданско-уголовномъ порядкѣ словесныхъ допросахъ, записанныхъ въ протоколъ Радивиловскаго двора, такъ равно и въ присутствіи моемъ обвиняемый лично сознался въ своемъ преступленіи, привлекая къ отвѣтственности и жида Гильку, какъ соучастника своего, который подговаривалъ его на это преступленіе, давалъ свою веревочную лѣстницу и выдранный медъ обратилъ въ свою пользу. Затѣмъ, въ виду добытыхъ и доказанныхъ фактовъ, и постановляю такое мое рѣшеніе: означеннаго преступника, Купрея Мулюченка, какъ несостоятельнаго къ платежу причиненнаго убытка, за таковое своеволіе наказать тѣлесно у позорнаго столба, при собранномъ народѣ, а жидъ Гилька, какъ болѣе виновный, подговорившій человѣка на преступное дѣло, дававшій веревочную лѣстницу для выдранія пчелъ и воспользовавшійся самъ краденнымъ медомъ, обязанъ уплатить Бѣсовицкому священнику за весь этотъ убытокъ вообще десять рублей; за преступныя же сношенія его и подговоръ долженъ понести онъ, наравнѣ съ самымъ преступникомъ, такое же тѣлесное наказаніе у позорнаго столба. Исполненіе этого рѣшенія должно послѣдовать не далѣе, какъ въ теченіе этихъ недѣль,—за чѣмъ и имѣетъ наблюсти начальство Хотимскаго двора. Въ Хотимскѣ, какъ

выше значится. Михаилъ Хрептовичъ, Кочин. конюшій, коммисаръ Кричевскаго старостинства р. св. *)

---

*) Roku 1752, msca Nowembra trzynastego dnia, we Wtorek, we dworze Radziwiłowskim, był czyniony examen, przez imści pana Antoniego Kochanowskiego, namiesnika Radziwiłowskiego, Kupreiu Mulucząku, obywatelu Biesowickiemu, ktory zeznał, że pszczoły popa Biesowickiego troie wydarł, na ktory miod Hilka, żyd, mierocznik młynu Biesiedzkiego dał swoie pleć y lipowki dwie, iedna wielka, druga mnieysza, zawiozł na swoiey podwodzie do borku popowego, a na zaiutr rano miod ten w lesie pobrał tenże Hilka, żyd, y powioz na młyn Biesowicki.

Pow tórnie przyznał się tenże Kuprey Muluczonek, że Buchanowski żyd, arendarz, Hirsza Szmerkowicz iegoż, Kupreia, posyłał wydzierać pszczoł Andreia Karziciąka, przydawszy drugiego towarzysza, Michała Kałanohaho, Bochanowskiego obywatela, brata starca Dziemida, ktorym pleć swoie y lipowki dwie wywieźć kazał, na swoiey podwodzie, swemu szynkarzu, żydku Smusiu, do lipowey Gury. Tedy ten Kuprey nie odważyłsię darć Andreiowych pszczoł, ktorego prowadził Michał Kałanohi na ynsze mieysce, przez pole, żytem zasieiane; Bochanskich że pszczoł we dwuch dembach wydarli, z ktorych pszczoł te obiedwie lipowki pełne miodu byli, ktore, zanioszszy pod stoh siana Bochanski, postawiwszy, oznaymili temuż żydowi, arędarzowi Bochanowskiemu. Tedy arędarz, wstawszy raną, gdy ludzi zaczeli w gumnach młocić, z swoim szynkarzem, Smusiem, poiechawszy, pobrali ten miod y klacz grabieżną Kupreiowi oddali. Potym, na drugi dzień, tęże arędarz Bochanowski, przyiechawszy do Biesowickiey, oznaymił Kupreiu, co miodu kradzionego zaważyło, ony arędarz, pudy trzy. Tego examinu słuchacze były: Silwestr, burmistr Radziwiłowski, woyt y starec Bochanowski Dziemid Kałanohi, rodzeni bracia, dwoch Karzieiękow, Andrey z Iwanem, obywatele muży Bochanskie, Jakow Łaszczyk y Małach Starowoicionek, mużowie Bochanowskie, Iwan Romanow syn Karzicionkow, z Bochanow, woyt Chocimski, Mieleszka Sidorenok. A zapisywał tę examen szlachcic Ian Jaroszewicz z miasteczka Markowa, na tę czas trafiwszy się we dworze Radziwiłowskim, proszony będąc od pana Kachanowskiego, namiestnika Radziwiłowskiego.

Tegoż wyż wyrażonego roku, msca dni cztyrnastego, nazaiutr, w Subote rano, był examen temuż Kupreiu Mułaczonku y Synowi iego, chłopcowi Kondratu, s ktorym on pszczoły darł popa Biesowickiego. Pierwiey, gdy woit Bicsowicki, Hryszka Mironienok, chłopca wyprowadził do swietlicy, tedy pytano tego chłopca Kondrata. Dobrowolnie on powiadał, że tylko z iednym oicom, Kupreiem, darli popowy pszczoły. A gdy kazał imści pan Kochanowski, zaprowadziwszy do bokowey komory, dwom wartownikom zaciąć rozkami, tedy chłopiec przyznał się, co był z nimi trzeci, Wasil Muluczonek. Potym y samego Kupreia cwiczoną rozkami trochi, a nie przyznał się więcey, tylko wyznał, co Anis Muluczonek przywoził miod kradziony do żyda Hilki na młyn Biesiedzki, a on, Kuprey, to słyszał od żydowki, żony tego samego Hilki. Gdyż wprowadzoną chłopca Kondrata s komory do swietlicy, tedy dobrowolnie, przed wszystkiemi wyznał, iak mieli iść darć pszczoł popowych Kuprey z bratami, tedy była rada w yzbie Muluczyckiey, samey matki ich, gdzie mowili

miedzy sobą, komu iść, Wasil z Onisem. Tak Wasil mówił do Onisa: ia póyde z Kupreiem, bo ia iestem cierpliwszy, a ty pod... prędzey przyznasz sie, gdy cie będo pytali. I poszli Kuprey y Wasil z chłopem Kondratem wszyscy,.. uroczyszcze, gdzie dwa czowne wziowszy, poiechali ieziorem, Kyprey z chłopcem Kondratem w iednym, a Wasil w drugim czownach. Zaiechawszy do młyna Biesiedzkiego, do żyda Hilki, przybrawszy się, poszli, a żyd Hilka na kolasie swoiey pleć y lipowki dwie, iedna wielka, druga mnieysza wywioz za groble y przez mostek, do samego borku popowego, y ztąd wrucił sie nazad do domu. A oni, Muluczonki, Kuprey z Wasilem, w iedney tonkiey sosnie, z kraiu, wydarszy, Kuprey spuscił miod na ziemie, a Wasil, wziowszy na ręce, zważył y mówił: powpuda będzie miodu. Potym, na druga sosne, widlaste, wlez Wasil y wydarł pszczoły, gdzie ich, złodzieiow, y zastali młynarze Biesiedzki, Andrey Wasilonek z parobkiem swoim, Pietrakom, y synem Leszczynskiego, Awsieiem. Ieszcze przyznał chłopiec Kondrat, że Wasil, pod hroblo dla rzeki Biesiedzi, iedny pszczoły popowe wydarł, z Kupreiem, a żyd Hilka nazaiutr wszystek ten miod, przyiechawszy rano, w borku popowym pobrał y do siebie na młyn Biesiedzki zawiozł. Ten to chłopiec Kondrat, syn Kupreia Mulucząka, wyznał dobrowolnie, we dworze Radziwiłowskim. Przy ktorym wyznaniu byli prezenty: ichmć panowie szlachta, sługa wielmożnego imści pana Antoniego Żukowskiego, horodniczego Radomskiego, Alexander Tomasewicz, drugi sługa wielmoznego imści pana Ignacego Kirkora, krayczego, Paweł Sudziłowski y pan Ian Iaroszewicz y pan Stanisław Kochanowski. Ieszcze było dwa chłopcy ze wsi Biesowickiey, Hriszka Mironionek y Pawłuk, syn Sjomki Turowskiego.

Będąc przytomnym tego egzaminu, podpisuie sie Alexander Tomasewicz, łowczy Zukowskiego.

Będonc przytomny przy tym examinie, iako wysz wyrażonego y złodzieia tego (z) synem swoim zeznał, iako pszczoły wydarli z borciow, przed zamkiem Chocimskim, y żydowi przedał, ktory żyd y pleć dawał, y na to zeznawał tęże złodziey, wysz wyrażony, na to dla wiary y tey testymoniy wyswiadczenia, podpisuie sie Ian Al. Kwaczynski Iaroszewicz.

R-u 1753, Mar. 10 dnia. W sprawie oyca prezbitera Biesowickiego o wydarcie pszczoł prez Kupreia Muluczonka, poddanego Biesowickiego, z namowy żyda Hilka, dozorcy młynow Biesowickich, przede mnie, komysarza intentowaney, ponieważ z examinow ciwilnych y korporalnych, in recenty czynionych, a w protokole dworu Radziwiłowskiego zapisanych, pokazało się, nie mniey y przede mną, oczewisto złoczynca stawaiący, zgodnie zeznał się y żyda Hilka pro komplicy powołałł, iako go na ten exces nomówił, pleć swoie dawał y miod wydarty na swoy pożytek zabrałł; zaczym, cyrca allegata et probata, takowe moie feruie judykatum, iz pomieniony złoczynca, Kuprey Muluczonek, iako nie maiący czym płacić tey szkody, za takowe swywolę ma być u pręgierza, przy zebraney kupie ludzi, ćwiczony; żyd zaś Hilko, iaką więcey winny, ex quo na zły uczynek namówił człeka, pleci do darcia pszczoł swoiey dodawał y ten miod kradziony sam spożytkował: tedy wszystką szkode, ogułem szacuiąc, przerzeczonemu oycowi prezbiterowi Biesowickiemu, rublow dziesięć zapłacić, a za złoczynne konszachta y namawianie, rownie z wyrażonym złoczyncą, biciem u pręgierza pokarany być powinien. Exekucya ktorego dekretu nie daley, in spacio tych tygodni wstać sie

ma. Zwierchność dworu Chocimskiego attencyą mieć nad tym będzie. Aktum w Chocimsku, ut supra.

Michał Chreptowicz, koniuszy Koczyn., kommissarz sttawa Krzyczew., m. p.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 292—293.

Удостовѣренiе Кричевскаго магистрата въ томъ, что магдебургскихъ Кричевскихъ книгъ, за время съ 1604 г. по 1735 г., на лицо не имѣется. 1753 г. Декабря 29.

Wypis z ksiąg mieyskich czynioney rewizy ksiąg, w maydebury Krzyczewskiey będących.

Roku tysiąc siedmsetego pięndziesiąt trzeciego, msca Decembra dnia 29.

Na urzędzie i. kr. mści mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, za potrzebowaniem imć pana Borodzicza, przy ienerale i. kr. msci Jerzym Szafranskim, czyniona rewizya ksiąg od roku tysiąc szescsett czwartego aż do roku wyż na dacie pisanego. Między któremi księgami żadne dokumęta, służące ichm panom Kurhanskim nie znayduią się y onych w księgach maydeburskich Krzyczewskich teraz niemasz. A ponieważ księgi stare są przez ichmw panow Czarniawskiego y Poczobuta, w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, z dywizy Białoruskiey, komędy i. w. imć pana Oginskiego, starosty Przewalskiego, do Krzyczewa zesłanych, są zabrane y niewiedzieć gdzie lokowane,—na co, przez magistrat zaniesiona iest protestacya, zaczym, ieżeliby się takie dokumęta zkąd wynalazły, aby w tym maydeburya Krzyczewska z racy, że księgi zabrane,

sowickiey, oznaymił Kupreiu, co miodu kradzionego zaważyło, ony arędarz, pudy trzy. Tego examinu słuchacze były: Silwestr, burmistr Radziwiłowski, woyt y starec Bochanowski Dziemid Kałanohi, rodzeni bracia, dwoch Karzieiękow, Andrey z Iwanem, obywatele muży Bochanskie, Jakow Łaszczyk y Małach Starowoicionek, mużowie Bochanowskie, Iwan Romanow syn Karzicionkow, z Bochanow, woyt Chocimski, Mieleszka Sidorenok. A zapisywał tę examen szlachcic Ian Jaroszewicz z miasteczka Markowa, na tę czas trafiwszy się we dworze Radziwiłowskim, proszony będąc od pana Kachanowskiego, namiestnika Radziwiłowskiego.

Tegoż wyż wyrażonego roku, msca dni cztyrnastego, nazaiutr, w Subote rano, był examen temuż Kupreiu Mułaczonku y Synowi iego, chłopcowi Kondratu, s ktorym on pszczoły darł popa Biesowickiego. Pierwiey, gdy woit Bicsowicki, Hryszka Mironienok, chłopca wyprowadził do swietlicy, tedy pytano tego chłopca Kondrata. Dobrowolnie on powiadał, że tylko z iednym oicom, Kupreiem, darli popowy pszczoły. A gdy kazał imści pan Kochanowski, zaprowadziwszy do bokowey komory, dwom wartownikom zaciąć rozkami, tedy chłopiec przyznał się, co był z nimi trzeci, Wasil Muluczonek. Potym y samego Kupreia cwiczoną rozkami trochi, a nie przyznał się więcey, tylko wyznał, co Anis Muluczonek przywoził miod kradziony do żyda Hilki na młyn Biesiedzki, a on, Kuprey, to słyszał od żydowki, żony tego samego Hilki. Gdyż wprowadzoną chłopca Kondrata s komory do swietlicy, tedy dobrowolnie, przed wszystkiemi wyznał, iak mieli iść darć pszczoł popowych Kuprey z bratami, tedy była rada w yzbie Muluczyckiey, samey matki ich, gdzie mowili

miedzy sobą, komu iść, Wasil z Onisem. Tak Wasil mówił do Onisa: ia póyde z Kupreiem, bo ia iestem cierpliwszy, a ty pod... prędzey przyznasz się, gdy cie będo pytali. I poszli Kuprey y Wasil z chłopem Kondratem wszyscy,.. uroczyszcze, gdzie dwa czowne wziowszy, poiechali ieziorem, Kyprey z chłopcem Kondratem w iednym, a Wasil w drugim czownach. Zaiechawszy do młyna Biesiedzkiego, do żyda Hilki, przybrawszy się, poszli, a żyd Hilka na kolasie swoiey pleć y lipowki dwie, iedna wielka, druga mnieysza wywioz za groble y przez mostek, do samego borku popowego, y ztąd wrucił sie nazad do domu. A oni, Muluczonki, Kuprey z Wasilem, w iedney tonkiey sosnie, z kraiu, wydarszy, Kuprey spuscił miod na ziemie, a Wasil, wziowszy na ręce, zważył y mówił: powpuda będzie miodu. Potym, na druga sosne, widlaste, wlez Wasil y wydarł pszczoły, gdzie ich, złodzieiow, y zastali młynarze Biesiedzki, Andrey Wasilonek z parobkiem swoim, Pietrakom, y synem Leszczynskiego, Awsieiem. Ieszcze przyznał chłopiec Kondrat, że Wasil, pod hroblo dla rzeki Biesiedzi, iedny pszczoły popowe wydarł, z Kupreiem, a żyd Hilka nazaiutr wszystek ten miod, przyiechawszy rano, w borku popowym pobrał y do siebie na młyn Biesiedzki zawiozł. Ten to chłopiec Kondrat, syn Kupreia Mulucząka, wyznał dobrowolnie, we dworze Radziwiłowskim. Przy ktorym wyznaniu byli prezenty: ichmć panowie szlachta, sługa wielmożnego imści pana Antoniego Żukowskiego, horodniczego Radomskiego, Alexander Tomasewicz, drugi sługa wielmoznego imści pana Ignacego Kirkora, krayczego, Paweł Sudziłowski y pan Ian Iaroszewicz y pan Stanisław Kochanowski. Ieszcze było dwa chłopcy ze wsi Biesowickiey, Hriszka Mironionek y Pawłuk, syn Sjomki Turowskiego.

Będąc przytomnym tego egzaminu, podpisuie sie Alexander Tomasewicz, łowczy Zukowskiego.

Będonc przytomny przy tym examinie, iako wysz wyrażonego y złodzieia tego (z) synem swoim zeznał, iako pszczoły wydarli z borciow, przed zamkiem Chocimskim, y żydowi przedał, ktory żyd y pleć dawał, y na to zeznawał tęże złodziey, wysz wyrażony, na to dla wiary y tey testymoniy wyswiadczenia, podpisuie sie Ian Al. Kwaczynski Iaroszewicz.

R-u 1753, Mar. 10 dnia. W sprawie oyca prezbitera Biesowickiego o wydarcie pszczoł prez Kupreia Muluczonka, poddanego Biesowickiego, z namowy żyda Hilka, dozorcy młynow Biesowickich, przede mnie, komysarza intentowaney, ponieważ z examinow ciwilnych y korporalnych, in recenty czynionych, a w protokole dworu Radziwiłowskiego zapisanych, pokazało się, nie mniey y przede mną, oczewisto złoczynca stawaiący, zgodnie zeznał się y żyda Hilka pro komplicy powołałł, iako go na ten exces nomówjł, pleć swoie dawał y miod wydarty na swoy pożytek zabrałł; zaczym, cyrca allegata et probata, takowe moie feruie judykatum, iz pomieniony złoczynca, Kuprey Muluczonek, iako nie maiący czym płacić tey szkody, za takowe swywolę ma być u pręgierza, przy zebraney kupie ludzi, ćwiczony; żyd zaś Hilko, iaką więcey winny, ex quo na zły uczynek namówił człeka, pleci do darcia pszczoł swoiey dodawał y ten miod kradziony sam spożytkował: tedy wszystką szkode, ogułem szacując, przerzeczonemu oycowi prezbiterowi Biesowickiemu, rublow dziesięć zapłacić, a za złoczynne konszachta y namawianie, rownie z wyrażonym złoczyncą, biciem u pręgierza pokarany być powinien. Exekucya ktorego dekretu nie daley, in spacio tych tygodni wstać sie

ma. Zwierchność dworu Chocimskiego attencyą mieć nad tym będzie. Aktum w Chocimsku, ut supra.

Michałł Chreptowicz, koniuszy Koczyn., kommissarz sttawa Krzyczew. m. p.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 292—293.

Удостовѣреніе Кричевскаго магистрата въ томъ, что магдебургскихъ Кричевскихъ книгъ, за время съ 1604 г. по 1735 г., на лицо не имѣется. 1753 г. Декабря 29.

Wypis z xiąg mieyskich czynioney rewizy xiąg, w maydebury Krzyczewskiey będących.

Roku tysiąc siedmsetego pięдziesiąt trzeciego, msca Decembra dnia 29.

Na urzędzie i. kr. mści mieyskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, za potrzebowaniem imć pana Borodzicza, przy ienerale i. kr. msci Jerzym Szafranskim, czyniona rewizya xiąg od roku tysiąc szescsett czwartego aż do roku wyż na dacie pisanego. Między któremi xięgami żadne dokumęta, służące ichm panom Kurhanskim nie znayduią się y onych w xięgach maydeburskich Krzyczewskich teraz niemasz. A ponieważ xięgi stare są przez ichmw panow Czarniawskiego y Poczobuta, w rokn tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, z dywizy Białoruskiey, komędy i. w. imć pana Oginskiego, starosty Przewalskiego, do Krzyczewa zesłanych, są zabrane y niewiedzieć gdzie lokowane,—na co, przez magistrat zaniesiona iest protestacya, zaczym, ieżeliby się takie dokumęta zkąd wynalazły, aby w tym maydeburya Krzyczewska z racy, że xięgi zabrane,

nie była censurowana, wydaiąc takową rewizyą, przy pieczęci mieyskiey, podpisamy rąk stwierdzamy. Dałł w ratuszu Krzyczewskim, ut supra.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 272.

Протестація Бѣсовицкаго приходскаго священника Петра Чоловскаго на жидовъ Орлика и Гильку и на Радивиловскаго администратора Антона Бущинскаго, въ допущеннымъ надъ нимъ насиліяхъ. 1754 г. Февраля 7.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною Кричевскимъ ландвойтомъ Иваномъ Римшею, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими, на этотъ годъ, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, Бѣсовицкій приходскій священникъ, преп. о. Петръ Чоловскій, публично жаловался на жидовъ—Орлика, Радивиловскаго корчмаря, и Гильку, шинкаря его и Бѣсовицкаго мѣрочника, а также на Радивиловскаго администратора Антона Бущинскаго, въ томъ именно. Въ минувшемъ 1753 г., Ноября 27 дня, жалуется священникъ, отвѣтчики—жиды съ названнымъ Радивиловскимъ администраторомъ, питая ко мнѣ какую-то злобу и по стачкѣ между собою измысливъ и написавъ на меня неправильную жалобу въ десяткѣ слишкомъ обвинительныхъ пунктахъ, подали ее замковому начальству; дворовая же экономія приказала цѣлому приходу, волей неволей, потвердить свидѣтельствами своими эти пункты. По такой клеветѣ, велѣно въ домѣ моемъ все опечатать, церковь обревизовать, а меня самого, въ оковахъ, подъ бдительною стражей, отвести въ Кричевскій замокъ и посадить подъ караулъ въ заключеніе, гдѣ и сидѣлъ я, между

злодѣями и разбойниками одинадцать недѣль, пока не упросилъ людей взять меня на поручительство впредь до законнаго рѣшенія дѣла. Киковую жалобу свою Бѣсовицкій приходскій священникъ, преп. о. Петръ Чоловскій. и представилъ къ записи въ Кричевскія магдебургскія книги, куда она и записана.

Примѣч. Священникъ Петръ Чоловскій былъ православный, а жидъ Гилька, кромѣ того, очевидно, мстилъ за привлеченіе его этимъ священникомъ къ суду за воровство. См. выше докум. подъ 22 Февраля 1744 г. и 10 Марта 1753 г. *)

---

*) Protestacya wielebnego oyca Piotra Czołowskiego, prezbitera Biesowickiego, na żydow Orlika y szynkarzia iego, Hilkę, tudzież na imć pana Antoniego Buszczynskiego, administratora Radziwiłowskiego.

Roku tysiąc siedemsetnego piendziesiątego czwartego, February siodmego dnia.

Na urzędzie i. kr. mści mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mno, Ianem Rymszo, lantwoytem Krzyczewskim. y przed nami, |burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto, w Bogu wielebny ociec Piotr Cołowski, (sic) prezbiter Biesowicki solenno sie protestował na żydow Orlika, arendarzia Radziwiłowskiego, y szynkarzia iego, Hllke, mierocznika młynu Biesieckiego, tudzież y na imć pana Antoniego Buszczynskiego, administratora Radzjwiłowskiego, o to, yż w roku przeszłym tysionc siedemsetnym piendziesiątym trzecim, mca Nowembra dnia dwudziestego siodmego, obżałowani żydzi z mianowanym imć panem administratorem Radziwiłowskim, maiąć nieiakowy. sie rankor swoy na żałuiącego oyca, zniesszy sie miedzy sobo, wymysliwszy, napisali kilkonaście niesłusznych punktow, oskarżyli mnie do zwierzchności zamkowey y w takich to punktach rozkazano ze dworu, żeby cała porafia swiadczyła, kturyby chciał, albo y nie chciał. Przez ktore udania, w domu moym kazano wszystko popieczentować, w cerkwi także przierzewidować, mnie samego, okowawszy, pod srogo warto do zamku Krzyczewskiego zaprowadzić y do kordygardy w datęcyią wsadzić. Gdzie siedziałem między łotrami, rozboynikami, prziez niedziel iednaście, a potym ludzi uprosiłem mnie wziąc na poręki, do rozsądku słusznego. Ktore takowe protestacyię w Bogu wielebny ociec Piotr Czołowski, prezbiter Besewicki, dał do xiąg maydebury Krzyczewskiey zapisać. Co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 343.

Приговоръ Кричевскаго магистрата по уголовному дѣлу крестьянина Василія Мокраго, сужденнаго за воровство и поджигательство.—1754 г. Мая 10.

1753 г. Декабря 13 дня. Въ Кричевской е. к. в. магдебургской управѣ, явясь лично, старшина Гараська Полевый, съ хозяевами, Ѳедоромъ, Астапомъ, Гаврилою и Хомкою Тропками, жаловались на Василія Мокраго, родомъ изъ деревни Коморовичъ, проживавшаго затѣмъ по разнымъ слободамъ, а нынѣ г. Быховскимъ управляющимъ Вышинскимъ представленнаго изъ деревни Абидовичъ е. с. подканцлера в. к. Лит., Сапѣги. Жалоба состоитъ въ томъ, что онъ, Мокрый, пришедши ночью въ дер. Зоры, сжегъ у просителей три гумна съ, нахо-

давшимся тамъ, въ значительномъ количествѣ, хлѣбомъ и кормомъ, а именно: у Ѳедора 20 мѣрокъ (мѣрка была разной вмѣстимости, равнялась и $^1/_4$, и $^1/_8$, и $^1/_{16}$ корца, а $^1/_{16}$=2 гарн.) неочищенной ржи, 10 м. чистаго овса, 5 м. ячменя, 5 м. гречихи, 8 м. конопли, 2 лошадей, 50 воз. сѣна, 30 в. соломы, 2 шестистѣнныхъ сѣнныхъ сарая съ замками; у Астапа 15 мѣр. гречихи, 2 м. чистой ржи, 3 квартовки (54 гарн.) ячменя, 34 воз. сѣна, 2 круглыхъ клѣти, 1 тристѣнъ, 30 в. соломы, хомуты, сани и проч.; у Гаврилы 35 воз. сѣна, 10 в. соломы, 2 телѣги, 5 мѣр. ржи, 6 м. овса, шестистѣнный сѣнной сарай, 2 м. ячменя, 3 саней, хомуты и другіе хозяйственные предметы. Причемъ тѣ же хозяева заявили, что онъ, Василь, прежде того укралъ 2 лошадей, 2 коровъ, и у Ѳедора Тропки, ночью, выломалъ кистенемъ ворота.

1754 г. Мая 6 дня, въ той же управѣ производился допросъ Василія Мокраго. Показалъ, что родомъ онъ изъ Коморовичъ и проживалъ тамъ до содержанія этой деревни Гдалемъ (жидомъ?); потомъ перешелъ въ дер. Глини Мстиславской экономіи; тамъ овдовѣвъ, присталъ къ Василихѣ Тропковой въ дер. Зорахъ и жилъ съ нею 4 мѣсяца, а вышедши изъ Зоръ, съ дѣтьми отъ первой жены, поселился въ дер. Рабовичахъ г. Кельчевскаго; проживая тамъ, пришелъ ночью въ дер. Зоры и укралъ у Матвѣя Зимонки 2 лошадей. Вышедши изъ Рабовичъ, поселился въ дер. Абидовичахъ въ Быховщинѣ; оттуда пришедши также ночью, выломалъ кистенемъ ворота у Ѳедора Тропки, хозяина дер. Зоръ, и укралъ 2 коровъ, одну у Зимонки, а другую у Романки, Зорскихъ же хозяевъ, и отвелъ оныхъ въ ту же дер. Абидовичи; коровы эти и теперь у него. Потомъ, въ 1753 г.,—якобы мстя еще жителямъ Зорокъ за свою обиду такую, что его жена не захотѣла идти съ нимъ въ Абидовичи, и будто бы претендуя на нихъ, кромѣ того за... предъ занесенной протестаціей,—пришелъ опять въ дер. Зоры и, взявъ огня въ банѣ жены своей, поджегъ вышесказанныя гумна и воротился въ Быховщину, въ дер. Абидовичи. Но оттуда, наконецъ, вслѣдствіе нѣсколькихъ писемъ Кричевскаго замковаго начальства къ г. Быховскому управляющему и за потвержденіемъ Зорковскими жителями, подъ присягою, предъ Быховскимъ управляющимъ Вышинскимъ, таковыхъ убытковъ, представленъ онъ вышеназванными Тропками въ магдебургскій судъ.

1754 г. Мая 6 д., по дѣлу хозяевъ дер. Зоръ Кричевскаго старостинства, Ѳедора, Астапа, Гаврилы и Хомки Тропковъ, съ Василемъ Мокрымъ, отъявленнымъ злодѣемъ, воромъ и поджигателемъ гуменъ, по выслушаніи его словеснаго показанія, не приступая уже къ дальнѣйшему изслѣдованію дѣла ни словеснымъ допросомъ, ни пыткою подсудимаго, но, въ виду добровольнаго сознанія его, примѣняясь къ дѣйствующимъ законамъ,— стат. в. к. Лит., разд. 11, ст. 18 и констит. подъ сего ст.,—постановленнымъ для такихъ преступниковъ, мы, Кричевскій магдебургскій судъ, помянутаго Василя Мокраго, какъ отъявленнаго злодѣя, приговариваемъ къ смертной казни чрезъ сожженіе огнемъ посредствомъ палача, за городомъ, при Дрибинской большой дорогѣ, и для этой казни назначаемъ день 10 сего Мая; истцамъ же, Тропкамъ, предоставляемъ право взыскивать свои убытки со всякаго имущества его, осужденнаго. Каковое дѣло со всѣмъ его производствомъ и записано въ протокольныя книги городскаго суда. А. Г. де-Флорспергъ, капитанъ. Иванъ Римша, вице-главноупр. Кр. и ландв. Кр. Леонъ Пастригачъ, бургомистеръ Кричевскій. Андрей Козелъ, ратм. Кр. Захара Сапонка, райца Крич. Ѳедоръ Пашека, лавн. Крич. Ярмола Сапонка,

лавникъ. Апанасъ Кажанъ, паспалиты (мѣщанинъ). Матвѣй Зыковичъ, мѣщанинъ.

Вышеписаннаго года въ день, назначенный для казни Василя Мокраго. Хотя самыя стороны отъ казни его освободили, а за его безчинства просили назначить ему иное наказаніе, но мы. Кричевскій магдебургскій судъ, принимая въ соображеніе, что потерпѣвшая сторона, освобождая Мокраго, отъ, опредѣленной ему судебнымъ приговоромъ, смертной казни, тѣмъ не менѣе просила подвергнуь его иному наказанію, и въ виду удержать другихъ отъ подобныхъ преступленій, опредѣляемъ ему, Василю Мокрому, такое наказаніе: обвернувъ правую руку его паклей и обливъ смолой, зажечь паклю пусть горитъ она пока почувствуется въ рукѣ сильная боль; тогда руку эту отсѣчь и прибить желѣзнымъ гвоздемъ къ позорному столбу; днемъ же этого наказанія назначаетъ 11 число сего Мая,—съ изгнаніемъ затѣмъ самого казненнаго изъ города. Въ Кричевской ратушѣ, 1754 г. Мая 10 дня. А. Г. де-Флорспергъ, капитанъ. Иванъ Римша, вице-главноупр. Кр. и ландв. Кр. Леонъ Пастригачъ, бурмистръ Кричевскій. Андрей Козелъ, ратм. К. Захаря Сапонка, Р. К. Ѳедоръ Пашека, лавникъ К. Ярмола Сапонка, лавникъ. Апанасъ Кажанъ, паспалиты.

Приговоръ исполненъ вышеозначеннаго дня. *)

---

*) Protokuł spraw sądowych mieyskich Krzyczewskich, w roku 1754 odprawowanych.

Roku 1753, msca Decembra 13 d. Na urzędzie i. kr. mści maydebury Krzyczewskiey, stanowszy oczewisto, Harasko, starzec, Polowy, z mużami, imieniem Chwiedorem, Astapem, Hawryło, Chomkiem Tropkami,

żaląc cię na Wasila Mokrego, rodem ze wsi Komorowicz, potym rożnie po słobodach mieszkaiącego, teraz wydanym z dobr i. w. imć pana Sapiehi, podkanclerzgo w. x. Litto ze wsi Abidowicz, przez imć pana Wyszynskiego, gubernarora Bychowskiego, ktury, przyszedszy w nocy do wsi Zor, spalił żałuiącym gumien trzy y w nich niemało będącego zboża y karmu, to iest Chwiedorowi żyta miarek 20, płowego, owsa czystego miarek 10, ięczmienia miarek 5, gryki miarek 5, konopi miarek 8, koni dwoie, siana wozow 50, słomy wozow 30, puń szesciennych 2, okrągłych, z zamkami; Astapowi, gryki miarek 15, żyta czystego miarek 2, ięczmienia kwartowek 3, siana wozow 34, kleci okrągłych dwie, tryscien ieden, słomy wozow 30, chomąty, sanie etc.; Hawryle, siana wozow 5, słomy wozow 10, kolas dwie, żyta miarek 5, owsa miarek 6, siana wozow 30, sań troie, punie szescienno, ięczmienia miarek 2, sani troie, chomąty y inne rzeczy gospodarskie.

Przytym, ciż mużowie donosili, iż tenże Wasil przedtym ukradł koni dwoie, krow dwie y u Chwiedora Tropki, w nocy, wybił wrota kiscienim.

W roku 1754, Maia 6 d., na tymże urzędzie examen dobrowolny Wasila Mokrego. Wyznał, że rodem z Komorowicz y mieszkał w Komorowiczach do dzierżawy Gdala (sic); potym wyszedł do wsi Hlini ekonomij Mohylowskiey; tam mieszkuiąc, zostawszy wdowcem, przystał do Wasilowey Tropkowey, we wsi Zorach, mieszkał z nio niedziel 16, a wyszedszy z Zor, z dziećmi pierwszey żony, osiadł we wsi Rabowiczach i. p. Kiełczewskiego; tam mieszkaiąc, przyszedszy w nocy do wsi Zor, ukradł koni dwoie y Macwieia Zimonki. Z Robowicz wyszedszy, prjyioł osiadłość we wsi Abidowiczach, w Bychowszczyznie; ztamtąd, takoż przys-

zedszy w nocy, wybił wrota kiscieniem Chwiedorowi Tropce, mużowi wsi Zor, y ukradł krow dwie, iedno u Zimonki, drugo u Romanki, mużow Zorskich, y zaprowadził ie do tychże Abidowicz, y teraz u niego. A potym, w roku 1753, mszcząc się ieszcze niby swey krzywdy u ludzi Zorskich, za to, że iego żona nie chciała z nim iść do Abidowicz, i niby pretenduiąc ieszcze na nich w niesieniu swego... przed za niesiono protestacyą, przyszedł znow do wsi Zor, a wziowszy ognia w łaźni żony swey, zapalił wyżey opisane gumna y sam znow poszedł do Bychowszczyzny, wsi Abidowicz. Ztamtąd tedy, za kilku listami, przez zwierzchność zamku Krzyczewskiego pisanemi do pana gubernatora Bychowskiego, po zaprzysiężeniu ludzi Zorskich na takowey szkodzie swey przed imć panem Wyszynskim, gubernatorem Bychowskim, iest wydany do sądu maydeburskiego, przez tychże pomienionych Tropkow podany.

Roku 1754, msca Maia 6 d. W sprawie Fiedora Astapa, Hauryły y Chomki Tropkow, mużow wsi Zor, starostwa Krzyczewskiego, z Wasilem Mokrym, iawnym excesantem, złodzieiem y zapalaczem gumien, po wysłuchanym onego słownym examtnie, my, urząd maydebury Krzyczewskiey, nie skazniąc onego na dalszą słowno, ani korporalno inquizycyą, lecz, podług dobrowolnego samego wyznania, stosuiąc się do prawa pospolitego, statutu w. x. Litt^o^., rozdziału 11, artykyłu 18 y konstytucij pod nim o takowych excesantach opisanego, pomienionego Wasila Mokrego, iako iawnego excessanta, na garło, spaleniem w ogniu, przez mistrza, wskazuiemy y dzien 10 anni praesentis takowey exekucy, za miastem, przy trakcie Drybinskim, naznaczamy, a do dochodzenia szkody żałuiącym Tropkom na

wszelkich dobytkach onego, gdzie by się kolwiek okazać miały, moc dawszy, uznaiemy. Ktora sprawa iako się toczyła, do xiąg protokołu mieskich sądow zapisana. A. H. d. Florsperg, capitan. Jan Rundtfeld. Jan Rymsza, w. g. K. y l. K. Леонъ Пастригичъ, бурмистръ Кричевскій. Andrzei Koziął, R. K. Захара Сапонка, райца Крич. Федоръ Пашека, лавникъ Крич. Iarmola Saponka, ławnik. Апанасъ Кажанъ, паспалиты. Macwiey Zykowicz, pospolity.

Roku y dnia wyżpisanego, exekucy Wasila Mokrego. Ponieważ same strony onego od garła uwolniły, a za swywole kary inney na nim dopraszali się, zaczym y my, urząd maydeburski Krzyczewski, nie skazawszy pomienionego Wasila, podług dekretu, na garło, ponieważ strona powodowa uwalnia y uwolniła, iednak dopraszaiąca się inney kary, - więc pomienionemu Wasilowi Mokremu takową naznaczamy kare: naprzod, uwinowszy ręke prawo pakulem y smoło oblawszy, zapalić y poty ma gorzeć ogniem, aż bol w niey wielki ucznie, a potym też ręke uciąć y do pręgierza przybić gozdziem żelaznym, a to dla powściągnienia drugich, takowe excessa czyniących, nakazuiemy y dzien iedynasty tegoż msca Maia dla odprawienia takowey exekucy, przez mistrza, naznaczamy, y z miasta wypędzić. Datum w ratuszn Krzyczewskim, a—o 1754, d. 10 Maia. A. H. de Florsperg, capitan. Jan Rymsza, w. g. K. y l. K. Леонъ Пастригинъ, бурмистръ Кричевскій. Andrzei Kozioł, R. K. Захара Сапонка, Р. К. Федоръ Пашека, лавникъ К. Iarmoła Saponka, ławnik Апанасъ Кажанъ, паспалиты.

Na dniu wyż specifiikowanym, podług dekretu, zadość stało się.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 302—303.

Разрѣшеніе, данное княземъ Іеронимомъ Радивиломъ на торги и ярмарки въ г. Кричевѣ, съ извѣстными ограниченіями. 1754 г. Іюля 19.

1) По волѣ и приказанію е. с., Іеронима Флоріана князя Радивила, хорунжаго в. к. Лит., нашего милостиваго государя и благодѣтеля, объявляется всѣмъ и каждому, что съ 19 Іюля 1754 г. разрѣшены въ г. Кричевѣ торги и ярмарки, которые и должны производиться по пятницамъ и воскресеньямъ, при ратушѣ.

2) Причемъ въ Кричивѣ, во время такихъ торговъ, воспрещаются всякій шумъ, разбои, драки, подъ опасеніемъ взысканій

3) Приказывается также отъ подлежащей, въ данномъ случаѣ, власти, чтобы отнынѣ въ другихъ мѣстахъ, какъ-то: въ Костюковичахъ, Шумячинѣ и Черековѣ, торги и ярмарки живущими въ Кричевскомъ старостинствѣ мѣщанами, жидами и крестьянами не производились. А если бы кто, вопреки ясной волѣ и приказанію е. с., милостиваго нашего государя, осмѣлился производить таковые открыто или тайно, то виновый въ томъ подвергается смертной казни на висѣлицѣ.

4) Самые же торги и ярмарки, съ вышесказаннаго срока и въ опредѣленные дни, должны производиться не иначе, какъ только въ предѣлахъ вѣдомства Кричевской ратуши, подъ страхомъ той же казни. Кричевъ, дня и мѣсяца, какъ выше значится. *)

*) 1) Ponieważ na dniu 19 Iuli anno 1754, za rozkazem y wolą iasnie oswieconego xiążecia imci Heronima Fłoryana Radziwiłła, chorążego wiell-o w-o xtt-a Litt-o, pana naszego miłł-o y dobrodzieja, donasza sie w obec y kużdemu z osobna do wiadomosci, iż w mieście Krzyczewie są wolne targi i iermarki, kture maią sie składác w każdy piątek y w Niedziele, przy ratuszu, od daety, sypra wyrażoney,

2-do, Ktemu, zakazane są wszelkie hałasy, rozboie, bicia; kturеby miały znaydować w supra pomienionych targach, w mieście Krzyczewie, maią y powinni być karane,

3-tio, Przykazuie sie też od zwierchności, należącey do tey dyspozycy, ażely, iakoto w Kosciukowiczach, w szumiaczynie y w Czerekowie, od tey daty targi y iermarki przez mieszkaiących w starostwie Krzyczewskim mieszczan, żydow y poddanych nie byli składane. A kto by się zaś ważył publicznie lub sekretnie one popełnić, przeciwko wyrazney woli y ordynansowi pana naszego miłosciwego, na takiego przestempnego zakłada się kara szubienieą,

4-to, Oraz, od daty, supra wyrażoney, na dniach determinowanych, w cyrkule ratusza miasta Krzyczewa maią się znaydować targi y iermarki, a nie w innych mieyscach, pod karą, wyż wyrażoną. Datt w Krzyczewe, d., ms, ut supra.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 354.

Удостовѣреніе Кричевскаго магистрата о неимѣніи въ магдебургскихъ актовыхъ книгахъ документовъ, принадлежащихъ Курганскимъ, и о похищеніи нѣкоторыхъ книгъ отрядомъ Огинскаго. 1754 г. Августа 16.

Akt rewizyi czynioney pro parte i. w. i. p. Łaniewskiego, łowcz. w. x. Litt-o.

Roku tysiąc siedemset piendziesąt czwartego, mca Augusta szesnastego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim, maydeburskim, Krzyczewskim, przede mno, Ianem Rymszo, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, radcami, ławnikami, na sprawach sądowych mieskich, w roku wyż pisanym zasiadaiącymi, comparendo personaliter, imc pan Grzegorz Osmołowski, nomi nei. w. i. p. Łaniewskiego, łowczego, w x. Litt-o, czynił rewizyo aktow mieskich maydebury Krzyczewskiey, od roku tysiąc szesset pięndziesiąt czwartego, marca czternastego dnia aż do daty teraznieyszey, praetenduiąc, iezeliby się iakowy dokumęt czyli manifest, pro parte Kurhanskich służący, znaydował się, wydania. Więc, lubo y są niekture akta pod rokiem tysiąc szesset piendziesiąt szostym, a drugie przez dywizyą i. w. i. p. Oginskiego akta poslednieysze zabrane czasu inkursyi, iednak żadnego dokumętu, ani processu imieniowi Kurhanskich aż do daty teraznieyszey niemasz, ani się znayduie w aktach maydebury Krzyczewskiey. Co attestando, takowo rewizyą, pod pieczęcio urzędowo y z podpisami rąk naszych, wydaiemy. Datty, ut supra.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 382.

Оцѣнка экономическихъ лошадей. 1754 г. Сентября 20.

Regestr koni skarbowych, potaxowanych przez magistrat Krzyczewski, roku 1754, msca Septembra 20 dnia.

1-mo, Iachima y Iakunki koń ryży, maiąoy lat dwanascie, rubli 3; koń wrony, maiący lat piętnascie, rublow 3; tychże koń gniady, maiący łat dwadziescie, rubli 1½, tychże koń płowy, białogrzywy, latt dzie-

2-do, koni, co od Chocimska przyprowadzono, szescioro, taxowane: koń wrony, bez odmiany, łat dwudziestu zgurą, rubla 1, wzieł Gudski;. kon bury, białe kopyta zadnie, y łysina na pysku, lat dwudziestu zguro, rublow 2; żmuydkow małych, cisawych, dwa, iednemu lat 9, a drugiemu lat 15, rubli 5, koń gniady, lat 15 z gurą, rubli 2; klacz myszata z gwiazdo na łbie y zrebięciem, bardzo stara, z mielowki wzięta, rubl 1; koń gniady drugi, stary, rubli 5.

Dnia 15 Marca, za konia wronego zapłacił Haidziecki rubla 1.

Кн. по описи № об. 577, № ч. 4, л. 405.

Разрѣшеніе, данное подстаростою Мстиславскаго воеводства, Осипомъ Голынскимъ, Кричевскому плебану, на вывозку изъ дачъ Кричевскаго старостинства четырехъ копъ брусьевъ для постройки въ г. Кричевѣ костела. 1754 г. Декабря 9.

Aktykacya assygnacyi imć pana Hołynskiego, imć xiędzu plebanowi Krzyczewskiemu dney.

Roku tysiąc siedmsetnego pjędziesiątego czwartego, miesiąca Decembra dziewiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim maydeburskim Krzyczewskim, przede mną, Ianem Rymszą, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przednami, burmistrzami, raycami, ławnikami, w tym roku, w ratuszu, na sprawach sądowych zasiadaiącemi, comparendo personaliter w. i. pan Ian Rumęfeld, łowczy starostwa Krzyczewskiego, ten dokument ad acta podał. Ktorego my, urząd, oglądawszy, czytanego wysłuchawszy, rękoma naszemi konnotowawszy, w xięgi nasze wpisać kaza-

lismy. Ktorego tenor takowy: Roku tysiąc siedymset piędziesiąt czwartego, mca Aprylá osimnastego dnia, daie się ta assygnacya imć xiędzu plebanowi Krzyczewskiemu na wywiezienie moich brusow, z starostwa Krzyczewskiego pozwolonych, na kop cztyry, na kościoł Krzyczewski ustempuię. Datt w Szumiaczu. V tey assygnacyi podpis ręki aktora temi słowy: Iozef Hołynski, podstarości woiewadztwa Mscisławskiego. Approbata na tey assygnacyi wyraża się temi podpissami: Ta assygnacya imć pana Hołynskiego prawdziwą ręką iego podpissana. l. Rymsza, g. K. I ia do tego przypissuięsię Antoni Gilerski. Ktora to assygnacya, za podaniem ad acta przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg mieyskich maydebury Krzyczewskiey przyięta y wpisana.

Wypis wydany. Szymak, p. m. m. K.

По оп. кн. № об. 577, № ч. 4, л. 353.

Явка привилегіи короля Августа III на фундушъ для Кричевскаго латинскаго костела и перваго тамъ плебана, ксендза Регинальда Иллича. 1755 г. Апрѣля 4.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, Кричевскимъ ландвойтомъ и главноуправляющимъ Иваномъ Рымшею, и предъ нами, бургомистрами—Иваномъ Рубекою и Ѳедоромъ Козломъ, ратманами—Андреемъ Козломъ Синельникомъ и Стесемъ Рубекою, и лавниками, составляющими, на этотъ годъ, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, высокопреп. ксендзъ Регинальдъ Илличъ, Кричевскій плебанъ, представилъ къ записи въ актовыя книги фундушевую грамату е. к. в., государя нашего милостиваго, на Кричевскую плебанію. Каковую грамату мы,

судъ, видѣвъ, внимательно выслушавъ и собственноручно помѣтивъ, приказали записать въ наши Кричевскія городскія магдебургскія книги. Содержаніе же ея буквально слѣдующее: Августъ III, Божіею милостію король Польскій, великій князь Литовскій, Русскій, Прусскій, Жмудскій, Мазовецкій, Подлясскій, Волынскій, Подольскій, Инфляндскій, Кіевскій, Черниговскій, Смоленскій, Сѣверскій, а наслѣдственный князь Саксонскій и курфирстъ. Объявляемъ сею нашею граматою привилегіею всѣмъ, кому о томъ вѣдать надлежать будетъ нынѣ и на будущія времена, что всепресвѣтлѣйшая королева Польская, Марія Юзефа, любезнѣйшая наша супруга, съ нашего соизволенія и изъ благочестивой ревности къ хвалѣ Божіей и къ распространенію св. римской католической вѣры учреждая фундушъ на плебанію и плебана въ нашемъ городѣ Кричевѣ, находящемся въ Мстиславскомъ воеводствѣ, для попеченія о душахъ чрезъ того же плебана, особымъ фундушемъ, даннымъ 18 Сентября 1745 г., въ Дрезденѣ, записала 4000 талеровъ, а до тѣхъ поръ, пока таковые не будутъ помѣщены на ближайшемъ къ сему Кричевскому приходу имѣніи и пока не будетъ самымъ тщательнымъ образомъ устроено самое обезпеченіе оныхъ, сумма эта 4000 тал. помѣщена въ Дрезденскомъ банкѣ съ отнесеніемъ на счетъ податной палаты и съ тѣмъ, чтобы уплачивались ксендзу Кричевскому плебану ежегодно 8 Декабря, въ праздникъ непорочнаго зачатія преблаженной Маріи Дѣвы, отъ этой суммы проценты въ количествѣ 1000 талеровъ, какъ значится подробнѣе, между прочимъ и по этому предмету, въ самомъ вышепомянутомъ фундушѣ. Затѣмъ, мы, король, означенный фундушъ всепресвѣтлѣйшей супруги нашей, принимая оный сами съ преемниками нашими къ сохраненію, во всѣхъ статьяхъ его утверждаемъ. Причемъ, плацы, отведенные подъ

костелъ, плебанію и прочія плебанскія строенія въ г. Кричевѣ, а также огороды, наданные на эту же Кричевскую плебанію, сообразно смыслу уступочной записи благороднаго князя Радивила, подчашія в. к. Лит., оставляемъ навсегда въ безспорномъ владѣніи перваго Кричевскаго плебана и напредъ будущихъ плебановъ Кричевскихъ, и самую уступочную запись благор. князя, подчашія в. к. Лит., вмѣстѣ съ владѣніемъ плацами и огородами плебанскими, настоящею привилегіею нашею также утверждаемъ. Сверхъ того, дозволяемъ тому жъ Кричевскому плебану выбирать, по принятому въ тѣхъ краяхъ обычаю, съ нашихъ крестьянъ въ имѣніяхъ нашей Мгилевской экономіи и доставлять къ себѣ на тамошнихъ экономическихъ подводахъ добровольно пожертвованную на костелъ коледу хлѣбомъ и воскомъ съ каждой уволоки земли. А чтобы онъ, плебанъ, не встрѣчалъ въ этомъ никакихъ препятствій, строго вмѣняемъ экономамъ, администраторамъ и другимъ должностнымъ лицамъ экономіи въ обязанность за симъ наблюсти, ради нашей королевской милости. Въ укрѣпленіе чего, сію нашу привилегію рукою нашею подписавъ, мы повелѣли приложить къ ней в. к. Лит. печать. Дано въ Варшавѣ, лѣта Господня 1746, мѣсяца Сентября 30 дня, правленія же нашего въ 13 годъ. У этой привилегіи, при печати, подпись руки всепресвѣтлѣйшаго е. в. короля, государя нашего всемилостивѣйшаго, сими словами: Augustus Rex. А на оборотѣ, при печати, надпись такая: Конфирмаціонная привилегія вмѣстѣ съ разрѣшеніемъ собирать въ Могилевской экономіи коледу на плебанію и на ксендза Кричевскихъ. Осипъ Дулемба, е. к. в. меньшей печати в. к. Лит. секретарь. А вверху этой привилегіи, у самой печати надпись такая: Отъ канцлерства превосходительнаго и сіятельнаго князя Михаила, князя на Клевани и Жуковѣ Чарторыйскаго, и отъ канцеляріи

в. к. Лит., старосты Гомельскаго, Георгенбургскаго, Усвицкаго (Усвятскаго?), Подусвятскаго и проч. печати приложены. Въ актовыхъ книгахъ есть. Каковая привилегія, за представленіемъ ея вышеназваннымъ лицомъ къ записи въ актовыя книги, въ Кричевскія городскія книги принята и вписана. *)

---

*) Aktykacya yrzywileju funduszowego, w Bogu przewielebnemu imc x. Illiczowi, plebanowi Krzyczewskiemu służącego.

Roku tysiąc siedymset piędziesiąt piątego miesiąca Apryla czwartego dnia.

Suscepi Szymak, pisarz m. K.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim maydeburskim Krzyczewskim, przede mną, Ianem Rymszą, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, Ianem Rubieką y Teodorem Kozłem, burmistrzami, Andrzeiem Kozłem Sinielnikiem y Stesiem Rubieko, raycam, ławnikami, w tym roku, na sprawach mieyskich sądowych, w ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy personalnie w Bogu przewielebny imc xiądz Reginald Illicz pleban Krzyczewski, przywiley i. kr. msci, pana naszego miłosciwego, funduszowy na plebanią Krzyczewską ad acta podał, ktorego my, urząd, oglądawszy, czytanego doskonale wysłuchawszy, rękoma naszęmi konnotowawszy, w xięgi naszę mieyskie maydeburskie Krzyczewskie wpisac rozkazalismy. Ktory, w akta wpisuiąc słowo do słowa, tak się w sobie ma: August Trzeci, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski Zmydzki, Mazowiecki, Podlaski, Wołynski, Podolski, Inflandski, Kiiowski, Czernihowski, Smolenski, Siewerski, a dziedziczny xiąże Saski

y elektor. Oznaymuiemy tym listem naszym przywilejem, komu o tym teraz y futurae posteritati wiedzieć będzie należało, iż, poniewasz naiasnieysza krolowa Polska, Marya Iozefa, naymilsza małżonka nasza, za konsensem naszym, ex pio zelo ku chwale Boskiey et augmentum wiary swietey katolickiey rzymskiey, czyniąc fundusz na plebanią y plebana, w miescie naszym Krzyczewie, w wdztwie Mscisławskim leżącym, propter exercendam curam animarum, przez tegoż plebana, osobliwym funduszem, w Dreznie, w roku tysiąc siedymsetnym czterdziestym piątym, dnia osmnastego septembra datowanym, cztyry tysiące talarow zapisała y, nim ta summa na dobra leżące blisko teyże parafij Krzyczewskiey lokowana et securitas omni modo in locatione tey summy obmyslona będzie, tedy te takową summę cztery tysiące talarow na kamerze steurarij, na banku w Dreznie lokowano y do xiędza plebana Krzyczewskiego roczney prowizyi tysiąc tynfow, octawa Decembris, pro festo immaculatae conceptionis Beatissimae Virginis Mariae płacić nakazała, jako w tych y dalszych punktach pomieniony fundusz fusius rem w sobie obloquitur. Zaczym, my, krol, pomieniony fundusz naiasnieyszey małżąki naszey in omnibus punctis, cum successoribus nostris, manutenendo, approbuiemy, denique przy placach na kosciół, plebanie y inne zabudowanie plebanskie w miescie Krzyczewie tudzesz przy ogrodach na też plebanią Krzyczewską, juxta obloquentiam cessyi, przez urodzonego xięcia Hieronima Radziwiłła, podczaszego w. x. Litt. uczynioney, exdywidowanych et in possessione pacifica xiędza Reginalda Illicza, „pierwszego plebana Krzyczewskiego,“ y nastempuiących plebanow Krzyczewskich in perpetnum zuchowuiemy y też cessyą urego xięcia, podczaszego w. x. Litt-o, wespoł z posessyą placow y ogrodow plebanskich ninieyszym przywilejem naszym approbuiemy. Insuper, temuż plebanowi Krzyczewskiemu, w dobrach ekonomij naszey Mohilewskiey, od poddanych naszych, podług zwyczaiu w onych kraiach, wybierać sponte ofiarowaną na kosciół, w zbożu y w wosku, od włokj, kolendo y z wolnym wywiezieniem tamecznemi podwodami ekonomicznemi pozwalamy. W czym aby żadney nie miał prepedycyi, ekonomom, administratorom y innym ekonomicznym officialistom serio zalecamy, dla łaski naszey krolewskiey. Pro majori zaś robore, ten nasz przywiley ręką naszą podpisawszy, pieczęc w. x. L-o przycisnąc rozkazalismy. Dan w Warszawie, roku Panskiego tysiąc siedym set czterdziestego szostego, miesiąca Wrzesnia dnia trzydziestiego, panowania naszego roku trzynastego (sic). U tego przywileju, przy pieczęci, podpis ręki najasnieyszego krola imci, pana naszego naymiłosciwszego, temi słowy: Augustus Rex. A na drugiey stronie, przy pieczęci, takowa sonantia: Przywiley confiirmationis, oraz z pozwoleniem kolendy w ekonomij Mohilowskiey na plebanią Krzyczewską y na plebana Krzyczewskiego. Jozef Dulęba, i. kr. msci pieczęci mnieyszey w. x. L-o sekretarz. A na wierchu tego przywileju, na samey pieczęci takowa inskriptia: Pro canclariatu celsissimi ac illustrissimi principis Michaelis, ducis in Klewan et Żukow Czartoryski, pro cancellarii m. d. Litt-ae Homeliensis, Georgenbyrgensis, Usvicitensis (Usviatensis?), Podusviatensis ettc. capitanei, sigillatum. Est in actis. Ktory przywiley, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę od acta, iest do xiąg mieyskich Krzyczewskich przyięty y wpisany.

Wypis wydany. Szymak, pisarz m. m. Krzyczewa.

По оп. кн. № об. 578, № ч. 5, л. 49.

Явка фундушевой записи Марка, Ивана, Георгія и Матвѣя Пясковскихъ на викаріатъ при. вновь основанномъ, Кричевскомъ латинскомъ костелѣ. 1756 г. Іюля 20.

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, Кричевскимъ ландвойтомъ и главноуправляющимъ Иваномъ Римшею, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими. на этотъ годъ, присутствіе городскаго ратушнаго суда, явясь лично, гг. Маркъ—отецъ, Иванъ, Егоръ—сыновья, родные братья, и Өедоръ Матвѣй Пясковскіе признали этотъ документъ, служащій въ пользу преподобнаго о., ксендза Регинальда Иллича, Инфлянтскаго (каноника), на изъясненный въ ономъ предметъ. Каковой документъ мы, управа, видѣвъ, внимательно выслушавъ и собственноручно подписавъ, приказали вписать въ наши книги. Буквальное содержаніе документа этого слѣдующее: Мы, Маркъ—отецъ, Иванъ и Егоръ—сыновья, родные братья, и Өедоръ Матвѣй Левъ Пясковскіе, вотчинники Оборовскихъ ымѣній, ручаясь одинъ за другаго и подчиняясь всѣмъ нижеизлож ннымъ залогамъ, обязанностямъ и обязательствамъ, сею нашею добровольною, уступочною записью и, вмѣстѣ съ тѣмъ, присяжнымъ, легаціоннымъ и безповоротнымъ, въ законноиъ порядкѣ совершеннымъ фундушемъ, по нашей доброй волѣ, преподобному о., ксендзу Регинальду Илличу, Инфлянтскому канонику, съ его преемниками, въ пользу Кричевскаго костела даннымъ, объявляемъ всѣмъ, кому бы о томъ вѣдать надлежало нынѣ и на будущія времена, и открыто признаемъ, что, въ виду пожалованія всепресвѣтлѣйшей ея вел. королевы Маріи Юзефины Августы, гос. наш. всемил., послѣдовавшаго 25 Сентября 1745 г., на учрежденіе заново ксендзовскаго помѣщенія при Кричевскомъ,

костелѣ, желая и мы порадѣть о спасеніи душъ нашихъ. для большей чести и хвалы Божіей и въ честь Божіей Матери, непорочно зачатой Маріи, полагаемъ первое же основаніе. при томъ же Кричевскомъ костелѣ викаріату мірскихъ ксендзовъ, для (согласнаго) пѣнія. И на всегдашнее содержаніе этихъ викарныхъ ксендзовъ, назначая и опредѣляя таковое, настоящею записью нашею записываемъ 100,000 злотыхъ польскихъ, съ обезпеченіемъ ихъ тѣми же земскими. вотчинными имѣніями Оборовскими, въ воеводствѣ Мстиславскомъ расположенными, которыя никакими крѣпостными актами со стороны нашей и нашихъ предковъ не обременены, ни переходу въ чье либо постороннее владѣніе по суду не подлежатъ, а, напротивъ, имѣнія вольныя, свободныя, никому никогда по закону неуступленныя, ни какимъ либо крѣпостнымъ актомъ не заложенныя, но только предмѣстникомъ нашимъ, Михаиломъ Пясковскимъ, и притомъ въ его лишь Михайловской и отцовской части, уступленныя, на заставномъ правѣ, въ годичное содержаніе г. Мстисл. Хорунжему Самуилу Зеновичу, въ суммѣ 40 копъ грошей, не касаясь другихъ частей Оборовскихъ имѣній, какъ это можно видѣть изъ самаго заставнаго документа. Затѣмъ, имѣнія эти, называемыя Оборова, со всякими ихъ принадлежностями, въ воеводствѣ Мстиславскомъ состоящія, въ Кричевскомъ округѣ расположенныя. а именно; Оборову, Дубровицу, Буду, Холмы, Игнатовку и двѣ деревни, подъ названіемъ Клины, въ своихъ окружныхъ межахъ и границахъ, какъ значится въ документахъ, принадлежащихъ намъ, Пясковскимъ, какъ вотчиннымъ владѣльцамъ, тотъ же г. Мстисл. Хорунжій Зеновичъ, имѣя заставную запись на свою только, т. е. Михайловскую, часть имѣній, въ которую не входятъ другія части оныхъ, какъ то: части Василія и Маріанны, передалъ, въ свою очередь, на такомъ же

заставномъ правѣ въ наслѣдство г. Мислав. Хорунжему Пожарицкому, который, наконецъ, также перезаставилъ оныя г. Евстафію Свадковскому. Такимъ образомъ, имѣнія Оборова со всѣми принадлежностями хотя и поступали въ содержаніе заставодержателей на заставномъ лишь правѣ, но отъ немалаго уже времени остаются не выкуплены нами, вотчинными владѣльцами, какъ по разнымъ другимъ обстоятельствамъ, такъ равно вслѣдствіе наѣздовъ, потери документовъ, а еще болѣе за непринятіемъ гг. Свадковскими заставной суммы 40 копъ, не говоря уже о нашей неспособности вести тяжбы. Поэтому, юридическіе и владѣльческіе документы, въ особенности же заставную запись Михаила Пясковскаго, признанную въ Мстиславскомъ земствѣ 18 Января 1639 г. и явленную въ трибуналѣ 23 Іюля 1698 г., словомъ, всѣ документы со дня самой заставы, т. е. съ 10 Января 1639 г., мы и передаемъ и уступаемъ Кричевскому приходскому ксендзу Илличу, на правѣ, въ лицѣ нашемъ, владѣльца, давая ему право выкупа отъ гг. Свадковскихъ Оборовскихъ имѣній, такъ какъ они, получивъ имѣнія эти въ заставное только владѣніе свое, въ суммѣ 40 копъ, неправильно владѣютъ ими какъ бы своими собственными, притомъ еще присвоивъ себѣ и тѣ части оныхъ, которыя Михаиломъ Пясковскимъ не были заставляемы, какъ явствуетъ изъ документовъ. На основаніи каковыхъ документовъ, а также и настоящей, уступочной записи, или легаціоннаго фундуша, онъ, ксендзъ Илличъ, за уплатою 40 копъ гг. Свадковскимъ, принявъ въ свое владѣніе помянутыя нами, вотчинныя Оборовскія имѣнія со всѣми ихъ, давними и настоящими, принадлежностями, съ лѣсами, борами, лугами, пахатными землями, мельницами, рѣками, деревнями, крестьянами, рогатымъ и нерогатымъ скотомъ,—словомъ, въ полномъ ихъ составѣ вправѣ будетъ содержать оныя

спокойно, безъ всякаго со стороны нашей и наслѣдниковъ нашихъ препятствія, по своему и преемниковъ своихъ усмотрѣнію оными распоряжаться, и все это въ силу настоящей нашей фундушевой записи, которою мы названныя имѣнія наши на Кричевскій костелъ даемъ, записываемъ, завѣщеваемъ и даримъ на вѣчныя времена. Причемъ, обезпечивая легаціонную сумму 100,000 зл. п. на означенныхъ вотчинныхъ имѣніяхъ нашихъ, мы въ этой именно суммѣ и уступаемъ тѣ имѣнія и какъ сами за себя, такъ и за наслѣдниковъ своихъ, отрѣкаемся отъ оныхъ навсегда въ пользу Кричевскаго костела. съ передачею ихъ вполнѣ ксендзу Илличу и его преемникамъ; передавая же имъ, ксендзамъ, полное право владѣнія, признаемъ за ними и самую законность владѣнія. Еслибы, кромѣ вручаемыхъ имъ нынѣ, оказались еще какіе либо на Обуховскія имѣнія документы, относящіеся къ настоящему фундушу, то и тѣ обязываемся имъ также передать. Въ случаѣ же передачи намп имѣній въ третьи руки, или же неустойки въ какомъ либо пунктѣ сего фундуша, предоставляемъ право привлечь насъ во всякій судъ, со взысканіемъ съ насъ двойнаго количества фундушевой суммы, каковое и обезпечиваемъ на тѣхъ же Оборовскихъ имѣніяхъ. На что мы и дали сію уступчивую запись и, вмѣстѣ съ тѣмъ, крѣпостной, легаціонный, фундушевый документъ, за собственноручными подписами нашими и лично приглашенныхъ нами свидѣтелей. Писанъ въ Кричевѣ, 1756 г. мѣсяца Іюля 18 дня. У сего документа подпись рукъ сими словами: Маркъ Пясковскій. Егоръ Пясковскій. Иванъ Пясковскій. Ѳеооръ Пясковскій. Лично приглашенный гг. Маркомъ—отцомъ, Иваномъ и Егоромъ—сыновьями и Ѳедоромъ Матвѣемъ Пясковскими, къ сей уступочной и вмѣстѣ фундушевой записи, данной преподобному о., ксендзу Регинальду Илличу Инфлянтскому

каноннику, Кричевскому приходскому ксендзу, на имѣнія Борова съ принадлежностями, на основаніи безповоротной легаціи въ суммѣ 100,000 зл. п., для Кричевскаго костела, съ правомъ выкупа этихъ Оборовскихъ имѣній у гг. Свадковскихъ уплатою имъ, Свадковскимъ, 40 копъ, по установленію подписуюсь свидѣтель Николай Антонъ Дедерко-Туровскій. Лично приглашенный выше названными лицами къ сей записи, по установленію, подписуюсь свидѣтель Ѳедоръ Кустрай. Каковой документъ, за личнымъ признаніемъ вышеназванными лицами, въ Кричевскія городскія книги принятъ и вписанъ. *)

---

*) Przyznanie dokumęt, ot imć panow Marka—oyca, Jana y Jerzego—synow, Teodóra Macieia Piaskowskich, w Bogu wielebnemu imć xiędzu Reginaldowi Illiczowi Inflanskiemu służącego.

Roku tysiąc siedmsetnego pięćdziesiątego szostego, msca Julii dwudziestego dnia.

Suscepi Szymak, pisarz m. K.

Na urzędzie i. kr. msci mieskim prawa maydeburskiego Krzyczewskim, przede mną Janem Rymszą, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w tym roku, na ratuszu zasiadaiącemi, stanowszy oczewisto imć panowie Mark—ociec, Jan, Jerzy—synowie, bracia rodzeni, Teodor Maciey Piaskowscy ten dokumęnt, służący w Bogu wielebnemu imć xiędzu Reginaldowi Illiczowi Inflanskiemu, na rzecz, w nim wyrażoną, przyznali, ktorego my, urząd, oglądawszy, czytanego doskonale wysłuchawszy, rękoma naszemi konotowawszy, do xiąg naszych kazalismy wpisać, ktorze, słowo w słowo wpisuiąc, tak

sie w sobie ma: My, Marek—okiec, Jan y Jerzy—synowie bracie rodzeni, Teodor Maciey Leon Piaskowscy, wiecznicy dobr Oborowskich, ręcząc y obowiązuiąc się, iedna osoba za drugą, pod wszystkie, niżey wyrażone wdyie, obowiązki, ligamęta, strictissimi juris opisane, czyniemy wiadomo y iawno wyznawany tym naszym dobrowolnym, wlewkowym zapisem, oraz zaprzyxiężom (zaprzysiężonym?) legacynym a nigdy nieporuszonym, in forma juris sporządzonym funduszem, komuby o tym wiedzieć nabżało teraz y przyszłego wieku ludziom, sponte ac libere danym w Bogu przewielebnemu imć xiędzu Reginaldowi Illiczowi, kanonikowi Inflanskiemu, proboszczowi Krzyczewskiemu, cum successoribus, na kosciół Krzyczewski, in fundamęto prawa data (datae?) fundationis naiasnieyszey krolowey iemci Maryi Jozephy Augustae III, p. n. m., „nowey erekcyi" plebanij Krzyczewskiey, uczynioney w roku 1745, die 25 7 bris, chcąc toż y my consulere animabus nostris, na wienkszą chwałe Boską, na honor Matki Boskiey, niepokolanie poczętey, Maryi, „de novo radice" przy tymże kosciele Krzyczewskim wikaryą funduiemy na xięży swieckich, dla spiewania kursuna (sic) (consone?), ktorych sustętacyią wiecznemi czasy terazonieyszym zapisem dezignuiemy y determinuiemy, zapisuiąc sto tysięcy złłch polskich na dobrach naszych Oborowskich, ziemskich, wieczystych, w wdztwie Mscisławskim sytuowanych, żadnemi prawami wieczystemi od nas samych y predecesorow naszych nie onerowane a ni przewodami prawnemi prziekonane, wolne, swobodne, nikomu pierszym ani posliednieyszym prawem wieczystym nie zawiedzione, ani oppignorowane, quocunque titulo, wiecznosci, tylko prawom zastawnym, w sumie kop czterdziestu, od predecessora naszego, imć pana Michała Piaskowskiego, idque częsci iego,

Michałowskiey, y oycowskiey, podług sonancy prawa zastawnego, danego w possesyią roczną zastawno imć panu Samuielowi Zienowiczow (wi) chorążemu Mscisł., non incliudendo innych częsci dobr Oborowskich. Ktore to dobra, nazwane Oborowa, cuttinencijs (cum attinentiis) et pertinencijs w wdtdwie Mscisławskim sytuowane, w trakcie Krzyczewskim leżące, iako to: Oborowa, Dubrowica, Buda, Chołmy, Ihnatowka y dwoie Klinow wiosek nazwanych, in circumferencyia granic y duktow swoich, nam samym, Piaskowskim, iako aktorom, dziedzicom, wiecznikom, na dobra Oborowskie dokumęta służące post haec tenże imć pan Zienowicz, chorąży Mscisł., maiąc sobie prawo zastawne ex sorte sua, non incliudendo drugich, iako to: Bazylego y Marianny, praecise część Michałowską, takowymże prawem zastawnym transfundował in successionem imć panu Pażaryskiemu, chorążemu Mscisławskiemu, ktory ultimato imć panu Ewstsfiemu Swadkowskiemu przezostawił, yż od niemałego czasu w zastawney possesyi lubo, dobra Oborowa cum attinencyjs et pertinencyjs, poszedszy in tenuta zastawnikow, do tychczas nie byli okupione od nas, aktorow y dziedzicow, y (z) różnych okolicznosci, tak y przez inkursyie, potracenia spraw, a bardziey nie przież przyięcia summy kop czterdziestu od ichmć panow Swadkowskich, a nasza niesposobność do prawa, więc oddaiąc dokumęta juris et possesionis na dobra Oborowskie singulari tey (singulariter) prawa zastawnego Michała Piaskowskiego, zeznanego w ziemstwie Mscisławskim, w roku 1639, die 18 Januarij, aktykowanego w trybunale 1698 Iulij 23, od daty zastawy roku 1639, Januariy 10, per totum imci xiędzu Jlliczowi, proboszczowi Krzyczewskiemu, wlewamy y aktorem, in persona nostra, czyniemy, daiąc moc do okupna dobr Oborowskich od ichmć panow Swadkowskich, w sumie kop czterdziestu possiduiących tylko zostawnym prawem przez ichmciow usurpative, y drugich częsci, nie onerowanych przez imć pana Michała Piaskowskiego, ut sonant dokumęta, za ktorymi y teraznieyszym wlewkowym zapisem, oraz legacynym funduszem, po oddaniu kop czterdziestu ichmciom panom Swadkowskim, pomienione dobra nasze wieczyste, Oborowskie, cum omnibus attinęcyjs ett pertinęcyjs, iak sie (w) sobie zdawno miały i maią, lasach, borach, sianożęciach, gruntach, z młynami, rzekami, wioskami, poddanemi, bydłem rogatym y nierogatym, owo zgoło per totum takowe dobra nasze wieczyste, in suam posessionem obiowszy, trzymać spokoynie, bez żadney przeszkody od nas y sukcessorow naszych, iako chcąc ad libitum suum cum sukcessoribus dysponować, in wirtute zapisu naszego takowego fuduszowego, ktorym na kosciol Krzyczewski pomienione dobra nasze daiem, zapisuiem, laguiem (leguiem), daruiem wiecznemi czasy, wnosząc summe sto tysięcy złotych polskich na te ż dobra Oborowskie nasze wieczyste, ziemskie in vim legationis perpetuae w sumie przierzieczoney sto tysięcy złotych polskich, onerando puszczamy y postępuiemy et in perpetuum na kosciol Krzyczewski, cum successoribns, zrzekamy sie y we wszystkim in personam imci xiędza Illicza cum successoribus wlewamy y zupełną moc od (ad) posessionem daiąc, legitinatem (legitimatim) aktorstwa przyznawamy, wracaiąc dokumęta y ktore się by mogli znalesć tenebimur powrocic na dobra Oborowskie, do takowego funduszu służące, a in casum tertionis, liub niedotrzymanie (nia) w iakim kolwiek punkcie, ubikwinarium forum zakładamy, wnaszaiąc ewikcyią na te ż dobra Oborowskie, pod twoiakiemi (dwoiakiemi) zarękami. Y na o my dali ten nasz wlewkowy zapis, oraz wieczysto legacyny,

funduszowy dokumęt, z podpisem rąk naszych y ichmciow panow pieczętarzow, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Krzyczewie, roku tysiąc siedmset pięndziesiąt szostego, dnia osmnastego msca Julij. U tego dokumętu podpis rąk temi słowy: Marek Piaskowski. Teodor Piaskowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ichmciow panow Marka—oyca, Jana y Jerzego—synow, Teodra Macieia Piaskowskich, do tego wlewkowego, oraz funduszowego zapisu, danego przewielebnemu imci xiędzu Reginaldowi Illiczowi, kanonikowi Inflanskiemu, proboszczowi Krzyczewskiemu, na dobra Borowa (sic) cum attinęcyis et pertinęcijs, in vim legationis perpetuae, w sumie sto tysięcy złotych polskich, na kosciol Krzyczewski, z wolnym tychże dobr Oborowskich, w summie czterdziestu kop (okupem) u ichmciow pnow Swadkowskich, według exy-(st) encyj prawa, podpisuiensie Mikołay Antoni Dederko Turowski. Ustnie, oczewisto proszony pieczętarz od osob, wyż wyrżonych, do tego zapisu, podług prawa, podpisuięsie Theodor Kustray. Ktury ten dokumęt, za oczewistym przyznaniem przez osob, wyż wyrażonych, iest do xiąg mieskich Krzyczewskich przyięto y wpisany.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 105—106.

Выпись изъ Кричевскихъ городскихъ магдебургскихъ актовыхъ книгъ письма Іеронима князя Радивила къ Кричевскому главноуправляющему Телецкому, о воспрещеніи ему содѣйствовать латинскимъ ксендзамъ въ насильномъ обращеніи

православнихъ крестьянъ въ унію. 1759 г. Марта 15.

Въ Кричевской е. к. в. управѣ настоящаго года, предъявлено намъ, бургомистрамъ, ратманамъ и лавникамъ г. Кричева, къ записи въ городскія актовыя книги, частное письмо е. с. князя І. Радивила, хорунжія в. к. Лит., къ главноуправляющему Кричевскаго старостинства, г. Телецкому, слѣдующаго содержанія: Господинъ главноуправляющій моимъ Кричевскимъ старостинствомъ! Получилъ я жалобу преосвященнаго Волчанскаго, епископа Бѣлорусскаго, будтобы вы оказываете ксендзамъ и пресвитерамъ римской религіи содѣйствіе въ насильственномъ обращеніи крестьянъ моего Кричевскаго старостинства, въ греческой не-унитской вѣрѣ пребывающихъ, въ унію. Не думаю, чтобы вы, не имѣя на то моего соизволенія, дѣйствовали противъ чьего либо желанія оставаться въ той вѣрѣ, въ какой быть желаетъ. Во всякомъ случаѣ, приказываю вамъ быть всегда далекимъ отъ того, что къ вамъ не относится, такъ какъ отъ доброй воли всякаго крестьянина зависитъ исповѣдовать ту или другую вѣру и никто обращать ихъ въ другую вѣру насильно не долженъ. Покривная, Іюля 13 дня 1745 г. У сего письма, съ привѣшенною печатью, припечатаннаго краснымъ сургучомъ, подпись руки сими словами: І. кн. Радивилъ, х. в. к. Лит. Адресъ же на письмѣ такой: Господину Телецкому, главноуправляющему моимъ Кричевскимъ старостинствомъ, въ Кричевѣ. Каковое письмо, за представленіемъ и явкою его, въ Кричевскія городскія актовыя книги принято и отъ слова до слова записано. Изъ этихъ же книгъ города е. к. в. Кричева и настоящая выпись, съ приложеніемъ городской печати и за собственноручными подписями нашими бургомистровъ, ратмановъ, лавниковъ и всего общества, выдана просящей сторонѣ. Кричевъ, 1759 г. мѣсяца XVII.

Марта 16 дня. Андрей Козелъ, Кричевскій бургомистръ Захаръ Сапонка, Кричевскій бургомистръ. Явовъ Гробницкій, Кричевскій ратманъ. Григорій Лоцкевичъ, Кричевскій лавникъ. *)

---

*) Widimus z akt mieyskich Krzyczewskikh prawa maydeburskiego.

Roku Panskiego tysiąc siedmset czterdziestego piątego, miesiąca Septembra piętnastego dnia.

Na urzędzie jego krolewskiey msci mieyskim Krzyczewskym, tego roku na sprawach zasiadaiącym, przed namy, burmistrzamj, raycamj, ławnikamj, yż my, miasto Krzyczew, maiąc takowyj wolny skrypt od jasnie oswiaconego xięcia jegomoscy H. Radziwyły, choronżego wielkiego X. L., tak pysany list, do jego msci pana Cieleckiego, gubernatora starostwa Krzyczewskiego pisany, ad acticandnm do akt mieyskich Krzyczewskich, w te słowa pisany: Mosci panie gubernatorze starostwa mego Krzyczewskiego. Mam tu zachodzącą kwerymonią jasnie wielmożnego jego msci xiędza Wołczanskiego, episkopa Białoruskiego, że iakoby wasz mość daiesz pomoc xięży y prezbiterom religij rzymskiey gwałtem poddanych starostwa mego Krzyczewskiego, w religij ritus graeci non uniti zostaiących, na unią nawracać. Co, iako nie maiący na to woli moiey, nie spodziewam się, żebyś nad dobrowalną każdego wokacyą być w wierze iakiey chcąc postępował. Tak zalecam, ażebyś zawsze od tego był dalekim, do czego nie iesteś należący, gdyż to na dobrey woli każdego poddanego należy i. nikto gwałtownie nawracać nie powinien. Datt. w Pokrzywney, dnia trzynastego Julij, tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego anno. U tego listu, volanti sigillo czerwoną laką przypieczętowanego, podpis ręki tymi cłowy: H. X. Radziwił, ch. w. x. Litt. A tytulacya na liscie w te słowa: Jego msci panu Cieleckiemu, gubernatorowj starostwa mego Krzyczewskiego, w Krzyczewie. Ktoryż to list, za podaniem y aktykowaniem, do akt mieyskich Krzyczewskich iest przyięty y słowo w słowo wpisany, z ktorych y ten widimus, pod pieczęcią mieyską y z podpisem rąk nas, burmjstrzow y raycow, ławnikow y całego pospolstwa wydany strónie potrzebuiącey, z akt miasta jego krolewskiey moscy Krzyczewa. Pisan w Krzyczewie, roku 1759, miesiąca Marca 16 dnia.

Andrzey Kozoł, burmistrz Krzyczewski. Захаръ Сапонка, бурмистръ Кричевскій. Iakub Grobnicki, radca Krzyczewski. Григорій Лоцкіевичъ, лавникъ Кричевскій.

Кн. по описи № об. 579, № ч. 6, л. 533.

Явка граматы короля Августа III, о назначеніи ксендза Регинальда Илича приходскимъ ксендзомъ Мстиславскаго костела, съ усвоеніемъ ему достоинства инфулата. 1759 г. Іюня 22.

Въ Кричевскомъ е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, Браславскимъ подстоліемъ, Кричевскимъ ландвойтомъ и главноуправляющимъ, Валеріаномъ Сулимовскимъ Соломоновичемъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и лавниками, составляющими, на этотъ годъ, въ ратушѣ присутствіе городскаго суда, явясь лично, преп. ксендзъ Регинальдъ Иличъ, Мстиславскій инфулатъ, первый Кричевскій плебанъ, представилъ къ записи въ актовыя книги презенту слѣдующаго содержанія: Августъ III, Божіею милостію король Польскій, великій князь Литовскій, Русскій, Мазовецкій, Самогитскій, Волынскій, Подольскій, Ливонскій, Смоленскій, Сѣверскій, Черниговскій, а Саксонскій наслѣдствен-

ный князь и курфирстъ. Пречестному о Христѣ отцу Михаилу Іоанну Зенковичу, епископу Виленскому, или его оффиціалу, или же другому кому, имущему власть въ нижеписанномъ, искренне намъ любезн., наша королевская милость. Въ настоящее время, остается праздною Мстислав. приходская церковь, состоящая въ Виленской, преданности вашей, епархіи, нашего же, по праву, патроната, ктиторства и фундаціи. Церковь эта съ самой смерти непосредственно послѣдняго ея настоятеля, преп. о. Михаила Орловскаго, оставаясь донынѣ безъ пастыря, въ минувшія роковыя, бѣдственныя времена, какъ стоящая близъ границы нашего королевства, разными враждебными дѣйствіями совсѣмъ опустошена и почти уничтожена; нынѣ же, вслѣдствіе ходатайства жителей Мстиславскаго воеводства, предположили мы ее возстановить и отстроить съ причисленіемъ и припискою ея, по причинѣ крайней скудости и недостаточности ея доходовъ, къ, учреждаемой особою привилегіею нашею, Кричевской церкви и съ возведеніемъ на степепень инфулатуры. Къ этой-то церкви, по тому же праву протектората и ктиторства, мы и предположили назначить, опредѣлить и рекомендовать въ дѣйтвительные священники Кричевскіе и инфулаты преподобнаго Регинальда Илича. Согласно чему, мы его, сею граматою нашею, назначаемъ, опредѣляемъ и рекомендуемъ, прося преданность вашу поставить и помѣстить не кого либо другаго, какъ только его, къ означенной Мстиставской приходской церкви, которая нынѣ возстановлена и возведена на степень инфулатуры для этого именно инфулата, а также поручить ему полное попеченіе о душахъ, исправленіе духовныхъ и мірскихъ дѣлъ, равно какъ предоставить ему и право ношенія инфулы и другихъ украшеній, усвоенныхъ этой церкви, по смыслу индультовъ апостолической столицы, на сколько это зависитъ

отъ пастырской власти преданности вашей. Въ удостовѣреніе чего, настоящую грамату рукою нашею подписавъ, мы повелѣли приложить къ ней печать королевства. Дана въ Варшавѣ, лѣта Господня 1746, мѣсяца Декабря 20 дня, правленія же нашего въ 24 годъ. У этой презенты подпись всепресвѣтлѣйшаго е. в. короля сими словами: **Augustus Rex**. У правой стороны печати сіи слова: Презента Кричевскаго настоятеля для опредѣленія ею къ Мстиславской инфулатской церкви, не имѣющей настоятеля. Подпись секретаря сими словами: Оси ъ Дулемба, е к. в. большой печати в. к. Лит, секретарь. На оборотѣ слова: Въ канцлерствѣ превосходительнаго и сіятельнаго князя Михаила. князя на Клевани и Жуковѣ Чарторыйскаго. канцлера в. к. Лит., Георгебургскаго, Гомельскаго, Усвятскаго, Подусвятскаго и проч. старосты печать приложена. Въ актовыхъ книгахъ есть. Каковая презента, за представленіемъ къ записи въ актовыя книги вышеназваннымъ лицомъ, въ Кричевскія городскія магдебургскія книги принята и записана. *)

---

*) Akt prezentu, w-mu imc xiędzu Illizowi, infułatowi Mscisławskiemu służącego.

Roku tysiąc siedemsett pięðziesiąt dziewiąiego, mca Junij dwudziestego wtorego dnia.

Suscepit Ignacy Montwid, pisarz Maydebury Krzyczewskiey.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim maydeburskim Krzyczewskim, przede mną, Waleryanem Sulimowskim Salomonowiczem, podstolim Brasławskim, lantwoytemy gubernatorem Krzyczewskim y przed nami, burmistrzami, radcami, ławnikmmi, na sprawach mieyskich sądowych, w ratuszu, w tym roku, zasiadaiącemi, com-

prarendo personaliter, wielm., w Bogu przewielebny imc xiądz Reginald Ilicz, infułat Mscisławski, „pierwszy pleban Krzyczewski,“ ten praesent ad akta podał, ktorego tenor sequitur estque talis: Augustus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Volhiniae, Podoliae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernihoviaeque, nec non haereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Reverendo in Christo patri Michaeli Ioanni Zienkowicz, episcopo Vilnen. seu ejus officiali aut alteri cuipiam, ad infra scripta potestatem habenti, sincere nobis dilectt. gratiam nostram regiam. Vacat ad praesens ecclesia parochialis Mscisłavien, in diaecesi sinceritatis vestrae Vilnen. sita, juris patronatus et collationis fundationisque nostrae regiae, idque, post decessum venerabilis Michaelis Orłowski, illius ultimi et immediati possessoris, stante ante actorum temporum funesta calamitate, per hostilitates varias, uti circa fines regni nostri jacens, prorsus devastata et paene extincta hactenus rectore carens, per nos de novo restauranda et erigenda, ad postulata incolarum palatinatus Mscislaviensis, singulari nostro privilegio cum praepositura Krzyczevien., ob tenuitatem summam proventuum et insufficientiam, unita et incorporata ac pro infulata erecta; ad quam nos, pro ejusdem patronatus et collationis jure, venerabilem Reginaldum Ilicz, actu praesbyterum praepositumque Krzyczevien. pro praeposito infulato nominandum, constituendum et praesentandum esse duximus, uti quidem nominamus, constituimus, praesentamusque hisce literis nostris, requirentes sinceritatem vestram, quatenus hunc et non alium ad dictam ecclesiam parochialem Mscislaviensem, ad praesens infulatam factam et erectam, pro praeposito infulato instituat ac investiat, curam animarum, admini-

strationem spiritelium et regimen temporalium rerum usumque infulae ac aliorum apparamentorum, ad mentem indultorum sedis apostolicae, eidem ecclesiae competen., ipsi plenarie committat, prout id ad officium pastorale sinceritatis vestrae spectare dignoscitur. Incuius rei fidem, praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri jussimus. Datum Varsaviae, die vigesima mensis Decembris anno Domini millesimo 20. XII. 1746 septingentesimo quadragesimo sexto, regni vero nostri vigesimo quarto (sic) anno. U tego praezentu podpis nayiasnieyszego krola imci, pana naszego miłło temi słowy: Augustus Rex. Na prawey stronie pieczęci te słowa: Praesentatio venerabilis Reginaldi Ilicz, praepositi Krzyczovien. ad ecclesiam praeposituralem, infulatam Mscislaviensem, rectore carentem. Podpis ręki sekretarza temi słowy: Iosephus Dulęba, sacrae maiestatis sigilli majoris m. d. Lithvaniae secretarius. Na zatyłku te słowa: Cancellariatu celsis simi ac illustrissimi principis Michaelis, in Klewan et Żukow Czartoryski, supremi m. d. L-ae cancellarii, Georgeburgensis, Homeliensis, Usviatentis, Podusviatentis, ettc. capitanei, sigillatum. Est in actis. Ktory to takowy praezent, za podaniem ad acta przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg mieyskich magdebury Krzyczewskiey przyięty y wpisany.

Extrakt wydany. Ignacy Montwid, pisarz maydebury Krzyczew.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 148—149.

Явка привилегiи польскаго короля Августа III, на фундушъ для вновь основаннаго въ г. Кричевѣ

и для Мстиславскаго, латинскихъ костеловъ. 1759 г. Іюня 22.

Тысяча семьсотъ пятьдесятъ девятаго года. мѣсяца Іюня двадцать втораго дня.

Принялъ Игнатій Монтвидъ, Кричевской магдебургіи писарь.

Въ Кричевскомъ е. к. влчства городскомъ присутствіи магдебургскаго права, предо мною, Браславскимъ подстолимъ, Кричевскимъ ландвойтомъ и главноуправляющимъ. Валеріаномъ Сулимовскимъ Соломоновичемъ, и предъ нами, бургомистрами, ратманами и засѣдателями, на сей годъ въ ратушномъ городовомъ судѣ присутствующими, явясь лично, высокопреподобный Мстиславскій инфулатъ, первый Кричевскій приходскій ксендзъ Регинальдъ Иличъ, представилъ къ явкѣ фундушъ слѣдующаго содержанія. Августъ III и проч. Объявляемъ сею нашею граматою привилегіей, кому о томъ нынѣ и на будущее время вѣдать надлежать будетъ. Какъ предъ очами нашими, такъ и въ думѣ нашей, на первомъ планѣ стоитъ прославленіе Бога и благолѣпіе Его храмовъ, чтобы въ нихъ процвѣтала св. римско-католическая вѣра; чтобы обильно и плодотворно изливалось на наше и преемниковъ нашихъ правленіе королевствомъ Польскимъ и на народъ его благословеніе Божіе и чтобы тѣмъ болѣе могла усилиться, съ давнихъ уже временъ при помощи Божіей вселившаяся въ этомъ королевствѣ, ревность по вѣрѣ. Между тѣмъ, въ городѣ нашемъ Кричевѣ, находящемся въ великомъ княжествѣ Литовскомъ, воеводствѣ Мстиславскомъ, не было еще ни одного римско-католическаго костела до тѣхъ поръ, пока всепресвѣтлѣйшая королева Польская и супруга наша, Марія-Юзефа, изъ усердія своего къ пріумноженію славы Божіей, а также вслѣдствіе усильнаго старанія преподобнаго о. Регинальда Илича, рекомендованнаго намъ съ хорошей стороны по своему благочестію и ревности, и съ нашего королевскаго соизволенія, даннаго въ Дрезденѣ, 18 Сентября 1745 г., положила первое основаніе плебаніи при фарномъ костелѣ въ этомъ же городѣ нашемъ Кричевѣ. На каковой предметъ, въ видѣ фундуша, милостиво пожаловала, назначила и записала она этому костелу навсегда денежную сумму 4000 тал. съ получаемыми ежегодно и одновременно отъ этой капитальной суммы процентами, обезпечивъ таковую на податномъ сборѣ съ нашего вотчиннаго княжества Смоленскаго. Фундацію эту, опредѣленную и выполненную по благочестивой ревности, какъ непротивную ни Божескому, ни королевства нашего закону, мы, 30 Сентября 1746 г., въ Варшавѣ, охотно и благосклонно одобрили и утвердили и самую фундушевую сумму разрѣшили преп. о Иличу, новому Кричевскому приходскому ксендзу нашему перевести на свободное отъ залога недвижимое и надежное движимое имѣніе и обезпечить на нихъ. А такъ какъ гг. министрами и состоящими при особѣ нашей сенаторами нашими доложено намъ, что вблизи сего Кричевскаго прихода и въ томъ же Мстиславскомъ воеводствѣ есть недвижимое имѣніе, называемое Рѣдчицами, и другія имѣнія съ принадлежностями, не заложенныя и для обезпеченія фундушевой суммы благонадежныя, то, посему, вышеозначенную, принадлежащую Кричевскому римскаго обряду костелу, сумму, во всякое удобное время, за стараніемъ и просьбою Кричевскаго приходскаго ксендза нашего, Илича, съ разрѣшенія мѣстнаго епископа или его правленія, перевести на вышеназванное имѣніе, или же на другія надежныя и свободныя отъ залога имѣнія, и обезпечить на оныхъ мы, по королевской нашей милости, сею грамотою обѣщаемъ и разрѣшаемъ. Что же касается нашей привилегіи, дан-

ной въ Варшавѣ, 30 Сентября 1746 г., относительно отпуска тому же преп; о. Иличу, изъ нашей Могилевской экономіи, въ соразмѣрномъ количествѣ разнаго рода зерноваго хлѣба, то мы привилегію эту, а также послѣдовавшее распоряженіе г. подскарбія в. к. Лит. и главноуправляющаго нашего, графа Флеминга, о ежегодномъ отпускѣ Кричевскому костелу именно: ржи, ячменя, овса по 20, гречихи по 15, пшеницы по 3 боч. вилен., во всемъ одобряя, повелѣваемъ таковый хлѣбъ выдавать и, притомъ, подъ страхомъ лишенія королевской милости нашей, обязываемъ наши мѣстныя Могилевскія власти выполнить, въ чемъ слѣдуетъ, какъ настоящую легацію и дополненіе къ ней, такъ равно и вывозъ означеннаго хлѣба въ Кричевскую плебанію, посредствомъ нашихъ крестьянъ. Жалуемъ также навсегда изъ дачъ нашего старостинства Кричевскаго лѣсъ, потребный на возведеніе костела со всякими постройками и на отопленіе для того жъ преп. о. Илича и преемниковъ его, съ вольнымъ пастбищемъ для лошадей и скота ихъ, безъ всякаго стѣсненія, однакожъ, нашего Кричевскаго замка и плацовъ городскихъ, на которые костелъ съ своими юрисдиками не можетъ простирать никакого права (такъ какъ должны они оставаться при городскихъ вольностяхъ), равно какъ и означенныя юрисдики костельныя оставляемъ при всякихъ городскихъ вольностяхъ, какими пользуются и другіе наши мѣщане. Кромѣ того, какъ отъ тѣхъ же гг. министровъ и сенаторовъ нашихъ, такъ равно изъ доложенныхъ намъ документовъ нашей канцеляріи в. к. Лит., мы имѣемъ положительныя свѣдѣнія, что въ нашемъ кор. городѣ Мстиславлѣ, въ прежнее время, былъ фарный латинскаго обряда костелъ во имя Маріи Дѣвы и фундушъ на мірскихъ приходскихъ того же обряда латинскаго ксендзовъ, назначенный предшественникомъ нашимъ, всепресвѣтлѣйшимъ Сигизмундомъ III, 29 Апрѣля 1614 г. съ утвержденіемъ уступленныхъ г. Депозицкимъ и отведенныхъ подъ костелъ и подъ постройки (плебаніи) юрисдикъ, или плацовъ, въ томъ же городѣ Мстиславлѣ; что впослѣдствіи, именно въ 1616 г., фундушъ этотъ одобренъ былъ сеймовою конституціей, а потомъ къ сему фундушу Мстиславскому тотъ же предшественникъ нашъ, движимый любовію къ пріумноженію богопочитанія и вѣры, привилегіей отъ 4 Марта 1619 г. прибавилъ и присоединилъ недвижимое имѣніе наше, въ количествѣ четырехъ уволокъ земли, подъ названіемъ: Доростовскаля, Нѣмчиновская въ Жеретинѣ, Луневская въ Мафѣевѣ и Козковская въ Осланкѣ, со всѣми принадлежностями ихъ, оставшихся нѣкогда свободными послѣ смерти благороднаго Василія Бѣлицкаго, и что, наконецъ, тѣмъ же предшественникомъ нашимъ, Сигизмундомъ Ш, 5 Февраля 1619 г., одобрены и конфирмованы уступочная запись Мстиславскаго войскаго, Карла Мадаленскаго, и Георгія Богдановича относительно недвижимаго имѣнія, въ количествѣ трехъ уволокъ земли, подъ названіемъ Наливайковскихъ, лежащихъ въ деревнѣ Рудомахъ, а также въ городѣ Мстиславлѣ плацъ съ сѣнокосными моргами и другими принадлежностями, составлявшіе собственность того же фарнаго костела и къ нему приписанные. Но фундушъ этотъ, наданный изъ христіанскаго благочестія, частію роковыми временами войны и враждебными дѣйствіями, по близости своей къ границѣ Московской, частію вслѣдствіе малочисленности мірскаго духовенства римско-католическаго обряда, равно какъ и по самой отдаленности своей отъ епископской каѳедры, оскудѣлъ и разоренъ. А недвижимыя имѣнія, назначенныя на тотъ же Мстиславскій костелъ и приписанныя къ нему, вслѣдствіе злоупотребленій разныхъ лицъ, въ ущербъ означенному фундушу, перешли въ разныя посторонніе руки.

Но такъ какъ Кричевская, вновъ основанная плебанія еще совершенно не устроена и сеймовою конституціею не утверждена, между тѣмъ, однакожъ, православная вѣра (religio orthodoxa), споспѣшествуемая Богомъ и при заботахъ помянутаго преп. о. Регинальда Илича, въ этомъ краѣ возрасла, то посему, мы, король, въ видахъ распространенія римско-католической вѣры и для усиленія религіозной ревности, означенный фундушъ Мстиславскій съ фарнымъ костеломъ, равно какъ и съ недвижимыми фундушевыми имѣніями и всѣми принадлежностями, на сколько таковыя въ прежнее время были наданы и обращены на оный (ничего не исключая), во всемъ утверждая, всецѣло сохраняемъ за тѣмъ костеломъ и желаемъ, чтобы таковой фундушъ приведенъ былъ въ прежнее положеніе; новую же Кричевскую плебанію, какъ находящуюся вблизи Мстиславля, присоединяемъ на вѣчныя времена къ тому же Мстиславскому костелу, утвержденному сеймовою конституціей, поручая преп. о. Регинальду Иличу особенную заботу о душахъ какъ въ религіозныхъ, такъ и въ мірскихъ дѣлахъ. Причемъ, настоящею грамотою привилегіею нашею, даемъ ему, преп. о. Иличу, какъ испытанному въ ортодоксальной вѣрѣ (in orthodoxa fide), полную силу и власть этотъ плебанскій фундушъ Мстиславскій возстановить, имѣнія, безъ всякаго права завладенныя разными посторонними людьми, во всякомъ судѣ отыскивать, освобождать и обращать въ пользу и на украшеніе Мстиславскаго и Кричевскаго фарныхъ костеловъ; вмѣстѣ съ тѣмъ, повелѣваемъ имѣть и сберегать оный фундушъ и для поддержанія духовенства обоихъ обрядовъ, способное на служеніе Богу. А подданнымъ нашимъ, Мстиславскимъ мѣщанамъ, повелѣваемъ, чтобы, при содѣйствіи нашего благороднаго старосты Мстиславскаго, ради королевской милости нашей, позаботились

и постарались неотложно выдѣлить и отмежевать на нашей королевской и городской землѣ, какіе только окажутся свободными и пустопорожними, плацы, необходимые и соотвѣтственные нуждамъ фарнаго костела и прочимъ строеніямъ плебаніи,—что и учинить какъ за содѣйствіемъ старосты, такъ и подъ наблюденіемъ его за точнымъ исполненіемъ. Весьма важно еще и то, чтобы призванные на служеніе Богу священники, которыхъ заслуги въ виноградѣ Божіемъ ожидаетъ всегда столь великая награда у Царя Царей, были достойно отличаемы также нами и Рѣчью Посполитою. Имѣя это, прежде всего, въ виду, а также обращая благосклонное вниманіе на заслуги помянутаго преп. о. Регинальда Илича и на рекомендацію объ немъ обывателей Мстиславскаго воеводства, мы его, преп. о. Регинальда Илича, настоящею граматою нашею, поставляемъ и дѣлаемъ дѣйствительнымъ инфулатомъ Мстиславскимъ. Возводя же его, королевскою нашею властію, на эту степень, мы предначѣрились и постановили рекомендовать его, особою грамотою нашею, и Римской апостолической столицѣ. Для большей силы настоящей привилегіи, подписавъ ее нашею рукою, мы повелѣли приложить къ ней и нашу великаго княжества Литовскаго печать. Дана въ Варшавѣ, мѣсяца Декабря двадцатаго дня, лѣта Господня тысяча семьсотъ пятьдесятъ шестаго, правленія же нашего въ двадцать четвертый годъ. У сей привилегіи подпись руки его величества, всепресвѣтлѣйшаго короля, государя нашего милостиваго, сими словами: Augustus Rex. Внизу этой привилегіи, у праваго угла сіи слова: привилегія, утверждающая фундуши костеловъ Кричевскаго и Мстиславскаго, съ установленіемъ инфулатскаго достоинства, данная преп. о. Регинальду Иличу. Подпись руки секретаря сими словами: Іосифъ Дулемба, е. к. влчства печати в. к. Лит. секретарь. Каковая привилегія, за пред-

ставлтніемъ ея вышеозначеннымъ лицомъ, для явки, въ городскія Кричевскія книги магдебургскаго права принята и записана. *)

---

*) Aktykacya fundusza fary Krzyczewskiey, alias przywileju.

Roku tysiąc siedemsett piędziesiąt dziewiątego, miesiąca Julij dwudziestego wturego dnia.

Suscepi Ignacy Montwid, pisarz maydeburij Krzyczewskiey.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim maydeburskim Krzyczewskim, przede mną, Waleryanem Sulimowskim Salomonowiczem, podstolim Bresławskim, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach mieyskich sądowych, w ratuszy, w tym roku zasiadaiącemi, comparendo personaliter, wielm., w Bogu przewielebny imc xdz Reginald Ilicz, infułat Mscisławski, pierwszy pleban Krzyczewski, ten fundusz ad akta podał, ktorego tenor seqnitur estque talis: August Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowski, Wołynski, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewierski y Czernihowski, y dziedziczny xiąże Saski y elektor. Oznaymuiemy tym listem przywileiem naszym, komu o tym ad praesens et in futurum wiedzieć należało będzie, iż my, maiąc przed oczyma y w duchu, w naypierwszey konsideracyi, chwałę Boską y swiątnic Panskich ozdobę, w ktorych żeby wiara swięta katolicka rzymska efflorescat a błogosłowienstwo Boskie na krolewstwo nasze polskie, z sukcessorami naszemi spolnie z obywatelami tegoż królewstwa, copioso fructu sciągało się y zelus religionis w tym krolewstwie naszym, divino auxilio dawnemi wieki rozkrzewiony, mogł uberius augeri, non minui w miescie zaś Krzyczewie, w starostwie naszym, w wielkim xięstwie Litewskim, w wdztwie Mscisławskim leżącym y stoiącym, „zadnego koscioła katolickiego ritus romani nie było,“ aż nayiaśnieysza Marya Jozefa, krolowa polska, małząka nasza, z przychylenia swego dla pomnożenia chwały Boskiey, „za usilnym staraniem wielebnego xiedza Reginalda Ilicza,“ pietate et zelo nam dobrze rekomendowanego, de konsensu nostro regio, w Dreznie, sub data eius osiemnastego Septembra, roku tysiąc siedemsett czterdziestego piątego, emanato, plebanią w kościele farnym, w tymże mieście naszym Krzyczewskim de nova radice fundowała y na ten fundusz sumę czterech tysięcy talarow na sztayierze w dziedzicznym xięstwie naszym Smolen. lokowała y zapisała temuż kościołowi cum annua provisione ab eadem summa originali proveniente singulis temporibus applikowała et in perpetuum łaskawie dysponowała. Którą my fundacyą, ex zelo pietatis uczynioną y wypełnioną, ex post, roku tysiąc siedemset czterdziestego szostego, dnia trzydziestego mensis Septembris, w Warszawie, iako prawu Boskiemu y królewstwa naszego non obnoxiam, chętnie y przychylnie approbowalismy y konfirmowali; tudziesz summę funduszową na dobra niezawodne y fortunę pewną przenieść y lokować wielebnemu xiędzu Iliczowi, nowemu plebanowi naszemu Krzyczewskiemu, pozwolilismy. A że przełożono nam iest przez wielmożnych ministrow naszych y rady, przy boku naszym będących, iż w bliskosci tey paroc hij Krzyczewskiey y w tymże wdztwie Mścisławskim są dobra, Redczyce nazwane, y inne, cum attinentiis, niezawodne y względem lokacyi summy funduszowy, bes-

18. IX 1745

pieczne; przeto, takową, wyżey wyrażoną, summę funduszową, kosciołowi Krzyczewskiemu ritus romano-latini applikowaną, opportuna quovis tempore, na instancyią y requizycyą wspomnionego wiel-o xiędza Ilicza, plebana naszego Krzyczewskiego, na wyż wyrażone dobra lub inne pewne, niezawodne, de consensu loci ordinarii aut officii ejus, przenieść y okować łaską naszą królewską, per praesentes, deklaruiemy y pozwolamy. Przywiley zaś nasz de anno tysiąc siedemsett czterdziestego szostego, miesiąca Wrzesnia trzydziestego dnia, w Warszawie, względem zboża y miarek, varii generis, grani, ekonomii naszey Mohilewskiey temuż w. xiędzu Iliczowi dany a poslednieyszą dyspozycyą, przez wielm. hrabie Fleminga, podskarbiego w. x. Litt-o y administratora naszego, uczynioną, corocznie do kościoła Krzyczewskiego, iako to: żyta, ięczmienia, owsa po beczek wilenskich dwadzieście, gryki beczek piętnaście, pszenicy zaś beczek trzy wilenskich, in toto approbando, oddawać zalecamy y urzędnikow naszych Mohilewskich do tey legacyi y suplementu, iako y do wywiezienia tegoż zboża do plebanij Krzyczewskiey, przez poddanych naszych być maiącego, pod utratą łaski naszey królewskiey, obowiązuiemy. Drzewa w starostwie naszym Krzyczewskim, na erekcyią kościoła cum aliis aedificiis y na opał temuż wielebnemu xiędzu Iliczowi y następcom iego, iako też z wolną paszą koni, bydła, perpetuis temporibus użyczamy, salva libertatione ab omni gravamine zamku naszego Krzyczewskiego, y placy mieyskie, nulliter od kościoła y placow kościelnych, juryzdyk (które przy wszelkich wolnościach mieskich zachowuiąc, pretendowanych) in toto manente, oneż jurydyki kościelne przy wszelkich wolnościach mieskich, iako y drudzy mieszczanie nasi, zachowuiemy (sic, sic). A że, przez tychże wielm. ministrow y panow rad naszych. iako y z dokumentow w kancellaryi naszey w. x. Litt-o produkowanych; doskonale informowani iesteśmy, iz w mieście naszym Krol. Mscisławm in antecessum był kościoł farny ritus latini pod titułem Panny Maryi y fundusz na xięży swieckich plebanow ejusdem ritus latini, przez nayiasnieyszego Zygmunta Trzeciego, predecessora naszego, w roku tysiąc sześćset czternastym, de data ejus dwudziestego dziewiątego Aprilis, cum approbatione iurydyk, seu placow, w tymże mieście Mscisławm, na kościoł y budowanie wydzielonych a przez sławetnego Depozyckiego ustąpionych, został uczyniony, ex post zaś tenże fundusz, w roku tysiąc sześć set szesnastym konstitucyią seymową iest approbowany, a potym do tegoż funduszu Mscisławskiego dobra nasze, cztery włoki, nazwanych Dorostowska, Niemczynowska w Żeretynie, Łuniewska w Mańciowie, Kozkowska w Oslance, cum omnibus attinentiis et pertinentiis, post fato niegdy urodzonego Bazylego Bielickiego wakuiące, przywilejem, w roku tysiąc sześćset dziewiętnastym, dnia czwartego miesiąca Marca datowanym, przez tegoż praedecessora naszego, amore augendi cultus Divini et religionis ampliandae, applikowane y inkorporowane były; denique cessia urodzonego Karola Madałenskiego, woyskiego Mscisławskiego, y Jerzego Bohdanowicza, względem dobr trzech włok ziemi Naliwaykowskich w wiosce, Kudomiach nazwanych, y plac w mieście Mscisławm z morgami sianożętnemi aliisque donativis, temuż kościołowi farnemu służących y applikowanych, przywileiem w roku Panskim tysiąc sześćsett dziewiętnastym, dnia piątego miesiąca Februarij, przez tegoż predecessora naszego Zygmunta z pobożności chrzescianskiey uczyniony, częscią przez tempora fatalia belli et hostilitates, częscią ob paucitatem cleri saecularis ritus ro- 1619

mano-latini, ile na pograniczu Moskiewskim, iakoli też ob distantiam loci a sede episkopali, przerzeczony fundusz upadł y zruynowany został. Dobra zaś, temuż kościołowi farnemu Mścisławskiemu dysponowane y applikowane, per abusum od rożnych osob, cum praejudicio funduszu wspomnionego, in manus dispersas poszły. A ponieważ nowa plebania Krzyczewska, de nova radice fundowana, ieszcze ad statum perfectum nie przyszła y konstytucyą seymową nie iest approbowana, a iednak Divinis suppetiis et curâ przerzeczonego wielebnego xiędza Reginalda Ilicza religio „orthodoxa“ w tym kraiu accrevit; przeto, my, król, „chcąc propagare fidem romanam catholicam“ et zelum religionis ampliare, tenze fundusz Mścisław. z kościołem farnym, iako tez z dobrami funduszowemi cum omnibus attinentiis et pertinentiis, prout in antecessum fundowane y applikowane były (nullis penitus exceptis) in toto approbando ac per totum zachowany y ad statum pristinum przywiedziony mieć chcemy, a plebanią nową Krzyczewską, ile w bliskości Mścisławia będącą, temuz kościołowi Mścisławskiemu, kostytucyą seymową approbowanemu, singulari curae animarum ac dispositioni tam in spiritualibus, quam in temporalibus, wielebnemu xiędzu Reginaldowi Iliczowi committendo, wiecznemi czasy przyłączamy y inkorporuiemy, daiąc ninieyszym listem przywileiem naszym zupełną moc y władzę temuż wielebnemu xiędzu Iliczowi, in „orthodoxa fide“ probato, ten fundusz Mścisławski, plebański, ad effectum deducendi, y dobra, de manibus nullo jure possessorum quorumvis tenta, in foro ubiquinario repetendi, vindicandi ac decus kościoła farnego Mścisławskiego y Krzyczewskiego rehabendi, iakoteż propter conservandum clerum utriusque ritus, ku chwale Pana Boga sposobnych mieć y obrócić zalecamy. A poddanym naszym, Mscisławskim mieszczanom, aby oni, za przyłożeniem się urodz. starosty naszego Mscisław., dla naszey łaski królewskiey, placow na gruncie naszym królewskim y mieyskim, co być może, wolnych y pustych, według potrzeby, co do kościoła farnego y inszych budynkow, plebanij potrzebnych, należy y przyzwoitosć każe, wydzielić y wymierzyć nie zaniedbali, ani zaniedbali indilate, sub adminiculo capitaneali et cautione ejus facienda rozkazuiemy. A że na tym wiele należy, aby obeuntes chwałę Boską presbyteri nie tylko od nas, ale y od stanow Rzeczy Pltey condigne praemiari mogli, których y w winnicy Boskiey tanquam copiosa merces u Króla Królow czekać zwykła, my na to osobliwie y na zasługi przerzeczonego wielebnego xiędza Reginalda Ilicza y rekomendacyą obywatelow wdztwa Mscisławskiego, ku niemu nam oswiadczoną y przychylnie przyiętą, uważaiąc y wzgląd maiąc, tegoż wspomnionego wielebnego xiędza Reginalda Ilicza za infułata Mscisławskiego, ipso facto, praesentium literarum nostrarum contextu, constituimus ac creamus; iakoż osobliwszym instrumentem naszym stolicy apostolskiey rzymskiey rekomendować onego umyśliliśmy y postanowili, rcgia nostra manu elevando. Pro meliori zaś robore ten nasz przywiley ręką naszą podpisawszy, pieczęć naszą wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego miesiąca Grudna, Roku Pańskiego tysiącznego siedemsetnego piędziesiątego szóstego, panowana naszego dwudziestego czwartego roku. U tego przywileju podpis ręki nayiaśnieyszego króla imci, pana naszego millo, tymi słowy: Augustus Rex. Na prawym rogu, nisko tego przywileiu, te sława: Privilegium confirmationis funduszow kościoła Krzyczewskiego y Mscisławskiego,

20 XII 1756

cum elevatione praeposituraе infulatae Mscislaviensis wielebnemu xiędu Reginaldowi Iliczowi, datum. Podpis ręki sekretarza w te słowa: Jozef Dulęba, i. kr. mści pieczęci w. w. x. Litt-o sekretarz. Który to takowy przywiley, za podaniem onego ad acta przez osobę wyż wyrażoną, iest do xiąg mieyskich Krzyczewskich prawa maydeburskiego przyięty y wpisany.

Extrakt wydany. Ignacy Montwid, pisarz maydeburij Krzyczewskiey.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 150—151.

Явка приказа Кричевскаго старосты, Іеронима князя Радивила, главноуправляющему Кричевскимъ старостинставомъ Павлу Телецкому, объ отводѣ земли подъ постройку вновь основаннаго, въ г. Кричевѣ, латинскаго фарнаго костела, въ составъ каковой земли отведены исполнителемъ и участки земли Рождественской церкви. 1759 г. Іюля 9

Въ Кричевской е. к. в. городской магдебургской управѣ, предо мною, ландвойтомъ и главноуправляющимъ Кричевскимъ, Валеріаномъ Салимовскимъ Сальмоновичемъ, и предъ нами, бургомистрами—Андреемъ Козломъ и Захаромъ Сапонкою, ратманами и лавниками, составляющими, на этотъ годъ, присутствіе въ ратушѣ, явясь лично, преподобный ксендзъ Регинальдъ Илличъ, Мстиславскій инфулатъ, „первый Кричевскій приходскій ксендзъ,“ представилъ, къ записи въ Кричевскія городскія магдебургскія актовыя книги, слѣдующій приказъ е. с. князя Радивила, подчашія в. к. Лит., данный на имя г. главноуправляющаго Кричевскимъ старостинствомъ, объ отводѣ, въ городѣ е. к. к. Кричевѣ, земли

подъ постройку фарнаго костела и ксендзовскаго помѣщенія, такого содержанія: Господинъ главноуправляющій моего Кричевскаго старостинства. За предъявленіемъ сего приказа, отведите въ г. Кричевѣ участокъ земли подъ постройку фарнаго костела и помѣщенія для приходскаго ксендза. На этотъ предметъ, дозволяется употребить изъ лѣсныхъ дачъ моего Кричевскаго старостинства, сколько потребуется, лѣса на брусья, тесъ и гонтъ, О чемъ и даю знать настоящимъ приказомъ, къ точному исполненію. Мстиславль, Іюля 20 дня 1745 г. У этого приказа, за оттиснутою на сургучѣ печатью, подпись руки е. с. князя сими словами: Іеронимъ князь Радивилъ, подчашій в. к. Лит. Подъ этою запискою слѣдующія слова: Земельный участокъ долженъ быть, однакожъ, не, въ близкомъ положеніи отъ замка, чтобы, въ случаѣ сохрани Богъ, возникновенія бунтовъ, не было еще большей измѣны отъ костела. Притомъ, строго предупреждаю, чтобы самый участокъ никакъ не находился на которой либо горѣ, тѣмъ болѣе на такой, которая образуетъ другой уголъ замковой горы. Іеронимъ кн. Радивилъ. Вслѣдъ за этимъ приказомъ е. с., помѣщенъ документъ объ отведенныхъ г. главноуправляющимъ Кричевскаго старостинства преподобному ксендзу Мстиславскому инфулату земельныхъ участкахъ подъ Кричевскій фарный костелъ, такого буквально содержанія: Согласно волѣ и приказу е. с., Іеронима князя Радивила, подчашія в. к. Лит., милостиваго моего государя, отвелъ я подъ фарный костелъ и подъ ксендзовское помѣщеніе четыре участка: первый Ярмолки, второй Мамышевъ, третій Ходотовъ, четвертый Орловскій; начиная отъ участка... дашевскаго съ одного края, другимъ краемъ касаются они дороги, находящейся въ перевалѣ, вмѣстѣ съ огородомъ Рождественскаго попа; съ другой стороны, однимъ краемъ начинаются они отъ улицы,

идущей отъ Рождественской церкви, другимъ достигаютъ до межи участка мѣщанина Кривоноса. Каковые участки согласно приказу е. с., государя моего милостиваго, и переданы нынѣ во владѣніе ксендза Регинальда Иллича, алумна святѣйшаго отца нашего, съ преемниками его, ксендза, на вѣчныя времена. Въ чемъ, по обязанности моей, какъ главноуправляющаго, съ приложеніемъ обычной печати, собственноручно и подписуюсь. Въ замкѣ Кричевскомъ, 1745 г. мѣсяца Августа 26 дня. У сего документа подпись руки г. главноуправляющаго сими словами: Павелъ Телецкій, главноуправляющій Кричевскій. Населенная мѣстность вѣдомства костельнаго. Вышеозначенные четыре участка содержатъ въ себѣ 20 землемѣрскихъ прутовъ а). Кромѣ того, тамъ же сряду, пятый участокъ дьячковъ содержитъ въ себѣ 8½ землемѣрскихъ прутовъ. Итого землемѣр. прутовъ 28½, подъ фарнымъ костеломъ и вѣдомствомъ его. Болѣе ни покупать, ни продавать мѣщанамъ, ни завѣщевать, ни закладывать земельныхъ городскихъ участковъ никому не дозволяется. Отмѣрено во исполненіе воли е. с., государя нашего милостиваго. Кричевъ, 1747 г. Февраля 20 дня. Андрей Оттонъ Богашевичъ. Населанная же мѣстность надается костелу тутъ же сряду клиномъ, съ домовладѣльцами, вокругъ костела по дорогу, ведущую съ рынка во Мстиславль, до рва перекрестной дороги, ведущей отъ Рождественскаго попа Тамъ же пониже, во рву, дозволяется построить винокурню или пивоварню на удобномъ мѣстѣ, какое будетъ усмотрѣно приходскимъ ксендзомъ. Каковой приказъ е. с. князя и документъ на

а) Землемѣрскій прутъ заключаетъ въ себѣ 15 локтей польскихъ или литовскихъ, а локоть лит.=2,131,530 Русск. фут.

отведенные г. главноуправляющимъ земельные участки, за представленіемъ къ явкѣ вышеназваннымъ лицомъ, въ Кричевскія городскія магдебургскія книги принять и вписанъ. *)

---

*) Aktykacya ordonansu, od i. o. x. imci Radziwiły, podczaszego w. w. x. Litto w imć xiędzu Reginaldowi Illiczowi, infułatowi Mscisławskiemu danego y służącego.

Roku tusiąc siedemset pięddziesiąt dziewiątego, miesiąca Julij dziewiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim Krzyczewskim prawa maydeburskiego, przede mną, Waleryanem Salimowskim Salmonowiczem, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, Andrzejem Kozłem, Zacharem Saponko, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach sądowych mieyskich, w roku tym, w ratuszu zasiadaiącemi, comparędo personaliter, wielm. w Bogu przewielebny imć x. Reginald Illicz, infułat Mscisławskij, pierwszy bleban Krzyczewski, ten ordynans, ad i. o. xięcia imci Radziwiły podczaszego w. w. x. Litto do imć pana gubern. stwa Krzyczewskiego, na wydzielenie placu w miescie i. kr. msci Krzyczewie „na zubudowanie kosciola farnego y plebanij" wydany ad akta xiąg mieyskich Krzyczewskich prawa maydeburskiego podał, ktorego tenor sequitur talis: Mci panie gubernatorze sttwa mego Krzyczewskiego. Za pokazaniem tego ordonansu, wydzielisz w. imć p w miescie Krzyczewie plac na zabudowania kosciola farnego y plebanij. Ma ktorę exekucyą, z puszczy starostwa mego Krzyczewskiego drzewo na brusy, tarcice y gąty, wiele potrzeba będzie, nie ma bydz broną.

Co pilnie tym ordynansem intymuie. Datt. w Mełscie, dnia dwudziestego Julij tysiąc siedemset czterdziestego piątego anno. U tego ordynansu, przy pieczęci, na laku wycisnioney, podpis ręki i. o xiążęcia imci temi słowy: Heronim xiąże Radziwił, podczaszy w. w. Litto. Pod skryptem te słowa: Plac, iednak, ma bydź niebliskiey situacyi zamku, „by bron Boże buntow większa nie była od koscioła zdrada," to też serie cavetur, by nie na żadney gurze, iteż takiey, ktory zamkowey gurze facit canta altere (altera?). Heronim x. Radziwił. Za tymże ordynansem i. o. imci, dokumęt wymierzonych placow na kosciol farny Krzyczewski od imć pana guber. sttwa Krzyczewskiego w Bogu przewielebnmu imć xiędzu infułatowi Mscisławskiemu temi słowy: Z woli y rozkazu i. o. xiążęcia imć Heronima Radziwiły, podczaszego w. w. x. Litto, pana y dobrodzieia mego miłosciwego, wymierzyłem placow cztyry na kosciol farny y na plebanią: pierwszy plac Jarmołki, drugi plac Mamyszow, trzeci Chodotow, czwarty Orłowski; poczowszy ad placu... doszowskiego iednym kącem, drugim do drogi, w przewale będącey, „z ogrodem popa Rożyskiego," kącem iednym od ulicy, ktora ydzie od cerkwi Rożeyskiey, drugim kącem do miedzy placu Kriwonosa, mieszczanina. Ktore te place, podług rozkazu i. o. imć pana dobrodzieja miłosciwego, oddane teraz w posesyą imć xiędzu Reginaldowi Illiczowi, sanctissimi domini nostri alumno, cum successoribus, wiecznemi czasy. Na co, z funkcyi mey, gubernatorskiey, przy zwykłey pieczęci, ręką moią podpisuię. Dat. w zamku Krzyczewskim, roku tysiąc siedmset czterdziestego piątego mca Augusta dwudziestego szostego dnia. U tego dokumętu podpis ręki imć pana gubernatora tymi słowy: Paweł Cielecki, gubernator Krzyczewski. Juryzdyka koscioła. Te

pomienione cztyry place maią w sobie prętow mierniekich dwadziescie. Item, piąty plac Dziakin, tamże obok, ma w sobie prętow mierniekich osiem y puł. Summa prętow dwadziescie osim y puł pod kosciołem farą y juryzdyką. Więcey placow mieyskich kupować, mieszczanom przedawać, legować y zastawować niewolno nikomu. Czyniąc dosyć woli i. o. pana dobrodzieia naszego miłosciwego, wymierzono. Datt. w Krzyczewie, roku tysiąc siedemset czterdziestego siodmego, dnia dwudziestego Februaryi. Andrzey Otton Bohaszewicz. Jakoż juryzdyka nadaie się kosciołowi obok w klinie z zabudowanymi gospodarzamj, circa circum koscioła, po drogę, idącą z rynku do Mławia, aż do rowu drogi poprzeczney, idącey od popa Rożeyskiego. Tamże niżey w rowie wolne zabudowanie browaru, według mieysca, obranego od imć x. plebana. Ktury to ordynans i. o. xcia imci y dokumęt wymierzonych placow przez imć pana gubernatora, za podaniem ad akta przez csobę, wyżey wyrażoną, iest do xiąg mieyskich Krzyczewskich prawa magd. przyięty y wpisany.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 154—155.

Удостовѣреніе двухъ документовъ, предъявленныхъ Венедиктомъ и Иваномъ Невинскими Ляхами, и, вмѣстѣ съ тѣмъ, заявленіе, что нѣкоторые акты и книги Кричевской магдебургіи сожжены ротмистромъ Чернявскимъ. 1761 г. Сентября 10.

Wydanie testymonij ichmciom panom Niewinskim Lachom o zginienie xiąg zaniesionych processow.

XVII.

Roku tysiąc siedmset szesdziesiąt pierwszego, miesiąca Septembra dziesiątego dnia.

Na urzędzie i. kr. msci mieyskim magdeburskim Krzyczewskim prawa magdeburskiego, przede mną, Antonim Buszczynskim, czesznikiem Starodubowskim, lantwoytem y gubernatorem Krzyczewskim, y przed nami, burmistrzami, raycami, ławnikami, na sprawach mieyskich sądowych, w tym roku, w ratuszy zasiadaiącemi, komparendo personaliter, ichmć panowie Benedykt y Jan Niewinscy Lachowie prezentowali dwa extracta manifestu na zginienie spraw roku 1662, miesiąca Junj 27 d.: ieden przez ichmciow panow Stefana, Andrzeja, Gabryela, Jakuba y Macieja Lachow Niewinskich, imieniem ichmciow y imieniem młodszey braci ichmciow, drugi, eodem a., mca Maja 20 d., przez i. p. Stefana Lacha Niewinskiego u magdeburij Krzyczewskiey zanicsione, ręko w Bogu zeszłego imć pana Mikołaja Kruhlika, na ten czas pisarza magdeburskiego Krzyczewskiego, pisane y podpisane, zapieczętowane, z podpisem ręki własney wielm. imć pana Ileliasza Suryna, pułkownika i. kr. msci, podstarosciego y lantwoyta, pod ten czas, Krzyczewskiego, podpisane, correctowane... wszystkim magistratowym. Z naszych dokumętow, w tey dacie wydawanych, skąfrontowanie charakterow, doskonale charaktery znaiome, są sprawiedliwe. I prosili nas, urzędu, azebysmy widymusami, dla konfirmacy onych, iż strona iakowes wątpliwość onym zadaie, wydania (wydali). Zaczym, my, magistrat Krzyczewski, pod... naszemi, na urząd wykonanemi, juramętami, tymże ichmciom Niewinskim wydaiemy testimonium, iż obadwa te processa, desuper wyrażone, są sprawiedliwe, żadney wątpliwosci nie podległe. A że niektore xięgi, na różnych mieyscach w schowaniu będące, zaczowszy od Trubeckiey woyny

do rewolucyi post fata nayjasnieyszego krola imci Augusta wtorego, pana naszego miłosciwego, „przez i. p. Piotra Czerniawskiego, na ten czas rotmistrza wdztwa Mscisławskiego, chorągwi wyprawney, przy spaleniu Krzyczewa, niektore acta y xięgi magdeburskie Krzyczewskie zostali spalone.“ Ktore nasze testymonium pomienionym ichmć pp. Niewinskim Lachom, jurisdicznie, w ratuszu, wydawszy, rękoma naszemi podpisawszy, до xiąg mieyskich Krzyczewskich zapisać,—co iest zapisano.

По оп. кн. № об. 579, № ч. 6, л. 261—262.

(Окончаніе въ XVIII выпускѣ.)

V.

Алфавитный указатель личныхъ именъ и фамилій, упоминаемыхъ въ актахъ.

А.

Б.

В.

Г.

Д.

Е.

Ж.

З.

И.

І.

К.

Л.

М.

Н.

О.

П.

Р.

С.

Т.

У.

Ф.

Х.

Ц.

Ч.

Ш.

Щ.

Ю.

Я.

VI.

Алфавитный указатель мѣстныхъ названій, упоминаемыхъ въ актахъ.

А.

Б.

В.

Г.

Д.

Ж.

З.

И.

К.

Л.

М.

Uniwersytet Warszawski
BIBLIOTEKA
Wydz. Hum.
Filia w Białymstoku

СОДЕРЖАНІЕ
СЕМНАДЦАТАГО ВЫПУСКА
ИСТОРИКО-ЮРИДИЧЕСКИХЪ МАТЕРІАЛОВЪ.

Стр.

Важнѣйшія погрѣшности, допущенныя въ печати.

Стр.	Строка.	Напечатано.	Читать.
1	25	боны	боты
„	26	товамишу	товаришу
2	34	сокъ	сорокъ
3	4	выездныхъ	выездинахъ
4	8 и 27	припорщику	прапорщику
„	26	сисницъ	ситницъ
„	28	енераяу	енералу
5	1	отднести	однесли
82	6	obcyśc	obeyść
„	11	magislratowi	magistratowi
„	22	proporctione	proportione
„	25	nspokojony	uspokojony
„	27	зсмель	земель
91	32	nidziel	niedziel
92	3	Marsina	Marcina
„	14	Czauzowski	Czausowski
„	19	;	,
		powinuosci	powinnosci
93	1	wudać	wydać
94	15	;	,
„	16	służącu	służący
95	2	wszelkie.	wszelkie,
„	26	relicii	religii
99	39	mieszczano	mieszczanom
100	12	knpować.	kupować,
„	„	w,	w
101	12	rex	rex.
103	32	abu	aby
104	16	A	A.
106	16	supsidium	subsidium
„	25	b rmistrzami	burmistrzami
„	29	Czausowskiego.	Czausowskiego,
„	36	słuszney.	słuszney,
107	24	tenora	tenore
108	20	mzc	msc
165	11	teraż Inieyszy	teraznieyszy
167	18	upropocionowany	uproporcionowany
170	3	rzctelnie	rzetelnie
175	25	Борзднлъ	Борздилъ
176	1	млстл	млсть
177	21	справо	право
181	12	сына въ	сыновъ
182	12	Боновицыну	Боновщину
184	19	звирнсеть	звирхность
186	9	Судзиловской	Судзиловского
„	10	есть	его
188	10	пичого	ничого
189	1	szesce	szecset
„	2	nastep...	następ...
„	4	pnlkami	pułkami
„	15	poposowe	popisowe
„	17	luziey	ludziey
„	19	.m	im.
„	30	zebrane	zabrane
191	20	кташынна	пташынна
192	9	стороне,	стороне
„	11	Карелъ	Каролъ
„	12	Шведловцу	Шыдловцу
„	14	... чищний	... чицкий
„	29	елавниками	лавниками
„	„	посполетвомъ	посполствомъ
193	21	учынонъ	учынокъ
196	12	земянимъ	земянинъ
197	29	ели	если
200	30	ва	на
202	13	документъ	документъ
203	4	няданые	наданые
„	28	ея	его
204	24	заставившы	зоставившы
205	29	избктіи	избитіи
207	10	yrzypadszy	przypadszy
„	19	ratwaniem	ratowaniem

207	22	uezynili	uczynili
„	26	nos	nas
213	18	вейнѣ	войнѣ
215	29	rzecy	rzeczy
218	25	урожонне	урожоние
223	21	зяседаючыми	заседаючыми
224	31	raźnych	rożnych
229	I5	Миколая	Михаила
„	I9	prezbiler	pezbiter
231	7	Marejan	Marcian
„	I4	zabowcm	Żabowem
„	„	Lomla	Homla
232	I	Marean	Marcian
237	I0	tedy,	, tedy
238	9	oblignie	obliguie
239	7	pamzapolskim	pm Zapolskim
„	9	tstament	testament
241	29	тротивъ	противъ
242	22	зъ	изъ
245	32	его	его.
249	2I	Чарновскаго	Чарнявскаго
„	28	надобности	надобности,
„	29	св ей	своей
25I	6	udaciąc	udaiąc
„	22	sobiesecurari	sobie securari
253	I0	rożnyc	rożnych
„	I6	kon	koni
„	„	rogatei	rogate
„	23	minijmum	minimum
254	I9	życiaswego	życia swego
255	I8	exekucy	execucy,
„	28	czynili	uczynili
„	31	ocharonic	ochronic
260	4	miidz	miedz
26I	I4	xlęgach	xięgach
264	I4	insimilu	insimili
266	24	проч. и	и проч.
269	I9	его.	его,
„	23	ненарушимою,	ненарушимою,

272	2	продаемъ	придаемъ
	28	Свадковская	Свадковская.
271	5	fnuduszu	funduszu
„	14	wilebna	wielebna
„	26	bu	by
272	9	pomie nionego	pomienionego
„	13	którrgo	którego
„	20	dzierżemiu	dzierżeniu
„	23	interesanta.	interesanta,
278	16	pstanowiamy	postanowiamy
280	10	onieiakoweysci	o nieiakoweysci
	19	csterdziestego	czterdziestego
281	7	гг,	гг.
„	10	к,	к.
„	11	Шмуйла.	Шмуйла,
282	9	siekasra	kassiera
	29	siedywset	siedymset
283	20	załuruące	załuiące
289	6	Cimoszkowskiege	Cimoszkowskiego
„	11	Krzycsewskim	Krzyczewskim
„	22	виноваца,	виноваца
290	21	въ ведена	взведена
	29	воспрещеніи	о воспрещеніи
291	24	И такъ.	Итакъ,
292	7	soskazu	roskazu
293	2	Sławem	Słowem
„	10	Волфъ	Волвъ
„	14	Радивиловъский	Радивиловъский
301	19	żyć	żyć.
	28	Іеронима	Іеронима Радивила
304	26	situo wana	situowana
309	22	mistraz	mistrza
312	29	namiestnikagrodzki-ego	namiestnika grodzki-ego
313	27	inpertneis	inpertineis
321	23	песъ,	песъ,“
„	24	камеръ,“	камеръ,
322	8	czynil	czynił
326	19	słoczynca	złoczynca

330	1	8	9
„	20	Адонау	Адонаи
342	8	1735 г.	1753 г.
343	8	допущеннымъ	допущенныхъ
344	3	киковую	каковую
348	9	монѣе	менѣе
„	25	исполнень	исполненъ
357	9	пашею	нашею
„	15	па	на
„	29	талеровъ	тынфовъ
359	7	yrzywileju	przywileju
359	29	Zmydzki	Zmudzki
360	27	jnxta	juxta
„	32	perpetnum	perpetuum
361	11	aaszey	naszey
„	24	cancllariatu	cancellariatu
„	26	Georgenbyrgensis	Georgenburgensis
„	29	od	ad
362	1	Квана.	Ивана,
„	8	составляющиими.	составляющими,
„	20	ымѣнїй	имѣнїй
„	31	Августы.	Августы,
363	1	нашихъ.	нашихъ,
„	9	земскими.	земскими,
„	26	именно;	именно:
365	12	костела.	костела,
366	8	установленiю.	установленiю,
„	12	dokumęt	dokumęta
367	1	okiec	ociec
„	5	wdyie	wadyie
„	10	nabżało	należało
„	32	prawom	prawem
368	18	Ewstsfiemu	Ęwstafiemu
369	33	o	to
370	6	(прон.) Jerzy Piaskowski.	Ian Piaskowski.
371	2	15	16
372	16	acticandnm	acticandum
„	33	cłowy	słowy
377	4	cemmittat	committat
377	18	celsis simi	celsissimi
379	27	обряду	обрада
381	11	Доростовскаля	Доростовская
382	2	констинтуцiею	конституцiею
„	25	завладенныя	завладѣнныя
„	31	способное	способнаго
385	31	paroc hij	parochij
„	34	y	y,
386	7	okować	lokować
388	21	kostytucyą	konstytucyą
390	13	старостинставомъ	старостинствомъ
393	18	Krzyczewski	Krzyczewski
„	21	zubudowanie	zabudowanie
„	27	Ma	Na
394	21	ad	od